

«ҚАЗАҚСТАН ХАЛЫҚ БАНКІ» АҚ

2019, 2018 және 2017 жылдардың
31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігі
және Тәуелсіз аудиторлар есебі

«ҚАЗАҚСТАН ХАЛЫҚ БАНКІ» АҚ

Мазмұны

	Беті
2019, 2018 ЖӘНЕ 2017 ЖЫЛДАРДЫҢ 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛДАР ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ	1
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ	2-7
2019, 2018 ЖӘНЕ 2017 ЖЫЛДАРДЫҢ 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛДАР ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІ:	
Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есеп	8
Пайда мен залал туралы шоғырландырылған есеп	9
Өзге жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есеп	10
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп	11-13
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	14-16
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер	17-139

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау және бекіту жауапкершілігі жөніндегі басшылық мәлімдемесі.

Басшылық «Қазақстан Халық Банкі» АҚ («Банк») және оның еншілес ұйымдарының (бірлесіп – «Топ») 2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайын, және аталған күндерде аяқталған жылдар іші пайда мен залал және өзге жиынтық кірістерін, капиталдағы өзгерістері мен ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы тиісті шоғырландырылған есепті, сондай-ақ есеп саясатының негізгі қағидаттары мен шоғырландырылған қаржылық есептілікке (бұдан әрі – «шоғырландырылған қаржылық есептілік») өзге ескертулердің ашылуын Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына (бұдан әрі – «ХҚЕС») сәйкес шынайы көрсететін шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауға жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау кезінде басшылық:

- есеп саясатының қағидаттарын дұрыс таңдау және қолданылуын қамтамасыз етуге;
- ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы деректерді осындай ақпараттың орындылығы, шынайылығы, салыстырмалылығы және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда беруге;
- пайдаланушыларға есептілікті түсіну үшін ХҚЕС талаптарының орындалуы жеткіліксіз болғанда, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе шарттар Топ қызметінің қаржылық жағдайы мен қаржылық нәтижелеріне әсер еткен жағдайларда қосымша ақпаратты ашуға; және
- Топтың өз қызметін келешекте жалғастыру қабілетін бағалауға жауапты.

Басшылық сонымен қатар:

- Топтың барлық кәсіпорындарында ішкі бақылаудың тиімді әрі сенімді жүйесін әзірлеуге, енгізуге және қолдауға;
- Топтың мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ Топтың қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген күні жеткілікті деңгейдегі дәлдікпен ұсынуға және шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ХҚЕС талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысанда есепті жүргізуге;
- бухгалтерлік есепті Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізуге;
- Топ активтерінің сақталуын қамтамасыз ету үшін мүмкін болатын барлық орынды шараларды қолдануға; және
- қаржылық және өзге теріс пайдалану фактілерін анықтауға және олардың алдын алуға жауапты.

Топтың осы 2019, 2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігін Басқарма 2020 жылдың 6 наурызында бекіткен.

Басқарманың атынан:

Үміт В. Шайметова
Басқарма Төрайымы

2020 жылғы 6 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

Павел А. Мусов
Бас Бухгалтер

2020 жылғы 6 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ акционерлеріне

Пікір

Біз 2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептерден және сол күндері аяқталған жылдар іші пайда мен залал және өзге жиынтық кіріс, капиталдағы өзгерістер және ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептерден, сондай-ақ есеп саясатының негізгі ережелеріне қысқаша шолуды қоса алғанда, қаржылық есептілікке ескертулерден тұратын «Қазақстан Халық Банкі» акционерлік қоғамы мен оның еншілес кәсіпорындарының («Топ») шоғырландырылған қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қоса берілген шоғырландырылған қаржылық есептілік 2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайын, сондай-ақ Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес сол күндері аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық нәтижелері мен шоғырландырылған ақша қаражатының қозғалысын барлық елеулі қатынастарда шынайы көрсетеді.

Пікір білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына («ХАС») сәйкес жүргіздік. Аталған стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз әрі қарай қорытындымыздың «Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде көрсетілген. Біз *Бухгалтерлерге арналған Халықаралық әдеп стандарттары жөніндегі кеңестің Кәсіби бухгалтерлердің әдеп кодексіне* («Кодекс») және Қазақстан Республикасында шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитіне қолданылатын әдеп талаптарына сәйкес Топқа қатысты тәуелсізбіз және біз осы талаптар мен Кодекске сәйкес өзге де әдеп міндеттемелерін орындадық. Біздің пікірімізше, біз алған аудиторлық дәлелдемелер пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті әрі тиісті болып табылады.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері – бұл, біздің кәсіптік пікірімізге сәйкес, есепті кезең іші шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін ең маңызды болған мәселелер. Бұл мәселелер шоғырландырылған қаржылық есептілігіне біздің аудиттің мәліметін және де осы есептілік туралы біздің пікіріміздің қалыптасуында жалпы сипатта қаралды. Біз осы мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Біз неге мәселені аудит үшін негізгі деп санаймыз?**Аудит шеңберінде не жасалды?**

Клиенттерге берілген заемдар бойынша күтілетін кредиттік залалды ұжымдық бағалау

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген заемдардың жалпы сомасы 4,161,163 миллион теңгені құрады, оған қатысты күтілетін кредиттік залалдар ұжымдық негізде бағаланатын клиенттерге берілген заемдардың жалпы сомасы 1,323,464 миллион теңгені құрады, ол барлық заемдардың жалпы сомасының 32% құрайды. Осы бағалау нәтижесінде алынған күтілетін кредиттік залалдар сомасы («ККЗ») 121,282 миллион теңгені құрады.

Ұжымдық негізде бағаланатын заемдар бойынша ККЗ бағалау кезінде пайдаланылатын бастапқы ақпаратта қате болу тәуекелі бар, соның ішінде заемдар бойынша дұрыс емес деректерді (өтеу күні немесе берешек сомасы), дефолттың ықтималдығын бағалау үшін нақты немесе толық емес бастапқы жорамалдарды (PD), дефолт барысында ысыраптардың деңгейін (LGD), сондай-ақ тарихи және болжалды ақпараттың нарық индикаторларына сәйкес келмеуін қоса алғанда.

Топ басшылығы пайдаланатын пікірлердің мағыналылығы мен субъективтілігінің және ұжымдық негізде бағаланатын заемдар көлемінің нәтижесінде, біз аудиттің негізгі мәселелесі деп ұжымдық негізде бағаланатын клиенттерге берілетін заемдардың құнсыздануын анықтадық.

Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне 3, 4, 11, 23 және 35-ескертулерінде Топ саясатының сипаттамасы ұсынылған және бұндай заемдардың жалпы баланстық құнымен қатар оның тиісті резервтері ашып көрсетілген.

Ұжымдық негізде бағаланатын клиенттерге берілген заемдар бойынша кредиттік тәуекелдер мен ККЗ бағалауын басқаруға, заемдарды беруге қатысты процестер мен бақылау рәсімдерін түсінуге қол жеткіздік.

Ұжымдық негізде бағаланатын заемдар бойынша резервтерді есепке алу әдіснамасының негізділігін, және «Қаржы құралдары» 9 ХҚЕС (IFRS) талаптарына сәйкес болуын талдадық.

PD және LGD бағалау модельдерінде пайдаланылатын бастапқы деректер мен негізгі жорамалдар шеккен кредиттік залал туралы тарихи деректерді ескеретінін, сондай-ақ бағалауға ықпал ететін макроэкономикалық деректерге қатысты болжалды ақпаратты тексердік.

Актuarлық және ішкі бағалау бойынша біздің мамандарымыздың көмегімен біз тиісті бастапқы деректердің негізінде күтілетін кредиттік залалдардың элементтерін қайтадан орындай және есептей отырып, ұжымдық негізде бағаланатын клиенттерге берілген заемдар бойынша ККЗ-ның математикалық дұрыстығын және есебін тексердік. Бұған әзірленген модель мен қолданылатын формулалардың сәйкестігін бағалау, модельдеу әдістерін қарастыру және PD, LGD-ны және дефолт тәуекеліне тап болған кредиттік талаптың шамасын қайта есептеу кіреді.

Біз таңдамалы тұрғыда ККЗ модельдеріне қосылған, оның ішінде кепілдердің құны мен заемдарды қалпына келтіру бойынша статистикаға қатысты бастапқы деректердің нақтылығы мен толықтығын тексердік, біз ККЗ модельдерінде пайдаланылатын ақпаратты бастапқы деректермен салыстырып тексердік, сондай-ақ болжамдық ақпараттың есебіне дұрыс қосылуын бағаладық.

Біз шоғырландырылған қаржылық есептілікте клиенттерге берілген заемдар бойынша ақпараттың барабарлығы мен толық ашылуын ХҚЕС стандарттарына сәйкес бағаладық.

Тестілеу барысында біз елеулі ауытқуларды таппадық.

---

*Клиенттерге заемдар бойынша күтілетін
кредиттік залалдарды жеке бағалау*

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жеке негізде бағаланатын Топ заемдарының жалпы шамасы 2,837,699 миллион теңгені құрады, ол барлық заемдардың жалпы сомасының 68% құрайды. ККЗ тиісті сомасы 287,436 миллион теңгені құрады

ККЗ бойынша жеке елеулі заемдарға қатысты резервтің көлемі Топтың резервтер жүйесінде құнсыздандырудың белгілі бір деңгейіне жатқызудың дұрыстығына байланысты.

Атап айтқанда, жеке елеулі заемдар үшін кредит тәуекелін айтарлықтай ұлғайту немесе кредиттік құнсыздану (1-деңгей, 2-деңгей және 3-деңгей арасындағы қозғалыс және керісінше) есептік күнге толық немесе нақты анықталмаған/топтастырылмаған деген тәуекел бар, себебі негізделген сапалы, сандық және болжамдық ақпарат толық ескерілмеген.

Жоғарыда көрсетілгендерден басқа жеке құнсызданған заемдар бойынша ККЗ 3-деңгейде негізделмеген немесе расталмаған ақпаратты пайдалану нәтижесінде болашақ ақша ағымдарын бағалауда орын алған қателер үшін бұрмаланған болуы мүмкін.

Жеке негізде бағаланатын заемдар бойынша күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтердің маңыздылығының, сондай-ақ басшылық пайымдамасының күрделілігі мен субъективтілігінің нәтижесінде, біз ККЗ жеке бағалауын аудиттің негізгі мәселесі ретінде анықтадық.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікке 4, 11, 23 және 35-ескертүлерде жеке елеулі заемдар бойынша құнсыздану көрсеткіштері мен жалпы баланстық құнымен қатар мұндай заемдарға тиісті резервтері ашып көрсетілген.

Біз заемдарды беру процесі мен кредит тәуекелін басқару процесін түсінуге қол жеткіздік. Біз жеке негізде бағаланатын заемдар бойынша кредит тәуекелі мен ККЗ бағалау үшін кредиттік құнсыздануды айтарлықтай ұлғайтуға қатысты Топтың анықтамасын талдадық. Сондай-ақ біз клиенттерге берілетін заемдар бойынша ККЗ-ны жеке бағалаумен байланысты бақылау рәсімдерін әзірлеуді және ендіруді бағаладық.

Таңдамалы тұрғыда біз 1-деңгейдегі заемдар бойынша заемшылардың кредит төлеу қабілетіне егжей-тегжейлі талдау жүргіздік және де кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюына (2-деңгей) немесе дефолттың болуына (3-деңгей) қатысты Топтың талдауын бағаладық. Заемдардың құнсыздануының тиісті деңгейін бағалау үшін біз ішкі кредит рейтингтері жүйесін (скоринг), кредит тәуекелінің факторларын талдадық және есептелген пайыздық кірісті немесе негізгі борышты төлеуді кешіктіру, қайта құрылымдау және қаржы көрсеткіштерінің төмендеуі сияқты құнсыздану оқиғаларының уақтылы анықталуын тексердік.

Таңдамалы тұрғыда біз 2-ші және 3-ші деңгейдегі жеке елеулі заемдар бойынша ККЗ бойынша резервтерді қайта есептедік, ол Топтың заемшылардың кредит төлеу қабілетіне жасаған талдауына шолуды, сондай-ақ болашақ ақша ағымдарын болжау үшін және кепілмен қамтамасыз етуді бағалау үшін пайдаланылған жорамалдардың талдауын қамтыған және оларды растайтын құжаттармен негізгі жорамалдарды салыстырдық.

Біз ХҚЕС талаптарына сәйкес шоғырландырылған қаржылық есептілігінде клиенттерге берілген заемдар бойынша ақпараттың барабарлығы мен толық ашылуын бағаладық.

Тестілеу барысында біз елеулі ауытқуларды таппадық.

Өзге ақпарат – жылдық есеп

Басшылық өзге ақпарат үшін жауапты. Өзге ақпарат жылдық есептегі ақпаратты қамтиды, бірақ шоғырландырылған қаржылық есептілігін және ол туралы біздің аудиторлық есебімізді қамтымайды. Жылдық есеп, шамамен бізге осы аудиторлық есеп күнінен кейін ұсынылатын болады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік жөніндегі біздің пікіріміз өзге ақпаратқа таралмайды және де біз осы ақпаратқа қатысты қандай да бір нысанда сенімділікті білдіретін қорытындыны ұсынбаймыз.

Шоғырландырылған қаржылық есептілігінің аудитін жүргізуімізге байланысты біздің міндетіміз - бізге ұсынылған кезде жоғарыда аталған өзге ақпаратпен танысу және өзге ақпарат пен шоғырландырылған қаржылық есептілігінің немесе аудит барысында алынған біліміміздің арасында елеулі сәйкессіздіктердің болу/болмауы туралы және өзге ақпараттың басқа да болуы мүмкін елеулі бұрмалаушылықтарды қамтуы туралы мәселені қарау болып табылады.

Егер жылдық есеппен танысу барысында біз ондағы өзге ақпарат елеулі бұрмаланған деген пікірге келетін болсақ, біз ол туралы корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға хабарлауға міндеттіміз.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың Шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті ХҚЕС стандарттарына сәйкес дайындауға және шынайы ұсынуға, және басшылықтың жосықсыз әрекет немесе қателесу салдарынан елеулі бұрмалаушылық орын алмаған шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауға қажет деп есептейтін ішкі бақылау жүйесін құруға жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындау барысында басшылық Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, қызмет үздіксіздігіне байланысты деректерді тиісті жағдайларда ашып көрсетуге және қызмет үздіксіздігі жорамалы негізінде есептілікті дайындауға жауапты, алайда басшылық Топты таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниеттенген жағдайларды, немесе оның тарату немесе қызметін тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда.

Корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалар Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауды бақылау үшін жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз жосықсыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептілікте елеулі бұрмалаушылықтардың жоқтығына орынды сенімділік алу және біздің пікірімізді қосатын аудиторлық есеп шығару болып табылады. Орынды сенімділік – сенімділіктің жоғары дәрежесі болып табылады, бірақ ол ХАС сәйкес жүргізілген аудит барысында елеулі бұрмалаушылықтар бар болған жағдайда олардың әрдайым анықталуының кепілдігі болып табылмайды. Бұрмалаушылықтар жосықсыз әрекеттердің немесе қателесудің нәтижесі болуы мүмкін және егер олардың осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде қабылданатын қолданушылардың экономикалық шешімдеріне жекеше немесе бірлесіп әсер ете алатыны негізді түрде болжанса, елеулі болып есептеледі.

ХАС сәйкес жүргізілетін аудит аясында біз кәсіби пайымдау қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби күмәншілдік сақтаймыз. Бұған қоса, біз:

- ықылассыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіз болуы үшін жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдерді аламыз. Ықылассыз әрекеттер салдарынан елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелі қателесу салдарынан болатын елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелінен жоғары, себебі ықылассыз әрекеттерге сөз байласу, жалғандық, әдейі қалдырып кету, ақпаратты бұрмалап ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту арқылы әрекеттер жасау кіруі мүмкін;
- жағдайларға сәйкес аудиторлық рәсімдер әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін зерделейміз, бірақ Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі жайында пікір білдіру мақсатында емес;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің негізділігін және ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;
- басшылықтың қызмет үздіксіздігі жорамалын қолдануының заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде – Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыра алатынына елеулі күдік тудырты алатын оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздіктің бар немесе жоқ екендігі жайлы тұжырым жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар екені туралы тұжырымға келсек, біз аудиторлық есебімізде шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі тиісті ақпарат ашуға назар аудартуымыз керек, немесе ақпарат тиісті түрде ашылмаған болса, пікірімізді модификациялаймыз. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық есебіміздің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, келешек оқиғалар немесе жағдайлар Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінен айырылуына әкелуі мүмкін;
- шоғырландырылған қаржылық есептіліктің жалпы ұсынылуын, оның құрылымын және мазмұнын, соның ішінде ақпараттың ашылуын, сондай-ақ қаржылық есептілік оның негізі болатын операциялар мен оқиғалардың шынайы көрсетілуінің қамтамасыз етілуін бағалаймыз;
- шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір білдіру үшін Топ ұйымдарының қаржылық ақпаратына немесе Топ ішіндегі қызметке қатысты жеткілікті тиісті аудиторлық дәлелдерді аламыз. Біз Топтың аудитін басқару, бақылау және жүргізу үшін жауап береміз. Біз өз аудиторлық пікірімізге толықтай жауапты болып қаламыз.

Біз корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалармен ақпараттық әрекеттесуді жүзеге асырамыз, оларды аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері жөнінде, сондай-ақ аудит барысында анықталған елеулі ескертулер, соның ішінде біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы хабардар етеміз.

Біз сондай-ақ корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті әдеп талаптарын сақтағанымыз көрсетілетін және бұл тұлғаларға аудитордың тәуелсіздігіне әсер етеді деп негізді санауға болатын барлық өзара қарым-қатынастар мен өзге де мәселелер туралы, ал қажет болған жағдайларда – тиісті сақтық шаралары туралы хабарлағанымыз туралы мәлімдемені ұсынамыз.

Біз корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғаларға хабарлаған мәселелерден ағымдағы кезең іші шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін неғұрлым маңызды болған, демек, аудиттің негізгі мәселелері болып табылатын мәселелерді анықтаймыз. Біз бұл мәселелер туралы ақпаратты жария түрде ашу заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған немесе өте сирек жағдайларда бұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оны хабарлаудан болатын қоғамдық маңызы бар пайдадан асып түсетінін негізді түрде болжауға болатындықтан, қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің есепте хабарланбауы тиіс деген тұжырымға келген жағдайлардан басқа, осы мәселелерді біздің есебімізде сипаттаймыз.

Марк Смит
Тапсырма бойынша серіктес
Шотландияның лицензияланған
бухгалтерлер институтының
лицензияланған бухгалтері
№ M21857 лицензия
Глазго, Шотландия

Нұрлан Бекенов
«Делойт» ЖШС
Бас директоры
Қазақстан Республикасында
аудиторлық қызметті жүзеге асыруға
мемлекеттік лицензия
№ 0000015, түрі МФЮ-2,
Қазақстан Республикасының
Қаржы министрлігі
2006 жылғы 13 қыркүйекте берген.

Жангир Жилысбаев
Қазақстан Республикасының
Білікті аудитору
2012 жылғы 22 қарашадағы
№ МФ-0000116
аудитордың біліктілік куәлігі

2020 жылғы 6 наурыз
Қазақстан Республикасы, Алматы қ.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есеп
(миллион теңгемен)

	Ескерт-пелер	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
АКТИВТЕР				
Ақшалай қаражат және оның баламалары	5	1,664,337	1,755,138	1,780,548
Міндетті резервтер	6	141,006	115,741	111,039
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	7	185,031	186,836	144,976
Кредит мекемелеріндегі қаржы	8	53,161	55,035	87,736
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	9	Қолданылмайды	Қолданылмайды	2,565,425
Өзге жиынтық табыс арқылы бағаланатын қаржы активтері	9	1,630,921	1,765,933	Қолданылмайды
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	10	1,212,981	1,055,907	Қолданылмайды
Бағалы металдар		9,248	3,496	5,111
Қауымдастырылған ұйымға инвестициялар	16	26,732	20,437	-
Клиенттерге берілген заемдар	11, 39	3,752,445	3,481,079	3,251,102
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	12	46,558	58,868	37,517
Коммерциялық жылжымайтын мүлік	13	113,381	70,318	48,774
Ағымдағы салық активтері	24	1,704	34,478	15,320
Кейінге қалдырылған салық активтері	24	197	323	517
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар	14	134,862	130,987	137,684
Материалдық емес активтер	15	9,721	8,435	8,251
Іскерлік бедел		3,085	3,085	3,085
Сақтандыру активтері	18	82,009	65,651	40,162
Өзге активтер	19	121,613	91,148	68,129
		9,188,992	8,902,895	8,305,376
Сатуға арналған активтер	17	45,766	56,129	552,405
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ		9,234,758	8,959,024	8,857,781
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖӘНЕ КАПИТАЛ				
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Клиенттер қаржысы	20, 39	6,406,413	6,526,930	6,131,750
Кредиттік ұйымдардың қаржысы	21	305,965	168,379	255,151
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы міндеттемелері	7	20,444	7,022	5,831
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	22	834,446	900,791	962,396
Ағымдағы салық міндеттемесі	24	10,029	126	2,720
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	24	45,570	66,188	8,789
Резервтер	23	3,924	2,546	16,098
Сақтандыру міндеттемелері	18	223,702	182,441	139,543
Өзге міндеттемелер	25	77,042	38,955	66,419
		7,927,535	7,893,378	7,588,697
Сатуға арналған активтерге тікелей қатысты міндеттемелері	17	-	-	334,627
Міндеттемелер жиыны		7,927,535	7,893,378	7,923,324
КАПИТАЛ				
Жарғылық капитал	26	209,027	209,027	143,695
Эмиссиялық табыс		3,867	1,839	1,839
Құны өтеліп сатып алынған өз акциялары		(114,634)	(111,441)	(104,234)
Бөлінбеген пайда және өзге резервтер		1,208,957	966,215	820,716
		1,307,217	1,065,640	862,016
Бақыламайтын үлес	6	6	6	72,441
Капитал жиыны		1,307,223	1,065,646	934,457
МІНДЕТТЕМЕЛЕР МЕН КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		9,234,758	8,959,024	8,857,781

Басқарманың атынан:

Үміт Б. Шағымбаев
Басқарма төрағасы

2020 жылғы 6 қауырсы
Қазақстан, Алматы қ.

17-139 бөлімдеріндегі ескертпелер

Павел А. Жуков
Бас Бухгалтер

2020 жылғы 6 қауырсы
Қазақстан, Алматы қ.

шоғырландырылған қаржылық есептің ашықталуына бөлігі болып табылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Пайда мен Залал туралы шоғырландырылған есеп
(миллион теңгемен, теңгемен берілген акция бойынша пайданы қоспағанда)

	Ескерт- пелер	2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
ЖАЛҒАСЫП ОТЫРҒАН ҚЫЗМЕТ				
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалану арқылы есептелген пайыздық кіріс	28, 39	701,350	675,699	497,597
Өзге пайыздық кіріс	28, 39	8,954	6,342	8,731
Пайыздық шығыс	28, 39	(312,326)	(333,772)	(257,805)
ҚҰНСЫЗДАНУ РЕЗЕРВІНЕ БӨЛІНГЕНГЕ ДЕЙІНГІ ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ КІРІС	28	397,978	348,269	248,523
Кредиттік залалдар бойынша шығыстар	23	(30,054)	(31,995)	(67,302)
ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ КІРІС		367,924	316,274	181,221
Қызметтер және комиссиялар бойынша кірістер	29	123,256	113,241	87,640
Қызметтер және комиссиялар бойынша шығыстар	29	(54,646)	(39,006)	(26,732)
Қызметтер және комиссиялар бойынша таза кірістер		68,610	74,235	60,908
Пайда немесе зиян арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелер бойынша таза (зиян)/пайда	30	(18,734)	114,158	31,423
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінен іске асырылған таза пайда (ЖҚЕС (IAS) 39 – сатуға арналған инвестициялық бағалы қағаздар)		8,138	2,428	1,064
Шетел валютасымен операциялардан түсетін таза пайда/(зиян)	31	45,379	(64,577)	(4,949)
Сақтандыру қызметінен түсетін кірістер	32	92,983	67,315	55,108
Қауымдастырылған ұйымның пайдасындағы үлесі	16	5,742	2,899	-
Өзге кірістер		36,043	21,765	23,618
ӨЗГЕ ПАЙЫЗДЫҚ ЕМЕС КІРІСТЕР		169,551	143,988	106,264
Операциялық шығыстар	33	(142,226)	(137,223)	(105,797)
Қаржылық емес активтерді құнсыздандырудан келген зиян		(7,429)	(27,308)	(6,533)
Кредиттік залалдар бойынша өзге шығыстарды (құру) / қалпына келтіру	23	(1,308)	15,951	1,737
Қайта сақтандыруды шегергенде шеккен сақтандыру төлемдері	18, 32	(84,637)	(59,986)	(48,615)
ПАЙЫЗДЫҚ ЕМЕС ШЫҒЫСТАР		(235,600)	(208,566)	(159,208)
САЛЫҚ САЛЫНҒАНҒА ДЕЙІНГІ ПАЙДА		370,485	325,931	189,185
Пайда салығы бойынша шығыс	24	(35,974)	(82,474)	(25,598)
ЖЫЛ ІШІНДЕ ЖАЛҒАСЫП ОТЫРҒАН ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН ПАЙДА		334,511	243,457	163,587
ТОҚТАТЫЛҒАН ҚЫЗМЕТ				
Жыл ішінде тоқтатылған қызметтен түскен пайда		-	9,974	9,876
ТАЗА ПАЙДА		334,511	253,431	173,463
Келесілерге қатысты:				
Бақыламайтын үлеске		-	(807)	101
Жай акционерлерге		334,511	254,238	173,362
		334,511	253,431	173,463
АКЦИЯ БОЙЫНША ПАЙДА	34			
(теңгемен)				
Акция бойынша базалық және таратылған пайда		28.64	22.75	15.77
Жалғасып отырған қызметтен түсетін акция бойынша базалық және таратылған пайда		28.64	21.86	14.88

Басқарманың атынан:

Үміт Б. Шағымбаева
Басқарма Төрағасы

2020 жылғы 6 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

17-139 беттердегі ескертпелермен бірге шоғырландырылған қаржылық есептің ажыратымас бөлігі болып табылады.

Павел А. Чаудер
Бас Бухгалтер

2020 жылғы 6 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Өзге жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есеп
(миллион теңгемен)

	2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Таза пайда	334,511	253,431	173,463
Өзге жиынтық табыс:			
Кейіннен пайда мен залалдар құрамына қайта жіктелмейтін баптар:			
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды қайта бағалаудан түскен пайда/(залал) (2019, 2018 және 2017 жж. – шегерілген салық – 18 миллион теңге, 56 миллион теңге, 222 миллион теңге)	124	2,151	(113)
Өзге жиынтық пайда арқылы әділ құн бойынша бағаланатын үлестік қаржы активтерін қайта бағалаудан түскен пайда	25	558	Қолданылмайды
Кейіннен пайда мен залалдар құрамына қайта жіктелуі мүмкін баптар:			
Кезең ішінде құнсыздандыруды қоса алғанда өзге жиынтық пайда арқылы әділ құн бойынша бағаланатын үлестік қаржы активтерін қайта бағалаудан түскен пайда/(залал) (ХҚЕС (IAS) 39 – сатуға арналған инвестициялық бағалы қағаздар) (2019, 2018 және 2017 жж. – шегерілген салықпен – нөл теңге)	42,387	(6,456)	32,592
Кезең ішінде өзге жиынтық пайда арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінің шығарылу нәтижесінде пайда мен залалдар құрамына қайта жіктелді (ХҚЕС (IAS) 39 – сатуға арналған инвестициялық бағалы қағаздар) (шегерілген салықпен – нөл теңге)	(8,138)	(2,428)	(1,064)
Қауымдастырылған ұйымның өзге жиынтық табыс /(залал) үлесі	553	(167)	-
Шетелдік қызметті қайта есептеудің бағамдық айырмасы (2019, 2018 және 2017 жж. – шегерілген салықпен – нөл теңге)	(552)	2,784	1,473
Бір жыл іші өзге жиынтық табыс/(залал)	34,399	(3,558)	32,888
Бір жыл іші жиынтық табыс, барлығы	368,910	249,873	206,351
Мыналарға қатысты:			
Бақыламайтын үлеске	-	(1,954)	2,942
Жай акционерлерге	368,910	251,827	203,409
	368,910	249,873	206,351

Басқарманың атынан:

Үміт Б. Шаяхметов
Басқарма Төрағасы

2020 жылғы 6 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

17-139 беттеріндегі есептерінде бұл шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажыратылмас бөлігі болып табылады.

Павел А. Чеусов
Бас Бухгалтер

2020 жылғы 6 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші

Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп

(миллион теңгемен)

	Жарғылық капитал Жай акциялар	Эмиссия- лық кіріс	Өтеуі төлеп сатып алынған өз акциялары	Бағамдық айырма қоры *	Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв *	Жылжыма йтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар ды қайта бағалау бойынша резерв*	Бөлінбеген пайда *	Барлық капитал	Бақыламай -тын үлес	Барлық капитал
2019 жылғы 31 желтоқсан	209,027	1,839	(111,441)	9,657	(4,804)	20,970	940,392	1,065,640	6	1,065,646
Таза пайда	-	-	-	-	-	-	334,511	334,511	-	334,511
Өзге жиынтық (залал)/табыс	-	-	-	(552)	34,827	124	-	34,399	-	34,399
Жиынтық (залал)/табыс жиыны	-	-	-	(552)	34,827	124	334,511	368,910	-	368,910
Өз акцияларын сатып алу	-	-	(16,304)	-	-	-	-	(16,304)	-	(16,304)
Өтеуі төлеп алынған өз акцияларын сату	-	2,028	13,111	-	-	-	-	15,139	-	15,139
Дивидендтер – жай акциялар	-	-	-	-	-	-	(125,923)	(125,923)	-	(125,923)
Сақтанушыларға сақтандыру бонустары	-	-	-	-	-	-	(245)	(245)	-	(245)
Бұрын қайта бағаланған жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың тозуы және шығып қалуы нәтижесінде жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды қайта бағалау резервін есептен шығару	-	-	-	-	-	(1,076)	1,076	-	-	-
2019 жылғы 31 желтоқсан	209,027	3,867	(114,634)	9,105	30,023	20,018	1,149,811	1,307,217	6	1,307,223

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	Жарғылық капитал Жай акциялар	Эмиссия- лық кіріс	Өтеуі төлеп сатып алынған өз акциялар	Бағамдық айырма қоры *	Сатуға арналған, қолда бар инвестиц. бағалы қағаздарды қайта бағалау резерві *	Жылжыма йтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар ды қайта бағалау резерві*	Бөлінбеген пайда *	Барлық капитал	Бақылан- байтын үлес	Барлық капитал
2018 жылғы 31 желтоқсан	143,695	1,839	(104,234)	6,570	13,008	15,470	785,668	862,016	72,441	934,457
ХҚЕС (IFRS) 9 қолдану әсері	-	-	-	-	(9,539)	-	(33,467)	(43,006)	(11,857)	(54,863)
ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес қайта есептелген бастапқы сальдо	143,695	1,839	(104,234)	6,570	3,469	15,470	752,201	819,010	60,584	879,594
Таза пайда	-	-	-	-	-	-	254,238	254,238	(807)	253,431
Өзге жиынтық табыс/(залал)	-	-	-	2,784	(7,346)	2,087	64	(2,411)	(1,147)	(3,558)
Жиынтық табыс/(залал) жиыны	-	-	-	2,784	(7,346)	2,087	254,302	251,827	(1,954)	249,873
Өз акцияларын сатып алу	-	-	(935)	-	-	-	-	(935)	-	(935)
Өтеуі төлеп алынған өз акцияларын сату	-	-	1,119	-	-	-	-	1,119	-	1,119
«Казкоммерцбанк» АҚ артықшылықты акцияларын алмастырудың тиімділігі	-	-	-	-	-	-	(817)	(817)	6,175	5,358
Дивидендтер – жай акциялар	-	-	-	-	-	-	(69,363)	(69,363)	-	(69,363)
«Казкоммерцбанк» АҚ-пен заңды қосылудың нәтижесінде үлестің өзгеруі	65,332	-	(7,391)	303	(927)	4,127	3,355	64,799	(64,799)	-
Бұрын қайта бағаланған жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың тозуы және шығып қалуы нәтижесінде жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды қайта бағалау резервін есептен шығару	-	-	-	-	-	(714)	714	-	-	-
2018 жылғы 31 желтоқсан	209,027	1,839	(111,441)	9,657	(4,804)	20,970	940,392	1,065,640	6	1,065,646

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	Жарғылық капитал Жай акциялар	Эмиссиялық кіріс	Өтеуі төлеп алынған өз сатып алынған акциялары	Бағамдық айырма қоры *	Сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздарды қайта бағалау бойынша резерв *	Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды қайта бағалау бойынша резерв*	Бөлінбеген пайда *	Барлық капитал	Бақыламай-тын үлес	Барлық капитал
2016 жылғы 31 желтоқсан	143,695	1,911	(103,121)	5,097	(15,679)	16,609	617,081	665,593	-	665,593
Таза пайда	-	-	-	-	-	-	173,362	173,362	101	173,463
Өзге жиынтық табыс	-	-	-	1,473	28,687	(113)	-	30,047	2,841	32,888
Жиынтық табыс жиыны	-	-	-	1,473	28,687	(113)	173,362	203,409	2,942	206,351
Өз акцияларын сатып алу	-	(72)	(1,675)	-	-	-	-	(1,747)	-	(1,747)
Өтеуі төлеп алынған өз акцияларын сату	-	-	562	-	-	-	-	562	-	562
Сақтанушыларға сақтандыру бонустары	-	-	-	-	-	-	(171)	(171)	-	(171)
«Казкоммерцбанк» АҚ-тың қосымша жарғылық капиталын сатып алу	-	-	-	-	-	-	(1,387)	(1,387)	7	(1,380)
«Казкоммерцбанк» АҚ-тың акцияларын «АЛМЭКС» холдингілік тобы» АҚ-қа сату	-	-	-	-	-	-	(4,243)	(4,243)	69,492	65,249
Бұрын қайта бағаланған жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың тозуы және шығып қалуы нәтижесінде жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды қайта бағалау резервін есептен шығару	-	-	-	-	-	(1,026)	1,026	-	-	-
2017 жылғы 31 желтоқсан	143,695	1,839	(104,234)	6,570	13,008	15,470	785,668	862,016	72,441	934,457

* Бұл сомалар Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептің Бөлінбеген пайда және өзге резервтеріне енгізілген.

Басқарманың басқарушысы

Үміт Б. Шарқиевтің
Басқарма Төрағаны

2020 жылғы 31 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

17-139 беттердегі есептермен осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің әктерісініміз қайы болып табылады.

Павел А. Бекенов
Бас Бухгалтер

2020 жылғы 6 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп
(миллион теңгемен)

	2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ БОЙЫНША			
АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:			
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтерінен алынған пайыздар	6,200	3,849	2,348
Ақшалай қаражат пен оның баламасынан және кредит мекемелеріндегі қаржыдан алынған пайыздар	38,080	36,435	23,610
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздардан алынған пайыздар	Қолданылмайды	Қолданылмайды	23,730
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінен алынған пайыздар	45,300	84,013	Қолданылмайды
Кредиттік залалдар бойынша резервті шегергенде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздардан алынған пайыздар	93,345	93,426	Қолданылмайды
Клиенттерге берілген заемдардан алынған пайыздар	449,927	422,865	315,392
Клиенттер қаржысы бойынша төленген пайыздар	(214,704)	(217,606)	(201,006)
Кредит мекемелерінің қаржысы бойынша төленген пайыздар	(4,647)	(3,635)	(4,213)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша төленген пайыздар	(65,309)	(55,730)	(63,365)
Алынған комиссиялар	123,223	110,754	86,662
Төленген комиссиялар	(54,314)	(39,263)	(26,214)
Сақтандыру қызметінен алынған кіріс	89,586	63,535	49,056
Қайта сақтандырушыға (берілген)/алынған сақтандыру сыйлықақылары	(2,593)	669	(2,374)
Туынды қаржы құралдарынан (төлемдер)/түсімдер	(154)	17,812	11,955
Алынған өзге кіріс	36,043	21,765	23,618
Төленген операциялық шығыстар	(123,333)	(117,397)	(87,001)
Сақтандыруға төленген төлемдер	(54,351)	(50,064)	(34,553)
Таза операциялық активтердегі өзгерістерге дейін операциялық қызметтен түскен ақшалай қаражаттың қозғалысы	362,299	371,428	117,645
Операциялық активтер мен міндеттемелер өзгерісі:			
Операциялық активтердің (ұлғаюу)/азаюу:			
Міндетті резервтер	(25,274)	(4,656)	(31,604)
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	(13,906)	59,389	408,395
Кредиттік ұйымдардағы қаражаттар	5,313	54,826	(26,757)
Бағалы металдар	(4,907)	2,131	(168)
Клиенттерге берілген заемдар	(395,660)	(157,296)	(311,999)
Сатуға арналған активтер	10,394	10,427	(2,219)
Сақтандыру активтері	(5,862)	(1,097)	12,493
Өзге активтер	(14,554)	23,212	(3,472)
(Операциялық міндеттемелердің ұлғаюу)/(азаюу):			
Клиенттер қаржысы	(58,841)	(20,599)	48,893
Кредит мекемелерінің қаржысы	138,087	(89,881)	37,972
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы міндеттемелері	13,390	1,162	(187)
Сақтандыру міндеттемелері	6,180	10,588	(6,454)
Өзге міндеттемелер	32,908	(32,986)	(67,957)
Табыс салығын төленгенге дейінгі операциялық қызметтен түсетін ақшалай қаражаттың түсімі	49,567	226,648	174,581
Төленген табыс салығы	(13,789)	(46,633)	(52,365)
Операциялық қызметтен түсетін ақшалай қаражаттың таза түсімі	35,778	180,015	122,216

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ БОЙЫНША АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:			
Еншілес кәсіпорынды сатып алудан/ шығарып тастаудан Ақшалай қаражаты мен еншілес кәсіпорындарды сатып алудан/шығарып тастаудан олардың баламаларының түсімі/(жылыстау) (2018 ж. – «Алтын Банк» АҚ, 2017 ж. – «Казкоммерцбанк» АҚ)	-	(110,175)	678,622
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды және материалдық емес активтерді сатып алу және алдын ала төлем	(16,887)	(9,199)	(13,862)
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды сатудан алынатын түсімдер	3,028	3,611	1,403
Инвестициялық жылжымайтын мүлікті сатудан түсім	6,278	2,809	-
Коммерциялық жылжымайтын мүлікті сатудан түсім	26,311	19,952	3,918
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін сатудан түсімдер (ХҚЕС (IAS) 39 – сатуға арналған инвестициялық бағалы қағаздар)	349,067	54,421	1,244,554
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін сатып алу (ХҚЕС (IAS) 39 – сатуға арналған инвестициялық бағалы қағаздар)	(109,407)	(219,839)	(1,753,899)
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв шегерілген амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарды сатудан түсімдер	24,413	56,544	-
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв шегерілген амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарды сатып алу	(179,882)	(66,583)	-
Коммерциялық жылжымайтын мүлік бойынша күрделі шығындар	(327)	(973)	(830)
Инвестициялық қызмет бойынша ақшалай қаражаттың таза түсімі / (жылыстауы)	102,594	(269,432)	159,906

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТ БОЙЫНША АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:			
Өтеуі төлеп алынған өз акцияларын сатудан түсім	15,139	1,119	562
Өз акцияларын сатып алу	(16,304)	(935)	(1,747)
Дивидендтер төлеу – жай акциялар	(125,923)	(69,363)	-
Борыштық бағалы қағаздарды өтеу және сатып алу	22 (82,261)	(167,463)	(197,892)
Жалдау міндеттемелерін өтеу	(1,490)	Қолданылмайды	Қолданылмайды
«Казкоммерцбанк» АҚ-тың акцияларын «АЛМЭКС» холдингтік тобы» АҚ-қа сату	-	-	65,249
«Казкоммерцбанк» АҚ-тың қосымша жарғылық капиталын сатып алу	-	-	(4,940)
Еншілес кәсіпорындардың акцияларды сатып алуы	-	(6,984)	-
Қаржылық қызметтен ақшалай қаражаттың таза жылыстауы	(210,839)	(243,626)	(138,768)
Айырбастау бағамындағы өзгерістердің ақшалай қаражатқа және оның баламасына әсері	(18,334)	164,897	5,411
Ақшалай қаражаттың және оның баламаларының таза өзгерісі	(90,801)	(168,146)	148,765
АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ, жыл басындағы жағдай бойынша	5 1,755,138	1,923,284	1,774,519
АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ, жыл аяғындағы жағдай бойынша *	5 1,664,337	1,755,138	1,923,284

*2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақшалай қаражат және оның баламалары 142,736 миллион теңге мөлшерінде ақшалай қаражат және оның баламаларын сатуға арналған активті қамтиды.

2019, 2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсанында аяқталған жылдарда Топ Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есептен алынып, 12, 13, 17 және 26-ескертпелерде ұсынылған, ақшалай емес аударымдарды жүргізді.

Басқарманың атынан:

Үміт Б. Шапқалиева
Басқарма Төрайымы

2020 ж. 6 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

17-139 беттеріндегі ескертпелерде осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажыратылмас бөлігі болып табылады.

Павел А. Жезом
Бас Бүлгелі

2020 ж. 6 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржы есептілігіне ескертпелер
(миллион теңгемен)

1. Қызметтің негізгі бағыттары

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ (бұдан әрі - «Банк») және оның еншілес кәсіпорындары (бұдан әрі бірлесіп - «Топ») корпоративтік клиенттер мен жеке клиенттерге Қазақстанда, Ресейде, Қырғызстан, Тәжікстан, Грузия мен Өзбекстанда банктік қызметтерді, Қазақстан мен Ресейде лизингтік қызметтерді, сондай-ақ Қазақстанда активтерді басқару бойынша қызметтерді, сақтандыру қызметтері мен брокерлік қызметтерді ұсынады. Банктің бастапқы мемлекеттік тіркеуден өту рәсімі Қазақстанның әділет органдарында 1994 жылғы 20 қаңтарда жүргізілді. Банк өз қызметін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі - «ҚРҰБ») банктік және басқа да операциялар және бағалы қағаздар нарығында қызмет жүргізу үшін жаңартылып қайта берген 2016 жылдың 8 қарашасындағы № 1.2.47/230/38/1 лицензияға сәйкес іске асырады. Банк «Қазақстандық депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ ұсынған салымдарды міндетті сақтандыру жүйесінің мүшесі болып табылады.

Банктің негізгі қызметі клиенттерге заемдар мен кепілдіктер беру, депозиттер тарту, бағалы қағаздармен және шетел валютасымен операциялар жүргізу, ақша аудару, ақшалай қаражат пен төлем карточкаларымен операциялар жүргізу және басқа да банктік қызметтер көрсету болып табылады. Мұнымен қатар Банк Қазақстан Республикасы Үкіметінің эксклюзивтік емес агенті ретінде өз филиалдарының желісі арқылы халыққа зейнетақы төлеу және жәрдемақылар беру қызметін атқарады.

Банктің бағалы қағаздары Қазақстан қор биржасының (бұдан әрі - «ҚҚБ») және Astana International Exchange-тің негізгі листингісіне қосылған. Банктің жаһандық депозитарлық қолхаттары (бұдан әрі - «ЖДҚ») Лондонның Қор биржасының және Astana International Exchange-тің негізгі листингісіне қосылған. Сондай-ақ Банктің еурооблигациялары Лондонның Қор биржасының және Люксембургтің қор биржасының негізгі листингісіне қосылған.

Топ іс жүзінде Тимур Құлыбаевпен оның зайыбы Динара Құлыбаеваның бақылауында тұр.

2019 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша, Банк өз қызметін Алматы қаласында орналасқан бас офисі және Қазақстан аумағында орналасқан 24 облыстық филиал, 120 аудандық филиал және 482 есеп айырысу-кассалық орталықтар, (2018 жылдың 31 желтоқсанында - сәйкесінше, 23, 121 және 503, 2017 жылдың 31 желтоқсанында - сәйкесінше, 23, 122 және 532) арқылы іске асырды. Банктің ресми түрде тіркелген офисі Қазақстан Республикасы, А26М3К5, Алматы қаласы, Әл-Фараби даңғылы, 40 мекенжайы бойынша орналасқан.

Топ жұмыскерлерінің іс жүзіндегі саны мөлшерлемелерді ескере отырып, 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 16,387 жұмыскерді құрайды (2018 жылғы 31 желтоқсанда - 16,131; 2017 жылғы 31 желтоқсанда - 18,410).

Топтың осы 2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігін шығарылымға Басқарма 2020 жылғы 6 наурызда бекітті.

Сот талаптары

Топтың өз қызметін жүргізуі барысында клиенттер мен контрагенттер Топқа уақыт аралықтарында кінәрат талаптарын қойып отырады. Басшылықтың пікірінше, мұндай кінәрат талаптары бойынша талдау жүргізу нәтижесі Топқа елеулі залал келтірмейді, сондықтан жеке қаржылық есептілігінде бұл жағдай бойынша тиісті резервтер қарастырылмаған.

Операциялық орта

Қазақстанды қоса алғанда, дамушы елдердің нарықтары әдетте дамыған нарықтардан айырмашылықтағы экономикалық, саяси, әлеуметтік, соттық және заңнамалық тәуекелдерге ұшырап отыруы мүмкін. Қазақстанда бизнес жүргізуді реттеуші заңдар мен нормативтік актілер бұрынғысынша айтарлықтай жиі өзгертіліп отыр және оларды еркін түсіндіру мүмкіндігі бар. Қазақстанның болашақ даму бағыты мемлекеттің жүргізетін салықтық және ақша-кредит саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге, сондай-ақ еліміздегі саяси жағдайлардың өзгерістерімен байланысты.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржы есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Қазақстан мұнай және газды үлкен көлемде өндіруші және экспорттаушы ел болғандықтан, Қазақстанның экономикасы әлемдік нарықтағы мұнай мен газ бағасының өзгерістеріне өте сезімтал болып келеді. Сондай-ақ еліміздің әлеуметтік-экономикалық дамуының ірі инфрақұрылымдық жобаларына және түрлі бағдарламаларына жұмсалған мемлекет шығындары экономиканың жағдайына айтарлықтай әсерін тигізеді.

2019ж. Brent маркалы мұнайдың орташа бағасы бір баррель үшін шамамен 62.35 АҚШ долларын құрады (2018ж. бір баррель үшін 66.73 доллар). 2019ж. ЖІӨ-нің өсімі 4.5% (2018 ж. 4.1%) құрады. Экономиканың негізгі драйверлері құрылыс, көлік, сауда және байланыс болды. Бұл ретте өсімді 3.7% қарсы 4.4% көрсете отырып, өндіруші сала өсім жағынан кен өндіру саласынан асып түсіп.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ-тің базалық мөлшерлемесі $9.25\% \pm 1\%$ (2018 жылғы 31 желтоқсанда - $10.25\% \pm 1\%$) құрады. Қорландыру құны 2018ж. 31 желтоқсандағы жағдайға сәйкес 4.7%-дан 2019ж. 31 желтоқсандағы жағдайға сәйкес 4.2%-дейін төмендеді, сол екі арада жаңа заемдарға деген сұраныс арта түсті. Теңгелік өтімділікті стерилизациялаудың негізгі құралы ҚРҰБ қысқа мерзімді ноталары болып қалды.

Топтың басшылығы экономикалық жағдайдағы ағымды өзгерістерді бақылап отырады және өзі жақын болашақта Топ бизнесінің тұрақтылығын ұстап тұру және дамыту үшін қажет деп санайтын шараларды қолданады. Бірақ, қазіргі сәтте экономикалық жағдайдағы өзгерістердің, Топ қызметінің болашақ нәтижелері мен қаржылық жағдайына әсерін анықтау қиын.

2019 ж. 2-ші жартыжылдығында ҚРҰБ Қазақстан Республикасының банк секторы активтерінің сапасына бағалау (бұдан әрі – «АСБ») жүргізді. АСБ тексеруінің периметріне банк секторы активтерінің жалпы көлемінің 87% үлесі бар және сектордың несиелік портфелінің 90% үлесі бар 14 ірі банк кірді. Бағалаудың ашық әрі объективті болуын қамтамасыз ету үшін ҚРҰБ АСБ-ны халықаралық кеңесшімен және тәуелсіз аудиторлық компаниялармен бірге жүргізді.

АСБ Европалық Орталық Банкінің әдістемесіне сәйкес, сондай-ақ Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және пруденциялық реттеу саласындағы заңнамасының талаптарына сәйкес іске асырылды.

2019 ж. 1 сәуірдегі жағдайға сәйкес ҚРҰБ жариялаған АСБ нәтижелеріне сәйкес банк секторының шоғырландырылған деңгейінде (АСБ барлық қатысушы банктерінің нәтижелерінің агрегациясы) капиталдың тапшылығы бақыланбайды; пруденциялық нормативтер k1 мен k2 АСБ нәтижелерін есепке алып жүйелі деңгейде орындалады. АСБ нәтижелері бойынша қатысушы банктерге олардың негізінде шаралардың егжей-тегжейлі жоспарлары әзірленетін бизнес үдерістерді жақсарту бойынша ескертпелері/ұсынымдары бар есептер ұсынылады.

Банктің өз қызметін Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына және ХҚЕС талаптарына сәйкес жүзеге асыратынын есепке ала отырып, Банк үшін АСБ-ның жеке нәтижелері Топтың қаржылық жағдайы мен тұрақтылығына айтарлықтай әсер етпеді. Осылайша, ҚРҰБ деректеріне сәйкес 2019 ж. 1 сәуірдегі жағдай бойынша Банк активтері мен капиталының құнын түзету 18.9 миллиард теңгені құрауы мүмкін еді, бұл ретте осы бағалау АСБ тексерілген күннен басталған кезең ішінде болған нарықтық ортадағы өзгерістер мен Банк портфеліндегі өзгерістерді (заемдарды өтеу, кепіл жиынының өзгеруі, АСБ бойынша резервтерді қосымша жасақтау, т.б.) ескермейді.

Осыған байланысты Банк бұдан әрі қарай да АQR нәтижелерінің Банктің қаржылық жағдайы мен тұрақтылығына әсер етуін күтпейді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржы есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Иелік үлесі

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы мәліметке сәйкес Топқа мына акционерлер иелік етті, олардың үлесі Топ шығарған капиталдың 5 % асады:

2019 жылғы 31 желтоқсан	Айналымдағы акциялардың жалпы көлеміндегі үлесі		Айналымдағы жай акциялардағы үлесі	
	Барлық акциялар	Жай акциялар	Барлық акциялар	Жай акциялар
«АЛМЭКС» холдингтік тобы» АҚ	7,583,538,228	65.1%	7,583,538,228	65.1%
«Бірыңғай Жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ	718,054,740	6.2%	718,054,740	6.2%
ЖДҚ ұстаушылар	3,001,602,000	25.7%	3,001,602,000	25.7%
Басқалар	353,390,222	3.0%	353,390,222	3.0%
Айналымдағы барлық акциялар (шоғырландырылған негізде)	11,656,585,190	100%	11,656,585,190	100%

2018 жылғы 31 желтоқсан	Айналымдағы акциялардың жалпы көлеміндегі үлесі		Айналымдағы жай акциялардағы үлесі	
	Барлық акциялар	Жай акциялар	Барлық акциялар	Жай акциялар
«АЛМЭКС» холдингтік тобы» АҚ	8,756,202,348	75.0%	8,756,202,348	75.0%
«Бірыңғай Жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ	718,054,740	6.1%	718,054,740	6.1%
ЖДҚ ұстаушылар	1,840,105,600	15.8%	1,840,105,600	15.8%
Басқалар	365,393,741	3.1%	365,393,741	3.1%
Айналымдағы барлық акциялар (шоғырландырылған негізде)	11,679,756,429	100%	11,679,756,429	100%

2017 жылғы 31 желтоқсан	Айналымдағы акциялардың жалпы көлеміндегі үлесі		Айналымдағы жай акциялардағы үлесі	
	Барлық акциялар	Жай акциялар	Барлық акциялар	Жай акциялар
«АЛМЭКС» холдингтік тобы» АҚ	8,086,451,772	73.6%	8,086,451,772	73.6%
«Бірыңғай Жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ	716,281,746	6.5%	716,281,746	6.5%
ЖДҚ ұстаушылар	1,852,878,720	16.8%	1,852,878,720	16.8%
Басқалар	338,204,581	3.1%	338,204,581	3.1%
Айналымдағы барлық акциялар (шоғырландырылған негізде)	10,993,816,819	100%	10,993,816,819	100%

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

2. Есептілікті ұсыну қағидаттары

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі – «ХҚЕС») сәйкес әзірленді.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілігін Топ үздіксіз қызмет қағидатының негізінде әрекет етті және өз операцияларын жақын арадағы болашақта да жалғастырады деген болжаумен әзірленді. Осы бағалауды жүргізу барысында басшылық ағымдағы және болашақтағы экономикалық жағдайларға қатысты ақпараттың, ақшалай қаражаты, пайда мен капитал ресурстарының қозғалысы туралы болжамдарды қоса, үлкен спектрін қарады.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі акцияға шаққандағы пайдадан бөлек, егер басқаша көрсетілмеген болса, миллион қазақстандық теңгемен («теңге») ұсынылып отыр.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі тарихи құн қағидаты негізінде әзірленген, әділдік құнмен бағаланатын белгілі бір қаржы құралдары және актуарлық есеп негізінде есепке алынатын сақтандыру міндеттемелері, сондай-ақ қайта бағаланған тозу құны ескерілген белгілі бір жылжымайтын мүлік, ғимараттар, жабдықтар, төмендегі есептік саясатта сипатталғандай, бұған кірмейді.

Тарихи құн әдетте тауарлар мен қызметтерге ауыстырылып берілген сыйақының әділ құнының негізінде анықталады.

Әділ құн, құнның тікелей бақыланатын немесе бағалаудың басқа әдістемесін пайдалану арқылы, есептік амалмен алынған болып табылатынына қарамастан бағалау күніне активті сатқан кезде алынатын немесе нарықтың қатысушылары арасындағы кәдімгі мәміленің шеңберінде міндеттемені өткізу кезінде төленген құнды көрсетеді. Активтің немесе міндеттеменің әділ құнын бағалаған кезде, егер нарықтың қатысушылары, бағалау күніне активтің немесе міндеттеменің құнын қалыптастырған кезде осындай сипаттамаларды ескеретін болса, Топ, активтің немесе міндеттеменің сипаттамаларын ескереді. Әділ құн бойынша бағалау жүргізу және /немесе әділ құнды бағалауға қатысты ақпаратты ашу үшін, әділ құн осы шоғырландырылған қаржылық есептілігінде, ХҚЕС («IFRS») 2 қолдану саласына жататын меншікті үлестік құралдардың негізінде төлемдері бар мәмілелерді, ХҚЕС («IAS») 17 қолдану саласына жататын лизингтік операцияларды, сондай-ақ әділ құнмен салыстырылатын, бірақ бұл ретте мысалы ХҚЕС («IAS») 2-де мүмкін болатын жүзеге асырудың таза құны немесе ХҚЕС («IAS») 36-да пайдаланудың құндылығы сияқты әділ құн болып табылмайтын бағаларды қоспағанда, жоғарыда көрсетілген тәсілмен анықталады.

Сонымен қатар, қаржылық есептілігін дайындау мақсаттары үшін әділ құнды бағалау, әділ құнның иерархиясының негізінде жіктеледі (1,2 немесе 3-деңгей). Деңгейлер, нарықтық деңгейлердің негізінде әділ құнды тікелей анықтау мүмкіндігіне сәйкес келеді және жалпы әділ құнды бағалаған кезде пайдаланылған бастапқы деректердің маңыздылығын көрсетеді:

- 1-деңгейдің бастапқы деректері бағалау күніне Топ қол жеткізе алатын ұқсас активтердің немесе міндеттемелердің активті нарықтарында түзетулерді талап етпейтін баға белгіленімдерін білдіреді;
- 2-деңгейдің бастапқы деректері 1-деңгей үшін анықталған баға белгіленімдері болып табылмайды, бірақ кейбіреулері актив не міндеттеме үшін нарықта тікелей немесе жанама бақыланады; және
- 3-деңгейдің бастапқы деректері актив немесе міндеттеме бойынша бақыланбайтын бастапқы деректерді білдіреді.

Топ өзінің қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есебін өтімділік тәртібімен ұсынады. Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есеп берілгеннен кейінгі 12 айдың ішіндегі (ағымдағы) және қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есеп берілгеннен кейінгі 12 айдан жоғары мерзімдегі (ағымдағы емес) орнын толтырудың немесе өтеудің талдауы 35-ескертпеде ұсынылған.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Атқарымдық валюта

Топтың барлық кәсіпорындарының қаржылық есептілігінің атқарымдық валютасы, компания өз қызметін атқаратын негізгі экономикалық ортаның валютасы болып табылады (бұдан әрі – «Атқарымдық валюта»). Банктің атқарымдық валютасы теңге болып табылады. Осы шоғырландырылған қаржылық есептілігінің есептік валютасы да теңге болып табылады.

Шоғырландырылған еншілес кәсіпорындар

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі мынадай еншілес кәсіпорындардың есебінен құралады:

Еншілес кәсіпорындар	Қатысу үлесі, %			Елі	Саласы
	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан		
«Халық Лизинг» АҚ	100	100	100	Қазақстан	Лизинг
«Қазтелепорт» АҚ	100	100	100	Қазақстан	Телекоммуникациялар
«Халық Банк Қырғызстан» ААҚ	100	100	100	Қырғызстан	Банк
«Nalyk Finance» АҚ	100	100	100	Қазақстан	Брокерлік және дилерлік қызмет
«Nalyk Инкассация» ЖШС	100	100	100	Қазақстан	Инкассалау қызметтері
«Nalyk Life» АҚ	100	100	100	Қазақстан	Өмірді сақтандыру
«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ	99.99	99.99	100	Қазақстан	Сақтандыру
«Халық Банк Грузия» АҚ	100	100	100	Грузия	Банк
«Халық Жоба» ЖШС	100	100	100	Қазақстан	Күмәнді және үмітсіз активтерді басқару
«Москоммерцбанк» Коммерциялық Банкі АҚ*	100	100	100	Ресей	Банк
«Халық Банк Тәжікстан» ЖАҚ*	100	100	100	Тәжікстан	Банк
«Казкоммерц Секьюритиз» АҚ*	100	100	100	Қазақстан	Брокерлік және дилерлік қызмет
«КУСА Халық» ЖШС*	100	100	100	Қазақстан	Күмәнді және үмітсіз активтерді басқару
«Халық Актив» ЖШС*	100	100	100	Қазақстан	Күмәнді және үмітсіз активтерді басқару
«Халық Актив-1» ЖШС*	100	100	100	Қазақстан	Күмәнді және үмітсіз активтерді басқару
«Nalyk Finservice» АҚ*	100	100	100	Қазақстан	Төлем карталары бойынша процессингтік операцияларды және басқа байланысты операцияларды жүзеге асыру
«Tenge Bank» АҚБ	100	-	-	Өзбекстан	Банк
«Казкоммерц Life» өмірді сақтандыру компаниясы» АҚ*	-	-	100	Қазақстан	Өмірді сақтандыру
«Казкоммерц-Полис» сақтандыру компаниясы АҚ*	-	-	99.97	Қазақстан	Сақтандыру
Kazkommerts Finance 2 B.V.*	-	-	100	Нидерланд корольдігі	Капиталдың халықаралық нарығында Банк үшін қаражат тарту
Kazkommerts International B.V.*	-	-	100	Нидерланд корольдігі	Капиталдың халықаралық нарығында Банк үшін қаражат тарту
«Казкоммерцбанк» АҚ	-	-	74.72	Қазақстан	Банк
«НБК Банк» АҚ	-	-	100	Ресей	Банк
«Altyn Bank» АҚ («Қазақстан Халық Банкі» АҚ ЕҰ	-	-	100	Қазақстан	Банк

* 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша еншілес кәсіпорынға тиесілі иелену үлесі - «Казкоммерцбанк» АҚ (бұдан әрі – «ККБ»).

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

2018 ж. 26 шілдеде Банк пен ККБ акционерлерінің бірлескен жалпы жиналысында Банкке ККБ-ның құқықтық мирасқоры ретінде ККБ-ның барлық мүлкін, құқықтарын және міндеттемелерін, сондай-ақ оның барлық кредиторлары мен борышкерлеріне қатысты барлық құқықтар мен міндеттемелерді тапсыру туралы және Банктің ККБ-ның барлық құқықтары мен міндеттемелері бойынша құқық мирасқоры туралы Табыстау актісін бекіту туралы шешім қабылданды. Сондай-ақ 2018ж. 20 сәуірдегі Банк пен ККБ акционерлерінің бірлескен жалпы жиналысының шешімімен бекітілген формулаға сәйкес есептелген 0.956552 тең, Банктің жай акцияларын ККБ-ның жай акцияларына айырбастау коэффициентін бекіту туралы шешім қабылданды.

2018 ж. 27 шілдеде ККБ-ның Банкке қосылу формасында Банк пен ККБ-ны ерікті түрде қайта құрылымдау шеңберінде ККБ-ның барлық мүлкін, барлық құқықтары мен міндеттемелерін Банкке тапсыру фактінің заңды ресімделуі болып табылатын Табыстау актіне қол қойылды.

ККБ-ның Банкке қосылу формасында Банк пен ККБ-ны ерікті түрде қайта құрылымдау шеңберінде 2018 ж. 26 шілдедегі Банк пен ККБ акционерлерінің бірлескен жалпы жиналысында бекітілген акцияларды айырбастау коэффициентіне сәйкес Банкке ККБ акционерлерінің (Банкті қоспағанда) арасында Банктің 758,687,723 жай акциялары ККБ жай акцияларының орнына Банкке орналастырылды.

2018 ж. 22 мамырда Топ «НБК-Банк» АҚ-тың («Қазақстан Халық Банкі» АҚ еншілес кәсіпорны) «Москоммерцбанк» Коммерциялық банкіне (АҚ) («Казкоммерцбанк» АҚ еншілес кәсіпорны) қосылу нысанында жүзеге асырылған қайта құрылымдау рәсімінің аяқталғаны туралы мәлімдеді.

2018 ж. 29 тамызда Топ «Казкоммерц-Полис» сақтандыру компаниясы» АҚ-қа («Казкоммерцбанк» АҚ еншілес кәсіпорны) «Казахинстрах» АҚ-тың («Халық Халық Банкі» АҚ еншілес кәсіпорны) барлық мүлкін, барлық құқықтары мен міндеттемелерін тапсырудың аяқталғаны туралы жариялады.

2018 ж. 1 қарашада «Халық-Life» АҚ және «Казкоммерц-Life» АҚ арасында қайта құрылымдау процесінің шеңберінде тапсыру актіне қол қойылды, оның нәтижесінде «Халық-Life» АҚ «Казкоммерц-Life» АҚ-тың барлық құқықтары мен міндеттемелері бойынша толық құқықтық мұрагері болды.

2018 ж. 29 тамызда Банктің Директорлар Кеңесі Өзбекстанда жаңа еншілес ұйымын - «Tenge Bank» АҚ-ні құруды мақұлдады. 2019 ж. 24 мамырда Өзбекстанның Орталық Банкі «Tenge Bank» АҚ-ге банктік және басқа да операцияларды жүзеге асыруға лицензия берді. 2019 ж. 10 шілдеде «Tenge Bank» АҚ Өзбекстанда клиенттерге қызмет көрсетуді бастады және осы күннен бастап шоғырландырылған қаржылық есептілігіне енгізілді.

3. Есеп саясатының негізгі қағидаттары

Шоғырландыру қағидаттары

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі Банктің және Банк бақылайтын кәсіпорындардың (оның еншілес кәсіпорындарының) қаржылық есептіліктерінен құралған. Егер Банкте:

- кәсіпорын – инвестициялар нысанына қатысты билік өкілеттіктер болса;
- кәсіпорын – инвестициялар нысанының ауыспалы нәтижелері бойынша құқықтары болса /тәуекелдер арқаласа; және
- ауыспалы нәтиженің көлеміне ықпал ету мақсатында кәсіпорын – инвестициялар нысанына қатысты билік өкілеттікті пайдалана алатын болса
- Компания бақылауда болып саналады.

Егер фактілер немесе жағдайлар жоғарыда көрсетілген үш бақылау элементтерінің біреуінде немесе одан көбінде өзгерістер болғандығын көрсететін болса, Банк оның инвестициялар нысанына бақылауының болуына баға жүргізеді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Инвестициялар нысанының дауыс беруші акцияларының көбісі Банкке тиесілі болмаса, кәсіпорын – инвестициялар нысанының елеулі қызметін жеке-дара басқару мүмкіндігін беру үшін Банкке жеткілікті дауыс беру құқығы тиесілі болған жағдайда, ол кәсіпорын – инвестициялар нысанына қатысты жеткілікті билік құқығына ие болады. Кәсіпорын – инвестициялар нысанына ықпал ету өкілеттігіне ие болуына Банктің дауыс беру құқығы жеткілікті екендігін бағалағанда Банк барлық маңызды фактілер мен мән-жайларды қарастырады, мыналарды қоса:

- басқа ұстаушылардың дауыс беруінің үлестері мен бөлінуімен салыстырғанда дауыс беру құқығы бар Банк акцияларының үлесін;
- басқа дауыс беру ұстаушыларына немесе басқа тараптарға, Банкке тиесілі ықтимал дауыс беру құқықтары;
- басқа шарттық келісімдерден туындайтын құқықтар; және
- басқарушылық шешім, сонымен қатар акционерлердің алдыңғы жиналыстарында дауыстарды бөлу қажет болған сәтте Банктің елеулі қызметті басқару мүмкіндігінің бар немесе жоқтығын көрсететін кез келген қосымша фактілер мен мән-жайлар.

Еншілес кәсіпорынды шоғырландыру Банк еншілес кәсіпорынға бақылау алғанда басталады және бақылау аяқталған сәтте тоқтатылады. Соның ішінде, бір жылдың ішінде сатып алынған немесе сатылған еншілес кәсіпорынның табыстары мен шығыстары Банк бақылауды алған сәттен бастап Банк осы еншілес кәсіпорынды бақылауды тоқтататын күнге дейін пайда немесе залал және өзге жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есепке енгізіледі.

Пайда немесе залал және өзге жиынтық табыстың әр компоненті Банк акционерлері мен бақыланбайтын үлестер арасында бөлінеді. Еншілес кәсіпорындардың жалпы жиынтық табысы бұл кез келген бақыланбайтын үлестер бойынша теріс қалдықтың туындауына әкеліп соқса да Банк акционерлері мен кез келген бақыланбайтын үлестер арасында бөлінеді.

Қажет болғанда, еншілес кәсіпорындардың қаржылық есептілігіне түзетулер енгізіледі, бұл олардың пайдаланатын есепке алу саясаты қағидаттарын Топ пайдаланатын есеп саясаты қағидаттарымен сәйкестікке келтіру мақсатында жүргізілді.

Шоғырландыру кезінде барлық топшілік активтер мен міндеттемелер, меншікті капитал, табыстар, шығыстар мен Топ кәсіпорындарының арасындағы операциялар бойынша ақшалай қаражаттың қозғалысы алынып тасталады.

Бақыланбайтын үлестер

Бақыланбайтын үлестер еншілес кәсіпорынның капиталында тікелей немесе жанама түрде Банкке жатқызылмайтын қатысу үлестері болып табылады.

Бақыланбайтын үлестер - пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте жекелей, ал қаржы ахуалы туралы шоғырландырылған есепте – бас ұйымның акционерлік капиталынан бөлек, меншікті капиталдың құрамында ұсынылады.

Топтың еншілес кәсіпорындарында иелік ететін үлесінің өзгерістері

Топтың еншілес кәсіпорындарға бақылауын жоғалтуға әкеп соқпайтын еншілес кәсіпорындардағы Топтың қатысу үлесіндегі өзгерістер меншікті капиталда есепке алынады. Топ үлестерінің және еншілес кәсіпорында бақыланбайтын иелік ету үлестерінің баланстық құны осы үлестер қатынастарының өзгеруін ескере отырып түзетіледі. Бақыланбайтын үлестер түзетілетін сомалар және төленген немесе алынған сыйақының әділ құны арасындағы кез келген айырма Топ акционерлерінің меншікті капиталында көрінеді. Бақыланбайтын үлестің акционерлерімен мәмілелер қаржылық қызметтен түскен ақшалай қаражаттың қозғалысында көрсетілген.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Топ еншілес кәсіпорынды бақылаудан айырылған жағдайда, пайда мен залал, пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте көрсетіліп, (1) алынған сыйақының әділ құны мен қалған үлестің әділ құны және еншілес кәсіпорынның баланстық құны (гудвиллды қоса) мен міндеттемелері, сондай-ақ бақыланбайтын үлестердің арасындағы айырма ретінде есептелінеді. Осындай еншілес кәсіпорынға жататын, өзге жиынтық табыс құрамында танылған сомалар Топ еншілес кәсіпорынның тиісті активтері мен міндеттемелерін тікелей сатқандай болғанда есепке алынады (яғни пайда немесе залал бойынша қайта жіктеледі немесе ХҚЕС бойынша қарастырылған/рұқсат етілгендей капиталдың басқа санатына жатқызылады). Бақылауды жоғалту күнінде бұрынғы еншілес кәсіпорынға қалған инвестициялардың әділ құны бастапқы танылу кезіндегі 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес әділ құн ретінде немесе (қолданылатын жағдайларда) қауымдастырылған ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға инвестициялардың бастапқы құны ретінде қабылданады.

Бизнестерді біріктіру бойынша мәмілелер

Бизнестерді біріктіру жөнінде мәмілелер сатып алу әдісі бойынша есепке алынады. Бизнестерді біріктіру кезінде төленетін өтеу Топ берген активтерді, сатып алынатын бизнестің бұрынғы иелерінің алдында Топ қабылдаған міндеттемелерді, сондай-ақ Топтың бизнеске бақылау алу үшін айырбас ретінде шығарған үлестік бағалы қағаздарды сатып алу күніне әділ құн сомасы ретінде есептелетін әділ құн бойынша бағаланады. Осыған байланысты шығынның барлығы, әдетте пайда болу сәтінде пайда мен залал арқылы көрсетіледі.

Сәйкестендірілетін сатып алынған активтер мен қабылданған міндеттемелер сатып алу күніне мыналарды қоспағанда, әділ құн бойынша танылады:

- Мерзімі шегерілген салық міндеттемесі мен активтері «Пайдаға салынатын салық» 12 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес танылады және бағаланады;
- Акцияларға негізделген төлемдер бойынша («АНТ») сатып алынатын бизнестің келісімдерімен немесе осындай төлемдер бойынша сатып алынатын бизнестің келісімдерінің орнына бекітілген, АНТ бойынша Топтың келісімдерімен байланысты міндеттемелер немесе іскерлік бағалы қағаздар сатып алу күніне 2 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес бағаланады; және
- «Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер және тоқтатылған қызмет» 5 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес сатуға арналған деп жіктелген активтер (немесе шығып жатқан актив топтары) 5 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес бағаланады.

Іскерлік бедел сатып алынған заттың құнын, сатып алынған кәсіпорындағы бақыланбайтын үлестердің құнын және сатып алынған кәсіпорынның капиталындағы бұрын сатып алушыға тиесілі болған үлестің (ол болған жағдайда) құнын сатып алу күніне оның таза сәйкестендірілетін активтері мен міндеттемелерінің шамасынан асыру ретінде есептеледі. Егер қайта бағалаудан кейін сатып алу күніне сатып алынған сәйкестендірілетін таза активтердің таза құны берілген өтеудің, сатып алынған кәсіпорындағы бақыланбайтын үлес құнының және сатып алынған компанияның капиталындағы сатып алушыда бұрын болған үлестің (ол болған жағдайда) әділ құнының сомасынан асатын болса, мұндай асыру әділ құннан төмен баға бойынша үлесін сатып алудан пайда ретінде пайдаға немесе залалға жатқызылады.

Иелік ету үлестерін білдіретін және тарату кезінде кәсіпорынның таза активтерінің пропорционалды үлесіне құқық беретін бақыланбайтын үлестер бастапқыда сатып алынған бизнестің сәйкестендірілетін таза активтерінің әділ құны немесе бақыланбайтын үлестің пропорцияға сәйкес танылған құн бойынша бағалана алады. Бағалау әдісі әр мәміле үшін жеке таңдалады. Иеленудің бақыланбайтын үлестерінің өзге түрлері әділ құн бойынша немесе қолданылатын жағдайларда басқа ХҚЕС-терге сәйкес бағаланады.

Бизнесті ортақ бақылауға біріктіру

Кәсіпкерлік субъектілерінің жалпы бақылауындағы іскерлік кәсіпті біріктіру бизнесті біріктіру болып табылады, соған сәйкес барлық біріктірілген бизнес субъектілері бизнесті біріктіруге дейін және одан кейін де бір тараппен немесе тараптармен бақыланады және бұл бақылау уақытша болып табылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Жалпы бақылауға бизнесті біріктіру тиімділігін Топ, егер біріктірілген бизнес субъектілерінің активтері мен міндеттемелері олардың баланстық құны бойынша бағаланған жағдайда үлестерді біріктіру әдісі бойынша есепке алады, Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігінде көрсетілгендей, біріктірумен байланысты транзакциялық шығын пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте шығынға жатқызылады, өзара баланстар алынып тасталады, төленген/табысталған сатып алу бағасы мен сатып алынған таза активтердің құны арасындағы айырма (шоғырландырылған қаржылық есептілігінде ашылғандай олардың баланс құны бойынша) сатып алушының капиталында танылады.

Іскерлік бедел

Бизнесті сатып алғанда туындайтын іскерлік бедел құнсызданудан жинақталған шығындар шегерілген, бизнесті сатып алу күніне белгіленген (жоғарыда қараңыз) сатып алу құны бойынша есепке алынады.

Ақшалай қаражат және оның баламалары

Ақшалай қаражат пен оның баламаларына кассадағы қолма-қол ақша, корреспонденттік шоттардағы бос ақша қалдығы, кредит мекемелеріндегі қаржы және бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аспайтын кері РЕПО келісімі бойынша қаржы жатқызылады.

Міндетті резервтер

Міндетті резервтер Қазақстан, Қырғызстан, Грузия, Тәжікстан, Өзбекстан Ұлттық Банктері мен Ресей Орталық Банкіндегі корреспонденттік шоттардағы қаржыдан және Топтың күнделікті қызметі үшін қаржыландыру мақсатында пайдалануға болмайтын кассадағы қолма-қол ақшадан құралады, осыған байланысты бұл қаржы ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте ақшалай қаражат пен оның баламасы деген бапқа қосылмайды.

Бағалы металдар

Бағалы металдарда көрсетілген активтер мен міндеттемелер Лондондық бағалы металдар нарығында баға белгілеудің екінші фиксингі негізінде есептелген бағам бойынша АҚШ долларына қатысты теңгенің қолдануындағы бағамын ескере отырып көрсетіледі. Бағалы металдар бағасының өзгеруі шетел валютасымен жасалатын операциялар бойынша таза пайда/(залал) құрамында көрсетіледі.

Кредит мекемелеріндегі қаражат

Топ өз қызметін жүргізу барысында басқа банктерде ағымдағы шоттарды ашады немесе белгілі бір мерзімдік кезеңге ақша салымдарын орналастырады. Кредит мекемелеріндегі өтеу мерзімі белгіленген қаржы кейін тиімді пайыздық мөлшерлеме әдістемесін пайдалану арқылы амортизациялық құны бойынша бағаланады. Белгіленген өтеу мерзімі жоқ қаржы бастапқы құнымен есепке алынады. Кредит мекемелеріндегі қаржы күтілетін кредиттік залалдар бойынша кез келген резервті шегеру арқылы есепке алынады.

Қаржы құралдарын тану және бағалау

Тиісті қаржылық құралға қатысты шарт бойынша Топ тараптардың бірі болған жағдайда қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері Топтың қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Топ ұдайы сипаттағы қаржылай активтер мен міндеттемелерді сатып алулар мен өткізулерді есептесу күніндегі есепке алу әдісімен көрсетеді. Осындай әдіспен сатып алынған, кейіннен әділ құнымен бағаланатын қаржы құралдары мәміле жасалған сәттен бастап есеп айырысу белгіленген күнге дейін сатып алынған құралдар сияқты есепке алынады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері бастапқыда әділ құн бойынша көрсетіледі. Қаржы активтерін және қаржы міндеттемелерін сатып алумен немесе шығарумен тікелей байланысты транзакциялық шығындар (пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша көрсетілетін қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінен басқа) бастапқыда танылғанда қаржы активтерінің немесе қаржы міндеттемелерінің әділ құнын тиісінше ұлғайтады немесе азайтады. Қаржы активтерін немесе қаржы міндеттемелерін сатып алуға тікелей қатысты, пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша көрсетілетін транзакциялық шығындар тікелей пайдаға немесе залалға жатқызылады. Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері құнын одан әрі бағалау үшін пайдаланылатын бухгалтерлік есеп қағидаттары есеп саясатының төмендегі сипатталған тиісті ережелерінде ашылады.

Қаржы активтері

Барлық қаржы активтері қаржы активін сату немесе сатып алу, талаптары тиісті нарықта белгіленген мерзімде жеткізуді талап ететін келісімшарт бойынша жүзеге асырылғанда, мәміле жасалған күні танылады және тану тоқтатылады және бастапқыда Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде жіктелетін қаржы активтерін қоспағанда, транзакциялық шығынға қоса әділ құны бойынша бағаланады. Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелген қаржы активтерін сатып алуға тікелей байланысты мәміле бойынша шығындар дереу пайда немесе залалмен бірге танылады.

«Қаржы құралдары» 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес танылған барлық қаржы активтері қаржы активтерін басқаруға арналған ұйымның бизнес үлгісіне және қаржы активтерінің ақша ағындарының шарттық сипаттамаларына негізделген амортизацияланған құны немесе әділ құны бойынша бағалануы тиіс.

Бұл ретте:

- *Шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу.* Бұл бизнес-үлгі қаржы құралдарының қаржы құралдарының қызмет ету мерзімі ішінде негізгі соманы және пайыздық төлемдерді алу арқылы ақшалай қаражат қозғалысын жүзеге асыруға мүмкіндік береді деп болжайды. Осы бизнес-үлгі шегінде қаржы активін өтеуге дейін ұстап тұру басымдық болып табылады, алайда мерзімінен бұрын жүзеге асыруға тыйым салынбайды.
- *Шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу және қаржы активтерін сату.* Бұл бизнес-үлгі қаржы активтерін басқару шарттық ақшалай қаражаттың ағындарын алуға және қаржылық активтерді сатуға бағытталған деп болжайды. Осы бизнес-үлгі шеңберінде қаржы активін сатудан қолма-қол ақшаны алу - «Шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу» бизнес-үлгісімен салыстырғанда сатудың жоғары жиілігі мен сату көлемімен сипатталатын басымдық болып табылады.
- *Басқа мақсаттар үшін активтерді ұстап қалу.* Осы бизнес-үлгі шеңберінде қаржы активтерін басқару мақсаты мыналар болуы мүмкін:
  - қаржы активтерін сату арқылы ақшалай қаражат ағындарын жүзеге асыруды басқару;
  - күнделікті қаржыландыру қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін өтімділікті басқару;
  - басқару мен нәтижелілікті бағалау әділ құн негізінде жүзеге асырылатын портфель;
  - сауда-саттыққа арналған анықтамаға сай келетін портфель. Қаржы активтері саудаға арналған деп саналады, егер олар негізінен жақын уақытта сату (сатып алынған сәтке дейін), қысқа мерзімді пайда алу мақсатында сатып алынған болса (180 күнге дейін) немесе туынды қаржы құралдары болып табылса (хеджирлеу құралы ретінде анықталған қаржылық кепілдіктер немесе туынды қаржы құралдарын қоспағанда).

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес, қаржы активтері мынадай түрде жіктеледі:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын активтер ретінде жіктелген банк заемдары мақсаты шартпен көзделген негізгі заем сомасының шотына төленетін төлем және негізгі заемның өтелмеген бөлігіне пайыз болып табылатын ақша ағындарын алу болып табылатын бизнес-үлгі шегінде ғана ұсталынады, ол тек негізгі борыш сомасына төлемдер және пайыздық төлемдерді қамтиды («SPPI»);
- корреспонденттік шоттардағы қалдықтар, банкаралық заемдар/депозиттер, РЕПО операциялары әдетте амортизацияланған құн бойынша бағаланатын актив ретінде жіктеледі, яғни бизнес үлгі шеңберінде басқарылады, оның мақсаты шартпен көзделген ақша ағындарын алу, соның ішінде SPPI;
- борыштық бағалы қағаздар таңдалған бизнес үлгіні және SPPI-ді сақтауды ескере отырып, үш жіктеу санатының кез келгеніне жатқызылуы мүмкін;
- үлестік бағалы қағаздар, әдетте, кезең ішіндегі пайда мен залалдың өзгеруін көрсететін әділ құндағы құралдар ретінде жіктеледі.
- саудаға арналған бағалы қағаздар және туынды қаржы құралдары қаржы активтерінің санатына кезең ішіндегі пайда мен залалдың өзгеруін көрсететін әділ құн бойынша жіктеледі.

Пайда мен залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелері

Пайда мен залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері мыналарды қамтиды:

- Активтер, шарттық ақша ағындары, ол бойынша заемның және пайыздың негізгі сомасына төлемдерді ғана емес және/немесе
- Шарттық ақшалай қаражаттың ағындарын алу немесе осындай ағындарды алу және активті сату мақсатында ұсталатын активтерді қоспағанда, бизнес-үлгі бойынша ұсталатын активтер;
- Әділ құн бойынша опционды қолдану арқылы пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын санатқа жататын активтер.

Қаржы міндеттемесі мына жағдайда саудаға арналған ретінде жіктелетін болады:

- егер ол негізінен жақын арада кері сатып алу үшін қабылданған болса;
- Топ бірлесіп басқаратын қаржы құралдарының сәйкестендірмелі портфелінің бір бөлігі болып табылса және осы нақты мақсаты қысқа мерзімді табыс әкелу болса; немесе
- хеджирлеу құралы ретінде айқындалмаған және тиімді емес туынды құрал болып табылса.

Саудаға арналған бизнесті біріктіру кезінде сатып алушы төлеуге болатын қаржы міндеттемесі немесе шартты сыйақы немесе қаржы міндеттемесі емес қаржы міндеттемесі, есепке қабылдау кезінде ПЗАӘҚ санатындағы қаржы міндеттемесі ретінде жіктелуі мүмкін, егер:

- осындай жіктеуді пайдалану, басқаша туындауы мүмкін активтерді немесе міндеттемелерді бағалау немесе есепке алудағы теңгерімсіздікті айтарлықтай жояды немесе айтарлықтай кемітеді;
- егер қаржы міндеттемесі басқарылатын қаржы активтерінің немесе қаржы міндеттемелерінің не болмаса екеуінің де бір бөлігі ретінде құрастырылатын болса және оның нәтижелері әділ құн негізінде Топтың тәуекелдерді және инвестицияларды басқару жөніндегі ресми стратегиясына сәйкес бағаланатын болса, ал қаржы активтерінің осындай тобы туралы ақпарат осы негізде ұйымның ішінде ұсынылатын болса;
- қаржылық міндеттеме бір немесе бірнеше енгізілген туынды құралдарды қамтитын құралдың бөлігі болып табылады және 9 ХҚЕС (IFRS) құралдың пайда немесе залал туралы есепте оның өзгерісін мойындай отырып, әділ құн ретінде тұтастай (актив немесе міндеттеме) жіктелуіне мүмкіндік береді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Пайда мен залал арқылы әділ құнмен есепке алынатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелері біріктірілген қаржылық есептілігінде әділ құнмен есепке алынады. Әділ құнның өзгерістері пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері және міндеттемелер бойынша таза (шығында)/пайдада көрсетіледі. Пайда ретінде табылған немесе залал ретінде шегерілген пайыздар келісімшарт талаптарына сәйкес тиісінше пайыздық табыста немесе пайыздық шығында есептеледі, ал дивидендтер алу құқығы белгіленген жағдайда дивиденд бойынша тапқан пайда «Өзге кірістер» деген жолда есепке алынады.

Амортизацияланған құн бойынша немесе өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық құралдар.

Топ активті басқару үшін пайдаланылатын Толптың бизнес үлгісі мен ақша ағындарының шартта көзделген сипаттамаларының негізінде қаржы активі жіктелуіне бағалау жүргізеді және баға береді.

Активтерді амортизацияланған құны бойынша немесе басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағалау үшін, тиісті шарттың талаптары борыштың негізгі сомасына және негізгі соманың өтелмеген бөлігі бойынша пайыздарды ғана қамтитын ақша ағынының пайда болуын қамтуы тиіс.

Белгіленген талаптарға сәйкес шартпен көзделген ақша ағынын тексеру кезінде, негізгі заемның негізгі сомасы қаржы активінің бастапқы танудан кейінгі әділ құны ретінде қарастырылады. Қаржы активінің мерзімі ішінде заемның негізгі сомасы өзгеруі мүмкін (мысалы, негізгі сомаға төлемдер болған жағдайда). Пайыздар белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтелмеген берешектің негізгі сомасына қатысты кредиттік тәуекел үшін, сондай-ақ кредиттеуге байланысты басқа да қарапайым тәуекелдер мен шығыстар, сондай-ақ пайдаға қатысты пайдаға арналған шығындардың өтелуін қамтиды. Негізгі және пайыздық төлемдер бойынша төлемдер қаржы активі көрсетілетін валютамен жүргізіледі.

Шартпен көзделген, өзіне тек борыштың негізгі сомасына және пайыз ретінде ғана төлемді қамтитын ақша ағындары негізгі кредит шартының талаптарына сәйкес келеді. Нәтижесінде, шартпен көзделген ақша ағындарының тәуекелі немесе құбылмалылығын тудыратын шарт талаптары негізгі кредит шартына қатысы жоқ, мысалы, акциялар немесе тауарлар бағасының өзгеруі тәуекелі шартпен көзделген ақша ағынын тудырмайды, онда тек қана негізгі заем сомасына төлемдер және негізгі заем сомасының өтелмеген бөлігі қамтылады. Құрылған немесе сатып алынған қаржы активі оның заңды нысанда заем болып табылатынына қарамастан, негізгі кредит шарты болуы мүмкін.

Қаржы активтерін басқару үшін пайдаланылатын бизнес-үлгілер қаржы активін жіктеу үшін 9 ХҚЕС (IFRS) бірінші қолдану күнінде бағаланды. Бизнес үлгісі ретроспективті түрде Толптың 9 ХҚЕС (IFRS) алғашқы қолдану күніндегі балансында танылған барлық қаржы активтеріне қолданылды. Ұйым пайдаланатын бизнес-үлгі сол немесе басқа бизнес мақсатқа жету үшін топтастырылған қаржы активтерін басқару механизмін көрсететін деңгейде анықталады. Толптың бизнес-үлгісі басшылықтың жеке құралға қатысты ниетіне байланысты емес, бағалау жеке құралдар деңгейінде емес, біріктірудің неғұрлым жоғары деңгейінде жүзеге асырылады.

Өзінің қаржы құралдарын басқару үшін Топ ақша ағындарын тудыру мақсатында, ақша қаржы активтерін басқару тетігін сипаттайтын бірнеше бизнес үлгілерді пайдаланады. Осы бизнес-үлгілер Толптың ақша ағынының шартпен көзделген ақша ағындарын алудың, қаржы активтерін сатудың немесе екеуінің де нәтижесі болатынын анықтайды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Бизнес-үлгіні бағалау кезінде Топ қолда бар барлық ақпаратты ескереді. Сонымен қатар, бағалау оның пайда болуын Топ болжамды түрде күтуге құқылы, мысалы, «нашар» сценарий немесе «күйзеліс» сценарийі тәрізді сценарийлер негізінде жасалмайды. Топ барлық тиісті деректерді ескереді, мысалы:

- осы бизнес-үлгі ұсталатын қаржы активтері мен бизнес-үлгісінің тиімділігін бағалау тетігі және негізгі басқарушы персоналға есеп беру;
- бизнес-үлгінің (осы бизнес-үлгі бойынша ұсталатын қаржы активтерінің) тиімділігіне және тәуекелдерді басқару әдісіне әсер ететін тәуекелдер; және де
- басшылыққа сыйақы төлеу тетігі (мысалы, сыйақы төлеу себептері талданады: тиісті активтердің әділ құны немесе шартпен көзделген ақша ағымдары).

Қаржы активін бастапқы тану кезінде Топ жаңадан танылған қаржы активтері қолданыстағы бизнес үлгісінің бөлігі болып табыла ма соны анықтайды немесе жаңа бизнес үлгісінің пайда болуын көрсетеді. Топ алдыңғы кезеңдегі өзгерістерді анықтау үшін әрбір есепті кезеңде өзінің бизнес-үлгілерін қайта қарастырады. Ағымдағы есепті кезеңде Топ өзінің бизнес-үлгілерінде қандай да бір өзгерістерді анықтаған жоқ.

Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланған борыштық құралдарды тануды тоқтатқаннан кейін бұрын басқа толық табыс арқылы танылған жиынтық табыс/шығыс өзіндік капиталдан пайда немесе залал санатына қайта жіктеледі. Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланған санатқа жатқызылатын үлестік құралдарды тануды тоқтатқаннан кейін, керісінше бұрын түрлі жиынтық табыс құрамында танылған жинақталған пайда немесе залал, пайда немесе шығын санатына қайта жіктелмейді, бірақ өзіндік капиталдың басқа бабының құрамына ауыстырылады. Бастапқы танудан кейін амортизацияланған құны бойынша немесе басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар құнсыздануға жатады.

2018 жылдың 1 қаңтарына дейін қолданған қаржы активтері бойынша есеп саясаты

39 «Қаржы құралдары»: тану және бағалау» ХҚЕС (IAS) ережелеріне сәйкес, қаржы активтері пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері ретінде жіктеледі; заемдар және дебиторлық берешек; өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар; немесе сату үшін қолда бар қаржы активтері. Топ қаржы активтерінің сипаты мен мақсаттарына қарай бастапқы тану кезінде қаржы активтерінің жіктелуін анықтайды.

Заемдар мен дебиторлық берешек

Заемдар мен дебиторлық берешек - әрекет етуші нарықта айналымда болмайтын, тіркелімді немесе анықталып отыратын төлемдері бар, туынды емес қаржы активтері. Клиенттерге берілген заемдар бастапқыда осындай қаржы активтерін сатып алуға немесе жасауға тікелей байланысты шекпен операциялық шығындарды қоса алғанда әділ құн бойынша есепте көрсетіледі. Бұдан кейін заемдар амортизациялық құнымен, тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдану арқылы көрсетіледі. Клиенттерге берілген заемдар құнсыздануға резервтерді шегере отырып көрсетіледі.

Қаржы ахуалы туралы шоғырландырылған есепте заемдар мен дебиторлық берешек клиенттерге берілетін заемдарға, кредит мекемелеріндегі қаржыға және өзге активтерге қосылады.

Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар

Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар - анықталатын немесе тіркелген төлемдермен бірге борыштық бағалы қағаздар болып табылады. Топ осы бағалы қағаздарды өтеуге дейін ұстауды жоспарлап отыр және оған қабілетті. Мұндай бағалы қағаздар құнсыздану резервін шегергенде тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құн бойынша есепке алынады. Өтеуге дейінгі кезеңдегі жеңілдіктер мен сыйлықақылардың амортизациясы тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, өтеу мерзіміне пайыздық кіріс ретінде көрсетіледі.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар

Сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар сату үшін қолда бар ретінде жіктелетін және заем мен дебиторлық берешек ретінде жіктелмеген, туынды емес қаржы активтері немесе өтеуге дейін ұсталатын немесе саудаға арналған немесе пайда арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестициялар немесе бастапқы танудан болған залал. Сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар бастапқыда әділ құн бойынша көрсетіледі. Бастапқы танудан кейін, сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар инвестицияларды тануды тоқтату немесе құнсызданған деп танылғанға дейін бұрын бөлек капиталда есепке алынған пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша көрсетіледі, бұл ретте бұрын капиталда танылған жинақталған пайда немесе залал бойынша кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс пен бағам айырмасы пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есепте танылады. Төлемге жарияланған дивидендтер кірістер мен шығыстар туралы шоғырландырылған есептегі басқа да кірістерге енгізіледі.

Ұйымдастырылған қаржы нарықтарында белсенді айналымда болатын инвестициялардың әділ құны есептік күннің жұмыс күнінің соңында нарықтық бағаларды пайдалана отырып анықталады.

Кепілзатпен қамтамасыз ету

Топ клиенттердің міндеттемелеріне қатысты егер ол қажет деп санаса, кепілді қамтамасыз етуді алады Әдетте, кепілді қамтамасыз ету клиенттің қолда бар міндеттемелеріне де, болашақ міндеттемелеріне қатысты мұндай активтер бойынша Топқа талап ету құқығын беретін клиент активтерінің кепіл түріне ие болады.

Қаржы активтерін қайта жіктеу

Топтың белгілі бір қаржы активтеріне сәйкес бизнес үлгісі өзгерген жағдайда, осындай активтер қайта жіктеледі. Жаңа санатқа жатқызу мен бағалауға қойылатын талаптар болашақта бірінші іскерлік модельдегі өзгерістерден кейін Топтың қаржы активтерін қайта жіктеуге әкелген бірінші есепті кезеңнің бірінші күнінен бастап қолданылады. Шартпен көзделген ақша ағындарындағы өзгерістер төмендегі есеп саясатына («Қаржы активтерін өзгерту және тануды тоқтату») сәйкес талданады.

Қаржы активтерін түрлендіру және тануды тоқтату

Қаржы активі бастапқы тану күні мен қаржы активін өтеу күнінің арасында активтің ақша ағындарын реттейтін шарт талаптарын қайта қарау немесе басқа түрдегі өзгерту болған жағдайда өзгертіледі. Өзгеріс шартпен көзделген ақша ағындарының сомасына және/немесе мерзіміне дәл сол уақыт сәтінде немесе болашақта уақыт сәтінде әсер етеді. Сонымен қатар, бұрыннан бар заем бойынша қолданыстағы ковенанттарды енгізу немесе түзету мұндай жаңа немесе түзетілген ковенанттар ақша ағындарына дереу әсер етпесе де өзгерістерді білдіреді, бұл ретте, олар сақталмаған болса, ақша ағындарына да әсер етуі мүмкін (мысалы, ковенантты бұзған жағдайда заем бойынша пайыздық мөлшерлеме артуы мүмкін).

Мүмкіндігінше, Топ қамтамасыз етуден құн өндірмей-ақ заемдарды қайта құрылымдауды көздейді. Мұндай қайта құрылымдау өтеу мерзімін ұзартуды және жаңа несие шарттарын келісуді қамтиды. Талаптар қайта қаралғаннан кейін, құнсыздану шарттардың өзгеруіне дейін есептелген бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып бағаланады, ал несие мерзімі өткен деп есептелмейді. Басшылық барлық критерийлердің орындалуын және болашақ төлемдер өте жоғары деңгейде болуын қамтамасыз ету үшін қайта қаралған шарттармен несиені тұрақты түрде бақылайды. Заемдар заем бойынша бастапқы ТПМ-ді пайдалану арқылы жеке немесе ұжымдық түрде құнсыздану бойынша бағаланады. Қайта қарастырылған талаптар қаржылық жағдайдағы нашарлауы бар жеке негізде құнсыздануға бағаланған заемдардың құнсыздануының дәлелі болып табылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Топ қаражаттың қайтарылуын барынша жоғарылату және дефолт тәуекелін азайту үшін заемшымен қаржылық қиындықтар туындаған кезде клиенттерге берілген заемдарды қайта қарайды. Санкциялардан бас тарту заемшы түпнұсқа шарттық талаптарды орындауға барынша негізделген ықтимал шараларды қолданған жағдайда, әдепкі дефолт тәуекелінің бар екендігі немесе дефолттың жоғары болуы немесе заемшы қайта қаралған келісімшарттық талаптарды орындай алатыны күтіледі. Талаптарды қайта қарау көбінесе заемды өтеу мерзімін ұзартуды, несие бойынша ақша ағынының мерзімін өзгертуді (негізгі заем сомасы есебіне төлемдер және пайыздар), сондай-ақ кредиторға тиесілі (негізгі заем сомасы бойынша берешек немесе пайыздарды кешіруді) ақша ағынының сомасын азайтуды және ковенантты түзетуді қамтиды. Топта заңды тұлғаларға берілген заемдарға, сондай-ақ жеке тұлғаларға берілген заемдарға қатысты қолданылатын санкциялардан бекітілген бас тарту саясаты бар.

Қаржы активі өзгерген кезде Топ осы өзгерісті активті тануды тоқтатуға әкеп соға ма жоқ па соны бағалайды. Топтың саясатына сәйкес, егер түрлендіру шарт талаптарында елеулі айырмашылықтар тудырса, тануды тоқтатуға әкеп соқтырады. Өзгертілген шарттар бастапқы шарт талаптарынан айтарлықтай ерекшеленетінін анықтау үшін Топ сапалы факторларды талдайды. Мысалы, шартта көзделген талаптарды өзгерткеннен кейін ақша ағындары негізгі заем сомасы пен пайыздар бойынша төлемдерді қамтиды, шарт немесе контрагент валютасы өзгерді. Сондай-ақ пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру дәрежесі, өтеу мерзімі, ковенанттар да талданады.

Коммерциялық себептерге байланысты қаржы активін өзгерткен кезде, Топ әртүрлі сапалық факторларды (валютаның, пайыздық мөлшерлеменің, өтеу мерзімінің өзгеруі) ескереді және ескі заемды тануды тоқтату және әділ құн бойынша жаңа заемды тануды тоқтату керек пе деген қорытынды жасайды.

Қаржы активін тануды тоқтатқан жағдайда, ККЗ бойынша бағалау резерві осы күнге активтің таза баланстық құнын анықтау үшін тануды тоқтату күніне қайта бағаланады. Жаңа қаржы активінің қайта қаралған баланстық құны мен жаңа әділ құнының арасындағы айырмашылық жаңа талаптарға сәйкес пайданың туындауына әкеледі немесе тануды тоқтатудан залал тудырады. Жаңа қаржы активіне қатысты ККЗ бойынша бағалау резервінің мөлшері, егер жаңа несие пайда болған кезде кредиттік-құнсызданған деп қарастырылатын жағдайларды қоспағанда, келесі 12 айдағы ККЗ мөлшері негізінде есептелетін болады. Бұл жаңа несиенің әділ құны оның қайта қаралған номиналды құнына айтарлықтай дисконтпен танылған кезде ғана қолданылады, себебі өзгеріс нәтижесінде төмендетілмеген дефолт тәуекелі жоғары болып қалады.

2018 жылдың 1 қаңтарына дейін қолданылатын қаржы активтерін қайта жіктеу бойынша есеп саясаты

Туынды емес қаржы активтері (бастапқы тану кезінде Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша есепке алынатындардан басқа) мынадай жағдайларда Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланған санат бойынша қайта жіктелуі мүмкін:

- Заемды анықтауды және бастапқы тану кезіндегі дебиторлық берешекті (егер сатуға арналған ретінде қаржы активін жіктеу қажет болмаса) анықтауға болатын қаржы активтері, егер мұндай қаржы активтерін жақын болашақта немесе өтеу мерзіміне дейін ұстау ниеті мен мүмкіндігі болған жағдайда, Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін санат бойынша қайта жіктелуі мүмкін; және
- Қаржы активтері (бастапқы тану кезінде заемдар мен дебиторлық берешектің анықтамасына сәйкес келетін қаржы активтерінен басқа) сирек жағдайларда, пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша басқа санатқа жатқызылған санат бойынша сирек жағдайларда жіктелуі мүмкін.

Егер қаржы активі жоғарыда сипатталғандай қайта жіктелген болса, мұндай қаржы активі қайта жіктеу күніндегі әділ құн ретінде қайта жіктеледі. Пайда немесе залал туралы есепте танылған пайда немесе залал өтелмейді. Қайта жіктеу күніндегі қаржы активінің әділ құны оның қолданылатын түріне байланысты жаңа құнға немесе амортизацияланған құнға айналады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Құнсыздану

Қаржы активтерінің құнсыздануы мынадай факторларды ескере отырып есептелді:

- ККЗ есептеу үшін Банк заемды жеке және топтық негізде кредиттік тәуекелдің жалпы сипаттамаларына негізделген активтерді топтастырумен бағалайды.
- ККЗ - олардың ықтималдығы ескеріле отырып, кредиттік шығындардың сәйкес құнын бағалауды білдіреді. Бұл шығындардың бағалануы шарт бойынша Топқа тиесілі ақшалай қаражат ағындарының және тиісті актив үшін ТПМ арқылы дисконтталған бірқатар экономикалық сценарийлердің ықтималдығын талдау негізінде Топ алатын ақшалай қаражаттың ағыны арасындағы айырмашылықтың сәйкес құнын білдіреді.
- Есептеу шамадан тыс шығындарсыз немесе күш-жігерсіз алуға болатын ақылға қонымды және расталған ақпарат негізінде жүзеге асырылады. Кепілдендірілген қаржы активінің күтілетін болашақ ақша ағымдарының дисконтталған құнын есептеу ақшалай қаражаттың ағындарын көрсетеді, бұл кепілдік беруді алудың және сатудың құнын, сатып алудың ықтималдығы немесе ықтималсыздығы болған жағдайда өндіріп алудың нәтижесі болуы мүмкін. Резервтер Топтың өздерінің шығындарын талдау тәжірибесіне және басшылықтың борышқа қызмет көрсету мүмкіндігіне және заем алушының кредиттік тарихына негізделген несиелік тәуекелінің әрбір санаты бойынша активтермен танылуы ықтимал шығындар деңгейіне қатысты жорамалдарға негізделген.
- Қазынашылық операциялар (борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар, «кері РЕПО» операциялары, банкаралық заемдар мен депозиттер, корреспонденттік шоттар, қазынашылық операциялар бойынша дебиторлық берешек) бойынша құнсыздану есебі контрагенттің рейтингі, дефолт ықтималдығы, мәміле мерзімі және дефолт бойынша шығын деңгейін ескере отырып жасалады.
- Қазынашылық операциялар бойынша күтілетін несиелік шығындарды бағалау жеке негізде жүргізіледі (дебиторлық берешек түрінде белгілі бір талаптарды қоспағанда).

Қаржы активтері келесі тәсілге сәйкес қоржынға бөлінеді:

- 1-кезең: актив танылғаннан бергі уақытта кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы болмаған кезде, алдағы 12 айдағы құнсызданудан күтілетін шығындар сомасында танылады;
- 2-кезең: актив танылған кезден бастап кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы, құнсыздану қаржы активінің қызмет ету мерзімі ішінде күтілетін шығындар сомасында танылады;
- 3-кезең: Қаржы активі дефолт болып табылады немесе құнсыздану белгісі бар.

Күтілетін кредиттік залалдар туралы резервтер

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалауды өлшемі мыналарға тең бағалау резервінің көмегімен жүргізу қажет:

- күтілетін шығындар келесі 12 айда, яғни, қаржы құралының барлық мерзімі ішінде несиелік шығындарының бөлігі, бұл есепті күннен кейінгі 12 ай ішінде болуы мүмкін құрал міндеттемелері бойынша міндеттемелерді орындамау салдарынан күтілетін кредиттік залалдар («1-кезең»);
- міндеттемелердің қолданылу мерзімі ішінде құрал бойынша міндеттемелерді орындамаудың барлық ықтимал жағдайларының нәтижесінде туындаған қаржы құралының бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік залалдар шамасы («2-кезең» және «3-кезең»).

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Кезеңдер туралы егжей-тегжейлі ақпарат 23-ескертпеде келтірілген.

Қаржы құралының бүкіл қолданылу мерзімі ішінде ККЗ-ның толық шамасының құрамында бағалау резервін құру үшін құралды бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы жағдайында талап етіледі. Барлық басқа жағдайларда ККЗ-ға арналған резервтер ККЗ-ға 12 ай ішінде тең сомада қалыптастырылады.

- Пайдаланылмаған кредиттік қаражатқа сәйкес ККЗ Топ кредиттік қаражат іріктелген жағдайда алуды күтетін ақшалай қаражат ағыны және егер міндеттеме ұстаушы кредиттік қаражатты іріктеген кезде шарт бойынша Топқа тиесілі ақшалай қаражат ағындары арасындағы айырма құнын көрсетеді.
- Қаржылық кепілдік шарттарына қатысты ККЗ ұстаушыдан, заемшыдан немесе кез келген басқа тараптан алатын соманы алып тастағанда, кепілдік берілген борыштық құралдың иесіне өтем төлеуге күтілетін төлемдер арасындағы айырманы көрсетеді.

ККЗ-ны бағалау жеке несиеге қатысты немесе тәуекелдің ұқсас сипаттамасы бар несие портфельдері бойынша жүргізіледі. ККЗ бойынша бағалау резервінің есебі (жеке немесе топтық негізде) бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені (бұдан әрі - «ТПМ») пайдаланып, актив үшін күтілетін ақша ағынының сәйкес құнының негізінде есептеледі.

ККЗ шамасын анықтаған кезде, дефолттың анықтамасын қолдану өте маңызды. Дефолтты анықтау ККЗ-ның сомасын бағалау үшін пайдаланылады және бағалау резерві келесі 12 айға немесе бүкіл кредиттеу мерзіміне есептелген бе, соны анықтау үшін қолданылады, себебі «дефолт» түсінігі ККЗ-ны бағалауға ықпал ететін және кредиттік тәуекелді айтарлықтай артуын анықтайтын «дефолт ықтималдығы» түсінігінің бір бөлігі болып табылады (4-ескертпеде көрсетілген). 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес дефолттың анықтамасы 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 39 ХҚЕС (IAS) сәйкес анықтамамен салыстырғанда өзгермеген.

Негізделген болжамды ақпараттар туралы толығырақ мәлімет алу үшін 35-ескертпені қараңыз.

2018 жылдың 1 қаңтарына дейін қаржы активтерінің құнсыздануы

2017 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топ қаржы активінің немесе қаржы активтері тобының құнсыздануын бағалайды.

Амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын активтер

Егер амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын қаржы активтері бойынша құнсызданудан болған шығынның объективті дәлелдері бар болса, онда шығын сомасы активтің баланстық құны мен қаржы активінің бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемесін (яғни бастапқы тану кезінде есептелген тиімді пайыздық мөлшерлемені) пайдалана отырып дисконтталған күтілетін болашақ ақша ағындарының ағымдағы құны (болашақтағы келтірілмеген заем шығындарын қоспағанда) арасындағы айырма ретінде бағаланады. Активтің баланстық құны резерв шотын пайдалану арқылы азайтылуы тиіс. Құнсызданудан болған залал сомасы пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте танылады.

Топтың құнсызданудан болған шығынды жеткілікті дәлелдемелерін алу үшін бағаланған факторларға борышкер немесе эмитенттің өтімділігі, төлем қабілеттілігі, іскерлік және қаржылық тәуекелдер, осындай қаржы активтері бойынша міндеттемелерді өтеу деңгейлері мен тенденциялары, ұлттық және экономикалық үрдістер мен шарттар, сондай-ақ бағалы қағаздардың әділ құны мен кепілдік құнын қамтиды. Осы және басқа да факторлар жеке немесе жиынтық түрде құнсызданудан болған шығын қаржы активі немесе қаржы активтері тобы үшін құнсызданудан болған шығынды тануға жеткілікті дәлелдемелерді ұсынады.

Кепілдендірілген қаржы активінің күтілетін болашақ ақшалай қаражат қозғалысының кезектегі құнын есептеу ақшалай қаражат ағынын көрсетеді, бұл өндіріп алуға жүгіну нәтижесі болуы мүмкін және өндіріп алуға жүгіну ықтимал ма немесе жоқ па оған қарамастан сатып алу шығыстарын алып тастағанда кепілзатпен қамтамасыз етуді іске асыру.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Резервтер заемшының кредиттік тарихына және борышқа қызмет көрсету мүмкіндігіне байланысты кредит тәуекелінің әрбір санатындағы актив бойынша танылуы ықтимал шығындар деңгейіне қатысты басшылықтың жорамалына және шығындарды талдау бойынша Топтың өзіндік тәжірибесіне негізделген.

Егер кейінгі кезеңде құнсызданудан болған залалдың мөлшері азаятын болса және мұндай азаю құнсыздану танылғаннан кейін болған оқиғаға объективті түрде байланысты болса, онда бұрын танылған құнсызданудан болған залал қалпына келтіріледі. Құнсызданудан болған кез келген кейінге қалдырылған залал, активтің баланстық құны қалпына келтіру күніндегі амортизацияланған құнынан аспайтын пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте танылады.

Қаржы активтері, егер осы активтер өтелмейтін ретінде анықталса және кепілзатпен өндіріп алуға жүгіну арқылы өтеуді қоса алғанда, құнсыздану резерві есебінен есептен шығарылады. Топ бұны қажет деп санаған кезде кредиттік қаржы құралдарын жабу үшін кепілзатпен қамтамасыз етуді талап етеді. Кепілзатпен қамтамасыз ету банктердегі депозиттерді, мемлекеттік бағалы қағаздарды және басқа да активтерді қамтуы мүмкін. Егер заемшы берешек сомасын белгіленген мерзімде төлемесе, Топ кепілзаттық қамтамасыз етуді иеліктен шығаруға құқылы. Қаржы активтері басшылық Топтың берешек сомасын өтеу үшін қолда бар барлық мүмкіндікті пайдаланғаннан кейін және Топ барлық қолда бар кепілзатты сатқаннан кейін есептен шығарылады. Барлық негізгі, артықшылықты, қамтамасыз етілмеген және инсайдерлік активтер бойынша құнсыздану резервіне қарсы үмітсіз заемды есептен шығару туралы шешім заңды немесе нотариалдық органның рәсімдік құжаты арқылы расталады. Бұл құжат үмітсіз заемды есептен шығару туралы шешім қабылданған кезде соманы борышқордың есебінен өтеуге (немесе ішінара өтеуге) болмайтындығын растайды. Бұдан бұрын есептен шығарылған сомаларды кейінгі өтеу пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте қаржы активтерінің құнсыздану резервін құру сомасын азайтады.

Заемдар мен дебиторлық берешек ұжымдық негізде бағаланатын шағын заемдар мен дебиторлық берешекті қоспағанда құнсыздану бойынша жеке негізде бағаланады. Жеке бағаланатын және құнсыздану белгіленбеген заемдар мен дебиторлық берешек, сондай-ақ барлық жеке шамалы заемдар мен дебиторлық берешек, ол туралы объективті дәлел бар, бірақ әсері әлі танылмаған орын алған шығын салдарынан танылуы тиіс құнсыздануды анықтау үшін ұқсас тәуекелдік сипаттамалары бар актив топтарында ұжымдық түрде бағаланады. Ұжымдық негізде бағалау заем портфеліндегі ақпаратты (мерзімінен кешігу деңгейі, мақсатты пайдалану, кепілдік өтеу коэффициенті және т.б.) және тәуекелдің шоғырлануы мен экономикалық ақпарат (соның ішінде жұмыссыздық, жылжымайтын мүлік бағасы, елдік тәуекел және әр түрлі топтардың мінез-құлқы) тиімділігі туралы пайымдаманы ескереді.

Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар

Қолда бар сатуға арналған ретінде жіктелген, ұйымдастырылған нарықта айналыстағы және айналыста жоқ үлестік құралдар бойынша оларды сатып алу құнынан төмен болатын әділ құнның елеулі немесе ұзаққа созылған төмендеуі құнсызданудың объективті дәлелі болып табылады. Егер сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар құнсызданған болса, онда олардың құны (негізгі сома төлемін және амортизацияны қоспағанда) және пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте бұрын танылған құнсызданудан кез келген залалды алып тастағанда олардың құны мен ағымдағы әділ құны арасындағы айырманы қамтитын жалпы сома капиталдан пайда мен залал туралы шоғырландырылған есептемеге аударылады. Сату үшін қолда бар ретінде жіктелген үлестік құралдар үшін, бұрын пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте танылған құнсызданудан болған залалдар пайда мен залал туралы шоғырландырылған есеп арқылы кері қайтарылмайды. Құнсызданудан болған шығынды танудан кейін әділ құнның кез келген ұлғаюы басқа толық табыс арқылы танылады және сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздарды қайта бағалау жөнінде резерв бабы бойынша жинақталады. Қолда бар сатуға арналған ретінде жіктелген борыштық бағалы қағаздарға қатысты құнсызданудан болған залалдар, кейіннен, егер қаржылай салымның әділ құнының ұлғаюы, құнсызданудан болған шығын танылғаннан кейін орын алған оқиғамен объективті байланысты болғанда пайда немесе залал арқылы қалпына келтіріледі.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

РЕПО және кері РЕПО келісімдері және бағалы қағаздар ұсыну

Топ өз қызметінің барысында қаржы активтерін сату туралы және кері сатып алу туралы келісімдер (бұдан әрі – «РЕПО келісімдері»), сондай-ақ сатып алу туралы және қайтадан кері сату туралы келісімдерді (бұдан әрі – «кері РЕПО келісімдері») бекітеді. РЕПО және кері РЕПО операцияларын Топ сауда жасау мақсатында өтімділікті басқару элементі ретінде пайдаланады.

РЕПО келісімдері қамтамасыз етілген қаржыландыру операциялары ретінде қарастырылады. РЕПО келісімдері бойынша сатылған бағалы қағаздар қаржы ахуалы туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі, егер кепілзаттық қамтамасыз етуді алған тараптың оларды сату, не болмаса қайта кепілдікке беру құқығы болса, мұндай бағалы қағаздар РЕПО келісімдері бойынша кепілдікке салынған бағалы қағаздар ретінде жіктеледі. Тиісті міндеттеме кредит мекемелерінің немесе клиенттердің қаражатында атап көрсетіледі.

Кері РЕПО келісімдерінің негізінде сатып алынған бағалы қағаздар кредит мекемелеріндегі қаржы немесе клиенттерге берілген заемдар немесе тиісінше ақшалай қаражаты және олардың баламасы ретінде есепке алынады. Сату мен кері сатып алу құны арасындағы айырма пайыздық пайда ретінде қарастырылады және РЕПО келісімдері әрекет ететін кезең үшін, тиімді пайыз мөлшерлемесі әдісін пайдалана отырып есептеледі.

Контрагенттерге қарызға берілген бағалы қағаздар қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Үшінші бір тарапқа сатылған, оларды сату мен сатып алу «пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайдада/(залалда)» есепке алынатындарды қоспағанда, тартылған бағалы қағаздар қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілмейді. Оларды қайтару бойынша міндеттемелер саудалық міндеттеме ретінде әділ құнмен көрсетіледі.

Топ бағалы қағаздар бойынша РЕПО шарттарын және бағалы қағаздармен заемдар бойынша мәмілелер бекітеді, олар бойынша Банк кәдімгі нарықтық тәжірибеге сәйкес қамтамасыз етуді алады немесе береді. Қазақстандағы және Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы («ТМД») елдеріндегі кері сатып алу операцияларының стандартты талаптарына сәйкес қамтамасыз етуді алушы мәміле бойынша есеп айырысқан кезде баламалы бағалы қағаздарды қайтарған жағдайда қамтамасыз етуді сату немесе кепілге қайта салу құқығына ие.

Өзара есепке алу

Қаржы активтері мен міндеттемелер бойынша өзара есепке алу жүргізіліп, таза сомасы есепке алынған сомаларды есептеуге заңды тұрғыдан құқығы болған кезде және нетто-негізде реттеуді жүргізу немесе бір мезетте активті сату және міндеттемені өтеу ниеті болған кезде қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Шығып кеткен болып танылмайтын қаржы активін есепке алу кезінде Топ берілетін активті және оған сәйкес міндеттемені өзара есепке алуды орындамайды. Егер ол қандай да бір стандарт немесе түсіндіру бойынша талап етілмесе немесе рұқсат етілмесе, пайда мен залал бойынша өзара есепке алу жүргізілмейді және жеке Топтың есепке алу саясаттарында ашылмайды.

Туынды қаржы құралдары

Топ туынды қаржы құралдарының бөлігі болып табылады, олардың кейбірі саудаға арналған, ал қалған бөлігі пайыздық, кредиттік және валюталық тәуекелдерді басқаруға арналған. Ұсталған туынды қаржы құралдарға шетел валютасындағы форвардтық келісімшарттар, пайыздық своптар, валюталық пайыздық своптар және кредиттік-дефолт своптары жатады.

Туынды қаржы құралдары бастапқыда туынды қаржы құралы жасалған күнгі әділ құн бойынша есепке алынады және кейінірек әрбір есептік күнгі олардың әділ құнына қайта бағаланады. Осыдан туындайтын пайда немесе залал тікелей пайда немесе залал арқылы танылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Оң әділ құны бар туынды қаржы құралдары қаржы активі ретінде танылады, ал теріс әділ құны бар туынды қаржы құралдары қаржы міндеттемесі ретінде танылады. Туынды қаржы құралдары ұзақ мерзімді активтерде немесе егер құралдың қалған мерзімі 12 айдан асатын болса және оны сату немесе қайтару 12 ай ішінде күтілмесе ұзақ мерзімді міндеттемелерде есепке алынады. Басқа туынды қаржы құралдары қысқа мерзімді активтерге немесе қысқа мерзімді міндеттемелерге қосылады.

Қаржы активтері болып табылмайтын негізгі шарттар, негізгі гибридік шарттарға енгізілген туынды құралдар, туынды құралдың анықтамасына сай болған жағдайда, олардың туынды құралдарының құрамына кіретін жағдайда, жеке туынды құрал ретінде көрсетіледі, олардың тәуекелдері мен сипаттамалары негізгі шарттардың тәуекелдері мен сипаттамалары тығыз байланысты емес және негізгі шарттар ПЗАӘҚ арқылы бағаланбайды.

Егер кірістірілген туынды құралға қатысты кірістірілген құралдың қалған қызмет мерзімі 12 айдан асса және жақын арадағы 12 ай ішінде оны сату немесе сатып алу болмаса, айналымнан тыс активтер немесе ұзақ мерзімді міндеттемелер ретінде ұсынылады. Басқа кірістірілген туынды құралдар ұзақ мерзімді активтер немесе басқа енгізілген туынды құралдар ағымдағы активтер немесе ағымдағы міндеттемелер ретінде ұсынылады.

Форвардтар

Форвардтық және фьючерстік келісімшарттар белгіленген қаржы құралын анықталатын бағамен және белгіленген уақытта сатып алу немесе сату жөніндегі шарттық келісімдерді білдіреді. Форвардтық келісімшарттар биржалық емес нарықта бекітілетін стандарттық емес келісімшарттар болып табылады. Фьючерстік келісімшарттар реттелетін биржаларда стандартты сомаларға ресімделеді және оларға ақшалай нысандағы кепілдікті депозит сомасының күнделікті түзетілуін талап етеді. Форвардтық және фьючерстік келісімшарттардағы тәуекелдің негізгі айырмашылығы кредиттік тәуекелге және өтімділік тәуекеліне қатысты.

Топ форвард шарттары бойынша контрагенттерге қатысты кредиттік тәуекелді өзіне алады. Фьючерстік шарттармен байланысты кредиттік тәуекел минималды болып табылады, өйткені ақшалай кепілдік депозитін енгізу бойынша биржа талаптары кез келген жағдайда осы келісімшарттардың орындалуын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Форвард шарттары бойынша есептеулер жалпы негізде жүргізіледі және осылайша олармен байланысты өтімділік тәуекелі есептеулері нетто-негізде реттелетін фьючерстік шарттар бойынша тәуекелге қарағанда жоғары деп есептеледі. Келісімдердің екі түріне байланысты нарықтық тәуекел туындайды.

Своптар

Своптар – бұл белгілі бір уақыт кезеңі ішіндегі төлемдер ағымымен алмасу бойынша екі тараптың арасындағы шарттық келісімдер, аталған базалық индекстің, мәселен, пайыздық мөлшерлемесінің, шетел валютасын айырбастау бағамының немесе акция бағамының өзгерістерін ескере отырып жасалады.

Пайыздық своптар Топтың өзге қаржы институттарымен бекітетін келісімшарттарына жатады, бұл шарттар бойынша Топ тіркелімді пайыз мөлшерлемесін төлеу немесе алу орнына, тиісінше, құбылмалы сыйақы мөлшерлемесін төлейді немесе алады. Төлемдер ағымы, әдетте, тараптардың біреуі екіншісіне төлеуге тиіс болатын айырманы ескере отырып, өзара есепке алынады.

Валюталық свопта Топ валютаның бір түрімен белгіленген соманы төлейді және екінші бір валютамен белгіленген соманы алады. Көпшілік жағдайда валюталық своптары бойынша есептер жалпы негізде орындалады.

Кредиттік тәуекел своптары екі тарап арасындағы белгілі бір шартты сомаларға негізделген кредиттік оқиғаларға қатысты төлемдерді жүзеге асыру туралы шарттық келісімдер болып табылады. Топ мәні своп болып табылатын бағалы қағаз бойынша контрагенттің дефолт тәуекелдерін азайту мақсатында арнайы сақтандыру компанияларынан және банктерден кредиттік тәуекел бойынша своп сатып алады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Опциондар

Опциондар сатып алушыға қаржы құралын тіркелімді баға бойынша белгіленген сомаға немесе болашақтағы анықталатын күндері не болмаса келісілген кезең ішінде сатып алу немесе сату құқығын беретін, алайда бұған міндеттемейтін шарттық келісімдер болып табылады. Топ опциондарды реттелетін биржада және биржадан тыс нарықта сатып алады және сатады.

Топтың сатып алған опциондары Топтың өзіне базалық активті келісілген баға бойынша немесе опционның әрекеті аяқталатын күні, не болмаса осы сәтке дейін сатып алуға (сатып алатын опциондар) немесе сатуға (сатылатын опциондар) мүмкіндік береді. Топтың сатып алынған опциондар бойынша әділ құн болып табылатын олардың баланстық құнының шегінде ғана кредиттік тәуекелге ұшырау қаупі бар.

Топтың берген опциондары сатып алушыға базалық активті келісілген баға бойынша немесе опционның әрекеті аяқталатын күні, не болмаса осы сәтке дейін сатып алуға немесе банкке сатуға мүмкіндік береді.

Топ пайыздық мөлшерлеме тәуекелі мен валюталық тәуекелді басқару үшін туынды қаржы құралдарын (деривативтер), оның ішінде валюталық форвардтық келісімшарттарды, пайыздық своптарды және валюталық своптарды пайдаланады. Туынды қаржы құралдары туралы қосымша ақпарат 7-ескертпеде берілген.

Топтың туынды құралдармен шарттары бойынша тәуекел мөлшері нарықтық және кредиттік тәуекелдерді, сондай-ақ Топтың өтімділік тәуекелін жалпылама басқару шеңберінде мұқият бақылауға алынады (35-ескертпеде берілген).

Кредиттік-құнсыздандырылған қаржы активтері

Қаржы активі осындай қаржы активі бойынша болашақ есептік ақша ағындарына кері әсер ететін бір немесе бірнеше оқиғалар болған жағдайда кредиттік-құнсыздандырылған деп есептеледі. Кредиттік-құнсыздандырылған қаржы активтеріне қатысты «3-кезеңнің» активтері термині қолданылады. Кредиттік құнсыздану белгілері келесі оқиғалар бойынша бақыланатын деректерді қамтиды:

- заемшының немесе кредитордың елеулі қаржылық қиындықтары;
- шарт талаптарының бұзылуы, мысалы, дефолт немесе төлем мерзімінің өтуі;
- кредитор өзге жағдайда ұсынбайтын, заемшының қаржылық қиындықтарына байланысты экономикалық себептер немесе шарт талаптарына сәйкес заемшыға кредитордың талаптан қайтуды беруі;
- қаржылық қиындықтар салдарынан бағалы қағаздарға арналған белсенді нарықтың жоғалуы; немесе
- сәйкес кредиттік шығындарды көрсететін үлкен жеңілдікпен қаржы активін сатып алу.

Кейбір жағдайларда жеке оқиғаны анықтау мүмкін емес, өйткені қаржы активінің кредиттік құнсыздануы бірнеше оқиғалардың жиынтық әсерінен болуы мүмкін. Әр есептік күнгі жағдай бойынша Топ амортизацияланған құны бойынша немесе басқа жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері болып табылатын борыш құралдарының кредиттік құнсыздануына баға береді. Мемлекеттік және корпоративтік борыш құралдарының кредиттік құнсыздануын бағалау кезінде Топ облигациялардың кірістілігі, кредиттік рейтингтер және заемшының қаржыландыру мүмкіндігін арттыру сияқты факторларды ескереді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Заем, егер заемшыға кеңшілік жасау нәтижесінде шартта көзделген ақша ағынына ие болмау тәуекелі айтарлықтай төмендегенде, айғақтар болмаған жағдайда қаржылық жағдайдың нашарлауына байланысты кеңшілік берілгенде және басқа да құнсыздану белгілері болмағанда кредиттік-құнсызданған деп саналады. Кеңшілік беру көзделген, бірақ ол берілмеген қаржы активтері егер кредиттік-құнсызданудың байқалатын белгілері бар болса, оның ішінде дефолттың анықтамасына сәйкес келсе кредиттік құнсызданған деп саналады. Шартты Дефолтты анықтау төлем ықтималдығының жоқтығы мен төлем мерзімінің аяқталуын белгілейді (90 күн немесе одан кейін кешіктіру). Кросс-дефолтты қолдану туралы шешім клиенттің объектісінің шарттарын, мысалы, кредиттік тәуекелдің қамтамасыз етілуін және маңыздылығын жеке бағалауға негізделген.

Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсыздандырылған қаржы активтері («СҚКҚ»)

СҚКҚ қаржы активтері әр түрлі түрде ескеріледі, өйткені мұндай актив бастапқы тану сәтінде кредиттік-құнсыздану болып табылады. Осы активтерге қатысты Топ бағалау резерві ретінде бастапқы тану күнінен бастап активтің күтілетін қолданылу мерзімі ішінде кредиттік шығындар мөлшерінің барлық өзгерісін таниды; бұл ретте, барлық өзгеріс пайда немесе залал құрамында көрсетіледі. Осындай активтердің күтілетін кредиттік залалдар шамасының оң өзгерісі болған жағдайда, құнсызданудан болған шығын танылады (кредиттік шығындар бойынша шығысты қалпына келтіру).

Есептен шығару

Заемдар мен борыштық бағалы қағаздар Топтың қаржы активін қайтару жөнінде ақылға қонымды күту болмаған кезде (толық немесе ішінара) есептен шығарылады. Бұл Топ заемшының есептен шығарылатын соманы өтеу үшін жеткілікті ақша ағымын түрлендіретін активтері немесе кіріс көзі жоқ деп шешкен кездегі жағдай. Есептен шығару - бұл тануды тоқтату. Топ қаржы активтерін есептен шығару үшін мәжбүрлеу шараларын қолдануы мүмкін. Топтың мәжбүрлеу әрекеттері нәтижесінде қалпына келтіру құнсызданудан кейін кіріс кіргізеді. Кепілдендірілген заемдар кепілзатпен қамтамасыз етуді сатқаннан кейін түскен кез келген түсімді алғаннан кейін есептен шығарылады. Кепілзатпен қамтамасыз етуді сатудың ықтимал таза құны анықталса және одан әрі қалпына келтірудің ақылға қонымды күтуі болмаған жағдайда, есептен шығару бұрын мүмкін болуы мүмкін.

Қаржы активтері мен міндеттемелерді тануды тоқтату

Қаржы активтері

Қаржы активтерінің (немесе бұл орынды болған кезде, осындай қаржы активтерінің бір бөлігінің немесе осыған ұқсас қаржы активтері тобының бір бөлігінің) танылуын тоқтату мынадай жағдайда іске асырылады:

- егер активтен түскен ақшалай қаражат ағымын алу құқығының мерзімі аяқталған болса;
- Топ өзінің активтен ақшалай қаражат ағымын алу құқығын басқаға берген болса немесе активтен түскен ақшалай қаражаты ағымын алу құқығын сақтап қала отырып, бірақ оларды «аралық» келісімге сәйкес үшінші тарапқа көп кешіктірмей толық төлеу жөнінде міндеттеме қабылдаған жағдайда; және
- Топ іс жүзінде (а) актив бойынша тәуекелдің және сыйақының барлығын берген болса, не болмаса (б) актив бойынша тәуекелдің және сыйақының барлығын іс жүзінде ұстап қалмаған, бірақ активке бақылау жүргізуді берген болса.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Қаржы активі аударылғаннан кейін оны тану тоқтатылады және бұл аударым тануды тоқтату талаптарына сай болады. Аударуға сәйкес Топтан (а) актив бойынша ақша ағымдарын алуға келісімшарттық құқық беру немесе (б) актив бойынша ақша ағымдарына құқықты сақтау, алайда үшінші тарапқа қатысты осы ақша ағымын төлеу бойынша келісімшарттық міндеттеме қабылдау талап етіледі. Аударым жүргізілгеннен кейін Топ аударылған активтерге иелік етуден түскен пайданың және тәуекелдің сақталу деңгейіне қайта бағалау жүргізеді. Егер тәуекел мен пайданың барлығы негізінен сақталған болса, онда актив қаржы ахуалы туралы шоғырландырылған есепте одан әрі таныла береді. Егер тәуекел мен пайданың барлығы жалпы берілген болса, бұларды актив бойынша тану тоқтатылады. Егер кейіннен тәуекел мен пайданың барлығы сақталмайтын және берілмейтін болса, Топ активтерге жүргізілетін бақылаудың сақталуын бағалайды. Егер бақылау сақталмаған болса, онда актив бойынша тану тоқтатылады. Егер Топ активті бақылауды сақтайтын болса, онда ол оның қатысуы шеңберінде активті таңдауды жалғастырады.

Қаржы міндеттемесін өзгерту және тануды тоқтату

Топ қаржы міндеттемелерін тек егер олар өтелсе, күшін жойса немесе олар бойынша талап мерзімі аяқталса, тануды тоқтатады. Қаржылық міндеттеменің баланстық құны арасындағы тануды тоқтату және төленген немесе төленетін өтемақы арасындағы айырмашылық пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

Топ пен кредитор арасында айтарлықтай өзгеше шарттармен борыштық құралдарды айырбастау бастапқы қаржы міндеттемелерін реттеу және жаңа қаржы міндеттемесін тану ретінде ескеріледі. Топ бастапқы қаржы міндеттемесін өтеу және жаңа қаржы міндеттемесін тану ретінде қолданыстағы қаржы міндеттемесі немесе оның бір бөлігінің шартында елеулі өзгерісті есепке алады. Топ, егер ақша ағымының дисконтталған сәйкес құны жаңа шарттарға сәйкес, бастапқы тиімді комиссиялық мөлшерлеме бойынша дисконтталған, алынған комиссиялық сыйақыны ұстап қалғандағы комиссиялық сыйақыны қоса алғанда, міндеттеме талаптары айтарлықтай ерекшеленетінін ескере отырып, бастапқы қаржы міндеттемесі бойынша қалған ақша ағымының дисконтталған, сәйкес құнынан кемінде 10%-ға айырмашылығы болатынын басшылыққа алады. Егер өзгерту айтарлықтай маңызды болмаса, онда мыналардың арасындағы айырмашылықтар: (1) өзгертуге дейін міндеттеменің баланстық құны; және (2) өзгертуден кейін ақша ағымының сәйкес құны түрлі кіріс пен шығыс құрамында өзгерістен кейін кіріс немесе шығыс ретінде пайда немесе залал арқылы танылуы тиіс.

Салық салу

Табыс салығы бойынша ағымдағы шығындар Қазақстан Республикасының және Топ жұмыс істейтін басқа елдердің заңнамасына сәйкес есептеледі.

Мерзімі кейінге шегерілген салықтық активтер мен міндеттемелер уақыттық айырмашылыққа қатысты есепке алудың баланстық әдісін пайдалану арқылы есептеледі. Мерзімі кейінге шегерілген табыс салығы активтердің салықтық базасы мен міндеттемелері және баланстық құны арасында пайда болған барлық уақыттық айырмашылықтар бойынша, мерзімі кейінге шегерілген корпоративтік табыс салығы іскерлік беделдің, активтің немесе компанияны шоғырландыру емес және іске асыру сәтінде бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайда мен залалға да әсері тимейтін операция бойынша міндеттеменің бастапқы көрсетілуі нәтижесінде туындайтын жағдайларды қоспағанда, қаржылық есептілігі мақсатында көрсетіледі.

Мерзімі кейінге шегерілген салықтық активтер уақыттық айырмашылықтар қарсы есепке алынуы мүмкін, келешекте салық салынатын табыс алу мүмкіндігі бар шамада көрсетіледі. Мерзімі кейінге шегерілген салықтық активтер мен міндеттемелер активті сату немесе міндеттемелерді реттеу кезеңі ішінде қолданылатын салықтық мөлшерлемелер бойынша есеп берілетін күні күшіне енген немесе нақты күшіне енетін салықтық мөлшерлемеге қарай бағаланады. Мерзімі кейінге шегерілген салық өзге жиынтық табыста немесе капиталда есепке алынатын операцияға қатысты жағдайларды қоспағанда, мерзімі кейінге қалдырылған салық тікелей пайда мен залалдарда есепке алынады, мұндай жағдайда мерзімі кейінге қалдырылған салық тағы да тікелей жиынтық табыста немесе капиталда есепке алынады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Кейінге шегерілген салықтық міндеттемелер, Топтың уақыттық айырмашылықты қалпына келтіру мерзімін бақылау мүмкіндігі бар және аталған айырмашылықтар көз жетерлік болашақта қалпына келтірілмейтініне жоғары ықтималдылық бар болатын жағдайларды қоспағанда, еншілес кәсіпорындарға, тәуелді кәсіпорындарға қатысты салық салынатын уақыттық айырмашылықтарды ескере отырып көрсетіледі.

Мерзімі кейінге шегерілген табыс салығы еншілес және қауымдастырылған компанияларға, сондай-ақ бірлескен кәсіпорындарға салынған инвестициялармен байланысты уақыттық айырмашылық бойынша көрсетіледі, уақыттық айырмашылыққа сторно жасау уақытын бақылауға болатын және уақыттық айырмашылыққа жақын келешекте түзетпе жүргізілмеуі мүмкін болатын жағдайлар бұған жатпайды.

Топ мерзімі кейінге шегерілген салық активтері мен міндеттемелерге өзара есеп жүргізеді және Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептілікте қорытынды айырмасын көрсетеді, егер:

- Топтың ағымдағы салықтық талаптар мен ағымдағы салықтық міндеттемелерге қарсы есепке алу жүргізу үшін заңды түрде бекітілген құқығы болса; және
- Мерзімі кейінге шегерілген салықтық активтер мен міндеттемелер бір салықтық субъектіден бір салықтық орган өндіріп алатын пайда салығына жатқызылатын болса.

Мұнымен қатар Қазақстан Республикасында және Топ жұмыс істейтін басқа елдерде Топ қызметіне қатысты қолданылатын әртүрлі операциялық салықтар әрекет етеді. Бұл салықтар пайда салығынан басқа салықтардың құрамында көрсетіледі.

Егер салықтық тексеру нәтижесі ретінде салық органдары Топтың төлемдерді жүргізуін міндеттейтін болса, Топ белгісіз салықтық позициялар бойынша резервті көрсетеді. Бұл резерв Топтың төлеуге жататын сомасына қатысты ең жақсы баға негізінде бағаланады. Резервтер, басшылық олардың енді талап етілмейтінін немесе заңды талаптармен сәйкес анықтаған кезеңде табыс салығы бойынша резервтегі табысқа қайтарылады.

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар жинақталған құнның тозуы мен құнсыздануы шегерілгеннен кейінгі бастапқы құн бойынша көрсетіледі, ғимараттар мен құрылыстар бұған жатпайды, олардың құны қайта бағалау жүргізілетін күнгі әділ құны болып табылатын қайта бағаланған құнмен, кейін құнсызданудан жинақталған амортизация мен жинақталған залалдардың шегерілгеннен кейінгі құн бойынша көрсетіледі.

Нысанды амортизациялау оны пайдалануға қол жеткізу мүмкін болғанда басталады. Амортизациялау активтерді тиімді пайдаланудың мынадай бағалау мерзімдері ішінде құнды біркелкі шығынға жазу әдісімен есептеледі:

	Жылдар
Ғимараттар мен құрылыстар	20-100
Көлік құралдары	5-7
Компьютерлер мен банктік жабдықтар	5-10
Басқалар	7-10

Жалға берілген меншікті жақсартуларды амортизациялау жалданған тиісті активтерді пайдалы қолдану мерзімі ішінде есептеледі. Ағымдағы және күрделі жөндеу бойынша шығыстар пайда мен залалдар туралы шоғырландырылған есептілікте, егер капиталдандыру бойынша талаптарды қанағаттандырмайтын болса, операциялық шығындар құрамында олардың пайда болу кезеңінде көрсетіледі.

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың баланстық құны әрбір есептік күнге, есепке алуда көрсетілген соманың, оның орны толтырылатын құнынан асуы мүмкін мәніне талданады және, егер баланстық құн мұндай есеп айырысатын орын толтыру құнынан асатын жағдайда активтер құны орын толтыратын есеп айырысу құнынан артатын болса, онда активтер құны орны толатын құнға дейін төмендетіледі. Құнсызданудан болған зиян тиісті кезеңде танылады және операциялық шығыстар құрамына қосылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Қызмет көрсетуге немесе әкімшілік мақсатқа арналған қолда бар ғимараттар мен құрылыстар Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте қайта бағаланған құнымен көрсетіледі, бұл құн білікті тәуелсіз бағалаушылар нарықтық мәліметтер негізінде белгілеген, кейіннен жинақталған тозу мен құнсызданудан зияндар шегерілгеннен кейін анықталады. Активтердің баланстық құны есептік күнгі жағдайға сәйкес әділ құнмен есептеу әдісі бойынша анықталуы мүмкін болатын құннан елеулі айырмашылықта болмауы үшін қайта бағалау ұдайы түрде жүргізіліп отырады.

Қайта бағалау нәтижесінде жылжымайтын мүлік құнының кез келген ұлғайтылуы жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды қайта бағалау резерві құрамында көрсетіледі, пайда мен залалдар туралы шоғырландырылған есепте бұрын танылған сол актив құнының азайтылған сомасы өтелетін жағдай бұған жатпайды. Бұл жағдайда ұлғайтылған құн сомасы пайда мен зияндар туралы біріктірілген есепте бұрын ескерілген активтердің азайтылған құны мөлшерінде танылады. Қайта бағалау нәтижесінде туындаған активтің баланс құнының азайтылуы пайда мен залалдар туралы шоғырландырылған есепте аталған активтің бұған дейінгі қайта бағалану нәтижесінде пайда болған қайта бағалау құнынан қаншалықты асатын болса, сол мөлшердегі деңгейде танылады.

Қайта бағаланған ғимараттар мен жайлардың амортизациясы пайда мен залалдар туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Қайта бағаланған меншік одан әрі сатылған немесе шығарылған жағдайда Жылжымайтын мүлікті қайта бағалау резервінің құрамында ескерілген тиісті оң мәнді нәтиже бөлінбеген пайда есебіне аударылады.

Аяқталмаған құрылыс нысандары құнсызданудан шығындар шегерілген нақты құн бойынша есепке алынады. Құрылыстың құнына кәсіпкерлік қызметтердің құнын, сондай-ақ белгілі бір талаптарға сәйкес келетін активтер үшін Топтың есептік саясатына сәйкес капиталдандырылатын заемдар бойынша шығындар кіреді. Осындай аяқталмаған құрылыс нысандары құрылысты аяқтау немесе жоспарланған пайдалануға дайын болу сәтіне жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың тиісті санаттарына жатады. Осы активтер бойынша амортизацияны есептеу жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың басқа нысандары бойынша сияқты активтердің жоспарланған пайдалануына дайын болу сәтінен басталады.

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар нысаны сатылған жағдайда немесе активті пайдалануды жалғастырудан болашақ экономикалық пайда түсіру күтілмеген жағдайда, есептен шығарылады. Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар нысандарын сатудан немесе өзге шығуынан түскен кіріс немесе зиян осы нысандарды сату бағасы мен баланстық құны арасындағы айырмашылық ретінде анықталады және пайдалар немесе залалдарда танылады.

Материалдық емес активтер

Жеке сатып алынған материалдық емес активтер.

Жеке мәмілелер шеңберінде сатып алынған, пайдаланудың соңғы мерзімдері бар материалдық емес активтер құнсызданудан жинақталған амортизация мен жинақталған шығын шегерілген сатып алу құны бойынша есепке алынады. Тиімді пайдаланудың күтілудегі мерзімдері мен амортизацияны есептеу әдісі әр есептік кезеңнің аяғына талданады, бұл ретте бағалаулардағы барлық өзгерістер салыстырмалы көрсеткіштерді қайта қарастырмастан есептілікте көрсетіледі. Материалдық емес актив сатылған кезде немесе оны пайдаланудан не болмаса шығуынан болашақ экономикалық пайда түсімдері күтілмеген жағдайда есептен шығарылады. Активтің шығуынан таза түсімдер мен баланстық құнының арасындағы айырмашылықты білдіретін, материалдық емес активті есептен шығарудан түскен пайда немесе залал есептен шығару сәтінде пайдаға немесе залалға қосылады.

Жеке мәмілелер шеңберінде сатып алынған, пайдаланудың анықталмаған мерзімдері бар материалдық емес активтер құнсызданудан жинақталған залал шегерілген нақты шығындар бойынша есепке алынады. Пайдаланудың анықталмаған мерзімдері бар материалдық емес активтерге амортизация есептелмейді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Бизнесті біріктіру бойынша мәмілелерде сатып алынған материалдық емес активтер.

Бизнесті біріктіргенде сатып алынған және гудвиллдан бөлек көрсетілетін материалдық емес активтер сатып алу күніне әділ құн бойынша есепке қабылданады (сатып алу құны ретінде қарастырылатын). Бастапқы танылғаннан кейін бизнесті біріктіргенде сатып алынған материалдық емес активтер жекелеген мәмілелер шеңберінде сатып алынған материалдық емес активтерге ұқсас құнсызданудан жинақталған амортизация мен жинақталған шығындар шегерілген сатып алудың құны бойынша көрсетіледі.

Амортизациялау активтерді тиімді пайдаланудың мынадай бағалау мерзімдерінің ішінде құнды бір қалыпты есептен шығару әдісімен есептеледі:

	Жылдар
Клиенттік базаға жататын материалдық емес активтер	5
Бағдарламалық жасақтама	10
Бағдарламалық жасақтаманы пайдалану құқығына лицензиялық келісім	10
Басқалар	10

Сатуға арналған активтер

Ұзақ мерзімді активтермен тікелей байланысты ұзақ мерзімді активтер мен міндеттемелер егер мұндай активтердің ағымдағы құны, негізінен, бұларды тұрақты түрде пайдалану арқылы емес, сату арқылы өтелу мүмкіндігі жоғары болса және мұндай активтер (немесе шығу тобы) бұлардың ағымдағы күйінде сатылуы мүмкін болса, сатуға арналған деп жіктеледі (бұдан әрі - «шығу тобы»). Мұндай активтер сатуға арналған деп жіктелген сәттен бастап Басшылық бұл активтерді бір жылдың ішінде сатуға ниетті болуға тиіс.

Сатуға арналған активтер сатуға жұмсалатын шығын шегерілгеннен кейінгі бұлардың баланстық және әділ құнымен бағаланады. Егер сатуға арналған активтің әділ құны сатуға жұмсалатын шығын шегерілгеннен кейін оның баланстық құнынан төмен болса, құнсыздану шығынын ұйым пайда мен залалдар туралы шоғырландырылған есепте сатуға арналған активтер шығыны ретінде тануға тиіс. Активтің әділ құнындағы одан кейінгі кез келген ұлғаю шамасы, сату шығыны шегерілгеннен кейін, осы активтердің құнсыздануы бойынша бұрын танылған жинақталған шығын сомасы болып танылады.

Инвестициялық жылжымайтын мүлік

Инвестициялық жылжымайтын мүлік жалгерлік төлем алу, қосымша капиталдандыру үшін немесе сол жағдайлардың бірінде пайдаланылатын нысандарды білдіреді. Инвестициялық жылжымайтын мүлік нысандары бастапқыда, сатып алу шығыстарымен қоса сатып алу құны бойынша есепке алынады. Нәтижесінде олар әділ құн бойынша көрсетіледі. Инвестициялық жылжымайтын мүліктің әділ құнының өзгерістері, олар пайда болатын жылдағы пайдаға немесе залалға қосылады.

Инвестициялық жылжымайтын мүліктің нысаны шығарылғанда немесе онымен байланысты экономикалық пайда түсіру енді болжамданбайтын, пайдаланудан түпкілікті шығарылғанда баланстан есептен шығарылады. Есептен шығару кезеңіндегі кез келген кіріс немесе зиян (шығудан таза түсімдер мен активтің баланстық құны арасындағы айырмашылық) есептелікте, есептен шығару жылындағы пайдаға немесе зиянға қосылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Коммерциялық жылжымайтын мүлік

Белгілі бір жағдайларда, Топ кредиттік шарттарды реттеу шеңберінде коммерциялық жылжымайтын мүлікті өтеуді жүргізе алады. Топ осы жылжымайтын мүлікті кәдімгі қызмет барысында сатуды жоспарлайды, сәйкесінше бұл жылжымайтын мүлік бастапқыда сатып алу шығыстарымен қоса әділ құн бойынша есепке алынады, ал бастапқы танудан кейін екі құнның ең төменгісі бойынша бағаланады: өзіндік құн немесе сатудың таза құны бойынша. Сатудың таза құнын бағалау бар дәлелдердің ең сенімділерінен негізделеді, бағалау жүргізген сәтте ол бойынша коммерциялық жылжымайтын мүлікті сату күтілетін сомалар. Бұл бағалаулар кезең аяқталғаннан кейін болған жағдайларға тікелей қатысты құнның немесе өзіндік құнның құбылуын осындай жағдайлар осы жылдың аяғында болған шарттарды растайтындай мөлшерде есепке алады.

Клиенттер мен кредит мекемелерінің қаражаттары

Клиенттер мен кредиттік мекемелерінің қаражаттары бастапқыда мәмілемен тікелей байланысты шығындарды шегергендегі алынған қаражаттың әділ құны бойынша көрсетіледі. Кейін алынған қаражат амортизациялық құны бойынша көрсетіледі, ал алынған қаражаттың мөлшері мен өтеу кезіндегі сома арасындағы тиісті айырмашылық тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, заем алу кезеңіндегі пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Егер Топ өзінің меншікті борыштық міндеттемесін сатып алса, онда ол қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептен алынып тасталады және міндеттеменің баланстық құны мен мәміледе төленген өтемақы арасындағы айырмашылық пайда мен залалдар туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар Топтың айналымға шығарған облигациялары болып табылады, олар клиенттер мен кредиттік мекемелердің қаражаттары сияқты қағидаттарға сәйкес көрсетіледі. Міндеттемелерді шығару шығындарын шегергендегі алынған сомалар және өтеу құны арасындағы кез келген айырмашылық тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, заем алу кезеңі бойынша пайда мен залалдар туралы шоғырландырылған есепте танылады.

Резервтер

Резервтер, егер Топ ағымдағы құқықтық міндеттемеге немесе тәжірибеден туындайтын, бұрын болған оқиғалар нәтижесінде пайда болған міндеттемеге иелік ететін болса, сондай-ақ міндеттемені өтеу үшін экономикалық пайдамен байланысты қаржының кері ағыны туындау мүмкіндігі болса және бұл міндеттеме сомасы барынша дәл бағалануы мүмкін болған жағдайда танылады.

Резервтер ретінде көрсетілген сомалар міндеттемемен байланысты тәуекелдер мен тұрлаусыздықтарды есепке ала отырып, Топтың есептік кезеңнің аяғында міндеттемелерін өтеу үшін талап етілетін шығындардың ең таңдаулы бағалауын білдіреді. Егер резерв ағымдағы міндеттемені реттеу үшін бағаланған ақшалай қаражаттың ағынын пайдалану арқылы бағаланған болса, оның баланстық құны осы ақшалай қаражаты ағындарының келтірілген құнын білдіреді (ақшаның уақытша құнының әсері маңызды болғанда).

Резервті реттеу үшін қажетті экономикалық пайдалардың бір бөлігі немесе барлығының үшінші тараптан алынуы күтілетін болса, егер өтемақының алынатыны туралы және дебиторлық берешек сомасының сенімді түрде бағалануы мүмкін екендігі туралы нық сенім болған жағдайда дебиторлық берешек актив ретінде танылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Зейнетақылық және басқа да міндеттемелер

Топтың жұмыс берушіден брутто жалақысының ағымдағы төлемінің пайызы ретінде есептелген ұстап қалуды талап ететін Қазақстан Республикасының және Топ жұмыс істейтін басқа елдердің мемлекеттік зейнетақы бағдарламасынан өзге қандай да бір зейнетақымен қамтамасыз ету схемасы жоқ; мұндай шығындар тиісті жалақы есептелген кезеңде есептеледі және пайда мен залалдар туралы есепте операциялық шығыстарға қосылады. Топ әлеуметтік салықты Қазақстан Республикасының және Топ жұмыс істейтін басқа елдердің бюджетіне аударады. Еңбек қызметі аяқталғаннан кейінгі төлемдер бойынша Топтың қандай да бір міндеттемелері жоқ.

Капитал

Топ өзі шығаратын қаржы құралды келісімшарттық келісімнің мәніне сәйкес қаржы активі, қаржы міндеттемесі немесе үлестік құрал ретінде жіктейді. Егер ол ақшалай қаражат немесе басқа қаржы активін ұсыну бойынша, не болмаса ықтимал қолайсыз жағдайларда қаржы активтерін немесе қаржы міндеттемелерін айырбастау бойынша келісімшарттық міндеттеме болса, құрал міндеттеме ретінде жіктеледі. Егер ол міндеттемелер шегерілгеннен кейін Топ активтеріндегі қалған үлеске ғана үміттенген болса, құрал капитал ретінде жіктеледі.

Топ шығарған күрделі қаржы құралдарының компоненті түрлі жағдайларға сәйкес қаржы активтері, қаржы міндеттемелері немесе капитал ретінде жеке жіктеліп, есепке алынады.

Жарғылық капитал

Компаниялар біріктірілетін жағдайды қоспағанда, жаңа акцияларды шығарумен тікелей байланысты үшінші тараптың қызмет ақысын төлеу шығыны капитал құрамында осы эмиссия нәтижесінде алынған соманың азаюы ретінде көрсетіледі. 2003 ж. 13 мамырға дейін алынған қаржының әділ құнының шығарылған акциялардың номинал құнынан асатын сомасы эмиссиялық табыс ретінде көрсетілген. 2003 ж. 13 мамырдан бастап, Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңының жаңа редакциясы қабылданғаннан кейін «акцияның номиналдық құны» деген ұғым акцияларды қоғамның құрылтайшылары арасында орналастырған кезде ғана қолданылады. Барлық өзге инвесторлар үшін жарғылық капитал Топтың акцияларды орналастырудан алған сомасына тең орналастыру бағасы бойынша есепке алынады.

Өтеуі төлеп алынған меншікті акциялар

Топ меншікті акциялардың өтеуін төлеп алған жағдайда, мәміле бойынша тікелей шығындарды қоса алғандағы сатып алу құны, қолданылатын тиісті салық төлемі шегерілгеннен кейін, капитал құрамының өзгерісі ретінде танылады. Топ өтеуін төлеп меншікті акциялары айналымнан алынады. Құны өтеліп сатып алынған акциялар өтеуі төлеп алынған меншікті акциялары ретінде жіктеледі және құны бойынша көрсетіледі. Мұндай акциялар шығарылған акциялардың орташа есептелген санынан шегеріледі және олардың құны капиталдың азаюы ретінде көрсетіледі. Топ мүшелері сатып алған акциялары бойынша алынған дивидендтер шоғырландыру кезінде алынып тасталады.

Дивидендтер

Дивидендтер міндеттеме болып танылады және олар жарияланған күні капитал сомасының есебінен шығарылады. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есеп берілетін күнге дейін, сондай-ақ есеп берілетін күннен кейін, алайда біріктірілген қаржы есептелігінде шоғырландырылатын күнге дейін ұсынылған немесе жарияланған болса, есептелікте ашылып көрсетіледі.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Меншікті капитал қорлары

Топтың қаржылық жағдайы туралы есебіндегі меншікті капиталдың құрамында (басқа жиынтық табыста) көрсетілген қорларға мыналар кіреді:

- Басқа жиынтық табыс арқылы бағаланатын қаржы активтерінің әділ құнының өзгеруі мен басқа жиынтық табыс арқылы бағаланатын қаржы активтерінің әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді қамтитын қаржы активтерін қайта бағалау қоры;
- таза инвестицияларды шетел қызметіне қайта есептегенде туындайтын бағамдық айырмашылықтарды көрсету үшін пайдаланылатын Бағамдық айырмашылықтар қоры;
- жер мен ғимараттарды қайта бағалау резервінен тұратын жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды қайта бағалау қоры.

Шартты міндеттемелер

Шартты міндеттемелер Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте танылмайды, дегенмен, оларды өтеу нәтижесінде қаржының ағымы туындау ықтималдығы аз болған жағдайларды қоспағанда, шоғырландырылған қаржылық есептілігінде ашылады. Шартты актив Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте танылмайды, бірақ экономикалық пайда табу мүмкіндігі болған жағдайда Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептілікте ашылады.

Бизнесті біріктіргенде сатып алынған шартты міндеттемелер

Бизнесті біріктірген кезде сатып алынған шартты міндеттемелер сатып алу күніне әділ құны бойынша есепке алынады. Кейіннен шартты міндеттемелер мыналар бойынша бағаланады: «Резервтер, шартты міндеттемелер мен шартты активтер» деген ХҚЕС (IAS) 37-ге сәйкес анықталған мөлшер және «Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім» деген ХҚЕС (IFRS) 15-ке сәйкес есептелген, жинақталған амортизация шегерілген, олар бастапқыда есепке алынған мөлшер.

Кірістер мен шығыстарды тану

Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерін қоспағанда, барлық қаржы құралдарына арналған пайыздық кірістер және шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайда мен залал туралы есепте «Пайыздық шығыстар» және «Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірістер» ретінде «Таза пайыздық кіріс» түрінде танылады.

Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары бойынша пайыздық кіріс пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есептің «Өзге пайыздық кірістер» құрамына кіреді.

Тиімді пайыздық мөлшерлеме - қаржы құралының күтілетін болашақ ақша ағындарының қаржылық активтің немесе міндеттеменің күтілетін мерзімі ішінде немесе (егер қолданылса) қысқа мерзім ішінде таза баланстық құнға дисконттау мөлшерлемесі. Болашақ ақша ағындары құралдың барлық шарттық талаптарын ескере отырып есептеледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын және кез келген заем туралы уағдаластықпен тікелей байланысты болған тараптар төлеген немесе алған барлық сыйақылар және сомалар, сондай-ақ мәміле бойынша шығындар және барлық басқа сыйақылар немесе жеңілдіктер ескеріледі. ПЗАӘҚБ санатындағы қаржы активтері бойынша мәміле бойынша шығындар бастапқы тану кезінде пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Пайыздық кірістер/пайыздық шығыстар кредиттік құнсызданбаған қаржы активтерінің (яғни, күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервті бағалау шамасын түзетуге дейінгі қаржы активінің амортизацияланған құнына) жалпы баланстық құнына немесе қаржылық міндеттемелердің амортизацияланған құнына тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану арқылы есептеледі. Кредиттік құнсызданған қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер мұндай активтердің амортизациялық құнына тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану арқылы (яғни, олардың күтілетін кредиттік залалдарға қатысты бағалау резервін шегергендегі олардың жалпы баланстық құны) есептеледі. Жасалған немесе сатып алынған кредиттік құнсызданған қаржы активтеріне (ЖСКҚ) арналған тиімді пайыздық мөлшерлеме қаржылық активтен күтілетін болашақ ақша ағындарын анықтау кезінде күтілетін кредиттік залалдар сомасын көрсетеді.

Клиенттерге заемдар беру үшін комиссиясы (тиісті тікелей шығындармен бірге) заемдар бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемеге жасалған түзету ретінде танылады. Егер заем беру міндеттемелері болса, заем беру туралы шарт бекітілген болса, заем беру міндеттемесі үшін комиссия алдағы кезеңдердің табысы құрамына (тиісті тікелей шығындарымен бірге) қосылады және одан әрі заем бойынша нақты табыстарға жасалған түзету ретінде көрсетіледі. Заем беру бойынша міндеттемелер заем беруге алып келу ықтималдығы төмен болып бағаланатын болса, заем беру міндеттемесі үшін комиссия заем беру бойынша міндеттеменің қалған кезеңі ішінде пайда немесе залал құрамында көрсетіледі. Заем беру міндеттемелерінің әрекет мерзімі заем берілмей аяқталғанда, заем беру міндеттемесінің комиссиясы оның әрекет ететін мерзімі аяқталатын күнгі пайда мен залалдар құрамында танылады.

Қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістер

Комиссиялық кірістер клиенттерге осындай қызметтерге айырбас ретінде күтілетін сыйақыны көрсететін сомасы ретінде көрсетіледі. Топ қызмет көрсету бойынша міндеттемелерді, яғни клиентпен келісілген міндеттемелерді орындау бойынша қызметтерді көрсетуге сәйкес клиентпен келісілген сыйақыны таниды.

Әрбір орындалатын анықталған міндеттемеге Топ шарт жасаған кезде оның орындалатын міндеттемелерді ағымдағы уақыт ішінде немесе белгілі бір сәтте орындайтынын және өтеу тіркелімді немесе ауыспалы, өтеу шегін қоса алғанда, мысалы, Топтың ықпалына байланысты емес сыртқы факторлар, болып табылады ма екенін анықтайды. Соңында өтеу анықталған орындалатын міндеттемеге бөлінеді.

Клиенттердің шоттарына және кассалық операцияларға қызмет көрсетуден түсетін комиссиялық кірістерге салымдардан алынған сыйақылардың орнына депозиттерден алынған комиссиялар, салымшылардың өтініші бойынша транзакцияларға қызмет көрсету бойынша алымдар және Ақшалай қаражатын басқару бойынша операциялар жүзеге асырудан түскен комиссиялар кіреді. Депозиттер бойынша қызметтер үшін ақы төлеу, әдетте ай сайын тиісті қызмет көрсетілетін кезеңде танылады. Қызмет ақысы сұрау салынған қызмет көрсету транзакциясы аяқталғаннан кейін танылады. Ақшалай қаражатын басқарғаны үшін алынатын төлемдер көрсетілген қызметке қарай танылады.

Пластик карталарға қызмет көрсеткені үшін қызметтер мен комиссиялардан түсетін кіріс несие және дебеттік карталар транзакциясынан түсетін өзара ауысымдық кірістерді қамтиды және тиісті желімен есептескеннен кейінгі уақытта танылады. Бір банктің екінші банкке оның кредиттік карталарымен жасаған операциялары үшін төленетін комиссияны, әдетте, тиісті желі сатып алу көлемі және басқа факторлар негізінде белгілейді. Карталармен байланысты басқа да комиссиялар транзакция аяқталған кезден кейінгі сәтте танылады.

Банктік қызмет көрсетудің өзге де кірістері мен комиссияларына банктік аударымдар, аккредитивтер бойынша алымдар және басқа транзакциялық қызметтер сияқты транзакциялық банктік операциялардың әртүрлі алымдар кіреді. Бұл алымдар, осылайша, транзакция жүргізілген және қызметтер көрсетілген уақытта танылады. Аккредитивтер бойынша алымдар негізінен аккредитив туралы келісімдерге байланысты алынатын алымдарды қамтиды және әдетте келісімшартты орындау кезінде танылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

2019 және 2018 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін қызметтер бойынша кірістер мен комиссиялар бойынша операциялар ХҚЕС (IFRS) 15-ке «Сатып алушылармен жасалған шарттардан түсетін түсім» сәйкес, ал 2017 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін ХҚЕС (IAS) 18-ге «Түсім» сәйкес танылды.

ХҚЕС (IFRS) 15 қолдану шоғырландырылған қаржылық есептілігінде көрсетілген ақпараттың немесе сомалардың ашылуына елеулі әсерін тигізген жоқ.

Шетелдік валютада берілген баптарды қайта бағалау

Шоғырландырылған қаржылық есептілік, шетелдік еншілес компанияларды қоспағанда, Банк пен оның еншілес кәсіпорындарының функционалдық валютасы болып табылатын теңгемен беріледі. Шетел валютасындағы операциялар бастапқыда операция жүргізілетін күндегі айырбастау бағамы бойынша функционалдық валютамен қайта есептеледі. Шетел валютасындағы ақша активтері мен міндеттемелер ҚҚБ есептік күнге сәйкес белгілеген нарықтық айырбастау бағамы бойынша теңгемен қайта есептеледі. Шетел валютасымен мәмілені қайта есептеу нәтижесінде пайда болған пайда мен залалдар шетел валютасын және шетел валютасымен операцияларды қайта бағалаудан алынған таза пайдалар немесе залалдар ретінде пайда мен залалдар туралы шоғырландырылған есепте танылады. Шетел валютасымен бастапқы құны бойынша бағаланған ақшалай емес баптар бастапқы мәмілелер күніне айырбастау бағамдарын қолдану арқылы қайта есептеледі. Шетел валютасымен әділ құны бойынша бағаланатын ақшалай емес баптар әділ құн айқындалған күнгі айырбастау бағамын пайдалана отырып қайта есептеледі.

Шетелдік еншілес кәсіпорындардың активтері мен міндеттемелері есепті күнгі жағдай бойынша, Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепті күні әрекет ететін айырбастау бағамы бойынша Топтың функциялық валютасымен қайта есептелінеді, ал еншілес кәсіпорындардың пайда мен залалдар туралы есептілігі бір жыл үшін орташа айырбастау бағамдары бойынша қайта есептеледі. Қайта есептеген кезде туындайтын айырмашылық капиталдың жеке компонентінде тура есепке алынады. Шетелдік еншілес кәсіпорын шығарылған жағдайда, капиталда танылған және тікелей осы еншілес кәсіпорынға қатысты мерзімі кейінге шегерілген жинақталған сома пайда мен шығыстар туралы шоғырландырылған есепте танылады.

Мәміленің келісімшарттық айырбастау бағамы мен мәміле жасалатын күнгі нарықтық айырбастау бағамы арасындағы айырмашылық шетел валютасымен жүргізілетін операциялар бойынша таза пайдаға немесе залалға қосылған. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша нарықтық айырбастау бағамы 1 АҚШ доллары үшін 382.59 теңгені құрады (2018 жылдың 31 желтоқсанында – 384.20 теңге; 2017 жылдың 31 желтоқсанында – 332.33 теңге болды).

Сақтандыру

Сақтандыру бойынша келісімшарттар – егер болашақтағы көрсетілген белгісіз оқиға сақтандыру полисін ұстаушыға теріс әсер ететін болса, сақтандыру полисінің ұстаушысына өтемақы төлеуге келісім берумен қоса, басқа тараптан едәуір сақтандыру тәуекелін беретін келісімшарттар. Топ Қазақстан Республикасындағы сақтандыру компаниялары үшін ҚРҰБ белгілеген есепке алу саясатын пайдаланады.

Қазақстан Республикасының нормативтік актілеріне сәйкес, сақтандыру шарттарында кепілдік берілген элементсіз дискрециялық қатысу болған жағдайда, сақтандырылушыларға қосымша төлемдер акционерлердің жылдық жалпы жиналысында қабылданған шешімге байланысты болады және бөлінбейтін табысты бөлу сияқты ұсынылуы тиіс; шығыстар емес.

Топ мүлікті сақтандыру, жазатайым жағдайдан сақтандыру, құқықтық жауапкершіліктен сақтандыру, жеке басты сақтандыру және өмірді сақтандыру бойынша түрлі өнімдер ұсынады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Андеррайтингтен түсетін кіріс

Андеррайтингтен түсетін кіріс еңбекпен өтелмеген сыйлықақы резервіндегі таза өзгеріс шегерілгеннен кейін қайта сақтандыруға берілгеннен алынған комиссиялар мен сақтандыру бойынша таза сыйлықтан тұрады.

Келісімшарттың әрекеті басталғаннан кейін сыйлықақылар полисте көрсетілген сомада есепке алынады және сақтандыру шартының әрекет ету кезеңі ішінде пропорционалды негізде табысқа жатқызылады. Еңбекпен өтелмеген сыйлықтар резерві сақтандыру шартының аяқталмаған мерзіміне жататын барлық қабылданған сыйлықтардың бөлігін құрайды және қоса берілген Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте сақтандыру талаптарын реттеу резервіне қосылады.

Залалдарды реттеу бойынша залалдар мен шығыстар пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте олардың шығуына қарай болуы мүмкін пайдалар мен залалдар резервін шығындарды реттеу бойынша қайта бағалау арқылы есепке алынады және қоса берілген пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте іске асырылған сақтандыру төлемдері құрамына қосылады.

Қайта сақтандырушылармен келісімшарттар бойынша алынған комиссиялар қайта сақтандыру шартына қол қойған және ол күшіне енген сәттен бастап кіріс ретінде есепке алынады.

Сақтандыру полисін сатып алу құны жаңа бизнесті ашумен тікелей байланысты және түрленеді, мерзімі кейінге қалдырылған болып табылатын және сақтандыру активтерінің құрамында қоса берілген Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте сақтандыру активтерінде көрсетілетін сақтандыру агенттері мен брокерлерге төленген комиссиялардан тұрады. Мерзімі кейінге шегерілген сатып алу бойынша шығындарға жататын активтер кейіннен тиісті сыйақы еңбегі ақталған кезең ішінде амортизацияланады және оның баланстық құнының орны толатын болмауы мүмкін жағдайларда құнсыздануы тұрғысынан тексеріледі. Егер актив сомасы орны толтырылатын құн сомасынан көп болса, ол дереу есептен шығарылады. Қалған өзге шығындар пайда болу ретіне қарай шығын болып танылады.

Сақтандыру бойынша залалдардың және залалдарды реттеу бойынша шығыстардың резерві

Сақтандыру қызметі бойынша мүмкін болатын залалдардың және сақтандыру залалдарын реттеу шығыстарының резерві қоса беріліп отырған Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепке қосылған және әлі реттелмеген есептік күнге дейін сұратылған шығындардың ақысын төлеуге болжанған сомаға және болған, бірақ есептік кезеңге жатқызылатын жарияланбаған залалдар бойынша бағалауға негізделген.

Орын алған, бірақ жарияланбаған автокаско және жауапкершілікті сақтандыру бойынша зияндары резерві (бұдан әрі - «ОЖЗР») актуарлық негізде анықталады және бизнестің санаттар мен қосалқы санаттар зияндары пайда болуы үшін қалыпты кезең үшін сақтандыру төлемдері бойынша статистикалық деректерге және Топтың алдыңғы тәжірибесіне негізделген.

Алдыңғы тәжірибенің жоқтығы және бизнестің басқа бағыттары бойынша сақтандыру төлемдерінің деректері жеткіліксіз болуы себепті ОЖЗР резерві ҚРҰБ ұсынған нұсқаулықты қолдану арқылы анықталған. Осы ОЖЗР нұсқаулығы талаптарының деректеріне сәйкес сақтандырудың осы класында есептеу күнінің алдындағы соңғы он екі айдың ішінде күшіне енген сақтандыру шарттары бойынша есептелген сақтандыру сыйлықақысы сомасының 5 %-ы мөлшерінде анықталды.

Мұндай бағалауларды анықтау тәсілі және соның нәтижесінде алынған резервтерді жасау тұрақты түрде қайта қаралып және жаңартылып отырады. Осының нәтижесінде алынған түзетулер олар анықталған кезеңде пайда мен залал туралы шоғырландырылған есептерде көрінеді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Қайта сақтандыру

Топ өзінің әдеттегі қызметін іске асыру барысында қайта сақтандыру операцияларын жүзеге асырады. Қайта сақтандыру туралы мұндай келісімдер бизнесті одан әрі әртараптандыруды қамтамасыз етеді, басшылыққа тәуекелдерді сақтандыру нәтижесінде пайда болатын ықтимал шығындарды бақылауды іске асыруға мүмкіндік береді және өсімге қол жеткізу үшін қосымша мүмкіндік туғызады.

Қайта сақтандыру активтері басқа қайта сақтандыру компанияларының төленген және төленбеген зияндар үшін берешек сомасынан және зияндарды реттеуге жұмсалатын шығыстардан, сондай-ақ әлі алынбаған сақтандыру сыйлығынан құралады. Қайта сақтандырушылардан алынатын ақша сомасы қайта сақтандыру полистеріне байланысты сақтандыру өтемдерін төлеуге жұмсалатын шығыс ретінде бағаланады.

Қайта сақтандыру міндеттемелері егер қайта сақтандырушыдан алынған комиссияға қарсы есепке алу құқығы жоқ болса жиынтық сомамен ескеріледі және қоса берілген Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте сақтандыру активтерінің құрамына қосылады.

Қайта сақтандыру бойынша келісімшарттар сақтандыру тәуекелі едәуір шығынның ақылға сыйымды мүмкіндігі ретінде анықталғанына, ал уақыттық тәуекел Топтың қайта сақтандырушыға берген ақшалай қаражаттың қозғалысы мерзімінің едәуір ауытқуының ақылға сыйымды мүмкіндігі ретінде анықталғандығына көз жеткізу үшін бағаланады.

Топ өзінің қайта сақтандыру активтеріне құнсыздану мәні бойынша үнемі бағалау жүргізеді. Егер Топ келісімшарт талаптары бойынша өзіне тиесілі соманы ала алмауы мүмкін болса және бұл оқиғаның қайта сақтандырушыдан Топтың алатын сомасына сенімді анықталған әсері бар екендігі туралы объективтік куәландыру болса, қайта бағаланатын актив құнсызданады.

Сегменттік есептілік

Сегмент өнімдер немесе қызмет ұсынумен (операциялық сегмент) немесе тәуекелге ұрынуы мүмкін және басқа сегменттердің тәуекелдері мен пайдаларынан ерекшеленетін пайда әкелетін және тәуекелдерге ұшырау қаупі бар белгілі бір экономикалық орта шеңберінде (географиялық сегмент) өнімдер мен қызмет ұсынумен айналысатын Топтың ерекше бір компоненті болып табылады.

Қаржы кепілдіктері мен аккредитивтері

Топ ұсынатын қаржы кепілдіктері мен аккредитивтері, егер дебитор борыштық құрал түрлендірілген немесе алғашқы талаптарына сәйкес өз уақытында ақы төлеу жүргізе алмайтын болса, басталатын залалдардың өтемақысы ретінде төлемді іске асыруды қарастыратын кредит операцияларын қамтамасыз ету болып табылады. Мұндай қаржы кепілдіктері мен аккредитивтері бастапқыда әділ құны бойынша көрсетіледі. Кейіннен олар резерв ретінде көрсетілген сомаға (а) және қаржы кепілдігі немесе аккредитиві бойынша алынған сыйлық түрінде келешектегі кезең табыстарының жинақталған амортизациясына жол берілуі шегерілгеннен кейін бастапқы көрсетілген сомаға (б) қатысты көрсетілген соманың қайсысының артық екендігіне байланысты бағаланады.

Ағымдағы жылға қатысты күшіне енген жаңа және түзетілген ХҚЕС

Төменде көрсетілген жаңа және қайта қаралған стандарттар мен түсіндірулер ағымдағы кезеңде алғаш рет пайдаланылды және осы шоғырландырылған қаржылық есептілігінде берілген қаржылық көрсеткіштерге ықпалын тигізді.

- ХҚЕС (IFRS) 16 «Жалдау»;
- ХҚЕС (IFRS) 9-ға түзетулер «Теріс өтемақымен алдын ала төлеу шарттары»;
- ХҚЕС (IAS) 28-ге түзетулер «Қауымдастырылған ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға ұзақ мерзімді салымдар»;
- ХҚЕС-ті жыл сайынғы жетілдіру, 2015-2017 жж. кезеңдер;
- ХКЕСТК (IFRIC) 23 «Пайдаға салынатын салықты есептеу қағидаларына қатысты тұрлаусыздық».

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

ХҚЕС (IFRS) 16 «Жалдау» бастапқы қолданудың ықпалы

Ағымдағы жылы Топ 2019 ж. 1 қаңтарда немесе одан кейін басталған жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енген, ХҚЕС (IFRS) 16-ны «Жалдау» (2016 ж. қаңтарда ХҚЕС (ХКЕСТК) жөніндегі кеңес шығарған) қолданды.

Топ алғаш рет ХҚЕС (IFRS) 16-ны «Жалдау» 2019 ж. 1 қаңтардан бастап қолданды. ХҚЕС (IFRS) 16 жалдаушылар үшін есепке алудың бірыңғай баланстық моделін енгізді. Нәтижесінде, жалдаушы ретінде Топ активтерді пайдалануға берілген құқықты білдіретін пайдалану құқығы нысанында активті және жалгерлік төлемдерді іске асыру бойынша міндеттемені білдіретін міндеттемені таныды. ХҚЕС (IFRS) 16 айтарлықтай дәрежеде жалға берушінің есеп талаптарын ХҚЕС (IFRS) 17-ден «Жалдау» («ХҚЕС (IAS) 17») көшіреді. Сәйкесінше, Топтың есеп саясатында жалға берушінің есебінде қандай да бір өзгерістер болған жоқ.

Топ ХҚЕС (IFRS) 16-ны түрлендірілген ретроспективті тәсілді пайдалана отырып қолданды, бұл 2019 ж. 1 қаңтардан бастап салыстыру кезеңін қайта есептемей қолдануды білдіреді, яғни салыстыру кезеңі бұрынғыдай, ХҚЕС (IAS) 17-ге және тиісті интерпретацияларға сәйкес беріліп отыр. Есеп саясатындағы, сипатындағы және Топ қызметіне қатысы бар ықпалындағы өзгерістер туралы толығырақ ақпарат төменде көрсетілген.

Жалдаудың жаңа анықтамасының әсері

Топ ХҚЕС (IFRS) 16-ға өту аясында ұсынылатын, шартты білдіретінін не білдірмейтінін немесе жалдау талаптарының бар/жоқ екенін қайтадан анықтап жүрмеуге мүмкіндік беретін тәжірибелік шараны қолданды. Сәйкесінше, ХҚЕС (IAS) 17-ге және ХКЕСТК (IFRIC) 4-ке сәйкес жалдауды анықтау бұрынғыдай 2019 ж. 1 қаңтарға дейін жасалған немесе өзгертілген жалдау туралы шарттарға қатысты қолданылады.

Жалдаудың анықтамасындағы өзгеріс, ең алдымен, бақылау тұжырымдамасына қатысты. Бұл ХҚЕС (IAS) 17 және ХКЕСТК (IFRIC) 4-тегі «тәуекелдер және пайдаларға» жасалған акцентке қарама-қарсы қойылады. ХҚЕС (IFRS) 16 сатып алушының сәйкестендірілген активті пайдалануын бақылайтынын/бақыламайтынын негізге ала отырып, жалдау шарттары мен қызмет көрсету шарттарын бөліп көрсетеді. Егер сатып алушыда мыналар:

- сәйкестендірілген активті пайдаланудан түскен барлық экономикалық пайданы алу құқығы; және
- мұндай активті тікелей пайдалануға құқығы болғанда, бақылау жүзеге асырылуға тиіс.

Топ жалдау анықтамасы және ХҚЕС (IFRS) 16-мен байланысты нұсқаулықты 2019 жылғы 1 қаңтардан ертерек жасаған немесе өзгертілген барлық жалдау шарттарына қатысты (оның жалға беруші немесе жалдау шарты бойынша жалға алушы болуына қарамастан) қолданды.

ХҚЕС (IFRS) 16-ның бастапқы қолданылуын әзірлейтін кезде Топ ендіру бойынша жобаны жүзеге асырды. Ендіру бойынша жоба ХҚЕС (IFRS) 16-дағы жаңа анықтау Топ үшін жалдауды анықтауға түсіп қалатын шарттардың көлемін айтарлықтай өзгертпейтінін көрсетті.

Жалға алушы тарапынан жалдау есебіне ықпал ету

Операциялық жалдау

ХҚЕС (IFRS) 16 Топтың жалдауды есепке алу қағидасын ХҚЕС (IAS) 17 (баланстан тыс есеп) сәйкес бұрын жіктелген операциялық жалдау ретінде өзгертеді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

ХҚЕС (IFRS) 16 барлық жалдау шарттарына (төменде аталғандарды қоспағанда) бастапқы қолданған кезде Топ:

- (а) қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте пайдалану құқығы түріндегі активтер мен сәйкесінше «Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар» және «Басқа міндеттемелер» құрамында жалдау бойынша міндеттемелерді таниды. Өту сәтінде жалдау бойынша міндеттемелер бастапқы кезде бастапқы қолдану күніне - 2019 ж. 1 қаңтарға қосымша заем қаражатын тарту мөлшерлемесін пайдаланумен дисконтталған жалдау төлемдерінің құны бойынша бағаланды. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер бастапқыда жалдау бойынша міндеттемеге сәйкес келетін құн бойынша танылды, себебі Топ бұрын операциялық жалдау ретінде жіктелген шарттар үшін жеңілдетілген тәсілді қолданды;
- (б) пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте пайдалану құқығы түріндегі активтердің амортизациясын «Операциялық шығыстар» құрамындағы тозу мен амортизацияға жұмсалған шығыстар және «Пайыздық шығыстар» құрамындағы жалдау міндеттемелері бойынша пайыздар ретінде таниды;
- (в) ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте негізгі бөлікті өтеуге бағытталған ақшалай қаражаттың жалпы сомасын (қаржылық қызметте берілген) және пайыздарды (операциялық қызметте берілген) бөліп көрсетеді.

ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес құнсыздану мәніне пайдалану құқығы түріндегі активтерді бағалау ХҚЕС (IAS) 36-ға «Активтердің құнсыздануы» сәйкес жүргізіледі. Бұл залалды жалдау шарттарын тануға қатысты алдыңғы талапты ауыстырды.

Қысқа мерзімді (12 айға дейінгі) жалдау және құны төмен активтерді (дербес компьютерлер мен офистік жиһаздар сияқты) жалдау шарттары үшін Топ жалдау бойынша шығындарды ХҚЕС (IFRS) 16-да рұқсат етілгендей біркелкі таныды.

Жалдау бойынша ынталандырушы төлемдер (мысалы, ақысыз (жеңілдікті) кезең) пайдалану құқығы нысанындағы активтерді және жалдау бойынша міндеттемелерді бағалау шеңберінде танылады, сол екі арада ХҚЕС (IAS) 17-ге сәйкес олар тура негізде жалдау шығындарын қысқарту ретінде амортизацияланатын жалгерлік сыйақысы ретінде танылады.

Қаржылық жалдау

Қаржылық жалдау шарттары бойынша алынған активтерге қатысты ХҚЕС (IFRS) 16 мен ХҚЕС (IAS) 17 арасындағы негізгі айырмашылық жалға алушы жалға берушіге ұсынған кепілдіктің қалдық құнын бағалауда. ХҚЕС (IFRS) 16-ға сәйкес Топ жалдау бойынша міндеттеме құрамында ХҚЕС (IAS) 17-де көрсетілгендей, кепілдіктің ең жоғарғы шамасын емес, кепілдіктің қалдық құнына сәйкес төленетін соманы ғана таниды. Бұл өзгеріс Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер еткен жоқ.

Жалға беруші тарапынан жалдау есебіне ықпал ету

Топ жалға беруші ретінде шығатын жағдайларда ғана талаптар көбінде өзгеріссіз қалады, ал қаржылық және операциялық жалдау арасындағы айырмашылық сақталады. Жалға беруші ретінде Топқа қолданылатын есеп саясаты ХҚЕС (IAS) 17-ге сәйкес көзделген саясаттан өзгеше емес. Алайда ХҚЕС (IFRS) 16 ақпаратты ашуға, атап айтқанда, жалға берушінің оның жалға алынған активтеріне қатысу үлесіне байланысты туындайтын тәуекелдерді қалай басқаратынына қойылатын талапты өзгертеді және кеңейтеді.

Топ басшылығы аталған өзгерістерді қолданудың Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсер ететінін күтпейді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

ХҚЕС (IFRS) 16-ны қолданудың ықпалы

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бағалау Топтың «Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар» бөлігі ретінде берілген, 3,077 миллион теңге мөлшерінде пайдалану құқығы түріндегі активті және осы жалдау шарттарының барлығына қатысты «Басқа міндеттемелер» бөлігі ретінде берілген, 3,077 миллион теңге мөлшерінде жалдау бойынша тиісті міндеттемені танығанын көрсетеді. Пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте жалдауға байланысты шығыстар «Операциялық шығыстар» құрамындағы амортизацияның шығыстары ретінде және «Пайыздық шығыстар» құрамындағы сыйақыны төлеу бойынша шығыстар ретінде берілген.

2019 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша Топтың қаржылық жалдау талдамасы негізінде және осы күнге бар фактілер мен жағдайлардың негізінде Топ басшылығы, осы өзгеріс Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігінде танылған сомаларға елеулі әсер етпегенін анықтады.

ХҚЕС (IFRS) 9 «Кері өтемақымен алдын ала төлеудің ерекшеліктеріне» түзетулер

Топ ХҚЕС (IFRS) 9-ға түзетулерді алғаш рет ағымдағы жылы қолданды. ХҚЕС (IFRS) 9-ға түзетулер алдын ала төлеу ерекшеліктерінің негізгі сома және пайыздық төлемдерді төлеу критерийлеріне сәйкес келетіндігін анықтау үшін шарттың тарапы оның себебіне қарамастан алдын ала төлем үшін негізделген өтемақыны төлей алатынын немесе төлей алмайтынын түсіндіреді. Басқаша айтқанда, кері өтемақыны алдын ала төлеу ерекшеліктері төлемнің негізгі сомасы мен пайыздары есебінен төлем критерийлерін автоматты түрде бұзбайды.

ХҚЕС (IAS) 28 «Қауымдастырылған ұйымдарға және бірлескен кәсіпорындарға ұзақ мерзімді салымдарға» түзетулер

Топ ХҚЕС (IFRS) 9-ға түзетулерді алғаш рет ағымдағы жылы қолданды. Түзетулер, ХҚЕС (IFRS) 9-дың оның құнсыздануға қатысты талаптарымен бірге ұзақ мерзімді салымдарға қолданылатынын түсіндіреді. Бұған қоса, кәсіпорын ұзақ мерзімді салымдарға ХҚЕС (IFRS) 9-ды қолданған кезде ұйым ХҚЕС (IAS) 28 талап ететін ұзақ мерзімді салымдардың баланстық құнының түзетулерін (мысалы, ХҚЕС (IAS) 28-ге сәйкес инвестиция объектісінің зияндарын тарату немесе құнсыздануға жасалған бағалау нәтижесіндегі ұзақ мерзімді салымдардың баланстық құнының түзетулерін) назарға алмайды. Топ ХҚЕС (IFRS) 9-ды мұндай ұзақ мерзімді салымдарға ХҚЕС (IAS) 28-ді қолданғанға дейін қолданды.

ХҚЕС жыл сайын жетілдіру, 2015-2017 жылдар кезеңі ХҚЕС (IFRS) 3 «Бизнесті біріктіру», ХҚЕС (IFRS) 11 «Бірлескен қызмет», ХҚЕС (IAS) 12 «Пайдаға салынатын салық» және ХҚЕС (IAS) 23-ке түзетулер «Заемдар бойынша шығындар».

Топ алғаш рет ағымдағы жылы «2015–2017 жж. үшін ХҚЕС жыл сайын жетілдіруге» енгізілген түзетулерді қолданды. Жыл сайынғы жетілдірулер төрт стандарттың түзетулерін қамтиды:

ХҚЕС (IAS) 12 «Пайдаға салынатын салық»

Түзетулер Топтың дивидендтерге қатысты пайда немесе залал, басқа да жиынтық табысқа немесе капиталға байланысты, бұл бастапқыда бөлінетін пайданы жасайтын операцияларды қалай танығандығына байланысты, салық салудың салдарын тануы тиістігін түсіндіреді. Түзетулер бөлінетін және бөлінбейтін пайдаға қатысты қолданылатын табыс салығының мөлшерлемесіне қарамастан қолданылады.

ХҚЕС (IAS) 23 «Заемдар бойынша шығындар»

ХҚЕС (IAS) 23 түзетулері тиісті актив оны мақсатты пайдалануға немесе сатуға дайын болғаннан кейін қандай да бір заем өтелмей қалған болса, онда жалпы мақсаттағы заем құралдары бойынша капиталдандыру мөлшерлемесін есептеу кезінде мұндай заем жалпы мақсаттағы құралдары құрамына қосылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

ХҚЕС (IFRS) 3 «Бизнесті біріктіру»

ХҚЕС (IFRS) 3-тегі түзетулер, егер Топ бірлескен операция болып табылатын бизнесті бақылауды алатын болса, ұйым бизнесті біріктіруге қойылатын талаптарды кезең кезеңімен қолданады және, басқалармен қатар, бұрынғы оған тиесілі қатысу үлесімен бірлескен операцияларға әділ құны бойынша қайта бағалау жүргізуді түсіндіреді. Бұрынғы тиесілі қатысу үлестерін қайта бағалау кез келген танылмаған активтерді, міндеттемелерді және бірлескен операцияларға қатысты гудвиллді қамтиды.

ХҚЕС (IFRS) 11 «Бірлескен қызмет»

ХҚЕС (IFRS) 11 түзетулері бизнесті білдіретін бірлескен қызметке қатысатын, бірақ бірлескен операцияларды бірлесіп бақыламайтын тарап осындай бірлескен операцияларды бірлесіп бақылайтын болса, ол бірлескен операциялардағы бұрын оған тиесілі болған қатысу үлестеріне қайта бағалауды жүзеге асырмайтынын түсіндіреді.

ХҚЕТК (IFRIC) 23 «Пайдаға салынатын салықты есептеу қағидаларына қатысты белгісіздік»

Топ ХҚЕТК (IFRIC) 23-ті түзетулерді алғаш рет ағымдағы жылы қолданды. ХҚЕТК (IFRIC) 23, пайдаға салынатын салықты есептеу қағидасына қатысты белгісіздіктер орын алғанда есептік салық позициясын қалай анықтау керек екенін түсіндіреді. Түсіндірмеге сәйкес Топ:

- әрбір белгісіз салық позициясын жекелей немесе басқа белгісіз салық позицияларымен бірге бағалау немесе бағаламау керектігін анықтауға тиіс;
- пайдаға салынатын салық бойынша декларация берілетін кезде ұйым пайдаланған немесе пайдалануды жоспарлаған белгісіз салық түсіндірмесімен салық органы келіседі деген ықтималдықтың бар екенін бағалауға тиіс:
  - егер жоғары ықтималдық бар болса, онда Топ өзінің салық позициясын пайдаға салынатын салық декларациясы берілетін кезде пайдаланған немесе пайдалануды жоспарлаған салық түсіндірмесіне сәйкес анықтайды;
  - егер жоғары ықтималдық болмаса, Топ өзінің есептік салық позициясын анықтайтын кезде белгісіздік әсерін көрсетуге тиіс.

ХҚЕСТК (IFRIC) 23-тің қолданылуы Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер тигізген жоқ.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген ХҚЕС-тің жаңа және қайта қаралған стандарттары

Топ шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген ХҚЕС-тің мынадай жаңа және қайта қаралған стандарттарын қолданған жоқ:

- ХҚЕС (IFRS) 17 «Сақтандыру шарттары»;
- ХҚЕС (IFRS) 10 «Шоғырландырылған қаржылық есептілігі» және ХҚЕС (IAS) 28 (түзетулер) «Активтердің инвестор және оның қауымдастырылған ұйымы арасында немесе бірлескен кәсіпорын шеңберінде сатылуы немесе табысталуы»;
- ХҚЕС (IFRS) 3 түзетулер;
- ХҚЕС (IAS) 1 және ХҚЕС (IAS) 8 түзетулер;
- Тұжырымдамалық негіздер.

Басшылық, жоғарыда көрсетілген Стандарттардың қолданылуы төменде көрсетілген кезеңді қоспағанда, кейінгі кезеңдерде Топтың қаржылық есептілігіне елеулі ықпал ететінін күтпейді:

ХҚЕС (IFRS) 17 «Сақтандыру шарттары»

Жаңа стандарт сақтандыру шарттары бойынша тану қағидаттарын, бағалауды, ақпаратты ұсыну мен ашуды белгілейді және ХҚЕС (IFRS) 4 «Сақтандыру шарттарын» алмастырады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Аталған стандарт сақтандыру шартына сай түрлендірілген жалпы үлгіні ауыспалы сақтандыру сыйақысы бар шарттар ретінде сипатталған тікелей қатысу компоненттерімен қолдануды көздейді. Егер белгіленген критерийлер қанағаттанарлық болса, жалпы үлгі сыйлықақыны үлестіру әдісін пайдаланып қалған өтеу бойынша міндеттемені бағалау арқылы жеңілдетіледі.

Жалпы үлгі болашақтағы ақша ағындарының сомасын, мерзімін және белгісіздігін бағалау үшін ағымдағы олқылықтарды пайдаланатын болады, сонымен қатар мұндай белгісіздіктің құнын бөлек өлшейтін болады; үлгі нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді және сақтандыру шарттарын ұстаушылардың опциондарының және кепілдіктерінің әсерін ескереді.

Стандарт 2021 ж. 1 қаңтарынан ерте басталмайтын жылдық кезеңдерге қатысты мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен күшіне енеді. Дегенмен, қазіргі уақытта ХҚЕС жөніндегі кеңес күшіне ену күнін бір жылға 2022 ж. 1 қаңтарға дейін шегеруді қарастыруда. Бұл іс жүзінде орындалмайтын жағдайларды қоспағанда, ол ретроспективті қолданылады, мұндай жағдайларда түрлендірілген ретроспективті тәсіл немесе әділ құн тәсілі қолданылады.

Ауыспалы талаптарды қанағаттандыру мақсаты үшін, кәсіпорын аталған стандартты бірінші рет қолданатын жылдық есепті кезеңнің басы - бастапқы қолдану күні, ал бастапқы қолдану күнінің алдындағы кезеңнің басы - ауысу күні болып табылады.

Стандарт сақтандыру міндеттемелерін есептеу үшін бухгалтерлік есептің жаңа принциптеріне байланысты шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсер ете алады. Алайда Топ басшылығы Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсерді бағалауды аяқтамады.

ХҚЕС (IFRS) 10-ға және ХҚЕС (IAS) 28-ге түзетулер «Инвесторлар мен оның қауымдастырылған ұйымы немесе бірлескен кәсіпорны арасындағы мәмілелерде активтерді сату немесе жарна төлеу»

ХҚЕС (IFRS) 10-ға және ХҚЕС (IAS) 28-ге түзетулер Инвесторлар мен оның қауымдастырылған ұйымы немесе бірлескен кәсіпорын арасында активтерді сату немесе жарна төлеу жағдайларында қолданылады. Атап айтқанда, түзетулер қауымдастырылған ұйыммен немесе бірлескен кәсіпорынмен жасалған мәміледе өз бизнесін ұсынбайтын еншілес ұйымға деген бақылауды жоғалтуға байланысты алынған, үлестік қатысу әдісімен ескерілетін пайдалардың немесе шығындардың осы қауымдастырылған ұйымдағы немесе бірлескен кәсіпорындағы басқа байланыспаған инвесторлардың үлесінде ғана бас компанияның пайдалары мен залалдарының құрамында танылады. Осыған ұқсас, бұрынғы еншілес ұйымдардағы қалған үлестің әділ құнына дейін қайта бағалаудан түсетін пайдалар немесе залалдар (қауымдастырылған ұйым немесе бірлескен кәсіпорын болған және үлестік қатысу әдісімен ескерілетін) қауымдастырылған жаңа ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға байланысты емес инвесторлардың үлесінде ғана бұрынғы бас компанияның пайдалары немесе залалдарында танылады.

Күшіне енетін күнді ХҚЕС жөніндегі Кеңес белгілеуі тиіс, бірақ мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.

Топ басшылығы аталған түзетулерді қолданудың келешектегі кезеңдерде Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсер етеді деп күтеді.

ХҚЕС (IFRS) 3-ке түзетулер «Бизнесті анықтау»

Осы түзетулерге сәйкес, бизнес болу үшін, қызмет түрлері мен активтердің иеленген біріктірілген жиынтығы айтарлықтай дәрежеде қайтарымды жасақтауға мүмкіндік жасай алатын салым мен қағида түрінде маңызды процесті қамтуы тиіс. Түзетулер клиенттерге ұсынылатын тауарлар мен қызметтер түрінде қайтарымға жасалған акцентті жылжыта отырып, анықтаудан «шығындарды азайту нысанында кірісті қамтамасыз ету мүмкіндігін» алып тастап, бизнесті және қайтарымды анықтауды шектейді.

Сондай-ақ түзетулер нарыққа қатысушылардың қайтарымды алуды жалғастыру үшін жетіспейтін ресурстардың немесе процестердің кез келгенін олардың өз салымдарымен және процестерімен алмастыруға мүмкіндіктерін бағалау қажеттілігінен босатады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Бұдан басқа, түзетулер әділ құнның шоғырлануына қосымша сынақтама енгізеді, бұл сынақтама иеленген қызмет түрлері мен активтердің жиынтығы ХҚЕС (IFRS) 3 «Бизнесті біріктіруге» сәйкес бизнес болып табылатынын/табылмайтынын бағалауды жеңілдетуге мүмкіндік береді.

Түзетулер бизнестің біріктірілуіне қатысты күшіне енеді, ол үшін сатып алу күні басталуына сәйкес келеді немесе 2020 ж. 1 қаңтарда басталатын бірінші жылдық есепті кезең басталғаннан кейін немесе осы күннен кейін басталады. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.

Топ басшылығы осы түзетулерді қолдану Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсер ететінін күтпейді.

ХҚЕС (IAS) 1-ке және ХҚЕС (IAS) 8-ге түзетулер «Маңыздылығын анықтау»

Түзетулер «маңыздылық» ұғымын базалық анықталуын өзгертпей түсінуді жеңілдету үшін танылған. Маңызды ақпаратты оны маңызды емес ақпаратпен бірге ұсыну арқылы «бұркеу» концепциясы жаңартылған анықтаудың бір бөлігі ретінде енгізілген болатын.

Пайдаланушылар үшін ақпараттың «маңыздылық» шегі «әсер етуі мүмкіннен» «әсер етеді деп негізді түрде болжауға боладыға» артты.

ХҚЕС (IAS) 8-де берілген маңыздылықты анықтау ХҚЕС (IAS) 1-ге сілтемемен ауыстырылды. ХҚЕС жөніндегі кеңес маңыздылықты анықтауға сілтемелері бар немесе оның бірізділікпен қолданылуын қамтамасыз ету мақсатында осы терминді пайдаланатын өзге стандарттарға және Концептуалды негіздерге түзетулер енгізді.

Түзетулер 2020 ж. 1 қаңтарда және осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді, перспективті түрде қолданылады. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.

Топ басшылығы осы түзетулерді қолдану Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсер ететінін күтпейді.

ХҚЕС стандарттарында Тұжырымдамалық негіздердің сілтемелеріне түзетулер

ХҚЕС 2018 ж. 29 наурызда жарияланғаннан кейін күшіне енген, қайта қаралған *Тұжырымдамалық негізбен* бірге ХҚЕС стандарттарындағы Тұжырымдамалық негізге сілтемелерге түзетулер шығарды. Құжат ХҚЕС (IFRS) 2, ХҚЕС (IFRS) 3, ХҚЕС (IFRS) 6, ХҚЕС (IFRS) 14, ХҚЕС (IAS) 1, ХҚЕС (IAS) 8, ХҚЕС (IAS) 34, ХҚЕС (IAS) 37, ХҚЕС (IAS) 38, ХКЕСТК (IFRIC) 12, ХКЕСТК (IFRIC) 19, ХКЕСТК (IFRIC) 20, ХКЕСТК (IFRIC) 22 және ПКР (SIC) 32-ге түзетулерді қамтиды.

Алайда барлық түзетулер қайта қаралған тұжырымдамалық негізге сілтеме жасайтындай сілтемелер мен цитаталарға қатысты ережелерді жаңартпайды. Кейбір ережелер олардың Тұжырымдаманың қай нұсқасына сілтеме жасайтынын (ХКЕСТК 2001 ж. қабылдаған ХКЕСТК қағидаттарына, 2010 ж. ХКЕСТК тұжырымдамасына немесе 2018 ж. қайта қаралған жаңа тұжырымдамаға) көрсету үшін немесе Стандарттағы анықтаулар қайта қаралған Тұжырымдамалық негізде әзірленген жаңа анықтаулармен жаңартылмағанын көрсету үшін ғана жаңартылады.

Іс жүзінде жаңартулар болып табылатын түзетулер 2020 ж. 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдың кезеңдер үшін күшіне енеді, бұл ретте мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.

Топ басшылығы осы түзетулерді қолдану Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсер ететінін күтпейді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

4. Елеулі бухгалтерлік бағалаулар

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау, басшылықтан есептілікте шоғырландырылған қаржылық есептілік жасалатын күнгі жағдайға сәйкес көрсетілген активтер және міндеттемелер сомасына және есеп берілетін кезең ішінде көрсетілген пайдалар мен шығындар сомасына әсерін тигізетін бағалау мен тұжырымдар жасауды талап етеді. Басшылық үнемі өз бағалаулары мен жорамалдарын тұрақты қарастырып отырады. Басшылық өз бағалаулары мен жорамалдарын осы жағдайда ақылға қонымды деп саналатын тарихи тәжірибеге және басқа әртүрлі факторларға негіздейді. Нақты нәтижелер басқаша жорамалдар мен жағдайларда берілген бағалаулар мен тұжырымдардан ерекшеленуі мүмкін. Келесі бағалаулар мен жорамалдар Топтың қаржылық жағдайын көрсету үшін маңызды деп саналады.

Бизнес үлгіні бағалау

Қаржылық активтерді жіктеу және бағалау негізгі борыш сомасы мен пайыздардың есебінен ақы төлеу нәтижелеріне және бизнес үлгіні тестілеу нәтижелеріне байланысты. Топтың пайдаланатын бизнес үлгісі нақты бизнес мақсаттарына жету үшін топтастырылған қаржы активтерін басқару механизмін көрсететін деңгейде анықталады. Бұл бағалау активтің тиімділігін бағалау мен өлшеу үдерісіне қатысты барлық тиісті дәлелдемелерді көрсететін пайымдауларды; активтердің тиімділігіне және осы тәуекелдерді басқару үдерісіне әсер ететін тәуекелдер, сондай-ақ активтерді басқаратын тұлғаларға сыйақы беру механизмін қолдануды қамтиды.

Топ өтеу мерзімі басталғанға дейін танылуы аяқталатын басқа жиынтық табысы арқылы амортизациялық құны бойынша немесе әділ құны бойынша көрсетілетін, оларды иеліктен шығару және осы активтің ұсталуына сәйкес оның бизнес мақсаттарының себебін түсіну үшін қаржы активтерін мониторингілеуді жүзеге асырады. Мониторинг - қалған қаржы активтерін ұстау шегінде Топтың ағымдағы бизнес үлгісінің өзектілігін тұрақты түрде бағалауы. Үлгіні қолданбаған жағдайда бизнес үлгідегі өзгерістерге және тиісті активтерді жіктеудегі ықтимал өзгерістерге талдау жүргізіледі.

Кредит тәуекелінің едәуір ұлғаюы

3-ескертпеде келтірілгендей, ККЗ 12 айдың ішінде (1-сатыдағы активтер үшін) немесе бүкіл кредиттеу ішінде (2-ші және 3-ші сатылардағы активтер үшін) күтілетін кредиттік залалдарға тең есептелген бағалау резервінің сомасында бағаланады. Актив бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюымен екінші кезеңге ауысады. Жеке актив бойынша кредиттік тәуекелдің ұлғаюының маңыздылығын бағалау кезінде Топ ақылға қонымды және растауға болатын сапалы және сандық болжамды ақпараттарды ескереді. Толығырақ ақпарат 35-ескертпеде келтірілген.

Өнімнің/нарықтың әрбір түрі үшін болжанған сценарийлердің санын және салыстырмалы салмағын анықтау және әрбір сценарийге қатысты болжамдық ақпаратты анықтау

Қазынашылық операциялар бойынша Топ есепті күндегі контрагент/эмитенттің кредиттік сапасының ағымдағы бағалауларына ғана емес, сондай-ақ болашақта контрагент (эмитент) ортасының қолайсыз макроэкономикалық факторларының салдарынан қаржылық жағдайдың ықтимал нашарлауын ескере отырып, ККЗ-ны қаржы активі бойынша есептейді. Атап айтқанда, қазынашылық операциялар бойынша ККЗ-ның деңгейіне дефолт ықтималдығына (PD) әсер ететін халықаралық рейтингтік агенттіктер тарапынан белгіленетін (позитивтік, тұрақты, жағымсыз) рейтингтік болжам ықпал етеді.

Банктік заемдар бойынша ККЗ-ның есебі болжалды ақша ағындарына, ұжымдық заемдардың көші-қонына және кепілді қамтамасыз етуге макроэкономикалық көрсеткіштердің өзгеруіне ықтимал бағалау әсерін есепке алады.

ККЗ-ны бағалағанда Топ негізделген болжамды ақпаратты пайдаланады, ол ақпарат әртүрлі экономикалық факторлардың болашақ қозғалысына қатысты және аталған факторлардың бір-біріне қалай әсер ететініне қарай негізделген. Толығырақ ақпарат алу үшін 35-ескертпені қараңыз.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

ККЗ-ны бағалау үшін пайдаланылатын негізгі бастапқы деректері мыналардан құралады:

- Дефолттың ықтималдығы (PD);
- Дефолт жағдайында болатын шығындар (LGD);
- Дефолт тәуекеліне ұшырағыш болып келетін кредит талабының көлемі (EAD).

Дефолттың ықтималдығы

Дефолттың ықтималдығы ККЗ-ны бағалаудағы негізгі параметр болып табылады. Дефолт ықтималдығы – бұл есебі тарихи деректерден, болжамдар мен болашақ талаптарды күтуден тұратын берілген уақыт шегіндегі бағалау.

Қазынашылық операциялар бойынша дефолттың ықтималдығы дефолт ықтималдығының мәндері бар кестелік деректер жарияланатын халықаралық рейтингтік агенттіктердің (S&P, Fitch, Moody's) дефолтты зерттеу деректеріне сәйкес анықталады. Дефолт ықтималдығы өзекті күйде болуы қамтамасыз етіледі және дефолт статистикасының жаңартылуына қарай мерзімді негізде жаңартылады.

Корпоративтік, шағын және орта бизнестердің жеке заемдары бойынша дефолт ықтималдығы заемшының санды және сапалы сипаттамаларының негізінде ішкі рейтингтік үлгі көмегімен бағаланады. Ұжымдық негізде бағаланатын банктік заемдар бойынша дефолттың ықтималдығын есептеу көші-қон және roll-rates матрицаларын қолдану арқылы тарихи деректер негізінде жүзеге асырылады.

Дефолт жағдайында болатын шығындар

Дефолт жағдайында болатын шығындар дефолт кезінде туындайтын шығындардың бағалануы болып табылады. Ол құнсызданудан және интегралдық кредиттік жақсартулардан болған ақша ағындарын есепке алғанда, шарт бойынша тиесілі және кредитор алуды күтетін ақша ағындары арасындағы айырмаға негізделген.

Қазынашылық операциялар бойынша дефолт кезіндегі шығынның деңгейі (LGD) халықаралық рейтингтік агенттіктердің (S&P, Fitch, Moody's) дефолттарды зерттеу деректеріне (Default Study) сәйкес анықталады және қаржы активі бойынша борыш түріне байланысты: үлкен қамтамасыз етілген/ қамтамасыз етілмеген, реттелген, егемен. Сонымен қатар LGD, егер актив бойынша қамтамасыз ету қарастырылған болса, сондай-ақ қаржы активі бойынша құнсыздану белгілері бар болған жағдайда (2-саты немесе 3-саты), түзетілуі мүмкін.

Кепілмен қамтамасыз ету кепілмен қамтамасыз етуді іске асыру мерзімдеріне сәйкес келетін дисконттау мерзімдерін қолдана отырып іске асырылған жағдайда, ұжымдық негізде бағаланатын банктік заемдар бойынша LGD есебі міндеттемелердің қайтарымдылығын бағалау негізінде жүзеге асырылады.

Дефолт тәуекеліне ұшырағыш болып келетін кредит талабының көлемі

«Дефолт тәуекеліне ұшырағыш болып келетін кредит талабының көлемі» көрсеткіші борыштың негізгі сомасы мен пайыздарды қоса, есепті кезеңнен кейін тәуекелдердің күтілетін өзгертулерін, сонымен қатар мақұлданған кредит қаражатының күтілетін таңдауларын есепке ала отырып, болашақта дефолт күніне тәуекелдің бағалануы болып табылады. Топтың аталған көрсеткішті үлгілеу тәсілі амортизация профильдері, мерзімінен бұрын өтеу немесе артық төлеу, кредит міндеттемелері бойынша таңдалмаған сомаларды пайдаланудағы өзгертулер және дефолт басталғанға дейін тәуекелдерді жұмсарту үшін қолданылған шаралар сияқты ағымдағы шарттық талаптармен рұқсат етілген өтеу мерзімі ішінде өтелмеген соманың күтілетін өзгертулерін есепке алады. Дефолтқа ұшырағыш болып келетін кредит талаптарын бағалау үшін Топ тиісті портфельдердің сипаттамаларын көрсететін үлгілерді пайдаланады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Кредит тәуекелінің ұқсас сипаттамалары бар актив топтарын құру

Егер ККЗ ұжымдық негізде бағаланатын болса, қаржы құралдары тәуекелдің жалпы сипаттамалары негізінде топтастырылады. Тиісті пайымдау шеңберінде қаралатын бес сипаттама туралы толығырақ ақпарат 35-ескертпеде келтірілген. Топ кредит тәуекелінің сипаттамаларын бақылайды, олардың ұқсастығын растау үшін тұрақты негізде қадағаланып отырады. Бұл кредит тәуекелінің сипаттамалары өзгергенде активтерді қайтадан топтастыру үшін қажет.

Нәтижесінде жаңа портфельдердің туындауы немесе активтердің тиісті активтер тобы үшін кредит тәуекелінің ұқсас сипаттамаларын тиімдірек көрсететін бар портфельге аударылуы мүмкін. Егер кредит тәуекелінің айтарлықтай жоғарылауы байқалатын (немесе егер мұндай жоғарылауға сторно жасалатын болса) және активтер 12 ай шегінде күтілетін кредит шығындарының негізінде бағаланатын портфельден бүкіл қолданыс мерзімі бойы күтілетін кредит шығындарының негізінде бағаланатын портфельге және керісінше орналастырылатын болса, портфельдерді қайтадан саралау және активтердің портфельдер арасында ауыстырылуы жиі жүзеге асырылады. Аударымдар портфельдер ішінде жасалуы мүмкін, ондай жағдайда олар сол негізде өлшене береді (12 ай шегінде немесе кредит берудің бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындар), бұл ретте портфельдердің кредиттік тәуекелі өзгеретіндіктен, күтілетін кредиттік шығындардың сомасы өзгереді.

Қолданылатын модельдер мен болжамдар

Қаржы активтерінің әділ құнын бағалағанда, сондай-ақ ККЗ бағалағанда Топ әртүрлі модельдер мен болжамдарды пайдаланады. Активтің әрбір түрі үшін ең лайықты модельді анықтағанда, сондай-ақ кредит тәуекелінің негізгі факторларына жататын болжамдарды қоса, осы модельдерде пайдаланылатын болжамдарды анықтау үшін пайымдау қолданылады. ККЗ туралы толығырақ ақпарат – 23 және 35-ескертпелерде, ал әділ құнын бағалау туралы ақпарат 38-ескертпеде берілген.

Шоғырландырылған қаржылық есептілігінде қаржы активтері үшін ККЗ бойынша резервтер бүгінгі күнгі экономикалық және саяси жағдайлар негізінде анықталған. Топ Қазақстан Республикасындағы жағдай бойынша болашақтағы кезеңдерде қандай өзгерістер болуы мүмкін екендігін және мұндай өзгерістердің қаржы активтерінің ККЗ бойынша резервіне қаншалықты әсері болатындығын тап басып айта алмайды.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген заемдардың ККЗ бойынша резервтерінің баланстық құны 408,718 миллион теңгені (2018 ж. 31 желтоқсан – 409,793 миллион теңге; 2017 жылғы 31 желтоқсан – 317,161 миллион теңге) құрады.

Әділ құнын бағалау және бағалауды жүргізу тәртібі

Қаржы активінің немесе міндеттемесінің әділ құнын бағалағанда Топ қадағаланатын нарықтық деректерді олардың қолжетімді болу шамасына қарай пайдаланады. Егер мұндай 1-ші деңгейдегі шығыс деректер болмаса, Топ қаржы құралдардың әділ құнын анықтау үшін бағалау модельдерін пайдаланады. Әділ құнды бағалау туралы қосымша мәліметті 38-ескертпеде қараңыз.

Қайта бағаланған құн бойынша ескерілетін жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар

Ғимараттар мен құрылыстар қайта бағаланған құн бойынша көрсетіледі. Соңғы бағалау 2019 жылғы маусымда жүргізілді. Бағалау әдістемесі туралы ақпарат 14-ескертпеде ұсынылған.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Салық салу

Қазақстанның салықтық, валюталық және кедендік заңнамасына әртүрлі өзгерістер мен түсіндірмелер елеулі жиі енгізіледі деуге болады. Басшылықтың мұндай заңнамаға қатысты түсіндірмесі және оның Топ қызметі мен мәмілелеріне қатысты қолданылуы тиісті өңірлік немесе мемлекеттік органдар тарапынан дау туғызуы мүмкін. Салықтық кезеңдер тиісті органдардың тексеру жүргізуі үшін қарастырылатын жылға дейінгі алдыңғы күнтізбелік бес жыл бойынша ашық қалады.

Басшылық барлық кейінге қалдырылған салық активтері тиісті түрде танылған, өйткені болашақта осы уақыт айырмашылықтарын пайдалану үшін мүмкіндіктің жоғары болған жағдайында салық салынатын баланстық пайданың болуы ықтимал.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басшылық өзінің тиісті заңнамалық түсіндірмесін қолдануға ыңғайлы әрі Топтың салықтық, валюталық және кедендік мәртебесі тиісінше расталады деп есептейді. Тиісті тексеру органдары жүргізетін тексеруден кейін қосымша салықтар, айыппұлдар мен өтемақы есептелуі мүмкін, бұл Топтың тапқан таза пайдасына елеулі әсер етіп, тиісінше көрініс табуы мүмкін.

Сақтандыру шарттары бойынша туындайтын сақтандыру активтері мен резервтері

Сақтандыру шарттары үшін бағалау сақтандыру шығындарының күтілетін түпкілікті құнына қатысты да, сол сияқты есеп жасалатын күнгі РПНУ бойынша сақтандыру шығындарының болашақтағы түпкілікті құнына қатысты да жасалуы мүмкін. Бизнестің кейбір бағыттары үшін РПНУ талаптары қаржы жағдайы туралы есептегі талаптар бойынша резервтің басым көпшілігін құрайды. Сақтандыру шығындарының түпкілікті құнын айқындау үшін ұзақ уақыт кезеңі талап етіледі. Автокаско және сақтандыру полистері үшін Топ жауапкершілігі бойынша талаптарды өтеудің келешек сомаларын болжамдау үшін талаптарды өтеудің өткен ағымдарын пайдалана отырып міндеттемені актуарлық жолмен анықтайды. Жария етілген шығындар құны мен РПНУ бизнестің қалған бағыттары үшін бағалау жүргізгенде басшылық жеткілікті тарихи мәліметтер жоқ болғандықтан, ҚРҰБ ұсынған ағымдағы мемлекеттік басқаруды қолданады. Осы басқару нұсқаулығына сәйкес РПНУ шығындарының резерві бизнестің әрбір бағыты бойынша күтілетін шығын коэффициентін пайдалана отырып, нақты жарияланған шығындар жиынтығын шегеру арқылы есептеледі. Сақтандыру шығындарының жалпы резерві ақша қаржысының уақытша құнын есепке алу үшін дисконтталмайды.

Талаптардың брутто резервтері және тиісінше қайта сақтандыруды өтеудің тиісті дебиторлық берешегі басшылықта бар ақпаратқа негізделген және түпкілікті сомасы одан арғы ақпарат пен оқиғалар нәтижесіне байланысты өзгеше болуы мүмкін әрі өтеу сомасына түзету жасауға әкеп соғуы мүмкін. Шығындар бойынша нақты тәжірибе баға негізделетін тарихи деректерден басқаша болуы мүмкін, осыған байланысты жекелеген шығындардың өтеу құны бұрын бағаланған шығындардан өзгеше болып шығуы мүмкін. Резервтер сомасындағы кез келген түзетулер шоғырландырылған қаржылық есептілігінің қажетті түзетулері белгілі болған және бағалануы мүмкін кезеңде көрсетілетін болады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

5. Ақшалай қаражат және оның баламасы

Ақшалай қаражат пен оның баламасы мыналардан құралады:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Кассадағы қолма-қол ақша	180,553	196,266	190,396
Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымының («ЭЫДҰ») мүшесі болып табылатын елдердің банктеріндегі корреспонденттік шоттар	155,818	120,096	214,596
ЭЫДҰ мүшесі болып табылатын елдердің банктеріндегі қысқа мерзімді салымдар	595,229	248,038	150,656
ЭЫДҰ мүшесі болып табылатын елдердің банктеріндегі «овернайт» салымдары	15,731	2,396	36,584
ҚРҰБ-дегі корреспонденттік шоттар	418,688	935,757	699,256
ҚРҰБ қысқа мерзімді салымдар	191,337	153,975	61,378
Қазақстан банктеріндегі қысқа мерзімді салымдар (кері РЕПО келісімдері бойынша заемдар)	58,331	65,036	373,956
ЭЫДҰ мүшесі болып табылмайтын елдердің банктеріндегі корреспонденттік шоттар	18,341	10,745	20,439
ЭЫДҰ мүшесі болып табылмайтын елдердің банктеріндегі қысқа мерзімді салымдар	26,459	22,657	33,233
ЭЫДҰ мүшесі болып табылмайтын елдердің банктеріндегі «овернайт» салымдары	3,850	172	54
	1,664,337	1,755,138	1,780,548
«Алтын Банк» АҚ ақшалай қаражаты мен олардың баламалары	-	-	142,736
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп бойынша қорытынды	1,664,337	1,755,138	1,923,284

2019 жылдың 31 желтоқсанындағы және 2018 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ақшалай қаражаттың және оның баламалары бойынша күтілетін кредит залалдарының резервтері 20 миллион теңгені және тиісінше 9 миллион теңгені құрады (23-ескертпе).

Пайыздық ақшалай қаражат және оның баламалары көрсетілген пайыздық мөлшерлемелер және валюталар былайша берілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	Теңге	Шетел валютасы	Теңге	Шетел валютасы	Теңге	Шетел валютасы
ЭЫДҰ мүшесі болып табылатын елдердің банктеріндегі қысқа мерзімді салымдар	-	1.0%-2.5%	-	2.0%-2.8%	-	0.8%-1.8%
ЭЫДҰ мүшесі болып табылатын елдердің банктеріндегі «овернайт» салымдары	-	1.3%	-	1.5%	-	1.4%-1.5%
ҚРҰБ қысқа мерзімді салымдар	-	0.5%	8.3%	6.8%-7.7%	9.3%	-
Қазақстан банктеріндегі қысқа мерзімді салымдар	8.8%-12.8%	1.5%-3.9%	8.3%-13.5%	3.0%-10.0%	9.0%-12.3%	-
ЭЫДҰ мүшесі болып табылмайтын елдердің банктеріндегі қысқа мерзімді салымдар	-	4.1%-9.0%	-	0.2%-7.5%	-	1.7%
ЭЫДҰ мүшесі болып табылмайтын елдердің банктеріндегі «овернайт» салымдары	7.0%	2.0%-9.2%	7.0%	-	-	1.7%-1.8%

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Кепілге берілген активтердің әділ құны және 2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша кері РЕПО келісімдері бойынша қысқа мерзімді заемдардың баланстық құны былайша берілген:

	2019 ж. 31 желтоқсан		2018 ж. 31 желтоқсан		2017 ж. 31 желтоқсан	
	Заемдардың баланстық құны	Кепілдің әділ құны	Заемдардың баланстық құны	Кепілдің әділ құны	Заемдардың баланстық құны	Кепілдің әділ құны
Ресей Федерациясының еурооблигациялары	18,625	18,929	-	-	-	-
ҚРҰБ ноталары	15,425	15,901	19,816	20,422	132,879	132,791
Қазақстандық корпорациялардың облигациялары	10,008	10,930	-	-	-	-
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	8,192	8,514	19,154	19,695	228,642	228,516
Халықаралық қаржы ұйымдарының облигациялары	5,056	5,618	101	102	-	-
Қырғыз Республикасының мемлекеттік қазынашылық облигациялары	885	910	-	-	-	-
Үлестік бағалы қағаздар	140	186	4,503	7,240	11,122	11,080
Ресей Федерациясы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	-	-	21,462	22,755	-	-
	58,331	60,988	65,036	70,214	372,643	372,387

2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдайға сәйкес, кері РЕПО келісімдері бойынша заемдарды өтеу мерзімі бір айдан аз мерзімді құрайды.

6. Міндетті резервтер

Міндетті резервтер мыналардан құралады:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Міндетті резервке жатқызылған банк құралдары мен ақшасы	141,006	115,741	111,039
	141,006	115,741	111,039

Міндетті резервтер депозит шоттарындағы қалдық ақшаны ұстап отыру үшін қойылатын және Қазақстанның, Қырғызстанның, Грузияның, Тәжікстанның, Өзбекстанның Ұлттық Банктері мен Ресей Федерациясының Орталық банкі талап ететін және ең төменгі резервтік талапты есептегенде пайдаланылатын кассадағы қолма-қол ақша түріндегі ең төменгі резервтік талап болып табылады. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің еншілес кәсіпорындары – «Халық Банк Қырғызстан» ААҚ, «Халық Банк Грузия» АҚ, «Москоммерцбанк» КБ АҚ, «Tenge Bank» АҚ және «Халық Банк Тәжікстан» ЖАҚ-тың міндетті резервтері 7,973 миллион теңгені (2018 жылғы 31 желтоқсанда – 9,885 миллион теңгені, 2017 жылғы 31 желтоқсанда – 48,196 миллион теңгені) құрады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

7. Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері

Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері мыналардан құралады:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Сауда жасауға арналған қаржы активтері:			
Корпоративтік облигациялар	89,587	29,987	21,212
Қазақстандық корпорациялардың үлестік бағалы қағаздары	20,866	14,800	14,478
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ облигациялары	14,843	6,491	5,252
АҚШ-тың қазынашылық вексельдері	14,088	-	-
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	11,403	6,293	5,126
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	9,569	11,759	44,171
Қазақстандық банктердің облигациялары	9,523	11,453	5,547
Шетелдік ұйымдардың үлестік бағалы қағаздары	8,634	3,738	675
Туынды қаржы құралдары	5,088	97,853	39,723
ҚРҰБ ноталары	1,430	4,462	8,310
Қазақстандық банктердің үлестік бағалы қағаздары	-	-	482
	185,031	186,836	144,976

Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы міндеттемелері былайша берілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Сауда жасауға арналған қаржы міндеттемелері:			
Туынды қаржы құралдары	20,444	7,022	5,831

Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтерінің пайыздық мөлшерлемелері төменде көрсетілген. Төмендегі пайыздық мөлшерлемелер тиісті қаржы активтері бойынша орташа сараланған тиімді пайыздық мөлшерлемелер ретінде есептелген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Корпоративтік облигациялар	10.7%	11.2%	8.6%
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ облигациялары	9.1%	9.2%	7.1%
АҚШ-тың қазынашылық вексельдері	1.9%	-	-
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	8.9%	7.9%	7.0%
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	9.1%	7.7%	5.6%
Қазақстандық банктердің облигациялары	11.5%	10.8%	11.1%
ҚРҰБ ноталары	9.4%	7.3%	10.3%

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Туынды қаржы құралдары мыналардан құралады:

	2019 жылғы 31 желтоқсан			2018 жылғы 31 желтоқсан			2017 жылғы 31 желтоқсан		
	Номинал- дық сомасы	Әділ құны		Номинал- дық сомасы	Әділ құны		Номинал- дық сомасы	Әділ құны	
		Актив	Міндет- теме		Актив	Міндет- теме		Актив	Міндет- теме
Шетелдік валютадағы шарттар									
Своптар	947,346	4,642	19,983	1,221,331	97,709	6,998	1,172,217	39,671	5,828
Споттар	29,903	446	461	27,266	144	16	10,309	23	3
Форвардтар	2,383	-	-	326	-	8	4,085	29	-
		5,088	20,444		97,853	7,022		39,723	5,831

2019 жылғы 3 шілдеде Банк және ҚРҰБ тоғыспалы валюталық своптың біржылдық мәмілесін аяқтады және сондай-ақ номиналдық сомасы 378,066 миллион теңгеге жаңа тоғыспалы валюталық своптың біржылдық мәмілесін жасады. Мәміленің мақсаты – шетелдік валютаның артық өтімділігін орналастыру.

2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдайға сәйкес, бағалау модельдері бойынша нарықтық деректер негізінде бағаланатын туынды қаржы құралдарын қоспағанда, Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтерінің есебін шығару үшін Топ бақыланатын ақпарат көздерінің баға белгілеу мәліметтерін пайдаланды.

8. Кредит мекемелеріндегі қаражат

Кредит мекемелеріндегі қаражат мыналардан құралады:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Мерзімдік салымдар	26,186	37,365	59,711
Кредит мекемелеріне берілген заемдар	13,733	8,390	18,719
Туынды қаржы құралдары бойынша қамтамасыз ету түріндегі депозиттер	13,409	9,512	9,306
	53,328	55,267	87,736
Минус – Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв (23-ескертпе)/ (2017: құнсыздануға резерв)	(167)	(232)	-
	53,161	55,035	87,736

Кредит мекемелеріндегі қаражаттың пайыздық мөлшерлемелері мен өтеу мерзімдері былайша берілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшер- леме,%	Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшер- леме,%	Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшер- леме,%	Өтеу мерзімі, жыл
Мерзімдік салымдар	0.1%-14.0%	2020-2023	2.7%-14.0%	2023	0.4%-15.0%	2018
Кредит мекемелеріне берілген заемдар	1.5%-6.2%	2020	2.0%-7.5%	2019	8.5%-16.0%	2018
Туынды қаржы құралдары бойынша қамтамасыз ету түріндегі депозиттер	0.2%-3.0%	2046	0.2%-3.0%	2046	1.1%-1.8%	2046

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

9. Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері ҚЕХС (IAS) 39 - Сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар

Борыштық бағалы қағаздар мыналардан құралады:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
ҚРҰБ ноталары	466,821	756,652	459,895
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері*	431,344	408,508	1,366,494
АҚШ-тың қазынашылық вексельдері	342,889	249,142	264,821
Корпоративтік облигациялар	199,517	202,923	280,106
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	96,701	44,283	82,935
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ облигациялары	78,904	75,190	66,792
Венгрияның қазынашылық вексельдері	9,061	8,757	7,987
Қазақстандық банктердің облигациялары	3,169	18,023	25,017
Грузияның қазынашылық вексельдері	-	-	2,156
Қырғыз Республикасының қазынашылық вексельдері	-	-	1,710
Қырғыз Республикасы Ұлттық Банкінің ноталары	-	-	1,400
Ресей Федерациясының қазынашылық вексельдері	-	-	909
	1,628,406	1,763,478	2,560,222

Үлестік бағалы қағаздар мыналардан құралады:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Қазақстандық корпорациялардың үлестік бағалы қағаздары	2,515	2,455	3,407
Шетелдік корпорациялардың үлестік бағалы қағаздары	-	-	1,756
Қазақстандық банктердің үлестік бағалы қағаздары	-	-	40
	2,515	2,455	5,203
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтерінің жиыны	1,630,921	1,765,933	2,565,425

* 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар ретінде жіктелген кейбір қаржы активтері (Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің қазынашылық вексельдері) Топтың оларды ұзақ мерзімді инвестициялық мақсаттар, «шартта қарастырылған ақшалай қаражат ағынын алу үшін активті ұстап отыру» бизнес-моделі үшін ұстап отыруына байланысты, ХКЕС (IFRS) 9 сәйкес амортизациялық құны бойынша борыштық бағалы қағаздарға қайта жіктелді.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтер 1,658 миллион теңгені және 2,576 миллион теңгені құрады (23-ескертпе).

2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтерінің құрамына әділ құны 108,203 миллион теңгені, 4,714 миллион теңгені және сәйкесінше 92,719 миллион теңгені құрайтын, басқа банктермен РЕПО шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген, Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері енгізілді (21-ескертпеге қараңыз). 2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсан күніне әрекет ететін барлық шарттар бойынша есеп айырысулар 2020 жылдың 22 қаңтарына дейін, 2019 жылдың 8 қаңтарына дейін және 2018 жылдың 3 қаңтарына дейін жүргізілді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтерінің пайыздық мөлшерлемесі мен өтеу мерзімдері төменде көрсетілген. Төменде көрсетілген кестедегі пайыздық мөлшерлемелер тиісті бағалы қағаздар бойынша орташа сараланған тиімді пайыздық мөлшерлемелер ретінде есептелді:

	2019 ж. 31 желтоқсан		2018 ж. 31 желтоқсан		2017 ж. 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл
ҚРҰБ ноталары	9.2%	2020	8.7%	2019	10.0%	2018
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	4.8%	2020-2045	6.0%	2019-2045	7.0%	2018-2045
АҚШ-тың қазынашылық вексельдері	2.1%	2020	1.8%	2019	1.0%	2018
Корпоративтік облигациялар	8.5%	2020-2047	7.9%	2019-2047	7.0%	2018-2047
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	5.9%	2020-2036	5.5%	2019-2047	8.0%	2018-2046
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ облигациялары	5.7%	2022-2032	6.1%	2020-2032	5.7%	2020-2032
Венгрияның қазынашылық вексельдері	3.2%	2023	3.2%	2023	3.2%	2023
Қазақстандық банктердің облигациялары	10.9%	2020-2023	9.8%	2019-2024	11.3%	2018-2024
Грузияның қазынашылық вексельдері	-	-	-	-	10.8%	2019-2025
Қырғыз Республикасының қазынашылық вексельдері	-	-	-	-	6.1%	2018-2021
Қырғыз Республикасы Ұлттық Банкінің ноталары	-	-	-	-	2.8%	2018
Ресей Федерациясының қазынашылық вексельдері	-	-	-	-	8.1%	2021

10. Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құнмен бағаланатын борыштық бағалы қағаздар

Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құнмен бағаланатын борыштық бағалы қағаздар мыналардан тұрады:

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан
Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің қазынашылық вексельдері	1,044,902	1,044,939
Корпоративтік облигациялар	156,685	1,082
Қырғыз Республикасының қазынашылық вексельдері	4,667	2,847
Тәжікстан Ұлттық банкінің ноталары	1,971	1,119
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	1,946	2,640
Грузия Ұлттық банкінің ноталары	1,906	2,434
Қырғыз Республикасы Ұлттық банкінің ноталары	904	-
Ресей Федерациясының қазынашылық вексельдері	-	846
	1,212,981	1,055,907

2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар түрінде жіктелген кейбір қаржы активтері (Қазақстан Қаржы Министрлігінің қазынашылық вексельдері) Топтың оларды ұзақ мерзімді инвестициялық мақсаттар, «шартта қарастырылған ақшалай қаражат ағынын алу үшін активті ұстап отыру» бизнес-моделі үшін ұстап отыруына байланысты, ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес амортизациялық құны бойынша борыштық бағалы қағаздарға қайта жіктелді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

2019 ж. 20 қыркүйекте Топ «Астана ЛРТ» ЖШС-тің облигацияларын 400 миллион АҚШ долларына сатып алды. 3.25% купондық мөлшерлеме нарықтық талаптарға сай келеді. Эмитенттің қаржылық қиындықтарына қарамастан, негізге салынған жобаның Нұр-Сұлтан қаласы үшін стратегиялық мәні бар және оны аяқтау үшін мемлекет толығымен қолдау көрсетуде, бұл туралы Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі облигацияларды өтейтініне толық кепілдік беретіні куәландырып отыр. Осылайша Топ бұл облигациялар кредиттік-құнсызданған активтерден құралмаған деген қорытындыға келді.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, амортизациялық құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар бойынша, күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв 562 миллион теңгені және тиісінше 441 миллион теңгені құрады (23-ескертпе).

Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құнмен бағаланатын борыштық бағалы қағаздардың пайыздық мөлшерлемесі мен өтеу мерзімдері төменде көрсетілген. Төменде көрсетілген кестедегі пайыздық мөлшерлемелер тиісті бағалы қағаздар бойынша орташа сараланған тиімді пайыздық мөлшерлемелер ретінде есептелді:

	2019 ж. 31 желтоқсан		2018 ж. 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл
Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің қазынашылық вексельдері	9.3%	2022-2027	9.3%	2022-2027
Корпоративтік облигациялар	7.0%	2022-2024	9.7%	2022
Қырғыз Республикасының қазынашылық вексельдері	4.9%	2020-2021	5.6%	2019-2021
Тәжікстан Ұлттық банкінің ноталары	13.5%	2020	14.2%	2019
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	9.1%	2020-2026	9.2%	2020-2026
Грузия Ұлттық банкінің ноталары	10.6%	2020-2025	10.7%	2019-2025
Қырғыз Республикасының Ұлттық банкінің ноталары	5.2%	2020	-	-
Ресей Федерациясының қазынашылық вексельдері	-	-	7.8%	2021

11. Клиенттерге берілген заемдар

Клиенттерге берілген заемдар мыналардан құралады:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Клиенттерге берілген заемдар	4,143,692	3,869,005	3,547,621
Овердрафттар	17,471	21,867	20,642
	4,161,163	3,890,872	3,568,263
1-ші саты	3,338,205	2,984,812	n/a
2-ші саты	159,120	142,664	n/a
3-ші саты	586,025	671,406	n/a
Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған қаржы активтері («СҚКҚ»)	77,813	91,990	n/a
Жиыны	4,161,163	3,890,872	n/a
Минус – Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв (23-ескертпе)/ (2017: заемдардың құнсыздануына резерв)	(408,718)	(409,793)	(317,161)
Клиенттерге заемдар	3,752,445	3,481,079	3,251,102

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Клиенттерге берілген заемдар бойынша орташа пайыздық мөлшерлеме клиенттер заемдарының орташа айлық балансына бөлінген, бір жылға арналған кредиттік портфель бойынша пайыздық табыс сомасы ретінде есептеледі. 2019 жылдың 31 желтоқсанына кредиттік портфель бойынша орташа пайыздық мөлшерлеме 12.8%-ды (2018 жылдың 31 желтоқсаны – 13.3 %; 2017 жылдың 31 желтоқсаны – 13.0 %) құрады.

2019 жылғы 31 желтоқсанға Топтың он ең ірі клиент бойынша шоғырланған несие көлемі 775,224 миллион теңге болды, бұл Топтың кредиттік портфелі жиынтығының 19 %-ын құрады (2018 жылдың 31 желтоқсанында – 703,598 миллион теңге, 19%; 2017 жылдың 31 желтоқсанында - 617,144 миллион теңге, 17%;) және Топ капиталының 66 %-ын құрады (2018 жылдың 31 желтоқсанында – 66%; 2017 жылдың 31 желтоқсанында - 66%).

Жоғарыда аталған заемдар бойынша 2019 жылғы 31 желтоқсанға 58,782 миллион теңге мөлшерінде күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв жасалды (2018 жылдың 31 желтоқсанында – 42,044 миллион теңге; 2017 жылдың 31 желтоқсанында – 56,807 миллион теңге болған).

Төменде берілген кестеде заемдардың баланстық құнының осы қамтамасыз етудің әділ құны бойынша емес, алынған қамтамасыз ету түрінде талдауы көрсетілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Жылжымайтын мүлік немесе жылжымайтын мүлікті иелену құқығымен қамтамасыз етілген заемдар	1,594,776	1,603,065	819,512
Кепілдікпен қамтамасыз етілген заемдар	875,201	702,445	1,246,368
Жалақылық жобаның шеңберінде берілген тұтынушылық заемдар*	638,485	506,163	446,823
Ақшалай қаражатпен қамтамасыз етілген заемдар	219,611	360,071	302,871
Корпоративтік акциялармен қамтамасыз етілген заемдар	166,694	167,676	108,995
Көлікпен қамтамасыз етілген заемдар	72,266	43,701	29,956
Аралас кепілдікпен қамтамасыз етілген заемдар	62,149	63,259	63,607
Тауарлық-материалдық қорлармен қамтамасыз етілген заемдар	39,357	33,662	92,997
Құрал-жабдықтармен қамтамасыз етілген заемдар	10,348	15,598	36,643
Ауыл шаруашылық өнімдерімен қамтамасыз етілген заемдар	7,463	7,359	7,413
Қамтамасыз етілмеген заемдар	474,813	387,873	413,078
	4,161,163	3,890,872	3,568,263
Минус – Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв (23-ескертпе)/ (2017: заемдардың құнсыздануына резерв)	(408,718)	(409,793)	(317,161)
Клиенттерге берілген заемдар	3,752,445	3,481,079	3,251,102

* Бұл заемдар жалақылық жоба шеңберінде компаниялардың жұмыскерлерінен болашақта түсетін ақшалай қаражатымен қамтамасыз етілген.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Заемдар экономиканың мынадай секторлары бойынша беріледі:

	2019 ж.		2018 ж.		2017 ж.	
	31 желтоқсан	%	31 желтоқсан	%	31 желтоқсан	%
Бөлшек заемдар:						
- тұтынушылық заемдар	810,438	19%	715,362	18%	679,674	16%
- ипотекалық заемдар	256,053	6%	273,469	7%	265,454	11%
	1,066,491		988,831		945,128	
Қызметтер	567,589	14%	650,353	17%	527,618	15%
Көтерме сауда	427,760	10%	406,567	12%	376,064	11%
Жылжымайтын мүлік	293,923	7%	321,306	8%	174,221	5%
Бөлшек сауда	271,342	7%	218,503	6%	185,733	5%
Мұнай және газ	207,410	5%	153,837	3%	73,620	2%
Құрылыс	190,814	5%	221,797	6%	282,412	8%
Металлургия	172,245	4%	188,411	5%	153,761	4%
Тау-кен өндіру саласы	169,167	4%	73,017	2%	63,555	2%
Көлік құралдары	166,824	4%	151,569	3%	131,843	4%
Ауыл шаруашылығы	139,110	3%	129,864	3%	150,186	4%
Байланыс	91,678	2%	40,080	1%	49,731	1%
Қаржы секторы	90,871	2%	62,124	2%	83,193	2%
Энергетика	67,655	2%	70,483	2%	95,838	3%
Тамақ өнеркәсібі	65,799	2%	47,053	1%	78,417	2%
Машина жасау	44,199	1%	33,990	1%	33,377	1%
Қонақ үй бизнесі	41,879	1%	32,845	1%	63,241	2%
Химия өнеркәсібі	30,312	1%	30,603	1%	38,036	1%
Жеңіл өнеркәсіп	19,204	0%	12,994	0%	17,255	0%
Басқасы	36,891	1%	56,645	2%	45,034	1%
	4,161,163	100%	3,890,872	100%	3,568,263	100%

2019 жылғы 31 желтоқсанға заемдар бойынша есептелген сыйақы сомасы 165,444 миллион теңгені құрады (2018 жылдың 31 желтоқсанында - 200,539 миллион теңге, 2017 жылдың 31 желтоқсанында - 145,535 миллион теңге болды).

2019, 2018 және 2017 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардың ішінде Топ кепілмен қамтамасыз етуден құн өндіру арқылы қаржылық және қаржылық емес активтерді алды. 2019, 2018 және 2017 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл активтер «Сатуға арналған активтер» бабында 36,304 миллион теңге, 46,355 миллион теңге және сәйкесінше 142,833 миллион теңге сомасында көрсетілген.

2019, 2018 және 2017 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілетін заемдардың құрамына талаптары қайта қарастырылған, 351,440 миллион теңге, 417,619 миллион теңге және сәйкесінше 340,445 миллион теңге сомасына заемдар қосылды, бұл ретте басқа жағдайда аталған заемдардың мерзімі өткен немесе құнсызданған болатын еді.

12. Инвестициялық жылжымайтын мүлік

	2019 ж.	2018 ж.	2017 ж.
1 қаңтардағы жағдай бойынша	58,868	37,517	30,146
Түсімдер	13,843	20,508	6,543
Шығарулар	(25,769)	(4,955)	(2,411)
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер(ге) /ден ауыстыру	(231)	6,378	475
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар (ға)/дан ауыстыру	(529)	-	564
Инвестициялық жылжымайтын мүлікті қайта бағалаудан түскен пайда / (шығын)	135	(419)	70
Капиталдандырылған шығындар	-	-	43
Бизнесі біріктірумен байланысты түсімдер	-	-	2,044
Бағамдағы айырмасы	241	(161)	43
31 желтоқсандағы жағдай бойынша	46,558	58,868	37,517

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

2019, 2018 және 2017 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде Топ клиенттерге берілген заемдар бойынша кепілмен қамтамасыз етуді алды, нәтижесінде Топ 13,843 миллион теңге, 20,508 миллион теңге және сәйкесінше 6,543 миллион теңге сомасында инвестициялық жылжымайтын мүлікке ие болды.

2019, 2018 және 2017 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестициялық жылжымайтын мүлік қандай да бір міндеттемелер бойынша қамтамасыз ету ретінде берілмеген.

2019, 2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге табыстардың құрамына инвестициялық жылжымайтын мүлік объектілерін жалға беруден 2,929 миллион теңге, 2,508 миллион теңге және 1,760 миллион теңге көлемінде табыс қосылды.

2019, 2018 және 2017 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылдарға Топтың жалға беруден пайда алған инвестициялық жылжымайтын мүлікке байланысты операциялық шығындар 1,623 миллион теңге, 1,416 миллион теңге және сәйкесінше 671 миллион теңгені құрады.

Инвестициялық жылжымайтын мүлікті қайта бағалауды тәуелсіз бағалаушы 2019, 2018 және 2017 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жүргізді. Әділ құнды анықтау үшін кірісті және салыстырмалы әдістер пайдаланылды. Жылжымайтын мүлік объектілерінің әділ құнын анықтағанда жылжымайтын мүлік объектілерінің ең жақсы және ең тиімді әдісін пайдалану олардың ағымдағы қолданылуы болып табылады. Қайта бағалау нәтижелері бойынша Топ 2019 жылғы 31 желтоқсанмен және 2017 жылғы 31 желтоқсанмен аяқталған жылдарға пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте пайданы 135 миллион теңге және сәйкесінше 70 миллион теңге сомасында; 2018 жылғы 31 желтоқсанмен аяқталған жылға пайда мен залал туралы шоғырландырылған есепте залалды 419 миллион теңге сомасында таныды.

2019, 2018 және 2017 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың инвестициялық жылжымайтын мүлкінің әділ құнын есептегенде бағалар 46,558 миллион теңге, 58,868 миллион теңге және сәйкесінше, 37,517 миллион теңге көлемінде 3-деңгейге жатқызылды (есептеулер иерархиясының сипаттамасы 38-ескертпеде ашылған).

13. Коммерциялық жылжымайтын мүлік

	2019	2018	2017
1 қаңтардағы жағдай бойынша	70,318	48,774	10,202
Түсімдер	69,722	52,717	-
Бизнесті біріктіруге байланысты түсімдер	-	-	41,963
Мүлікті сату	(26,597)	(39,745)	(2,232)
Капиталдандырылған шығындар	327	1,577	830
Инвесторларға аударымдар	(389)	(96)	(1,989)
Бағамдағы айырмасы	- ---	7,091	-
31 желтоқсандағы жағдай бойынша	113,381	70,318	48,774

2019 және 2018 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші Топ клиенттерге берілген заемдар бойынша кепілмен қамтамасыз етуді алып алу жүзеге асырды және нәтижесінде Топ 69,722 миллион және сәйкесінше 52,717 миллион теңге сомасында коммерциялық жылжымайтын мүлікке ие болды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

14. Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың қозғалысы төмендегідей берілген:

	Ғимараттар мен құрылыстар	Көлік құралдары	Компьютерлер мен банктік құрал-жабдық	Аяқталмаған құрылыс	Басқасы	Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	Жиыны
Қайта бағаланған/ бастапқы құны:							
2018 жылғы 31 желтоқсан	105,951	3,520	26,090	63	20,691	-	156,315
Түсімдер	1,334	760	6,859	775	2,469	3,183	15,380
ХҚЕС (IFRS) 16 қолдану кезінде пайдалану құқығы нысанындағы активтерді тану (3-ескертпе)	-	-	-	-	-	3,077	3,077
Шығарулар	(2,986)	(478)	(1,889)	(66)	(518)	(743)	(6,680)
Инвестициялық мүліктен аударымдар	529	-	-	-	-	-	529
Сатуға арналған активтерге қайта жіктеу	(1,485)	-	-	(408)	(262)	-	(2,155)
Аударымдар*	-	-	336	-	(336)	-	-
Бағамдағы айырмасы	(111)	2	52	-	68	-	11
2019 жылғы 31 желтоқсан	103,232	3,804	31,448	364	22,112	5,517	166,477
Жинақталған тозу:							
2018 жылғы 31 желтоқсан	881	1,598	13,931	-	8,918	-	25,328
Есептеулер	1,896	444	4,103	-	1,668	1,162	9,273
Шығарулар	(272)	(406)	(1,756)	-	(488)	(112)	(3,034)
Аударымдар*	-	-	44	-	(44)	-	-
Бағамдағы айырмасы	18	(1)	(8)	-	34	5	48
2019 жылғы 31 желтоқсан	2,523	1,635	16,314	-	10,088	1,055	31,615
Баланстық құны:							
2019 жылғы 31 желтоқсан	100,709	2,169	15,134	364	12,024	4,462	134,862

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	Ғимараттар мен құрылыстар	Көлік құралдары	Компьютер- лер мен банктік құрал- жабдық	Аяқталмаған құрылыс	Басқасы	Жиыны
Қайта бағаланған/ бастапқы құны:						
2017 жылғы 31 желтоқсан	112,393	2,994	26,746	118	17,119	159,370
Түсімдер	1,348	833	3,223	474	1,777	7,655
Қайта бағалау	(5,424)	-	(47)	-	(106)	(5,577)
Шығарулар	(2,855)	(321)	(1,557)	(207)	(731)	(5,671)
Аударымдар*	93	-	(2,386)	(322)	2,615	-
Бағамдағы айырмасы	396	14	111	-	17	538
2018 жылғы 31 желтоқсан	105,951	3,520	26,090	63	20,691	156,315
Жинақталған тозу:						
2017 жылғы 31 желтоқсан	1,766	1,554	12,137	-	6,229	21,686
Есептеулер	1,583	352	4,261	-	1,817	8,013
Шығарулар	(97)	(316)	(1,434)	-	(266)	(2,113)
Қайта бағалау кезінде есептен шығарылған	(2,384)	-	-	-	-	(2,384)
Аударымдар*	(28)	-	(1,110)	-	1,138	-
Бағамдағы айырмасы	41	8	77	-	-	126
2018 жылғы 31 желтоқсан	881	1,598	13,931	-	8,918	25,328
Баланстық құны:						
2018 жылғы 31 желтоқсан	105,070	1,922	12,159	63	11,773	130,987

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	Ғимараттар мен құрылыстар	Көлік құралдары	Компьютер- лер мен банктік құрал- жабдық	Аяқталмаған құрылыс	Басқасы	Жиыны
Қайта бағаланған/ бастапқы құны:						
2016 жылғы 31 желтоқсан	77,854	2,754	24,773	1	16,694	122,076
Түсімдер	777	483	1,607	394	2,454	5,715
Шығарулар	(550)	(619)	(8,032)	(277)	(2,282)	(11,760)
Қайта бағалау кезінде есептен шығарылған	-	-	(5)	-	(1)	(6)
Инвестициялық мүлікке аударымдар	(564)	-	-	-	-	(564)
Сатуға арналған активтерге қайта жіктеу	(3,239)	(102)	(609)	-	(960)	(4,910)
Бизнесті біріктіруге байланысты түсімдер	38,052	441	8,489	-	2,027	49,009
Құнсыздану	(88)	-	(3)	-	(70)	(161)
Аударымдар*	-	32	493	-	(807)	(282)
Бағамдағы айырмасы	151	5	33	-	64	253
2017 жылғы 31 желтоқсан	112,393	2,994	26,746	118	17,119	159,370
Жинақталған тозу:						
2016 жылғы 31 желтоқсан	484	1,645	17,041	-	8,009	27,179
Есептеулер	1,304	359	2,987	-	1,488	6,138
Шығарулар	(7)	(432)	(7,958)	-	(2,137)	(10,534)
Қайта бағалау кезінде шығарылған	-	-	(5)	-	(1)	(6)
Сатуға арналған активтерге қайта жіктеу	(35)	(51)	(389)	-	(500)	(975)
Аударымдар*	-	29	431	-	(677)	(217)
Бағамдағы айырмасы	20	4	30	-	47	101
2017 жылғы 31 желтоқсан	1,766	1,554	12,137	-	6,229	21,686
Баланстық құны:						
2017 жылғы 31 желтоқсан	110,627	1,440	14,609	118	10,890	137,684

* Өзге активтерге/-ден аударымдар

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды қайта бағалау жөніндегі Топтың саясатына сәйкес, жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың барлық санатының – ғимараттар мен құрылыстардың әр үш жыл сайын қайта бағалануы талап етіледі. Ерекше нарықтық немесе мүліктік индикаторлар елеулі өзгерген жағдайда, Топ қайта бағалауды жиі жүргізе алады.

Топ өзінің ғимараттары мен құрылыстарын 2018 жылдың ішінде қайта бағалады. Бағалауды тәуелсіз бағалаушылар жүргізді. Тәуелсіз бағалаушылар жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың әділ құнын анықтау кезінде келесі үш тәсілді қолданды: кірісті капиталдандыру әдісімен кірістік тәсіл және белсенді нарық талаптарында ғимараттар мен құрылыстардың әділ құнын анықтау үшін нарық ақпаратын қолданумен бірге салыстыру тәсілі, ал қайта бағалау объектілері үшін белсенді нарық болмаған жағдайда шығынды тәсіл.

2019 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша, Топтың ғимараттары мен құрылыстарының әділ құнын есептеу кезінде, бағалаулар 88,695 миллион теңге және 12,151 миллион теңге көлемінде (2018 жылғы 31 желтоқсан: 92,427 миллион теңге және сәйкесінше 12,643 миллион теңге; 2017 жылғы 31 желтоқсан: 75,562 миллион теңге және сәйкесінше 35,065 миллион теңге) 2-ші және 3-ші деңгейлерге жатқызылды. Есептеулер иерархиясының сипаттамасы 38-ескертпеде ашып көрсетілген.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, ғимараттар мен құрылыстардың әділ құнының жалпы сомасы 100,846 миллион теңгені құрады. Егер Топтың ғимараттары бастапқы құны бойынша есептелген болса, олардың баланстық құны 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 97,881 миллион теңгені құраған болар еді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

15. Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтердің қозғалысы төменде берілген:

	Бағдарламалық жасақтама	Бағдарламалық жасақтаманы пайдалану құқығына лицензиялық келісім	Клиенттік базаға жатқызылатын материалдық емес актив	Басқа материалдық емес активтер	Жиыны
Бастапқы құны:					
2016 жылғы					
31 желтоқсан	13,119	5,403	2,226	161	20,909
Түсімдер	1,191	234	-	1,054	2,479
Шығарулар	(26)	(159)	-	(58)	(243)
Аударымдар	815	(19)	-	(796)	-
Сатуға арналған активтерге қайта жіктеу	(2,530)	-	(2,226)	-	(4,756)
Бизнесі біріктіруге байланысты түсімдер	1,402	1,033	-	764	3,199
Бағамдағы айырмасы	28	4	-	2	34
2017 жылғы					
31 желтоқсан	13,999	6,496	-	1,127	21,622
Түсімдер	1,687	1,314	-	29	3,030
Шығарулар	(3,643)	(711)	-	-	(4,354)
Аударымдар	80	(80)	-	-	-
Бағамдағы айырмасы	147	23	-	14	184
2018 жылғы					
31 желтоқсан	12,270	7,042	-	1,170	20,482
Түсімдер	2,743	430	-	424	3,597
Шығарулар	(806)	(49)	-	(40)	(895)
Бағамдағы айырмасы	(46)	88	-	(1)	41
2019 жылғы					
31 желтоқсан	14,161	7,511	-	1,553	23,225
Жинақталған амортизация:					
2016 жылғы					
31 желтоқсан	8,527	2,261	931	11	11,730
Есептеулер	3,313	180	-	61	3,554
Шығарулар	(25)	(41)	-	-	(66)
Сатуға арналған активтерге қайта жіктеу	(933)	-	(931)	-	(1,864)
Бағамдағы айырмасы	18	(1)	-	-	17
2017 жылғы					
31 желтоқсан	10,900	2,399	-	72	13,371
Есептеулер	2,618	276	-	22	2,916
Шығарулар	(3,625)	(653)	-	(23)	(4,301)
Аударымдар	3	(3)	-	-	-
Бағамдағы айырма	56	5	-	-	61
2018 жылғы					
31 желтоқсан	9,952	2,024	-	71	12,047
Есептеулер	1,616	583	-	124	2,323
Шығарулар	(804)	(46)	-	(32)	(882)
Бағамдағы айырма	(15)	31	-	-	16
2019 жылғы					
31 желтоқсан	10,749	2,592	-	163	13,504
Баланстық құны:					
2017 жылғы					
31 желтоқсан	3,099	4,097	-	1,055	8,251
2018 жылғы					
31 желтоқсан	2,318	5,018	-	1,099	8,435
2019 жылғы					
31 желтоқсан	3,412	4,919	-	1,390	9,721

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

16. Қауымдастырылған ұйымға инвестициялар

Есепті күнге үлестік қатысу әдісі арқылы есепке алынатын, Топтың елеулі қауымдастырылған ұйымы төменде келтірілген:

Атауы	Топ иеленетін меншік құқығының үлесі және дауыс беру құқығы		
	Негізгі қызметі	Ел	2019 және 2018 жж. 31 желтоқсан
«Алтын Банк» АҚ	Банк	Қазақстан	40%

Топтың қауымдастырылған компанияға инвестицияларына қатысты жалпыланған қаржы ақпараты төменде келтірілген.

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Активтердің жиыны	523,956	443,036
Міндеттемелердің жиыны	467,199	402,018
Таза активтер	56,757	41,018

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 жылғы 24 сәуірден бастап 2018 жылғы 31 желтоқсанға дейін
Пайыздық кіріс	34,075	19,055
Таза пайда	14,356	7,248
Кезеңдегі өзге жиынтық табыс / (шығын)	1,382	(419)
Кезеңдегі жиынтық табыстың жиыны	15,738	6,559
Кезеңде қауымдастырылған компаниядан алынған дивидендтер	-	-

Жоғарыда келтірілген жиынтық қаржы ақпаратын шоғырландырылған қаржылық есептілігінде танылған, «Алтын Банк» АҚ-қа қатысу үлесінің баланстық құнымен салыстырып тексеру:

	31 желтоқсан
Сатып алуға жұмсалған шығындар	17,705
Топтың қауымдастырылған компания пайдасындағы үлесі	2,899
Қауымдастырылған компанияның өзге жиынтық шығынындағы үлесі	(167)
Қауымдастырылған компаниядан алынған дивидендтер	-
Топтың «Алтын Банк» АҚ-қа қатысуының баланстық құны – 2018	20,437
Топтың қауымдастырылған компания пайдасындағы үлесі	5,742
Қауымдастырылған компанияның өзге жиынтық табысындағы үлесі	553
Қауымдастырылған компаниядан алынған дивидендтер	-
Топтың «Алтын Банк» АҚ-қа қатысуының баланстық құны – 2019	26,732

17. Сатуға арналған активтер

Клиенттерге берілген кейбір заемдар бойынша контрагенттердің дефолтқа ұшырауы салдарынан, Топ, кейбір заемдар бойынша кепілдерді әділ құнымен сатуға арналған актив ретінде тану жүргізді. Кейін активтерді басшылық тиісті деңгейдегі сатып алушыны белсенді іздестіру және осы жоспарды аяқтауға ниеттенуіне байланысты, оны сатуға жұмсалған шығындарды шегеріп ең төменгі әділ құны бойынша немесе ағымдағы құны бойынша бағалады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Сатуға арналған активтерге мыналар кіреді:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Жер телімдері	23,613	21,429	114,267
Жылжымайтын мүлік нысандары	22,139	34,541	43,290
Жылжымалы мүлік	14	159	3,403
«Алтын Банк» АҚ-қа жататын сатуға арналған активтер	-	-	391,445
Сатуға арналған активтердің жиыны	45,766	56,129	552,405
Сатуға арналған активтермен тікелей байланысты міндеттемелер	-	-	334,627

2018 жылғы маусымда Топ сатуға арналған активтерге тәуелсіз бағалау жүргізді және құнсызданудан 23,240 миллион теңге сомаға болған шығынды таныды.

2017 жылғы қазанда Топ сатуға арналған активтерге тәуелсіз бағалау жүргізді және құнсызданудан 4,978 миллион теңге сомаға болған шығынды таныды.

Қазіргі уақытта бұл активтерді сатуға белсенді әрекеттер жасалып жатқанына қарамастан, олардың басым бөлігі қысқа мерзім ішінде сатылмады. Дегенмен, басшылық бұл активтерді бұрынғыдай сатпақ ниетте. Активтердің бағасы сатуға жұмсалатын шығындарды шегергенде, ағымдағы әділ құнынан артпайтындықтан, олар 2019, 2018 және 2017 жж. аяғында сатуға арналған активтер ретінде жіктелген күйінде қалып отыр.

Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтердің әділ құнын тәуелсіз бағалаушылар анықтады. Әділ құн кірісті, салыстырмалы және шығынды әдістердің негізінде анықталды. Жылжымайтын мүлік объектілерінің әділ құнын анықтағанда жылжымайтын мүлік объектілерін ең жақсы және ең тиімді пайдалануы, олардың ағымдағы пайдаланылуы болып табылады. Бір жылдың ішінде бағалау әдістемесінде қандай болмасын өзгерістер болған жоқ.

Төменде сатуға арналған Топтың активтері туралы толық ақпарат және 2019, 2018 және 2017 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнның иерархиясы туралы деректер көрсетілген:

	2-деңгей	3-деңгей
2017 ж. 31 желтоқсан		
Жер телімдері	-	114,267
Жылжымайтын мүлік нысандары	23,657	19,633
Жылжымалы мүлік	-	3,403
2018 жылғы 31 желтоқсан		
Жер телімдері	-	21,429
Жылжымайтын мүлік нысандары	14,516	20,025
Жылжымалы мүлік	-	159
2019 жылғы 31 желтоқсан		
Жер телімдері	-	23,613
Жылжымайтын мүлік нысандары	12,806	9,333
Жылжымалы мүлік	-	14

18. Сақтандыру активтері мен міндеттемелер

Сақтандыру активтеріне мыналар кіреді:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Қайта сақтандыру бойынша сақтандыру өтемдері	19,818	17,224	17,893
Қайта сақтандырушы үлесінің резерві	42,234	34,270	8,987
	62,052	51,494	26,880
Алынатын сыйақы	19,957	14,157	13,282
Сақтандыру активтері	82,009	65,651	40,162

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Сақтандыру міндеттемелеріне мыналар кіреді:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Залалдарды реттеуге арналған резерв	173,052	134,802	99,597
Әлі алынбаған сақтандыру сыйлықақылардың резерві, брутто	36,349	32,952	29,172
	209,401	167,754	128,769
Қайта сақтандырушылар мен агенттер алдындағы кредиторлық берешек	14,301	14,687	10,774
Сақтандыру міндеттемелері	223,702	182,441	139,543

Сақтандыру тәуекелі

Сақтандыру тәуекелдері мен олардың лимиттерін қабылдау процесін шарттайтын сақтандыру бойынша саясаттар мен лимиттер белгіленді. Осы лимиттердің мониторингі тұрақты негізде іске асырылады. Сақтандыру бойынша қызмет Қазақстанның барлық аумағым қамтиды. Географиялық шоғырлануға қатысты және сақтандыру өнімдеріне қатысты қайта сақтандыру бойынша портфель әртараптандырылды.

Өтемдерді басқаруға байланысты тәуекел

Өтемдер сәйкессіз түрде реттеулі немесе төленуі мүмкін екені тұрғысынан тәуекелді басқару АТ-жүйелердің бірқатар бақылаулары мен тиісті бизнес-процестерді ұйымдастыру деңгейіндегі бақылауларды, шешімдерді қабылдаудың шектеулері мен лимиттерін пайдалана отырып жүргізіледі. Бұл жан-жақты саясаттармен және рәсімдермен қатар барлық өтемдер тиісті түрде және дұрыс нысанда, дер кезінде реттеледі деген сенімділікті қамтамасыз етеді.

Қайта сақтандыру тәуекелі

Қайта сақтандыру негізгі зілзалалардың әсерінен қорғану үшін немесе жекелеген елеулі өтемдер кезінде күтілмеген ауқымдарға немесе қолайсыз ағымдарға қарсы және Топ үшін қабылдауға тұрарлық тәуекел мөлшерінен артық тәуекелді аудару үшін пайдаланылады.

Топ үшін қабылдауға тұрарлық тәуекел мөлшерінен артық тәуекелді қайта сақтандыру контрагент қаржылық тұрғыда қорғалған компания болып табылған және қайта сақтандыру сыйлықақысы пайдалы болған жағдайда ғана тиімді болмақ.

Топ қайта сақтандырушылардың қаржылық жағдайын бағалауды жүргізеді және қайта сақтандырушының төлем қабілеттілігінің нәтижесінде елеулі шығындардың тәуекелдерін азайту мақсатында ұқсас географиялық өңірлер, қайта сақтандырушылардың қызметі немесе экономикалық сипаттамасы бойынша туындайтын кредиттік тәуекелдің шоғырлануын қадағалайды.

Сақтандыру резервтерінің тәуекелі

Резервтер қажет болған жағдайда өтеулерді төлеу немесе реттеу үшін қаржының жетіспей қалуына әкеліп соғатын дұрыс емес бағалану тәуекелі бар. Топ сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша міндеттемелерді бағалаған кезде ҚРХБ белгілеген актуарлық әдістер мен жорамалдарды қолданады.

Сақтандырудағы кредит тәуекелі

Кредит тәуекелі - контрагенттің тиесілі сомаларды толық көлемде және белгіленген мерзімде төлемеу тәуекелі. Кредит тәуекелі деңгейін анықтау бір клиент немесе клиенттердің тобы бойынша тәуекел сомасын шектеу арқылы, сондай-ақ географиялық сегменттер бойынша іске асырылады. Клиентке және қайта сақтандырушыларға қолданылатын кредит тәуекелі деңгейін шектеуді тиісті ҚРҰБ бекітеді. Мұндай тәуекелдер үнемі қадағаланады және жыл сайынғы, немесе жиі болатын қайта бағалау мен талдауды қарастырады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші сақтандыру өтемақысын төлеу резервтерінің қозғалысы мынадай түрде берілген:

	2019 ж.	2018 ж.	2017 ж.
Сақтандыру өтемақыларын төлеу резерві, жылдың басы	134,802	99,597	33,731
Сақтандыру өтемақыларын төлеу резервіндегі қайта сақтандырушылар үлесі, жылдың басы	(34,270)	(8,987)	(2,294)
Таза сақтандыру резервтері, жылдың басы	100,532	90,610	31,437
Плюс жұмсалған сақтандыру өтемақылары	84,637	59,986	48,615
Минус жүргізілген сақтандыру төлемдері	(54,351)	(50,064)	(27,282)
Плюс бизнестің бірігуіне байланысты резервтердің түсуі	-	-	37,840
Таза сақтандыру резервтері, жылдың соңы	130,818	100,532	90,610
Сақтандыру өтемақыларын төлеу резервіндегі қайта сақтандырушылар үлесі, жылдың соңы	42,234	34,270	8,987
Сақтандыру өтемақыларын төлеу резервтері, жылдың соңы	173,052	134,802	99,597

2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші әлі алынбаған сақтандыру сыйлықақысының резервтері бойынша қозғалысы мынадай түрде берілген:

	2019 ж.	2018 ж.	2017 ж.
Әлі алынбаған сыйлықақы резерві, брутто, жылдың басы	32,952	29,172	23,120
Әлі алынбаған сыйлықақылар резервіндегі қайта сақтандырушының үлесі, жылдың басы	(17,224)	(17,893)	(15,519)
Әлі алынбаған сыйлықақылардың таза резерві, жылдың басы	15,728	11,279	7,601
Әлі алынбаған сыйлықақы резервіндегі өзгеріс	3,397	3,780	6,052
Әлі алынбаған сыйлықақылар резервіндегі қайта сақтандырушының үлесіндегі өзгеріс	(2,594)	669	(2,374)
Әлі алынбаған сыйлықақылардың резервіндегі таза өзгеріс	803	4,449	3,678
Әлі алынбаған сыйлықақылардың таза резерві, жылдың соңы	16,531	15,728	11,279
Әлі алынбаған сыйлықақылар резервіндегі қайта сақтандырушының үлесі, жылдың соңы	19,818	17,224	17,893
Әлі алынбаған сыйлықақылардың резерві, брутто, жылдың соңы	36,349	32,952	29,172

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

19. Өзге активтер

Өзге активтер мыналардан құралады:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Өзге қаржы активтері:			
Банктік қызмет бойынша дебиторлар	70,541	61,321	33,084
Банктік емес қызмет бойынша дебиторлар	29,006	12,380	13,037
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	21,514	13,193	-
Есептелген комиссиялық кірістер	5,168	5,116	4,895
Басқасы	71	33	363
	126,300	92,043	51,379
Минус – күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв (23-ескертпе)/ (2017: құнсыздануға резерв)	(23,876)	(16,325)	(5,921)
	102,424	75,718	45,458
Өзге қаржылық емес активтер:			
Табыс салығынан басқа алдын ала төленген салықтар	6,256	3,164	3,767
Инвестициялық мүлік үшін алдын ала төлем	5,813	6,317	11,816
Тауарлық-материалдық қорлар	2,268	2,332	1,335
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар үшін алдын ала төлемдер	1,286	193	1,679
Өзге инвестициялар	884	683	453
Басқасы	2,682	2,741	3,621
	19,189	15,430	22,671
	121,613	91,148	68,129

20. Клиенттер қаржысы

Клиенттер қаржысы мыналардан құралады:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Амортизациялық құны бойынша көрсетілгені:			
Мерзімді салымдар:			
Жеке тұлғалар	2,743,019	2,918,070	2,691,886
Заңды тұлғалар	1,441,930	1,374,592	1,705,971
	4,184,949	4,292,662	4,397,857
Ағымдағы шоттар:			
Жеке тұлғалар	1,713,267	1,756,748	1,321,530
Заңды тұлғалар	508,197	477,520	412,363
	2,221,464	2,234,268	1,733,893
	6,406,413	6,526,930	6,131,750

2019 жылдың 31 желтоқсанына Топтың байланысқан клиенттерінің ең ірі он тобы жалпы клиенттер қаржысының шамамен 27%-ын құрады (2018 жылдың 31 желтоқсанында – 27%, 2017 жылдың 31 желтоқсанында – 32% болған), байланысты клиенттердің әр тобы топ ішінде өзара байланысты клиенттерді білдіреді.

2019 жылдың 31 желтоқсанына клиенттердің қаржысына 72,779 миллион теңге сомаға кепілмен қамтамасыз ету кіреді (2018 ж. 31 желтоқсан – 67,515 миллион теңге, 2017 ж. 31 желтоқсан – 83,501 миллион теңге).

Басшылықтың пікірінше, қаржыны шешіп алған жағдайда, төлемдерді қамтамасыз ету мақсатында өзінің өтімді активтерін өткізу үшін Топ алдын ала тиісті хабарлама алады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Клиенттердің қаржысына секторлар бойынша жасалған талдау былайша берілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
		%		%		%
Жеке тұлғалар және кәсіпкерлер	3,251,216	51%	3,395,590	52%	3,104,249	51%
Мұнай және газ	581,486	9%	669,608	10%	712,840	12%
Өзге тұтынушылық қызметтер	423,489	7%	322,783	5%	208,610	4%
Қаржы секторы	420,979	7%	425,352	7%	90,204	2%
Көтерме сауда	345,563	5%	254,518	4%	199,766	3%
Құрылыс	234,289	4%	275,939	4%	138,326	2%
Тасымалдау	215,466	3%	179,522	3%	125,828	2%
Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер	211,418	3%	211,571	3%	129,962	2%
Үкімет	171,331	3%	101,789	2%	489,422	8%
Сақтандыру және зейнетақы қорларының қызметі	76,594	1%	88,377	1%	17,779	0%
Металлургия	70,805	1%	67,572	1%	358,939	6%
Байланыс	61,178	1%	55,201	1%	81,260	1%
Білім	44,694	0%	47,449	1%	86,508	1%
Энергетика	40,753	1%	64,731	1%	44,568	1%
Басқасы	257,152	4%	366,928	6%	343,489	6%
	6,406,413	100%	6,526,930	100%	6,131,750	100%

21. Кредит мекемелерінің қаржысы

Кредит мекемелерінің қаржысы мыналардан құралады:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Амортизациялық құны бойынша көрсетілгені:			
Қазақстандық банктердің заемдары мен салымдары (РЕПО келісімдері бойынша заемдарды қосқанда)	127,237	10,964	105,166
«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-тан заемдар	91,001	86,390	79,971
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ-тан заемдар	45,245	38,491	37,434
ЭЫДҰ мүшесі болып табылатын елдердің банктерінің заемдары мен салымдары	18,946	295	383
Корреспонденттік шоттар	14,917	23,990	23,953
ЭЫДҰ мүшесі болып табылмайтын елдердің банктерінің заемдары мен салымдары	6,005	2,329	2,227
Өзге қаржылық мекемелердің заемдары	2,417	2,813	2,148
«КазАгро» ұлттық басқарушы холдинг» АҚ-тан заемдар	197	3,107	3,869
	305,965	168,379	255,151

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ДАМУ» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-тан («ДАМУ») заемдарға мерзімінен бұрын өтеу мүмкіндігімен, 2021-2035 жж. өтеу мерзімімен жылдығы 1.0%-4.5% мөлшерлеме бойынша 90,558 миллион теңге (2018 ж. 31 желтоқсан - 85,956 миллион теңге, 2017 ж. 31 желтоқсан - 79,556 миллион теңге) мөлшеріндегі ұзақ мерзімді заем кіреді. Заемдар белгілі бір салалардағы шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін («ШОБ») қаржыландырудың мемлекеттік бағдарламасына («Бағдарлама») сәйкес алынды. ДАМУ мен Топ арасындағы заемдар шарттарына сай, Топ 10 жылдан аспайтын өтеу мерзімімен 6.0% мөлшерлеме бойынша Бағдарламаға қатысуға құқығы бар ШОБ заемшыларына кредиттер беру үшін жауапты.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Қазақстан Даму Банкі» АҚ-тан («ҚДБ») заемдарға 2029-2037 жж. өтеу мерзімімен жылдығы 2.0% мөлшерлеме бойынша 30,921 миллион теңге (2018 ж. 31 желтоқсан – 31,171 миллион теңге, 2017 ж. 31 желтоқсан – 32,012 миллион теңге) мөлшеріндегі ұзақ мерзімді заемдар кіреді, заемдар өңдеу өнеркәсібінде әрекет ететін ірі кәсіпкерлік субъектілерін кейінгі кредиттеу үшін пайдаланылуы тиіс; сондай-ақ Топтың бөлшек сауда клиенттерінің автокөліктер сатып алуын қаржыландыру үшін 2035 ж. өтеу мерзімімен жылдығы 1.0% мөлшерлеме бойынша 14,175 миллион теңге (2018 ж. 31 желтоқсан – 7,175 миллион теңге, 2017 ж. 31 желтоқсан – 5,300 миллион теңге) мөлшеріндегі ұзақ мерзімді заемдар кіреді. ҚДБ мен Топ арасындағы заем шартына сай, Топ 10 жылдан аспайтын өтеу мерзімімен 6.0% мөлшерлеме бойынша Бағдарламаға қатысуға құқығы бар корпоративтік кәсіпкерліктің заемшыларына, сондай-ақ 5 жылдан аспайтын өтеу мерзімімен 4.0% мөлшерлеме бойынша бөлшек бизнестің заемшыларына кредиттер беру үшін жауапты.

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ҚазАгро» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ-тан заемдарға өтеу мерзімі 2022 жыл белгіленген, жылдығы 3.0% мөлшерлемесі бойынша 197 миллион теңге (2018 жылғы 31 желтоқсанда – 3,103 миллион теңге, 2017 жылдың 31 желтоқсанында – 3,865 миллион теңге) мөлшеріндегі ұзақ мерзімді заем кіреді. Заем 2014 жылғы 1 қаңтарға дейін пайда болған, ауылшаруашылық секторының Банк заемшыларының кредиттік /лизингтік міндеттемелерін қайта құрылымдау /қайта қаржыландыру, айналым қаржыны толықтыру, жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды сатып алу, құрылыс-монтаж жұмыстары, сондай-ақ ауылшаруашылық техникасы мен техникалық жабдықтың лизингі мақсатында пайдаланылуы тиіс. Кредиттік /лизингтік міндеттемелерді қайта құрылымдау /қайта қаржыландыру өтеу мерзімі 2022 жылғы 31 желтоқсаннан кешіктірілмейтін жылдығы 6.0% - 7.0% мөлшерлеме бойынша беріледі.

Топ басшылығы басқа қандай да бір ұқсас қаржы құралдары жоқ деп есептейді және ерекше сипатқа байланысты ДАМУ-дан, ҚазАгро-дан және ҚДБ-нен заемдар ШОБ кредиттеу нарығында жекелеген сегменттерді ұсынады. Нәтижесінде, ДАМУ-дан, ҚазАгро-дан және ҚДБ-нен заемдар кәдімгі мәміле шеңберінде алынған болатын және тап мұндай заемдар тану күніне әділ құн бойынша көрсетілген болатын.

Бұдан әрі кредит мекемелері қаржысының пайыздық мөлшерлемелері мен өтеу мерзімдері көрсетілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшер- леме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшер- леме, %	Өтеу мерзімі,ж ыл	Пайыздық мөлшер- леме, %	Өтеу мерзімі, жыл
Қазақстандық банктердің заемдары мен салымдары (РЕПО келісімдері бойынша заемдарды қосқанда)	9.0%-10.0%	2020	8.0%-9.0%	2019	1.0%-9.5%	2018
«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-тан заемдар	1.0%-4.5%	2021-2035	1.0%-5.5%	2019-2035	1.0%-4.5%	2018-2035
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ-тан заемдар	1.0%-2.0%	2029-2037	1.0%-7.9%	2019-2037	1.0%-7.9%	2019-2035
ЭЫДҰ мүшелері болып табылатын елдер банктерінің заемдары мен салымдары	3.6%	2020	4.2%	2019	3.1%	2018
ЭЫДҰ мүшелері болып табылмайтын елдер банктерінің заемдары мен салымдары	1.0%-8.0%	2020-2024	1.0%-8.0%	2019-2023	1.0%-9.5%	2018-2022
Өзге қаржылық мекемелердің заемдары	4.0%-10.0%	2023-2026	4.0%-10.0%	2023-2026	10.0%	2023
«ҚазАгро» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ-тан заемдар	3.0%	2022	3.0%	2022	3.0%	2022

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

2019, 2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қазақстандық банктердің заемдары мен салымдарына қосылған, кепілге берілген активтердің әділ құны (9-ескертпе) және РЕПО келісімдері бойынша заемдардың баланстық құны мынадай түрде берілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	Кепілдің әділ құны	Заемның баланстық құны	Кепілдің әділ құны	Заемның баланстық құны	Кепілдің әділ құны	Заемның баланстық құны
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	108,203	105,524	465	442	92,719	90,046
ҚРҰБ ноталары	-	-	4,249	4,124	-	-
	108,203	105,524	4,714	4,566	92,719	90,046

2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша танылуы толығымен тоқтатылмаған, берілген қаржы активтері туралы ақпарат төменде көрсетілген.

Топ, РЕПО келісімдері бойынша заемдарды Топтың операциялық қызметінің шеңберінде төлемдердің ағымын теңгемен қамтамасыз ету ретінде пайдаланады. Топ қысқа мерзімді өтімділікті тарту құралының осы түрін үнемі қолданады және қаржыны қажеттілік туындаған жағдайда, РЕПО келісімдері бойынша заемдар арқылы тартуды жалғастыруды жоспарлайды.

Топ мынадай қорытындыға келді, ол өзіне кредиттік тәуекелдерді, нарықтық тәуекелдерді қосатын сондай бағалы қағаздармен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдаларды өзінде сақтайды, сондықтан оларды тануды тоқтатпайды. Бұдан өзге, Топ қамтамасыз ету ретінде алынған ақшалай қаражатқа қатысты қаржы міндеттемелерін таниды.

	Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері (9-ескертпе)
2019 жылғы 31 желтоқсан:	
Берілген активтердің баланстық құны	108,203
Тиісті міндеттемелердің баланстық құны	105,524
2018 жылғы 31 желтоқсан:	
Берілген активтердің баланстық құны	4,714
Тиісті міндеттемелердің баланстық құны	4,566
2017 жылғы 31 желтоқсан:	
Берілген активтердің баланстық құны	92,719
Тиісті міндеттемелердің баланстық құны	90,046

ЭЫДҰ мүшесі болып табылатын елдердің банктерінің бірқатарымен жасалған заем шарттарының талаптарына сәйкес, Топ белгілі бір қаржылық коэффициенттердің, атап айтқанда, капиталдың жетімділігіне қатысты көрсеткіштердің сақталуын қамтамасыз етуге міндетті. Топтың кейбір қаржылық келісімдерінде Топтың өз активтеріне ауыртпалық салу мүмкіндігін шектейтін ережелер бар. Егер Топ аталған ережелер бойынша міндеттемелерді орындамаса, бұл жағдай төлем мерзімін қиыспалы түрде қысқартуға және Топтың өзге қаржылық келісімдерінің талаптары бойынша төлеулер тізбегіне әкеп соғуы мүмкін.

Басшылықтың пікірінше, 2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топ сенімді басқару және облигацияларды ұстаушылармен жасалған келісімдерде көрсетілген талаптарды орындап отырды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

22. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар мыналардан құралды:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Амортизациялық құны бойынша көрсетілгені:			
Шығарылған реттелген борыштық бағалы қағаздар:			
Теңгемен көрсетілген, тіркелімді мөлшерлемесі бар облигациялар	81,463	79,241	77,330
Теңгемен көрсетілген, инфляцияға индекстелген облигациялар	-	3,492	12,976
АҚШ долларымен көрсетілген, құбылмалы мөлшерлемесі бар облигациялар	-	-	18,776
Шығарылған реттелген борыштық бағалы қағаздардың жиыны	81,463	82,733	109,082
Шығарылған реттелмеген борыштық бағалы қағаздар			
АҚШ долларымен көрсетілген облигациялар	422,786	428,549	464,435
Теңгемен көрсетілген облигациялар	330,197	389,509	388,526
Рубльмен көрсетілген облигациялар	-	-	353
Шығарылған реттелмеген борыштық бағалы қағаздардың жиыны	752,983	818,058	853,314
Шығарылған борыштық бағалы қағаздардың жиыны	834,446	900,791	962,396

2018 ж. 14 қарашада Топ 2008 ж. қарашада шығарылған, бастапқы орналастыру сомасы 10,000 миллион теңгені құрайтын реттелген облигацияларды өтеді. Өтеу Топтың меншікті қаражаты есебінен жүргізілді.

2019 ж. 1 наурызда Топ 5.5% мөлшерлеменен және 2022 жылы өтеу күнімен, 750,000,000 АҚШ доллары сомасына шығарылған облигацияларды мерзімінен бұрын ішінара өтеуді жүзеге асырды. Мерзімінен бұрын ішінара өтеу 200,000,000 АҚШ доллары мөлшерінде, есептелген, бірақ төленбеген сыйақымен қоса жүзеге асырылды.

2019 ж. сәуірде Топ 36 ай мерзімге жылдығы 3% мөлшерлеменен, номиналды құны 180,500,000 АҚШ доллары болатын қамтамасыз етілмеген купондық облигацияларды «Астана» халықаралық қаржы орталығының аумағында орналастырды.

2019 ж. 26 сәуірде Топ 3,530 миллион теңге бастапқы орналастыру сомасымен, 2009 ж. сәуірде шығарылған тәртіптелген облигацияларды өтеді. Өтеу Топтың меншікті қаражаты есебінен жүргізілді.

2019 ж. 14 қарашада Топ 59,889 миллион теңге бастапқы орналастыру сомасымен, 2014 ж. қарашада шығарылған купондық облигацияларды өтеді. Өтеу Топтың меншікті қаражаты есебінен жүргізілді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Осы шығарылған борыштық бағалы қағаздардың купондық мөлшерлемелері мен өтеу мерзімдері былайша берілген:

	2019 ж. 31 желтоқсан		2018 ж. 31 желтоқсан		2017 ж. 31 желтоқсан	
	Купондық мөлшер- леме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Купондық мөлшер- леме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Купондық мөлшер- леме, %	Өтеу мерзімі, жыл
Шығарылған реттелген борыштық бағалы қағаздар:						
Теңгемен көрсетілген, тіркелімді мөлшерлемесі бар облигациялар	9.5%	2025	9.5%	2025	9.5%	2025
Теңгемен көрсетілген, инфляцияға индекстелген облигациялар	-	-	1%+ инфляция мөлшерлемесі	2019	1%+ инфляция мөлшерлемесі	2018-2019
АҚШ долларымен көрсетілген, құбылмалы мөлшерлемесі бар облигациялар	-	-	-	-	Libor+6.2%	мерзімсіз
Шығарылған реттелмеген борыштық бағалы қағаздар:						
АҚШ долларымен көрсетілген облигациялар	3.0%-7.3%	2021-2022	5.5%-12.0%	2021-2022	5.5%-8.5%	2018-2022
Теңгемен көрсетілген облигациялар	7.5%-8.8%	2022-2025	7.5%-8.8%	2019-2025	7.5%-8.8%	2019-2025
Рубльмен көрсетілген облигациялар	-	-	-	-	5.5%-12.0%	2019

2019 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша есептелген пайыздар сомасы 20,374 миллион теңгені (2018 жылғы 31 желтоқсанда - 20,624 миллион теңге, 2017 жылғы 31 желтоқсанда - 10,754 миллион теңге) құрады.

Реттелген борыштық бағалы қағаздар Топтың қамтамасыз етілмеген міндеттемелері болып табылады және Топтың ағымдағы әрі болашақтағы барлық басымдықты берешектерінің төлеміне қатысты реттелген болып саналады. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық төлемдер жарты жылдық және жылдық негізде төленеді.

АҚШ долларында көрсетілген облигациялар шығару талаптарына сәйкес, Топ қаржылық көрсеткіштерді ұстап отыру жөнінде белгілі бір міндеттемелерді, атап айтқанда, капиталдың жеткіліктілігіне, нарықтық әділ құннан төмен бағамен жасалатын мәмілелер бойынша шектеулерге және дивиденд төлеуге қатысты міндеттемелерді орындауға тиіс. Сонымен қатар, АҚШ долларымен көрсетілген облигацияларды шығару талаптарында Топтың өз активтерін кепілге қою мүмкіндігін шектейтін ережелер де қамтылады. Мұндай қағидаларға сәйкес өз міндеттемелерін Топтың орындамауы төлем мерзімін қиыспалы түрде қысқартуға және Топтың өзге қаржылық келісімдерінің талаптары бойынша қиыспалы дефолтқа әкеп соғуы мүмкін. Басшылықтың пікірінше, 2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдаймен Топ сенімді басқару және облигацияларды ұстаушылармен жасалған келісімдерде көрсетілген коэффициенттер бойынша талаптарды орындап отырды.

Қаржылық қызметпен шартталған міндеттемелердің қозғалысы

Төмендегі кестеде ақша ағындарымен шартталған өзгерістерді, сондай-ақ ақша ағындарымен байланысты емес өзгерістерді қосқанда, қаржылық қызмет нәтижесіндегі міндеттемелердің өзгерістері ұсынылған. Қаржылық қызметпен шартталған міндеттемелер, бұл олардың ақша ағындары ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте болған немесе алдағы уақыттағы ақша ағыны қаржылық қызметті ақша ағыны ретінде жіктелетін міндеттемелер.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	Ақшасыз өзгерістер					2019 ж. 31 желтоқсан
	2019 ж. 1 қаңтар	Қаржылық қызметтен ақша ағыны	Бағамдағы айырма	Амортизация- ланған құнның өзгеруі	Амортизация- ланған құнның өзгеруі	
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	900,791	(82,261)	(1,573)	17,489		834,446
Ақшасыз өзгерістер						
	Амортизация					2018 ж. 31 желтоқсан
	2018 ж. 1 қаңтар	Қаржылық қызметтен ақша ағыны	Бағамдағы айырма	ланған құнның өзгеруі	Амортизация- ланған құнның өзгеруі	
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	962,396	(167,463)	77,462	28,396		900,791
Ақшасыз өзгерістер						
	Амортизация					2017 ж. 31 желтоқсан
	2017 ж. 1 қаңтар	Қаржылық қызметтен ақша ағыны	Еншілес кәсіпорын сатып алу	Бағамдағы айырма	ланған құнның өзгеруі	
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	584,933	(197,892)	579,662	(2,671)	(1,636)	962,396

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

23. Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтер

Қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік залалдар бойынша жинақталған резервтертегі қозғалыс мынадай түрде берілген:

	Клиенттерге берілген заемдар (11-ескертпе)				Басқа активтер (19-ескертпе)			Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері* (9,10-ескертпе)			Ақшалай қаражат және оның баламалары (5-ескертпе)	Кредиттік мекемелердегі қаражат (8-ескертпе)	Жиыны
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	1-кезең	2-кезең	3-кезең	1-кезең	2-кезең	3-кезең	1-кезең	1-кезең	
2019 ж. 1 қаңтар	(43,516)	(28,716)	(322,917)	(14,644)	(1,046)	(1,696)	(13,583)	(1,101)	(21)	(1,881)	(9)	(232)	(429,362)
1-кезеңге аудару	(13,930)	7,727	6,203	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2-кезеңге аудару	9,109	(23,780)	14,671	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3-кезеңге аудару	49,988	4,163	(54,151)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тәуекел модельдеріндегі/өлшемдеріндегі өзгерістер	17,469	(7,252)	(13,953)	(3,894)	51	(806)	(1,312)	35	21	(20)	(12)	69	(9,604)
Қаржы активтерін жаңадан беру немесе сатып алу	(68,134)	-	-	-	-	-	-	(338)	-	-	-	-	(68,472)
Қаржы активтерін тануды тоқтату	12,299	1,663	31,512	2,340	-	-	-	208	-	-	-	-	48,022
Бұрын есептен шығарылған активтер бойынша резервтерді қалпына келтіру	-	-	(11,457)	(9,874)	-	-	(7,857)	-	-	-	-	-	(29,188)
Есептен шығарылғандар	-	-	41,867	1,687	187	-	2,537	-	-	866	-	-	47,144
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырма және басқа да түзетулер	410	398	5,391	603	(1)	-	(350)	11	-	-	1	(4)	6,459
2019 ж. 31 желтоқсан	(36,305)	(45,797)	(302,834)	(23,782)	(809)	(2,502)	(20,565)	(1,185)	-	(1,035)	(20)	(167)	(435,001)
Жиыны				(408,718)			(23,876)			(2,220)	(20)	(167)	(435,001)

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	Клиенттерге берілген заемдар (11-ескертпе)				Басқа активтер (19-ескертпе)			Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері* (9,10-ескертпе)			Ақшалай қаражат және оның баламалары (5-ескертпе)	Кредиттік мекемелердегі қаражат (8-ескертпе)	Жиыны
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	1-кезең	2-кезең	3-кезең	1-кезең	2-кезең	3-кезең	1-кезең	1-кезең	
2018 ж. 1 қаңтар	(34,207)	(31,973)	(210,834)	(78,155)	(952)	(3,056)	(3,738)	(1,223)	(4)	(1,480)	(10)	(334)	(365,966)
1-кезеңге аудару	(10,909)	6,718	4,191	-	(2)	2	-	(4)	4	-	-	-	-
2-кезеңге аудару	1,522	(1,602)	80	-	25	(132)	107	8	(8)	-	-	-	-
3-кезеңге аудару	4,800	4,333	(9,133)	-	-	376	(376)	-	-	-	-	-	-
Тәуекел модельдеріндегі/өлшемдеріндегі өзгерістер**	9,567	(6,713)	(178,625)	27,305	(224)	281	(14,600)	636	(12)	1	2	151	(162,231)
Қаржы активтерін жаңадан беру немесе сатып алу**	(21,302)	-	-	-	-	-	-	(338)	-	-	-	-	(21,640)
Қаржы активтерін тануды тоқтату**	8,103	2,491	103,151	38,120	-	-	-	11	-	-	-	-	151,876
Бұрын есептен шығарылған активтер бойынша резервтерді қалпына келтіру	-	-	(108,298)	(2,570)	-	-	-	-	-	-	-	-	(110,868)
Есептен шығарылғандар	-	-	104,690	7,068	9	-	3,866	17	-	355	-	-	116,005
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырма және басқа да түзетулер	(1,090)	(1,970)	(28,139)	(6,412)	98	833	1,158	(208)	(1)	(757)	(1)	(49)	(36,538)
2018 ж. 31 желтоқсан	(43,516)	(28,716)	(322,917)	(14,644)	(1,046)	(1,696)	(13,583)	(1,101)	(21)	(1,881)	(9)	(232)	(429,362)
Жиыны				(409,793)			(16,325)			(3,003)	(9)	(232)	(429,362)

*Амортизацияланған құнмен бағаланатын борыштық бағалы қағаздарды қоса (10-ескертпе).

** Пайда мен залал туралы шоғырландырылған есептегі «Кредиттік залалдар бойынша шығыстар» бабы «Тәуекел модельдеріндегі/өлшемдеріндегі өзгерістер», «Қаржы активтерін жаңадан беру немесе сатып алу» және «Қаржы активтерін тануды тоқтату» баптарынан тұрады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	Клиенттерге берілген заемдар (11-ескертпе)	Кредиттік мекемелердегі қаражат (8-ескертпе)	Сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар (9-ескертпе)	Өзге активтер (19-ескертпе)	Жиыны
2016 ж. 31 желтоқсан	(284,752)	-	(3,884)	(4,516)	(293,152)
Қосымша резервтер жасақтау	(334,456)	(200)	(495)	(14,250)	(349,401)
Резервтерді қайта қалпына келтіру	269,246	99	1,636	11,118	282,099
Есептен шығарылғандар	37,215	101	388	2,064	39,768
Еншілес кәсіпорынның шығуы	2,603	-	-	7	2,610
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырма	(7,017)	-	(98)	(344)	(7,459)
2017 ж. 31 желтоқсан	(317,161)	-	(2,453)	(5,921)	(325,535)

2019, 2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде Топ салық салу объекті болып табылмайтын, салықтық мақсаттар үшін заем бойынша талап ету құқығын тоқтатпастан 43,554 миллион теңге, 111,758 миллион теңге және сәйкесінше 37,215 миллион теңге көлемінде заем сомаларын есептен шығарды.

Резервтер берілген кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша резервтерді білдіреді. Резервтердегі қозғалыс былайша көрсетілген:

2019 ж. 31 желтоқсан				
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиынтығы
Жылдың басында	(152)	(1,061)	(1,333)	(2,546)
1-кезеңге аудару	-	-	-	-
2-кезеңге аудару	-	-	-	-
3-кезеңге аудару	-	38	(38)	-
(Қосымша резервтерді қалыптастыру)/қалпына келтіру	(208)	194	(1,294)	(1,308)
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырма	(5)	(9)	(56)	(70)
Жылдың аяғында	(365)	(838)	(2,721)	(3,924)

2018 ж. 31 желтоқсан				
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	Жиынтығы
Жылдың басында	(129)	(13,539)	(4,783)	(18,451)
1-кезеңге аудару	(400)	397	3	-
2-кезеңге аудару	-	(629)	629	-
3-кезеңге аудару	-	11,598	(11,598)	-
Қалпына келтіру	380	1,121	14,450	15,951
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырма	(3)	(9)	(34)	(46)
Жылдың аяғында	(152)	(1,061)	(1,333)	(2,546)

2017 ж.	
Жылдың басында	(987)
Резервтер құру	(2,810)
Резервтерді қалпына келтіру	4,547
Еншілес кәсіпорын сатып алу	(17,336)
Еншілес кәсіпорынның шығуы	501
Есептен шығарылғандар	50
Шетел валютасын қайта бағалаудан айырма	(63)
Жылдың аяғында	(16,098)

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

24. Салық салу

«Халық Банк Қырғызстан» ААҚ, «Халық Банк Грузия» АҚ, «Казкоммерцбанк Таджикистан» ЖАҚ, «Tenge Bank» АҚБ және «Москоммерцбанк» КБ (АҚ) қоспағанда, Банк пен оның еншілес кәсіпорындарына Қазақстан Республикасында салық салынады. «Москоммерцбанк» КБ-ға (АҚ) Ресей Федерациясында салық салынады. «Халық Банк Қырғызстан» ААҚ-қа Қырғыз Республикасында салық салынады. «Халық Банк Грузия» АҚ-қа Грузияда салық салынады. «Халық Банк Тәжікстан» ЖАҚ-қа Тәжікстан Республикасында салық салынады. «Tenge Bank» АҚБ-ға Өзбекстан Республикасында салық салынады.

Пайдаға салынатын салық бойынша шығын мыналардан құралады:

	2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Салық бойынша ағымдағы шығын	56,466	24,881	38,817
Мезгілдік айырманың пайда болуына және есептен шығарылуына байланысты кейінге қалдырылған салық бойынша (үнем) /шығын	(20,492)	57,593	(13,219)
Пайдаға салынатын салық бойынша шығын	35,974	82,474	25,598

Кейінге қалдырылған салық бойынша (үнемдеу)/шығындар мынадай мезгілдік айырмалармен байланысты:

	2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды құралдардың және қаржы активтерінің әділ құны	(19,330)	17,708	(14,608)
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар, есептелген амортизация	240	(2,984)	1,676
Клиенттерге берілген заемдар, күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтер/құнсыздануға резервтер	(37)	(3,513)	(258)
Ағымдағы жылы танылған, өткен жылдың пайдаланылмаған салықтық зиян (2018 – заңды біріктірілуге байланысты)	-	45,271	-
Бизнестің бірігіуіне байланысты кейінге қалдырылған салық	-	-	1,638
Басқасы	(1,365)	1,111	(1,667)
Кейінге қалдырылған салық бойынша (үнемдеу) / шығындар	(20,492)	57,593	(13,219)

Қазақстандық заңды тұлғалар үшін 2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде пайда салығының мөлшерлемесі 20 % құрады. Мемлекеттік бағалы қағаздар мен кейбір бағалы қағаздар бойынша түскен табысқа салық салынбайды.

Ресей Федерациясы, Қырғыз Республикасы, Грузия, Тәжікстан Республикасы және Өзбекстан Республикасында пайдаға салынатын салықтың мөлшерлемесі тиісінше 20%, 10%, 15%, 23% және 20% құрайды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Пайдаға салынатын салықтың тиімді мөлшерлемесі пайда салығының нормативтік мөлшерлемесінен өзгеше болады. Төменде 20% нормативтік мөлшерлемеге сәйкес есептелген пайда салығына жұмсалған шығынды нақты пайда салығының шығындарымен сәйкестендіру есебі берілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Салық салынғанға дейінгі пайда	370,485	325,931	189,185
Пайда салығының нормативтік мөлшерлемесі	20%	20%	20%
Нормативтік мөлшерлеме бойынша пайда салығы бойынша шығындар	74,097	65,186	37,837
Мемлекеттік бағалы қағаздар бойынша салық салынбайтын табыс және өзге бағалы қағаздардан түскен, салық салынбайтын табыс	(40,956)	(39,238)	(14,233)
Басқа мөлшерлеменен салық салынатын еншілес кәсіпорындардың пайдасы	(174)	(117)	(299)
Шегерімге жатқызылмайтын шығындар:			
- пайдаланылмаған* салықтық зияндарды тануды тоқтату	-	45,271	-
- сыйлықақылар	3,193	2,294	-
- өзге провизиялар	331	1,334	609
- жалпы және әкімшілік шығындар	614	298	202
- қайырымдылық	-	-	328
Еншілес ұйымның шығуы	-	2,856	-
Басқалары	(1,131)	4,590	1,154
Пайдаға салынатын салық бойынша шығын	35,974	82,474	25,598

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерге мыналар жатады:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Шегерілетін мезгілдік айырманың салықтық тиімділігі:			
Есептелген сыйлықақылар	3,083	2,908	3,246
Туынды қаржы құралдарының әділ құны	3,424	2,781	1,334
Есептелген демалыс шығындары	609	554	474
Болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық зияны*	-	-	45,491
Басқалары	67	97	2,439
Мерзімі кейінге қалдырылған салық активі	7,183	6,340	52,984
Салық салынатын мезгілдік айырманың салықтық тиімділігі:			
Клиенттер қаражатының әділ құнын түзету	(42,191)	(42,951)	(43,633)
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар, есептелген амортизация	(9,997)	(9,756)	(12,740)
Клиенттерге берілген заемдар бойынша құнсыздану резерві	(370)	(406)	(3,920)
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды құралдардың және қаржы активтерінің әділ құны	-	(19,089)	(744)
Басқасы	2	(3)	(219)
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттеме	(52,556)	(72,205)	(61,256)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	(45,373)	(65,865)	(8,272)

*2018 ж. 20 сәуірде ККБ акционерлерінің жылдық жалпы жиналысында және Банк пен ККБ акционерлерінің бірлескен жалпы жиналысында ККБ-ны Банкке біріктіру нысанында ерікті қайта ұйымдастыру жүргізу туралы шешім қабылданды. 2018 ж. маусымда Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Қазақстанның банк жүйесінің реттеушісі ретінде қайта ұйымдастыруды мақұлдады. Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес біріктірілген жағдайда кредиттік резервтерді құру нәтижесінде туындаған салық зияндары заңды тұлғалар арасында берілмейді. Нәтижесінде салық зияндарына қатысты ККБ таныған кейінге қалдырылған салық активі Банкке берілмейді, сондықтан Банк 2018 ж. 31 желтоқсан жағдайына осы кейінге қалдырылған салық активтерін тануды тоқтатты.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Ағымдағы салық активтері мен міндеттемелері:

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Өтеуге жататын пайдаға салынатын салық	1,704	34,478	15,320
Пайдаға салынатын салық бойынша міндеттемелер	(10,029)	(126)	(2,720)
Ағымдағы салық (міндеттемесі) / активі	(8,325)	34,352	12,600

Топ қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алу құқығы бар жағдайларда мерзімі кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерін өзара есепке алуды жүргізді. Өзара есепке алудан кейін ұсынылған сомалар мыналардан тұрады:

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық активі	197	323	517
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	(45,570)	(66,188)	(8,789)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	(45,373)	(65,865)	(8,272)

Қазіргі уақытта Қазақстанда және Топ өз қызметін жүргізіп отырған басқа елдерде уәкілетті мемлекеттік және өңірлік органдар енгізген түрлі салықтарға байланысты бірқатар заңдар әрекет етеді. Мұндай салықтарға қосымша құн салығы, табыс салығы, әлеуметтік салық, т.б. жатады. Қолданылатын ережелер көпшілік жағдайда онша айқын болмайды немесе бұрынғы оқиғалар санының шектеулілігіне байланысты мүлдем жоқ. Кейде ережелерге заңдық түсінік беру мәселесіне келгенде, түрлі ведомстволар арасында немесе тіпті бір ведомствоның өз ішінде түрлі пікірлер туындап жатады, ал бұл өз кезегінде пікір қайшылығына әкеп соғады. Салықтық декларациялар, сонымен қатар заңдық реттеудің басқа жақтары (мәселен, кедендік және валюталық бақылау мәселелері) бірнеше ведомствоның қолына берілген, олардың әрқайсысы бұзушылықтарға жол берілгенге өз тараптарынан заңға сәйкес елеулі сомада айыппұлдар мен өсімпұлдар салуға құқылы. Мұндай жағдай салықтық заңнама жүйесі елеулі жетілдірілген басқа дамыған елдермен салыстырғанда, Қазақстандағы салықтық тәуекелдер қаупінің деңгейі әлі де біршама жоғары екендігін көрсетеді.

Топ өз қызметін жүргізетін елдердің коммерциялық заңнамасы бойынша берілетін түсінік бір мәнді болмауы мүмкін. Сонымен қатар салық органдарында іскерлік қызметке қатысты еркін пікір қалыптасу тәуекелі де болады. Салық органдарының Топ қызметіне қатысты мұндай пікірлеріне байланысты басшылық тарапынан дауласу болған жағдайда қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдар туындауы мүмкін.

Мұндай белгісіздік, мәселен, қаржы құралдарына салықтық түсініктеме беру және мәмілелер бойынша баға көрсеткіштерінің нарықтық деңгейін анықтау мәселесіне қатысты туындауы мүмкін. Сондай-ақ клиенттерге берілген заемдар мен заемдарға теңестірілген берешек бойынша мүмкін болатын зиян резервін құрастыру және қалпына келтіру жөніндегі мезгілдік салықтық айырма салық органдары тарапынан салық салынатын базаны азайту ретінде қаралып, әртүрлі түсіндірілуі мүмкін.

Қазақстанда салық органдары соңғы бес жыл ішіндегі салықтық есептемеге тексеру жүргізе алады. Дегенмен, жоғарғы сатыдағы салық органы қажет болған жағдайда қосымша тексеру жүргізе алады. Мұнымен қатар сот органдарының түсініктемесіне сәйкес, сот тарапынан салық органдарының тексеру жүргізуіне кедергі келтіру фактісі анықталған жағдайда салықтық есептеме тексерілетін мерзім ұзартылуы мүмкін.

Басшылықтың пікірінше, Топ өз қызметін салықтық заңнамаға сәйкес жүргізеді, алайда тиісті органдардың салық мәселелері бойынша түсінік беруге қатысты басқаша көзқарас ұстану тәуекелі бар.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Мерзімі кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесінің қозғалысы:

	2019 ж.	2018 ж.	2017 ж.
Жыл басындағы кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	65,865	8,272	22,350
Мезгілдік айырманың пайда болуы және шығынға жазуымен байланысты кейінге қалдырылған салық бойынша (үнемдеу)/ шығындар	(20,510)	57,537	(13,441)
Бизнестің бірігуіне байланысты кейінге қалдырылған салық	-	-	(1,416)
Еншілес кәсіпорынның шығуына байланысты кейінге қалдырылған салық	-	-	557
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар қайта бағаланатын күнгі жағдай бойынша өзге жиынтықты табыста танылған	18	56	222
Жыл аяғындағы кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	45,373	65,865	8,272

25. Өзге міндеттемелер

Өзге міндеттемелер мыналардан құралады:

	2019 ж. 31 желтоқсан	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Жалғасатын қатысудан міндеттемелер	26,167	952	-
Қызметкерлермен есеп айырысу, сыйлықақылар мен демалыстар бойынша есептеу	19,243	17,256	18,240
Алынған өзге аванстар	8,144	3,767	2,369
Салықтар бойынша берешек, пайдаға салынатын салықтан басқа	5,394	5,218	4,088
Коммерциялық жылжымайтын мүлік бойынша кредиторлар	5,252	2,958	9,589
Жалдау бойынша міндеттемелер	4,871	-	-
Банктік емес қызмет бойынша кредиторлар	4,421	3,942	5,250
Төленетін жалпы және әкімшілік шығындар	2,083	1,183	1,994
Банктік қызмет бойынша кредиторлар	1,266	1,617	7,539
Карточкалық операциялар бойынша есеп айырысулар	-	1,119	4,318
Артықшылықты акциялар бойынша міндеттемелер*	-	-	12,149
Басқасы	201	943	883
Өзге міндеттемелердің жиыны	77,042	38,955	66,419

*2018 ж. 20 сәуірде ККБ акционерлердің талабымен акциялар бөлігіне жүргізілген сатып алуды ескере отырып, 2018 ж. 16 ақпандағы ККБ акционерлерінің кезектен тыс жалпы жиналысында қабылданған талаптарда, тәртіпте және мерзімде орналастырылған артықшылықты акцияларды жай акцияларға айырбастау процесін аяқтады. 592 миллион теңге сомасындағы пайда танылып, пайда және залал туралы шоғырландырылған есепте «Өзге кірістер» бабына енгізілді.

Жалғасып жатқан қатысудан міндеттеме «7-20-25» атты мемлекеттік ипотекалық бағдарламасымен және басқа да бағдарламалармен байланысты, «Баспана» ипотекалық ұйымы» АҚ (бұдан әрі – «Оператор») алдындағы міндеттемені білдіреді. Аталған бағдарламаның талаптарына сәйкес Банк заемшыларға ипотекалық заемдар ұсынады және заемдар бойынша талап ету құқығын бағдарламаның Операторына табыстайды. Бағдарламаға және сенімгерлікпен басқару шартына сәйкес Банк табысталған ипотекалық заемдар бойынша сенімгерлікпен басқаруды іске асырады. Бұл ретте кредит бойынша негізгі борыш пен сыйақының мерзімі күнтізбелік 90 күннен артық кешіктірілген жағдайда Банк табысталған ипотекалық заемдар бойынша талап ету құқығын сатып алуға тиісті. Кері сатып алу сатып алатын күні заемның номиналды құнымен іске асырылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Банк аталған активтерге берілген меншік құқығына байланысты барлық тәуекелдерді, атап айтқанда кредит тәуекелін, және пайдаларды бермегенін және сақтамағанын, бірақ табысталған активтерге бақылауды сақтап қалғанын және заемдарды қатысу көлеміне сай тануды жалғастыра беретінін белгіледі. Қатысу көлемі, Банктің әрі қарай қатысуы табысталған актив бойынша кепілдік түрін қабылдайтындықтан, Банк қайтаруға тиіс, алынған өтемнің ең жоғарғы сомасымен шектеледі. Банк активті клиенттерге берілетін заемдар құрамында өзінің әрі қарай қатысу көлемінде тануды жалғастыратындықтан, Банк онымен байланысты міндеттемені де таниды. 2019 және 2018 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аталған заемдар бойынша негізгі борыш 26,167 миллион теңгені және сәйкесінше 952 миллион теңгені құрады.

26. Капитал

2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес жарияланған, шығарылған және толығымен төленген акциялар саны мынадай түрде берілген:

	Шығаруға рұқсат етілген акциялар	Рұқсат етілген, бірақ шығарылмаған акциялар	Толығымен төленген және айналымға шығарылған акциялар	Құны өтеліп сатып алынған меншікті акциялар	Айналымдағы акциялар
2019 ж.					
31 желтоқсан:					
Жай акциялар	25,000,000,000	(11,552,455,218)	13,447,544,782	(1,790,959,592)	11,656,585,190
2018 ж.					
31 желтоқсан:					
Жай акциялар	25,000,000,000	(11,552,455,218)	13,447,544,782	(1,767,788,353)	11,679,756,429
2017 ж.					
31 желтоқсан:					
Жай акциялар	25,000,000,000	(12,311,142,941)	12,688,857,059	(1,695,040,240)	10,993,816,819

Барлық акциялар теңгеде көрсетілген. Айналымдағы акциялар қозғалысы мынадай түрде берілген:

	Акциялар саны Жай акциялар	Номинал/ орналастыру бағасы Жай акциялар
2016 ж. 31 желтоқсан	10,993,619,331	40,574
Өз акцияларын сатып алу	(4,925,498)	(1,675)
Құны өтелген акцияларды сату	5,122,986	562
2017 ж. 31 желтоқсан	10,993,816,819	39,461
Жай акцияларды шығару	758,687,723	65,332
Құны өтелген акцияларды сатып алу	(12,486,522)	(935)
Құны өтелген акцияларды сату	6,721,311	1,119
Заңды бірігуге байланысты өз акцияларын сатып алу	(66,982,902)	(7,391)
2018 ж. 31 желтоқсан	11,679,756,429	97,586
Құны өтелген акцияларды сатып алу	(46,726,224)	(16,304)
Құны өтелген акцияларды сату	23,554,985	13,111
2019 ж. 31 желтоқсан	11,656,585,190	94,393

Жай акциялар

2019, 2018 мен 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жарғылық капитал 209,027 миллион теңге, 209,027 миллион теңге және тиісінше 143,695 миллион теңгені құрады. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ 111,441 миллион теңге сомасына саны 1,790,959,592 данада сатып алынған меншікті жай акцияларға ие болды (2018 жылғы 31 желтоқсанда - 111,441 миллион теңге сомасына 1,767,788,353 дана; 2017 жылғы 31 желтоқсанда - 104,234 миллион теңге сомасына 1,695,040,240 дана).

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Айналымдағы жай акциялардың әрқайсысының бір дауысқа және дивидендке құқығы бар.
Құны өтелген акциялардың дауыс беру құқығы мен дивидендке құқығы жоқ.

Өткен қаржылық жылдарда төленген дивидендтер төмендегі кестеде келтірілген:

	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға 2019 жылы төленген	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға 2018 жылы төленген	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға 2016 жылы төленген
Бір жай акцияға ақшалай дивидендтің мөлшері	10.78	6.31	Төленген жоқ

Эмиссиялық табыс

Эмиссиялық табыс - енгізілген қаражат сомасының шығарылған акциялардың номиналдық құнынан артық түсімі.

27. Шартты қаржы міндеттемелері

Топтың шартты қаржы міндеттемелері мыналардан құралады:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Берілген кепілдіктер	408,027	415,531	300,565
Коммерциялық аккредитивтер	68,312	66,502	70,454
Заемдарды беру бойынша міндеттемелер	53,151	49,022	59,056
Шартты қаржы міндеттемелері	529,490	531,055	430,075
Минус - аккредитивтер бойынша ақшалай қамтамасыз ету	(33,453)	(31,015)	(50,144)
Минус - резервтер (23-Ескертпе)	(3,924)	(2,546)	(16,098)
Шартты қаржы міндеттемелері, нетто	492,113	497,494	363,833

Берілген кепілдіктер клиенттердің өтініштері бойынша Топ шығарған және есеп берілетін күнге әрекет ететін банктік кепілдік болып табылады. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ең ірі он клиент/клиенттер тобы үшін шығарылған өтелмеген кепілдіктер Топтың жалпы қаржы кепілдіктерінің 59%-ын құрады (2018 жылдың 31 желтоқсанында - 67%, 2017 жылдың 31 желтоқсанында - 46%), олар Топ капиталының 18% құрды. (2018 жылдың 31 желтоқсанында - 26%, 2017 жылдың 31 желтоқсанында - 15%).

Коммерциялық аккредитивтер клиенттердің өтініштері бойынша Топ шығарған, олар бойынша есепті күні төлем жүргізілмеген аккредитивтерді білдіреді. 2019 ж. 31 желтоқсанға, ең ірі өтелмеген аккредитивтерге Топтың коммерциялық аккредитивтерінің барлық сомасының 52% келді (2018 ж. 31 желтоқсанда - 55%, 2017 ж. 31 желтоқсанда - 44%) және олар, Топ капиталынан 3% құрады (2018 ж. 31 желтоқсанда - 3%; 2017 ж. 31 желтоқсанда - 3%).

Топ, заем алумен байланысты, егер бұл қажет болса, қаржы құралдары пайда болғанда, кепілмен қамтамасыз етуді талап етеді. Әдетте, Топ заемшының кредит тәуекелін бағалау немесе топ ұстап отырған басқа депозиттерге талдау жасау арқылы, қажетсіздігі айқындалғаннан басқа жағдайларда, кепілмен қамтамасыз етуді талап етеді. Кепілмен қамтамасыз етудің түрлері көп және банктерде сақтаулы тұрған салымдардан, мемлекеттік бағалы қағаздардан және басқа да активтерден құралуы мүмкін.

Күрделі шығындар бойынша алдағы кезеңдердің міндеттемелері

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың аяқталмаған құрылысқа қатысты күрделі шығындары бойынша шартты міндеттемелері 38 миллион теңгені құрады (2018 жылғы 31 желтоқсанда - 736 миллион теңге; 2017 жылғы 31 желтоқсанда 2,480 миллион теңге).

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Операциялық жалдау шарттары бойынша алдағы кезеңдердің міндеттемелері

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың кейінге шегерілмейтін операциялық жалдау шарттары бойынша елеулі міндеттемелері болған жоқ.

28. Таза пайыздық кіріс

	2019 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2018 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл
Пайыздық кіріске мыналар кіреді:			
Клиенттерге берілген заемдар	449,120	433,270	343,796
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша есептелетін қаржы активтері (ХҚЕС (IAS) 39 – сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар)	109,171	103,383	129,637
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегергенде амортизациялық құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	94,951	94,336	-
Ақшалай қаражат және олардың баламалары және кредит мекемелеріндегі қаражат	37,890	36,535	24,164
Басқа қаржы активтері	10,218	8,175	-
Пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	8,954	6,342	8,731
Пайыздық кірістің жиыны	710,304	682,041	506,328
Пайыздық шығыстарға мыналар кіреді:			
Клиенттердің қаражаты	(216,588)	(246,223)	(191,715)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(82,800)	(84,126)	(61,729)
Өзге пайыздық шығыстар	(7,784)	-	-
Кредит мекемелерінің қаражаты	(4,760)	(3,423)	(4,361)
Басқа қаржы міндеттемелері	(394)	-	-
Пайыздық шығыстың жиыны	(312,326)	(333,772)	(257,805)
Кредиттік залалдар бойынша шығысқа дейін таза пайыздық кіріс	397,978	348,269	248,523

2019 жылға ТПМ әдісі бойынша есептелген жалпы пайыздық кіріс басқа жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санаттағы қаржы активтері үшін 109,171 миллион теңгені құрады (2018 ж.: 103,383 миллион теңге; 2017 ж.: 129,637 миллион теңге), ал амортизациялық құн бойынша көрсетілетін қаржы активтері үшін 592,179 миллион теңгені құрады (2018 ж.: 572,316 миллион теңге; 2017 ж.: 367,960 миллион теңге). 2019 жылға ТПМ әдісі бойынша есептелген жалпы пайыздық шығыс амортизациялық құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер үшін 312,326 миллион теңгені құрады (2018 ж.: 333,772 миллион теңге; 2017 ж.: 257,805 миллион теңге).

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

29. Қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістер

Қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістер мынадай табыс көздерінен алынған:

	2019 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2018 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл
Төлем карточкаларына қызмет көрсету	63,147	53,866	34,845
Банктік аударымдар – есеп айырысу шоттары	15,878	16,456	14,395
Кассалық операциялар	11,335	12,010	11,194
Берілген кепілдіктер және аккредитивтер	9,718	7,019	5,406
Клиенттердің зейнетақы төлемдеріне қызмет көрсету	8,131	8,037	7,776
Банктік аударымдар – жалақы төлемдері бойынша жобалар	6,925	7,200	7,261
Клиенттердің шоттарына қызмет көрсету	3,310	4,049	3,006
Басқасы	4,812	4,604	3,757
	123,256	113,241	87,640

Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстарға мыналар кіреді:

	2019 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2018 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл
Төлем карточкалары	(37,231)	(22,512)	(12,376)
Депозиттерді сақтандыру	(12,121)	(12,293)	(10,729)
Банктік аударымдар	(1,327)	(1,219)	(1,256)
Шетел валютасымен жасалатын операциялар	(1,106)	(1,074)	(803)
Коллекторларға төленген комиссиялар	(314)	(482)	(342)
Басқасы	(2,547)	(1,426)	(1,226)
	(54,646)	(39,006)	(26,732)

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістердің және қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстардың егжей-тегжейлі сомалары ағымдағы жылды көрсету үшін қайта жіктелген болатын.

Топ 2019 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жылда «Қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістерді» ашып көрсетудің презентациясын өзгертті, атап айтқанда, «төлем карталарына қызмет көрсету» бойынша комиссиялық кіріс «пластикалық карталар бойынша операциялар» бойынша комиссиялық кіріске өзгертілді. Осыған байланысты, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы комиссиялық кірістер мен шығыстар жоғарыда көрсетілгендей, ескертпенің толық баптары бойынша тиісті түрде өзгертілген болатын. Топ басшылығы аталған презентация комиссиялық кірісті алудың қайнар көзін ең жақсы тәсілмен көрсетті деп есептейді.

Бұндай қайта жіктеу 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдарда шоғырландырылған қаржылық есептілігінде Топтың таза комиссиялық кірісіне ықпал етпейді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

30. Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайда/(залал)

Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайда/(залал):

	2019 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2018 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл
Саудаға арналған деп жіктелінген қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайда/(залал):			
Туынды құралдар мен сауда операциялары бойынша жүзеге асырылмаған таза пайда/(залал)*	(18,580)	96,346	19,468
Туынды құралдармен жасалатын операциялар бойынша таза жүзеге асырылған пайда/(залал)	(1,415)	12,655	793
Сауда операциялары бойынша жүзеге асырылған таза пайда	1,261	5,157	11,162
Саудаға арналған деп жіктелінген қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайданың/(залалдың) жиыны	(18,734)	114,158	31,423

*2018 ж. туынды қаржы құралдарымен операциялар бойынша жүзеге асырылмаған пайда негізінен әділ құны долларға қатысты теңгенің құнсыздануына байланысты айтарлықтай ұлғайған ҚРҰБ своптары бойынша туындады.

31. Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза пайда/(залал)

Шетел валютасымен жүргізілетін операциялар бойынша таза пайда/(залал) мыналардан құралады:

	2019 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2018 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл
Сауда операциялары, нетто	37,212	32,985	26,055
Бағамдағы айырма, нетто	8,167	(97,562)	(31,004)
Шетел валютасымен операциялар бойынша таза пайданың/(залалдың) жиыны	45,379	(64,577)	(4,949)

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

32. Сақтандыру қызметінен алынған табыстар мен шығыстар

Сақтандыру қызметінен алынған табыстар мен шығыстар мыналардан құралады:

	2019 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2018 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл
Сақтандыру сыйлықақылары, брутто	132,329	108,789	76,212
Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақылары	(37,173)	(37,407)	(24,339)
Әлі алынбаған сақтандыру сыйлықақысы резервіндегі өзгеріс, нетто	(2,173)	(4,067)	3,235
Сақтандыру қызметінен алынған табыстың жиыны	92,983	67,315	55,108
Агенттерге комиссиялық сыйақы	(38,243)	(28,206)	(17,713)
Сақтандыру резервтері	(24,201)	(13,304)	(14,156)
Сақтандыру төлемдері	(22,193)	(18,476)	(16,746)
Қайта сақтандыруды шегеріп тастағанда, сақтандыру төлемдерінің жиыны	(84,637)	(59,986)	(48,615)
Сақтандыру қызметінен түсетін таза табыс	8,346	7,329	6,493

33. Операциялық шығыстар

Операциялық шығыстар мыналардан құралады:

	2019 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2018 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл
Жалақы және сыйлықақылар	79,231	77,563	51,124
Тозу және амортизация	11,596	10,929	9,692
Табыс салығын қоспағандағы салықтар	7,786	8,432	7,038
Ақпараттық қызметтер	4,515	5,584	3,314
Күзет	4,459	4,214	3,662
Сақтандыру агентіне сыйақы	4,288	1,670	1,888
Коммуналдық қызметтер	4,248	3,549	2,876
Байланыс	4,243	3,982	2,829
Жарнама және бейілділік бағдарламасы	4,157	1,683	1,481
Жендеу және қызмет көрсету	3,875	4,702	3,451
Жалдау	3,476	5,064	3,512
Қайырымдылық	2,004	1,011	1,643
Кеңселік және офистік заттар	1,555	1,792	1,249
Кәсіби қызметтер	1,495	1,521	4,895
Иссапарлық шығыстар	1,324	1,104	958
Көлік	766	853	696
Әлеуметтік іс-шаралар	254	208	142
Өкілдік шығыстар	254	140	81
Басқасы	2,700	3,222	5,266
	142,226	137,223	105,797

34. Акцияға шаққандағы пайда

Акцияға шаққандағы базалық және бытыраңқы пайда бас компанияның акционерлеріне тиесілі бір жылдағы таза пайданы жыл ішінде айналымдағы таза пайданы бөлуге қатысатын акциялардың орташа өлшемделген санына бөлу арқылы есептеледі.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Акционерлік қоғамдар туралы қазақстандық заңнамаға сәйкес, жай акциялар бойынша дивиденд мөлшері осы кезең ішіндегі артықшылықты акциялар бойынша дивиденд мөлшерінен аспауға тиіс. Ендеше, кезең ішіндегі таза пайда жай және артықшылықты акциялар арасында олардың бөлінбеген пайдаға заңдық және келісімшарттық құқықтарына сәйкес бөлінеді.

Төменде бір акцияға шаққандағы базалық және бытыраңқы пайда туралы мәліметтер келтірілген:

	2019 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2018 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл
Акцияға шаққандағы базалық және бытыраңқы пайда			
Бас компанияның акционерлеріне қатысты кезең ішіндегі таза пайда	334,511	254,238	173,362
Жай акцияларды ұстаушыларға қатысты таза пайда	334,511	254,238	173,362
Жалғасып жатқан қызметтен бір жылға түсетін таза пайда	334,511	244,264	163,587
Тоқтатылған қызметтен бір жылға түскен таза пайда	-	9,974	9,876
Акцияға шаққандағы базалық пайданың есебі үшін акциялардың орташа саны	11,678,815,976	11,173,948,398	10,994,491,507
Акцияға шаққандағы базалық және бытыраңқы пайда (теңгемен)	28.64	22.75	15.77
Жалғасып жатқан қызметтен акцияға шаққандағы базалық және бытыраңқы пайда (теңгемен)	28.64	21.86	14.88
Тоқтатылған қызметтен акцияға шаққандағы базалық және бытыраңқы пайда (теңгемен)	-	0.89	0.90

ҚҚБ талаптарына сәйкес сауда-саттық тізіміне енгізілген компаниялар үшін бір жай акцияның баланстық құны 2019, 2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мына төмендегі кестеде көрсетілген:

Акциялар түрі	2019 ж. 31 желтоқсан		
	Айналымдағы акциялар саны	Капитал (КҚБ ережесі негізінде есептелген)	Бір акцияның баланстық құны, теңгемен
Жай	11,656,585,190	1,297,502	111.31
		1,297,502	
Акциялар түрі	2018 ж. 31 желтоқсан		
	Айналымдағы акциялар саны	Капитал (КҚБ ережесі негізінде есептелген)	Бір акцияның баланстық құны, теңгемен
Жай	11,679,756,429	1,057,211	90.52
		1,057,211	
Акциялар түрі	2017 ж. 31 желтоқсан		
	Айналымдағы акциялар саны	Капитал (КҚБ ережесі негізінде есептелген)	Бір акцияның баланстық құны, теңгемен
Жай	10,993,816,819	926,206	84.25
		926,206	

Жай акцияларға қатысты капитал сомасы капиталдың қорытынды сомасы мен материалдық емес активтердің қалдық құнының сомасы арасындағы айырма ретінде есептеледі.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Топ басшылығы есеп беріліп отырған күнгі жағдайға сәйкес ҚҚБ талаптары толығымен орындалып отыр деп есептейді.

35. Қаржы тәуекелдерін басқару

Топтың қаржылық қызметі үшін тәуекелдерді басқарудың маңызы зор. Топ қызметіне тән болатын негізгі тәуекел түрлері мыналар:

- Кредит тәуекелі;
- Өтімділік тәуекелі; және
- Нарықтық тәуекел

Тәуекелдерді басқарудың пәрменді әрі тиімді саясатын қамтамасыз ету үшін Топ тәуекелдерді басқарудың негізгі қағидаттарын айқындады, бұлардың басты мақсаты Топты қазіргі бар тәуекелдерден қорғауға және жоспарланған көрсеткіштерге қол жеткізуге мүмкіндік беруді көздейді. Бұл аталған қағидаттарды Топ мынадай тәуекелдерді басқару кезінде пайдаланады.

Кредит тәуекелі

Кредит тәуекелі – контрагенттің Топ алдындағы өз қаржы міндеттемелерін орындамауы, дер кезінде орындамауы немесе толығымен орындамауы салдарынан Топтың шығынға ұшырау тәуекелі.

Кредит тәуекелдерін басқару және бақылауда тәуекел-менеджмент бөлімшесі маңызды рөл атқарады. Бұл бөлімше кредит тәуекелін сәйкестендіру, бағалау, бақылау және мониторинг шараларын енгізуді жүзеге асырады. Тәуекел-менеджмент бөлімшесі кредиттік шешімдер қабылдау, кредит беру ережелері мен бағдарламаларын келісу, кредит тәуекелін азайту үшін шаралар қолдану бойынша тәуелсіз нұсқаулар беру, лимиттерді бақылау, кредит тәуекелдері мониторингі, есептеме құрастыру, сондай-ақ сыртқы заңнамалық реттеу, сол сияқты ішкі талаптар мен рәсімдерге сәйкестікті бақылауды қамтамасыз ету процесіне тікелей қатысады.

Топ өзінің кредит тәуекелінің деңгейін бір заемшыға /контрагентке немесе заемшылар тобына қатысты, сондай-ақ салалық (және географиялық) сегменттер бойынша ең жоғары тәуекел мөлшерін анықтау арқылы айқындайды. Экономика салалары бойынша кредит тәуекелінің барынша жоғары шоғырлану лимитін Активтер мен Пассивтерді басқару (АПКОМ) комитеті белгілейді және бақылап отырады. Кредит беру бағдарламалары (Шағын және орта бизнеске кредит беру, бөлшек кредиттер) бойынша кредит тәуекелдерінің деңгейіне қатысты шектеулерді Басқарма бекітеді. Әрбір контрагент бойынша, оның ішінде банктер мен брокерлерді қоса алғанда, баланстық және баланстан тыс жекелеген тәуекелдер деңгейін тиісті Кредит комитеттері мен АПКОМ қарастырады. Белгіленген лимитті салыстырып отыру арқылы күн сайын тәуекелдердің нақты мөлшеріне мониторинг жүргізіледі.

Әрбір контрагент бойынша міндеттемелердің орындалмау тәуекелі баланстық және баланстан тыс тәуекелдерді қамтитын лимиттермен шектеледі.

Баланстан тыс кредиттік міндеттемелер пайдаланылмаған кредит желілері, кепілдемелер немесе аккредитивтер түрінде болады. Баланстан тыс шоттарда есепке алынатын қаржы құралдары бойынша кредит тәуекелі контрагенттің келісімшарт талаптары мен мерзімін орындай алмауынан мүмкін болатын залал ретінде анықталады. Баланстан тыс қаржы құралдарымен байланысты кредит тәуекелдеріне қатысты Топ пайдаланылмаған кредит желілерінің жалпы көлеміне тең мөлшерде шығындалады. Дегенмен, мүмкін болатын шығын көлемі жалпы пайдаланылмаған міндеттемелер көлемінен аз болады, өйткені көпшілік жағдайда кредит беруге байланысты туындайтын міндеттемелер контрагенттің кредит төлеудің ерекше стандарттарына сай келу мүмкіндігіне тікелей қатысты. Шартты міндеттемелерге қатысты Топ қаржы құралдарының балансында көрсетілген несие беруді бекіту, тәуекелді шектейтін лимиттер пайдалану және ағымдағы мониторинг жүргізу рәсімдеріне негізделген кредит саясатын ұстанады. Топ кредиттің өтелу мерзімін жіті қадағалайды, өйткені қысқа мерзімділерге қарағанда ұзақ мерзімді міндеттемелердің кредит тәуекелінің қаупі жоғарырақ.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Кредит комитеттерінің құрылымы мен өкілеттігі

Топтың Кредиттік саясатын жүзеге асыруды және кредиттік шешімдердің ретімен қабылдануын қамтамасыз етуші алқалық кредиттік органдарға кредит комитеттері, АПКОМ, Басқарма және Директорлар кеңесі жатады.

Коммерциялық Дирекция («КД»)

Кредиттік операциялар және корпоративтік клиенттердің кредиттік өтінімдері бойынша Банктің ішкі кредиттік саясатын жүзеге асыру – басты мақсаты болып табылатын Банктің алқалық органы.

Филиалдардың және филиал желісінің кредит комитеттері («ФКК», «ФЖКК»)

Филиалдар арқылы шағын және орта бизнес субъектілеріне қаржы құралдарын беруге қатысты Банктің ішкі кредиттік саясатын жүзеге асыру – басты мақсаты болып табылатын Банктің ФКК, ФЖКК.

ФКК мен ФЖКК кредит беру лимитін филиалдар бойынша Банк Басқармасы белгілейді. ФКК үшін белгіленген кредит беру лимиті шеңберінде филиал қаржы құралын беруге байланысты мәселелер бойынша өз бетімен шешім қабылдайды. ФКК лимиттен тыс жобалары бойынша және олар бойынша шешім қабылдау ФКК өкілеттілігіне кірмейтін жобалар бойынша шешімді ФЖКК қабылдайды. ФЖКК шешімдер қабылдау рәсімінде сондай-ақ Банк қызметтерінің сарапшылық қорытындыларын кешенді талдау негізінде жасақталған кредиттік топтаманы қарастыруды қамтиды.

Бас Банктің бөлшек кредит комитеті («ББ БКК») және Шешімдер қабылдау орталығы («ШҚО»)

Филиалдар арқылы бөлшек бизнес субъектілеріне қаржы құралдарын беруге қатысты Банктің ішкі кредиттік саясатын жүзеге асыру – басты мақсаты болып табылатын Банктің ББ БКК және ШҚО.

ШҚО төрт көз қағидатында негізделген, шешімдерді қабылдау бойынша өкілеттігі бар кредиттік андеррайтерлерден құралады. ШҚО Банк Басқармасы бекіткен өкілеттіктер мен ББ БКК бекіткен лимиттер шеңберінде шешімдер қабылдайды. ББ БКК лимиттен тыс және нормативтен тыс өтінімдерді және Банк Басқармасы бекіткен өкілеттіктер шеңберінде басқа да мәселелерді қарастыруға уәкілетті.

ШҚО мен ББ БКК жұмыс істеуімен қатар, табыс деңгейі тәуелсіз мемлекеттік органның деректерімен құжаттай расталатын жалақы алушы жеке тұлғаларға кредит беру туралы шешімдер қабылдауда автоматтандырылған тәсіл қолданылады. Мұндай көзқарас заемшының тәуекелдік профилін ескереді және шешім қабылдауда тәуекелдерді азайтуға мүмкіндік береді.

Шағын Бизнес бойынша Шешімдер Қабылдау Орталығы («ШБ бойынша ШҚО»)

2018 жылы шағын бизнес саласында 75 миллион теңгеден аспайтын мөлшердегі кредит өтінімдерін қарау – негізгі міндеті болып табылатын ШБ бойынша ШҚО құрылды.

ШБ бойынша ШҚО төрт көз қағидатында негізделген, шешімдерді қабылдау бойынша өкілеттігі бар кредиттік андеррайтерлерден құралады. ШҚО Банк Басқармасы бекіткен өкілеттіктер мен ФЖКК бекіткен лимиттер шеңберінде шешімдер қабылдайды.

Бас банктің, филиалдардың проблемалық кредиттері жөніндегі комитеті

Банктің алқалы органдары, олардың басты мақсаты – Банктің және оның филиалдарының проблемалық кредиттер бойынша қаражатты басқару, қызмет көрсету және олардың қайтарылуын қамтамасыз ету бойынша қызметін ұйымдастыруға және бақылауға қатысты Банктің ішкі кредит саясатын жүзеге асыру болып табылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Еншілес кәсіпорындардың уәкілетті /алқалы органдары

Еншілес кәсіпорындардың кредиттік өтінімдерін қарастыру және бекітуді еншілес кәсіпорнының ішкі құжаттарына сәйкес еншілес кәсіпорнының уәкілетті/алқалы органы жүзеге асырады. Нормативтен тыс және лимиттен тыс кредиттік өтінімдерді еншілес кәсіпорнының Директорлар кеңесі Банктің ішкі нормативтік құжаттарында көзделген тәртіпте Бас Банктің тиісті Кредит комитетінде алдын ала қарау кезінде бекітеді.

АПКОМ

Ақша тарту және оны орналастыруға байланысты банктік қызметтің кірістілігін ұлғайту және тәуекелдерді шектеу, сонымен қатар активтер мен пассивтерді басқару жөнінде орта мерзімді саясатты белгілеу мақсатын көздейтін Банктің алқалық органы. АПКОМ-ның басты мақсаттары: өтімділікті басқару, пайыздық мөлшерлеме тәуекелін басқару, бағалық тәуекелді басқару және басқа да банктік тәуекелдерді басқару.

АПКОМ, сондай-ақ контрагент банктерге елдік лимиттер мен лимиттер белгілеу функцияларын жүзеге асырады. АПКОМ Директорлар кеңесіне есеп береді.

Банк Басқармасы

Бас Банктің кредиттік комитетінің, филиал желісі кредиттік комитетінің, Бас Банктің бөлшек бизнестің кредит комитетінің өкілеттіктері шегінен шығып кететін немесе филиал желісі кредит комитетіне, Бас Банктің бөлшек бизнестің кредит комитетіне белгіленген лимиттен асатын кредиттік өтінімдер Банк Басқармасында қаралады.

Директорлар кеңесі

Банктің меншікті капиталының 5%-нан асатын сомаға берілген кредиттік өтінімдер, сондай-ақ Банкпен ерекше қарым-қатынаспен байланысқан тұлғалармен жасалатын мәмілелер Директорлар кеңесінде қаралады.

Кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері

Топтың кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері нақты активтерге тән жекелеген тәуекелдер мен жалпылама нарықтық тәуекелдердің әсеріне қарай елеулі өзгеріске ұшырап отырады.

Төменде беріліп отырған кестеде қаржы активтері мен шартты міндеттемелер бойынша кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері көрсетілген. Баланс шоттарындағы қаржы активтері үшін кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері активтерді есепке алуды және міндеттемелер мен қамтамасыз етуді қоспағанда осы активтердің баланстық құнына тең болады. Қаржы кепілдіктері мен басқа да шартты міндеттемелер үшін кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері кепілдеме бойынша төлем қажеттігі туындағанда немесе ашылған кредит желілері шеңберінде несие талап етілген жағдайда Топ төлеуге тиіс болатын ең жоғары көлемде тең болады (27-ескертпе). Кепілді қамтамасыз ету осы кепіл қамтамасыз ету ретінде алынған қаржы құралының баланстық құнымен көрсетіледі.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	2019 ж. 31 желтоқсан	
	Есепке алудан кейінгі кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері және кредит тәуекелінің таза мөлшері	Қамтамасыз ету
Ақша баламасы*	1,483,784	58,331
Міндетті резервтер	141,006	-
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері (үлестік бағалы қағаздар шегерілгенде)	155,531	-
Кредит мекемелеріндегі қаражат	53,161	-
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері (үлестік бағалы қағаздар шегерілгенде)	1,628,406	-
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегергенде амортизациялық құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	1,212,981	-
Клиенттерге берілген заемдар	3,752,445	3,277,632
Өзге қаржы активтері	102,424	-
Шартты қаржы міндеттемелері	525,566	33,453
	2018 ж. 31 желтоқсан	
	Есепке алудан кейінгі кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері және кредит тәуекелінің таза мөлшері	Қамтамасыз ету
Ақша баламасы*	1,558,872	65,036
Міндетті резервтер	115,741	-
Пайда немесе залал арқылы әділ құнымен бағаланатын қаржы активтері (үлестік бағалы қағаздар шегерілген)	168,298	-
Кредит мекемелеріндегі қаражат	55,035	-
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері (үлестік бағалы қағаздар шегерілгенде)	1,763,478	-
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегергенде амортизациялық құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	1,055,907	-
Клиенттерге берілген заемдар	3,481,079	2,154,902
Өзге қаржы активтері	75,718	-
Шартты қаржы міндеттемелері	528,509	31,015
	2017 ж. 31 желтоқсан	
	Есепке алудан кейінгі кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері және кредит тәуекелінің таза мөлшері	Қамтамасыз ету
Ақша баламасы*	1,590,152	372,643
Міндетті резервтер	111,039	-
Пайда немесе залал арқылы әділ құнымен бағаланатын қаржы активтері (үлестік бағалы қағаздар шегерілген)	129,341	-
Кредит мекемелеріндегі қаражат	87,736	-
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар (үлестік бағалы қағаздар шегерілген)	2,560,222	-
Клиенттерге берілген заемдар	3,251,102	2,838,024
Өзге қаржы активтері	45,458	-
Шартты қаржы міндеттемелері	413,977	50,144

* Бұл сома қысқа мерзімді заемдар мен бастапқы өтеу мерзімі 90 күннен аспайтын салымдарды білдіреді, бұлар ақшалай қаражаты мен оның баламасының құрамына кіргізілген.

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанындағы есептеме бойынша есепке алудан кейінгі кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері және кредит тәуекелінің таза мөлшері арасында айырмашылық жоқ.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғыландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы

4-ескертпеде айтылғандай, Топ құнсыздануға қатысты талап етілетін барлық қаржы активін бастапқы таныған сәттен бастап кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаю жағдайына мониторинг жүргізеді. Кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы анықталған жағдайда Топ кезекті 12 айда ғана емес, кредит берудің бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік залалдардың шамасы негізінде бағалау резервінің шамасын есептейді.

Топ кредит тәуекелінің бағалауын тәуекелдер үшін дефолт ықтималдылығының уақыттық құрылымын анықтаудағы негізгі үлес ретінде пайдаланады. Топ құзыреті немесе аймағы бойынша, сондай-ақ өнім мен заемшы түрі бойынша, кредит тәуекелін жіктеу бойынша талданған кредит тәуекелі бойынша тиімділік және дефолт туралы ақпарат жинайды. Пайдаланылатын ақпарат бағаланатын портфельге байланысты ішкі және сыртқы болып табылады. Топ активтер портфеліне кредит тәуекелі айтарлықтай ұлғайғандығын анықтау үшін әртүрлі критерийлерді пайдаланады. Критерийлер ретінде дефолт ықтималдылығының сандық өзгерістері де сапалық өзгерістері де пайдаланылады.

Қазынашылық операциялары (банкаралық операциялар, бағалы қағаздар, кері РЕПО келісімдері) үшін кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы әрбір қаржы активі үшін жеке бастапқы танылған сәтінен сандық көрсеткіштер (бастапқы танылған сәтінен 3 немесе одан көп тармаққа рейтингінің төмендеуі, бастапқы танылған сәтінен 1 немесе одан көп күнге мерзімін кешіктіру) және сапалық көрсеткіштер (эмитентке/контрагентке қатысты жағымсыз ақпарат, оның ішінде қаржы жағдайының нашарлауы, акционерлерінің ауысуы, беделін жоғалту тәуекелінің іске асуы, пруденциялық нормативтерді жүйелі түрде бұзу) негізінде анықталады.

Ұжымдық негізде бағаланатын банктік заемдар бойынша – кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы бастапқы танылған сәтінен 30 күннен асатын мерзімі өткен берешегі бар заемдар үшін және сегменттелген біртекті портфельдер үшін белгілі бір шекті мәндерді пайдалана отырып бастапқы танылған сәтінен бастап кредит берудің бүкіл мерзімі ішінде дефолт ықтималдылығының ұлғаюы негізінде, жеке негізде бағаланатын заемдар бойынша – ішкі кредит рейтингі төмендеген кезде және ішкі рейтингтік үлгіге сәйкес 10 пайыздық тармаққа қалған әрекет ету мерзімінің бойына дефолт ықтималдығы ұлғайған кезде (3-кезеңге жіктеу үшін қаржы жағдайы нашарлаған кезде қайта құрылымдаудың болуы) қосымша анықталады, заемшының сандық және сапалық көрсеткіштерінің өзгеруі, кепілді қамтамасыз етудің айтарлықтай нашарлауы және бастапқы таныған сәттен айтарлықтай қаржы қиындықтарының басқа да объективті растаулары негізінде Банк мамандарының сараптамалық қорытындылары анықталады.

Ұжымдық негізде бағаланатын заемдар үшін үшінші кезең берешектің мерзімі 60-90 күннен аса өткен кезде, жеке негізде бағаланатын заемдар бойынша – 60 күннен аса мерзімі өткен, қаржы жағдайының нашарлауына байланысты қайта құрылымдалған, ішкі кредит рейтингі және Банк мамандарының сараптамалық пікірі нашарлаған кезде анықталады.

Топ төмен кредит тәуекелі бар кейбір қаржы құралдарының есеп беру күніндегі кредит тәуекелі айтарлықтай ұлғаймаған деп санайды. Топ тек тәуелсіз және қаржы мекемелері үшін ғана шығарылған қаржы құралдарына қатысты аталған саясатты қолданады. Топ қаржы құралының сыртқы кредиттік рейтинг халықаралық рейтингтік агенттіктер «инвестициялық деңгей» анықтамасына балама жасаған төмен кредит тәуекелі бар деп есептейді.

Топ кредиттің айтарлықтай ұлғайғанын анықтау үшін пайдаланылатын критерийлер тиімді болып табылатынына көз жеткізу үшін мониторинг жүргізу рәсімдерін ендірді, бұл дегеніміз кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы тәуекел бойынша дефолтқа дейін және активтің 30 күнге мерзімі кешіктірілген деп саналғанда сәйкестендіріледі.

Болжамды ақпарат беру

Топ артық шығындарсыз және күш кетірмей қолжетімді болып табылатын болжамдық ақпаратты кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюын бағалаған, сонымен қатар ККЗ бағалаған кезде пайдаланады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Болжамдық элементтерді беру Топтың болжалын көрсетеді және әрбір сценарий үшін ықтималдылықты бағалауды қоса алғанда екі сценарий («базалық нұсқа» және «қолайсыз» сценарийлері) жасауды шамалайды. Күтілетін кредиттік зияндарға макроэкономикалық факторлар туралы жорамалдардың желілік емес ықпалын үлгілеу бірнеше сценарийді пайдалану мақсаты болып табылады. «Базалық» сценарийдің ықтималдығы 75%, ал «қолайсыз» сценарийдікі – 25%.

Болжамдарды әзірлеуді «Halyk Finance» АҚ тиісті экономикалық ауыспалының болашақ болжамының «базалық нұсқасын» және «қолайсыз нұсқасын» жасау үшін ішкі және сыртқы ақпаратты, сонымен қатар болжамның басқа ықтимал сценарийлерінің ауқымын пайдалана отырып, жүзеге асырады. Пайдаланылатын сыртқы ақпарат, сондай-ақ мемлекеттік органдар және ақша-кредиттік реттеу органдары жариялайтын экономикалық деректер мен болжамдарды қамтиды.

Топ белгілі бір болжамдау сценарийлеріне ықтималдылықты қолданады. Базалық сценарий аса ықтимал нәтиже болып табылады және Топ бюджетті жоспарлау және жасау үшін пайдаланатын ақпараттан тұрады. Топ қаржы құралдарының портфеліне әсер ететін негізгі көрсеткіштерді анықтады және құжаттады және тарихи деректердің статистикалық талдауын пайдалана отырып, макроэкономикалық ауыспалылар мен кредит тәуекелдері және кредиттік зияндар арасындағы өзара байланысты бағалады.

Сезімталдылыққа қатысты, көрсетілген стресс-факторларды қолданған кезде стресс-тестілеу нәтижелері Топтың қаржы көрсеткіштерінің нашарлағанын көрсетеді (күтілетін кредиттік залалдарға резервтің ұлғаюы, таза пайданың азаюы және клиенттердің қаражаты бойынша сомалардың кетуі).

Сол уақытта, Топтың меншікті капиталы мен өтімді активтерінің жеткілікті мөлшері бар екенін ескере отырып, Топтың қаржы жағдайының айтарлықтай нашарлауы және нормативтік талаптар мен нормалардың бұзылуы болжамдалмайды.

Тұтас алғанда, әрбір сценарий үшін болжамдалған макрофакторлардың нашарлауы және «қолайсыз» сценарийдің туындау ықтималдылығының ұлғаюы 1-кезеңнен 2-кезеңге өтетін заемдар санының ұлғаюына да, ККЗ бойынша шамаланған резервтердің ұлғаюына да алып келеді. Керісінше, болжамдалған макрофакторлардың жақсаруы немесе «базалық нұсқа» сценарийінің туындау ықтималдылығының ұлғаюы жағымды әсер етеді. Ауыспалылар арасындағы өзара байланыстың себебінен нақты бір сценарий үшін түрлі макрофакторлардағы өзгерістердің ықпалын, сонымен қатар нақты бір сценарийге тән пессимизм деңгейі мен оның туындау ықтималдылығы арасындағы өзара байланысты анықтау мүмкін емес.

Төменде келтірілген кестеде Топ өз қызметін жүргізетін ел және сәйкесінше ККЗ-ға маңызды ықпал ететін ел болып табылатын Қазақстан үшін 2019 және 2018 жж. 31 желтоқсан жағдайы бойынша пайдаланылатын экономикалық сценарийлерге енгізілген негізгі макроэкономикалық көрсеткіштер берілген

Пайдаланылатын макрофакторлар тізімі	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан	
	Анықтау	Ауқымы	Анықтау	Ауқымы
ЖІӨ өсімі	% өзгерістер	2.4% пен 3.6% арасында	% өзгерістер	1.0% мен 3.3% арасында
Инфляция	Инфляция %	5.8% бен 10.4% арасында	Инфляция %	6.5% пен 9.0% арасында
Мұнай бағасы	Бір баррельдің бағасы	45 АҚШ доллары мен 55 АҚШ доллары арасында	Бір баррельдің бағасы	45 АҚШ доллары мен 60 АҚШ доллары арасында

Қаржы активтері халықаралық рейтинг агенттігінің ағымдағы кредит рейтингіне немесе Топтың ішкі бағалау жүйесіне сәйкес жіктеледі. Ең жоғарғы мүмкін болатын рейтинг - AAA. Инвестициялық класқа жатқызылған қаржы активтеріне AAA-дан BBB-ге дейінгі рейтинг берілуі мүмкін. BBB-ден төмен рейтинг берілген қаржы активтері алып-сатарлық деңгей ретінде жіктеледі.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Топтың қаржы активтерінің кредит рейтингі (төменде егжей-тегжейлі көрсетілген клиенттерге берілген заемдарды қоспағанда) күтілетін кредиттік залалдар резервіне дейін мынадай түрде берілген:

	AA	AA-	A	BBB	<BBB	Кредиттік рейтинг берілмеген	2019 ж. 31 желтоқсан Жиыны
Ақшалай қаражат және оның баламасы*	333,315	150,360	192,281	746,969	52,473	8,406	1,483,804
Міндетті резервтер	-	-	-	133,033	7,973	-	141,006
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	8,360	332	1,167	19,616	114,002	41,554	185,031
Кредит мекемелеріндегі қаражат	2,557	6,700	5,151	9,009	16,741	13,170	53,328
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	342,889	15,289	47,820	1,073,913	111,244	39,766	1,630,921
Амортизациялық құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	1,046,755	13,752	153,036	1,213,543
Басқа қаржы активтері	-	-	-	-	-	126,300	126,300
Шартты қаржы міндеттемелері	-	-	-	-	-	529,490	529,490
	AA	AA-	A	BBB	<BBB	Кредиттік рейтинг берілмеген	2018 ж. 31 желтоқсан Жиыны
Ақшалай қаражат және оның баламасы*	154,798	78,873	18,155	1,225,899	49,562	31,594	1,558,881
Міндетті резервтер	-	-	-	105,856	9,885	-	115,741
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	1,067	2,395	-	111,470	49,674	22,230	186,836
Кредит мекемелеріндегі қаражат	-	10,200	50	3,344	35,828	5,845	55,267
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	258,777	-	-	1,286,964	185,272	34,920	1,765,933
Амортизациялық құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	1,045,358	-	10,990	1,056,348
Басқа қаржы активтері	-	-	-	-	-	92,043	92,043
Шартты қаржы міндеттемелері	-	-	-	-	-	531,055	531,055
	AA	AA-	A	BBB	<BBB	Кредиттік рейтинг берілмеген	2017 ж. 31 желтоқсан Жиыны
Ақшалай қаражат және оның баламасы*	110,970	76,897	162,142	1,110,837	87,307	41,999	1,590,152
Міндетті резервтер	-	-	-	101,881	9,158	-	111,039
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	1	-	113	95,570	46,797	2,495	144,976
Кредит мекемелеріндегі қаражат	440	211	14,616	12,029	57,379	3,061	87,736
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	324,164	-	-	2,035,381	187,232	21,101	2,567,878
Басқа қаржы активтері	-	-	-	-	-	51,379	51,379
Шартты қаржы міндеттемелері	-	-	-	-	-	430,075	430,075

* Бұл сома қысқа мерзімді заемдар мен бастапқы өтеу мерзімі 90 күннен аспайтын салымдарды білдіреді, бұлар ақшалай қаржы мен оның баламасының құрамына кіргізілген.

Банк секторының мекемелері тұтастай алғанда қаржы активтері мен шартты міндеттемелерге қатысты кредит тәуекеліне ұшырап отырады. Топтың кредит тәуекелдері Қазақстан Республикасында шоғырланған. Тол бекіткен Тәуекелдерді басқару саясатына сәйкес кредиттер бойынша лимитті орындау және кредитті өтеу қабілетін қамтамасыз ету мақсатында кредит тәуекелінің деңгейіне ұдайы мониторинг жүргізіліп отырады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Клиенттерге берілетін заемдар ішкі бағалауға сүйене отырып және басқа талдау рәсімдерінің негізінде жіктеледі. Тиісті департаменттер кредиттерді олардың тәуекел туғызуына және Топ үшін қауіп тудыратын әлеуетті зияндар тәуекеліне сәйкес жіктемелейді, ал мұндай жіктемелеуді тәуекелдерді басқару департаменті бекітеді.

Банк пен оның еншілес ұйымдары тәуекелдің түрлі санаты бойынша заемдарды ішкі жіктеу үлгісін қолданады. Заемның құнсызданғанын растайтын оқиға туындағаннан кейін үлгі заемшының қаржы көрсеткіштеріне, оның кредиттік тарихына, дебиторлық берешегінің сапасына, заемшының өтімділігіне, заемшыға тиісті нарықтық тәуекеліне, экономика саласына және басқа факторларға негізделе отырып, күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв сомасын бағалауға мүмкіндік береді. Арасында қажетті ақпаратты кредиттік талдаушылар модельге енгізіп отырады. Жүйеге енгізілген ақпаратты және клиенттерге берілген заемдардың құнсыздануына резерв сомасын бағалауды тәуекелдерді басқару департаменті тексеріп отырады.

Рейтингтік модель мынадай жіктемелеуді пайдаланады:

- Рейтингтік балл 1 – заем бойынша ең жоғары рейтинг, кредит тәуекелінің дәрежесі барынша төмен;
- Рейтингтік балл 2 – заем сапасы өте жоғары, кредит тәуекелінің дәрежесі өте төмен;
- Рейтингтік балл 3 – заем сапасы жоғары, кредит тәуекелінің дәрежесі төмен;
- Рейтингтік балл 4 – заем сапасы қанағаттанарлық, кредит тәуекелі болмашы дәрежеде;
- Рейтингтік балл 5 – экономикалық жағдайға байланысты кредит тәуекелі ұлғаюуы мүмкін;
- Рейтингтік балл 6 – экономикалық жағдайға байланысты кредит тәуекелінің дәрежесі жоғары болуы мүмкін;
- Рейтингтік балл 7 – дефолт тәуекелінің дәрежесі жоғары, заемшының төлем қабілеті экономикалық қолайлы жағдайлармен байланысты;
- Рейтингтік балл 8 – 10 – дефолт тәуекелі өте жоғары /дефолт

Бірыңғай заемдардың пулдары – кредиттік сипаттамасы жағынан бір-біріне ұқсас активтер тобы қағидаты (мәселен, экономика саласы, бизнес тұрпаты, кредит беру бағдарламасы, дефолт деңгейі, ішкі рейтингтер және өзге факторлар) бойынша біріктірілген клиенттер заемдары. Бірыңғай заемдар пулдарына ұжымдық негізде бағаланатын активтер жатқызылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Рейтингтік балл	2019 ж. 31 желтоқсан				
	1-кезең 12 ай ағымында күтілетін кредиттік залалдар	2-кезең кредит берудің бүкіл мерзімі ағымында күтілетін кредиттік залалдар	3-кезең кредит берудің бүкіл мерзімі ағымында күтілетін кредиттік залалдар	СҚКҚ	Барлығы
1-3	-	-	-	-	-
4	298,985	-	-	-	298,985
5	990,784	12,513	-	-	1,003,297
6	580,210	65,042	27,787	14,572	687,611
7	39,419	61,792	132,131	1,626	234,968
8-10	-	-	139,635	49,548	189,183
Корпоративтік клиенттерге берілген, жеке негізде бағаланатын заемдар	1,909,398	139,347	299,553	65,746	2,414,044
ШОБ және ББ клиенттеріне берілген, жеке негізде бағаланатын заемдар	330,989	9,018	72,304	11,344	423,655
Клиенттерге берілген, ұжымдық негізде бағаланатын заемдар	1,097,818	10,755	214,168	723	1,323,464
	3,338,205	159,120	586,025	77,813	4,161,163
Минус – күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв (23-ескертпе)	(36,305)	(45,797)	(302,834)	(23,782)	(408,718)
Клиенттерге берілген заемдар	3,301,900	113,323	283,191	54,031	3,752,445

Рейтингтік балл	2018 ж. 31 желтоқсан				
	1-кезең 12 ай ағымында күтілетін кредиттік залалдар	2-кезең кредит берудің бүкіл мерзімі ағымында күтілетін кредиттік залалдар	3-кезең кредит берудің бүкіл мерзімі ағымында күтілетін кредиттік залалдар	СҚКҚ	Барлығы
1-3	-	-	-	-	-
4	185,482	-	-	-	185,482
5	793,568	8,898	469	-	802,935
6	550,901	22,726	7,171	14,391	595,189
7	231,398	70,653	156,687	6,633	465,371
8-10	-	-	132,233	55,339	187,572
Корпоративтік клиенттерге берілген, жеке негізде бағаланатын заемдар	1,761,349	102,277	296,560	76,363	2,236,549
ШОБ және ББ клиенттеріне берілген, жеке негізде бағаланатын заемдар	409,942	13,741	141,645	15,627	580,955
Клиенттерге берілген, ұжымдық негізде бағаланатын заемдар	813,521	26,646	233,201	-	1,073,368
	2,984,812	142,664	671,406	91,990	3,890,872
Минус – күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв (23-ескертпе)	(43,516)	(28,716)	(322,917)	(14,644)	(409,793)
Клиенттерге берілген заемдар	2,941,296	113,948	348,489	77,346	3,481,079

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Рейтингтік балл	2017 ж. 31 желтоқсан
1-3	-
4	118,566
5	538,343
6	533,758
7	412,326
8-10	172,698
Корпоративтік клиенттерге берілген жеке негізде бағаланатын заемдар	1,775,691
ШОБ және ББ клиенттеріне берілген жеке негізде бағаланатын заемдар	176,503
Клиенттерге берілген ұжымдық негізде бағаланатын заемдар	812,048
	2,764,241
Минус – Құнсыздану резерві	(277,491)
Клиенттерге берілген заемдар	2,486,750
	2017 ж. 31 желтоқсан
Клиенттерге берілетін ұжымдық негізде бағаланатын заемдар (құнсызданбаған)	421,045
BBB-, BBB	36,746
BB+, BB, BB-	21,649
B+, B, B-	7,908
C	1,204
ККБ клиенттеріне берілген құнсызданбаған заемдар (резервтерді шегергенде)	488,552
ККБ клиенттеріне берілген құнсызданған заемдар (резервтері шегерілгенде)	275,800
ККБ клиенттеріне берілген барлық заем (резервтерді шегергенде)	764,352

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдайға сәйкес ККБ заемдары бойынша құнсыздануға жұмсалатын резервтер сомасы 39,670 миллион теңгені құрады, соның ішінде 23,095 миллион теңгесі ұжымдық негізде бағаланатын заемдармен байланысты.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

2019 ж. 31 желтоқсандағы және 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ұжымдық және жеке негізде құнсыздану мәніне бағаланатын, бөлшек бизнеске және ШОБ клиенттеріне берілген заемдардың кредиттік сапасы бойынша талдау келесі кестеде берілген:

	Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегергенге дейінгі заемдар	Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтер	Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегергеннен кейінгі заемдар
2019 ж. 31 желтоқсанға			
ББ клиенттеріне берілген заемдар			
Мерзімі кешіктірілмеген	898,387	(30,108)	868,279
Мерзімін кешіктіру:			
30 күнге дейін	23,525	(3,714)	19,811
31-ден 60 күнге дейін	4,443	(1,167)	3,276
61-ден 90 күнге дейін	9,153	(3,361)	5,792
91-ден 180 күнге дейін	10,278	(5,541)	4,737
180 күннен артық	96,746	(58,338)	38,408
ББ клиенттеріне берілген жеке және ұжымдық негізде бағаланатын барлық заем	1,042,532	(102,229)	940,303
ШОБ клиенттеріне берілген заемдар			
Мерзімі кешіктірілмеген	552,663	(14,507)	538,156
Мерзімін кешіктіру:			
30 күнге дейін	8,587	(997)	7,590
31-ден 60 күнге дейін	3,476	(465)	3,011
61-ден 90 күнге дейін	1,762	(147)	1,615
91-ден 180 күнге дейін	5,739	(3,634)	2,105
180 күннен артық	69,664	(39,323)	30,341
ШОБ клиенттеріне берілген жеке және ұжымдық негізде бағаланатын барлық заем	641,891	(59,073)	582,818
ШОБ және ББ клиенттеріне берілген жеке және ұжымдық негізде бағаланатын барлық заем	1,684,423	(161,302)	1,523,121
Корпоративтік клиенттерге берілген жеке және ұжымдық негізде бағаланатын барлық заем	2,452,781	(241,518)	2,211,263
Карточкалық операциялар бойынша барлық заем	23,959	(5,898)	18,061
Клиенттерге берілген заемдар	4,161,163	(408,718)	3,752,445

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегергенге дейінгі заемдар	Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтер	Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегергеннен кейінгі заемдар
2018 ж. 31 желтоқсанға			
ББ клиенттеріне берілген заемдар			
Мерзімі кешіктірілмеген	751,122	(30,601)	720,521
Мерзімін кешіктіру:			
30 күнге дейін	36,283	(5,343)	30,940
31-ден 60 күнге дейін	8,484	(2,926)	5,558
61-ден 90 күнге дейін	5,464	(2,291)	3,173
91-ден 180 күнге дейін	23,125	(10,555)	12,570
180 күннен артық	132,754	(80,111)	52,643
ББ клиенттеріне берілген жеке және ұжымдық негізде бағаланатын барлық заем	957,232	(131,827)	825,405
ШОБ клиенттеріне берілген заемдар			
Мерзімі кешіктірілмеген	510,454	(9,299)	501,155
Мерзімін кешіктіру:			
30 күнге дейін	12,594	(379)	12,215
31-ден 60 күнге дейін	8,112	(2,881)	5,231
61-ден 90 күнге дейін	10,206	(3,878)	6,328
91-ден 180 күнге дейін	6,348	(1,753)	4,595
180 күннен артық	87,500	(51,095)	36,405
ШОБ клиенттеріне берілген жеке және ұжымдық негізде бағаланатын барлық заем	635,214	(69,285)	565,929
ШОБ және ББ клиенттеріне берілген жеке және ұжымдық негізде бағаланатын барлық заем	1,592,446	(201,112)	1,391,334
Корпоративтік клиенттерге берілген жеке және ұжымдық негізде бағаланатын барлық заем	2,271,567	(203,451)	2,068,116
Карточкалық операциялар бойынша барлық заем	26,859	(5,230)	21,629
Клиенттерге берілген заемдар	3,890,872	(409,793)	3,481,079

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Келесі кестеде құнсызданған активтердің және мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған активтердің баланстық құны көрсетіледі:

	Жеке-дара негізде бағаланатын қаржы активтері				Ұжымдық негізде бағаланатын қаржы активтері		2019 жылғы 31 желтоқсан Барлығы
	Құнсызданбаған қаржы активтері		Құнсызданған қаржы активтері		Құнсызданбаған қаржы активтері		
	Активтердің жалпы баланстық құны	Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтің сомасы	Активтердің жалпы баланстық құны	Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтің сомасы	Активтердің жалпы баланстық құны	Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтің сомасы	
Кредит мекемелеріндегі қаражат	44,005	(166)	9,323	(1)	-	-	53,161
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	1,631,244	(990)	1,335	(668)	-	-	1,630,921
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	1,205,377	(554)	6,258	(6)	1,908	(2)	1,212,981
Клиенттерге берілген заемдар	2,386,392	(52,096)	451,307	(235,340)	1,323,464	(121,282)	3,752,445
Өзге қаржы активтері	-	-	107,975	(20,566)	18,325	(3,310)	102,424
	Жеке-дара негізде бағаланатын қаржы активтері				Ұжымдық негізде бағаланатын қаржы активтері		2018 жылғы 31 желтоқсан Барлығы
	Құнсызданбаған қаржы активтері		Құнсызданған қаржы активтері		Құнсызданбаған қаржы активтері		
	Активтердің жалпы баланстық құны	Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтің сомасы	Активтердің жалпы баланстық құны	Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтің сомасы	Активтердің жалпы баланстық құны	Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтің сомасы	
Кредит мекемелеріндегі қаражат	55,267	(232)	-	-	-	-	55,035
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	1,766,045	(2,559)	2,464	(17)	-	-	1,765,933
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	1,048,211	(426)	5,699	(12)	2,438	(3)	1,055,907
Клиенттерге берілген заемдар	2,189,196	(34,406)	444,918	(192,023)	1,256,758	(183,364)	3,481,079
Өзге қаржы активтері	-	-	46,729	(16,325)	45,314	-	75,718
	Жеке-дара негізде бағаланатын қаржы активтері				Ұжымдық негізде бағаланатын қаржы активтері		2017 жылғы 31 желтоқсан Барлығы
	Құнсызданбаған қаржы активтері		Құнсызданған қаржы активтері		Құнсызданбаған қаржы активтері		
	Активтердің жалпы баланстық құны	Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтің сомасы	Активтердің жалпы баланстық құны	Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтің сомасы	Активтердің жалпы баланстық құны	Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтің сомасы	
Кредит мекемелеріндегі қаражат	87,736	-	-	-	-	-	87,736
Қолда бар сатуға арналған инвестициялық бағалы қағаздар	2,565,425	-	2,453	(2,453)	-	-	2,565,425
Клиенттерге берілген заемдар	1,731,919	(16,444)	645,542	(193,106)	1,190,802	(107,611)	3,251,102
Өзге қаржы активтері	45,458	-	5,921	(5,921)	-	-	45,458

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсызданбаған мерзімі өткен заемдардың баланстық құны 23,463 миллион теңгені құрады (2018 жылғы 31 желтоқсанда – 35,640 миллион теңге; 2017 жылғы 31 желтоқсанда – 6,165 миллион теңге). Бұл заемдар бойынша өткізілген мерзім 90 күннен аспайды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – Топтың өз міндеттемелерін дер кезінде өтеуі үшін ақшалай қаражаттың жеткіліктілігін қамтамасыз ету қабілетсіздігіне байланысты тәуекел. Топтың өтімділік тәуекелі активті операциялар бойынша талаптардың мерзімі міндеттемелер бойынша өтеу мерзімімен сәйкессіздік (сәйкес келмеу) салдарынан туындайды.

Топтың қысқа мерзімді өтімділік тәуекелін басқару үшін Қазынашылық ақшалай қаражаттың қозғалысына күн сайын мониторинг және болжау жасайды. Ұзақ мерзімді өтімділік тәуекелін басқаруды өтімділіктің ұзақ мерзімді позицияларын талдау және елеуді кері позицияны түрлі әдістермен басқару бойынша шешімдер қабылдау арқылы АПКОМ жүзеге асырады.

Өтімділік тәуекелін басқару мақсатында Топ клиенттерге берілген несиелер бойынша төлемдер кестесін ескере отырып, қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін талдайды. Төменде келтірілген кестелерде Топтың қысқа мерзім ішінде өтімді қаражатқа деген қажеттілігін қанағаттандыру үшін қашан да қолда болатын қаражат ретінде «1 айдан аз» деген бағанға қамтылған, Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын бағалы қағаздарды қоспағанда, келісімшарт бойынша төлем жүргізілген күнге дейін қалған кезең негізінде топтастырылған қаржы активтері мен міндеттемелерге талдау берілген.

	1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	2019 жылғы 31 желтоқсан 5 жылдан жоғары	Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:						
Ақшалай қаражат және оның баламалары	1,660,923	3,414	-	-	-	1,664,337
Міндетті резервтер	88,664	8,084	39,259	3,990	1,009	141,006
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	67,151	124	18,798	43,555	55,403	185,031
Кредит мекемелеріндегі қаражат	26,543	266	21,346	4,729	277	53,161
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	90,815	218,030	659,083	356,391	306,602	1,630,921
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегеріп амортизацияланған құнмен бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	13,668	2,375	38,939	657,225	500,774	1,212,981
Клиенттерге берілген заемдар*	261,581	383,551	2,042,671	975,196	89,446	3,752,445
Өзге қаржы активтері	14,901	3,314	44,528	24,238	15,443	102,424
	2,224,246	619,158	2,864,624	2,065,324	968,954	8,742,306
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ:						
Клиенттердің қаражаты	3,033,841	382,085	2,030,783	553,693	406,011	6,406,413
Кредит мекемелерінің қаражаты	167,723	183	1,810	15,817	120,432	305,965
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы міндеттемелері	20,218	-	-	226	-	20,444
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	13,481	3,785	3,108	607,153	206,919	834,446
Өзге қаржы міндеттемелері	33,710	1,687	487	3,125	-	39,009
	3,268,973	387,740	2,036,188	1,180,014	733,362	7,606,277
Нетто позиция	(1,044,727)	231,418	828,436	885,310	235,592	
Жинақталған айырма	(1,044,727)	(813,309)	15,127	900,437	1,136,029	

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	2018 жылғы 31 желтоқсан	
					5 жылдан жоғары	Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:						
Ақшалай қаражат және оның баламалары	1,755,138	-	-	-	-	1,755,138
Міндетті резервтер	72,066	7,396	21,505	11,296	3,478	115,741
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	89,418	-	91,252	6,166	-	186,836
Кредит мекемелеріндегі қаражат	21,195	4,187	26,766	2,398	489	55,035
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	678,181	270,338	173,678	313,840	329,896	1,765,933
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегеріп амортизацияланған құнмен бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	11,814	1,298	36,170	504,704	501,921	1,055,907
Клиенттерге берілген заемдар*	243,746	355,008	2,026,943	677,369	178,013	3,481,079
Өзге қаржы активтері	40,610	4,244	1,324	15,250	14,290	75,718
	2,912,168	642,471	2,377,638	1,531,023	1,028,087	8,491,387
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ:						
Клиенттердің қаражаты	3,889,116	376,688	1,419,536	589,345	252,245	6,526,930
Кредит мекемелерінің қаражаты	35,645	372	3,913	15,196	113,253	168,379
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы міндеттемелері	2,473	16	4,330	203	-	7,022
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	13,751	3,785	66,768	493,465	323,022	900,791
Өзге қаржы міндеттемелері	21,005	2,475	2,654	864	14	27,012
	3,961,990	383,336	1,497,201	1,099,073	688,534	7,630,134
Нетто позиция	(1,049,822)	259,135	880,437	431,950	339,553	
Жинақталған айырма	(1,049,822)	(790,687)	89,750	521,700	861,253	

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	2017 жылғы 31 желтоқсан 5 жылдан жоғары	Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:						
Ақшалай қаражат және оның баламалары	1,746,100	34,448	-	-	-	1,780,548
Міндетті резервтер	67,863	7,264	25,913	4,372	5,627	111,039
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	88,026	165	37,695	9,040	10,050	144,976
Кредит мекемелеріндегі қаражат	41,090	26,417	14,838	3,056	2,335	87,736
Сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	370,578	166,677	347,918	639,530	1,040,722	2,565,425
Клиенттерге берілген заемдар*	297,204	276,167	1,911,598	598,089	168,044	3,251,102
Өзге қаржы активтері	22,224	1,245	3,868	18,121	-	45,458
	2,633,085	512,383	2,341,830	1,272,208	1,226,778	7,986,284
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ:						
Клиенттердің қаражаты	2,856,379	415,118	1,449,676	1,065,364	345,213	6,131,750
Кредит мекемелерінің қаражаты	162,072	189	2,340	8,723	81,827	255,151
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы міндеттемелері	244	-	492	5,095	-	5,831
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	13,030	4,046	114,024	578,030	253,266	962,396
Өзге қаржы міндеттемелері	31,529	3,034	3,370	260	12,180	50,373
	3,063,254	422,387	1,569,902	1,657,472	692,486	7,405,501
Нетто позиция	(430,169)	89,996	771,928	(385,264)	534,292	
Жинақталған айырма	(430,169)	(340,173)	431,755	46,491	580,783	

*«3 айдан 1 жылға дейін» бағанындағы клиенттерге берілетін заемдарға стандарттық емес өтелу мерзімі бар заемдар кіреді.

Активтер мен міндеттемелер олардың шарттар бойынша және төлемдер кестелері бойынша мерзімдерінің негізінде есепке алынады. Топ клиенттерге берілген ұзақ мерзімді заемдардың бір бөлігін Топ шығарған тиісті хабарламасынан кейін он айдың ішінде бір жақты тәртіпте қайта шақыруға құқылы.

Топ міндеттемелерінің елеулі үлесі клиенттердің мерзімді депозиттерінен, корпоративтік клиенттер мен жеке тұлғалардың ағымдағы шоттарынан және шығарылған борыштық бағалы қағаздардан құралады.

Басшылықтың пікірінше, талап етілгенге дейінгі және 1 айға дейінгі мерзіммен тартылған ағымдағы шоттар мен клиенттердің депозиттерінің ауқымды бөлігін құрайтынына қарамастан, мұндай депозиттерді салымшылардың санына және түріне қарай әртараптандыру, сондай-ақ Топтың өткен кезеңдерде жинақтаған тәжірибесі көрсетіп отырғандай, бұл депозиттер Топ қызметін қаржыландырудың ұзақ мерзімді және тұрақты көзін құрап отыр. Тиісінше, ағымдағы шоттардың елеулі үлесі өтімділікті талдау және басқару үшін тұрақты ресурс болып табылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Өтімділік тәуекелінің одан әрі талдамасы төменде келтірілген кестеде ХҚЕС (IFRS) 7-ге сәйкес берілген. Аталған кестеде көрсетілген көлемде қаржылық жағдай туралы біріктірілген есепте берілген мөлшерге сәйкес келмейді, өйткені осы презентацияға қаржы міндеттемелері және шартты қаржы міндеттемелері бойынша болашақта жасалатын төлемдерге шарт бойынша төлем мерзіміне қарай жасалған талдау қоса енгізілген (пайыздық төлемдерді қоса).

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР	1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	2019 жылғы 31 желтоқсан Барлығы
Клиенттердің қаражаты	3,034,894	385,011	2,083,036	622,705	470,520	6,596,166
Кредит мекемелерінің қаражаты	167,908	184	1,820	18,117	152,115	340,144
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	14,879	4,937	37,641	764,510	226,401	1,048,368
Өзге қаржы міндеттемелері	33,710	1,687	487	3,125	-	39,009
Берілген кепілдіктер	408,027	-	-	-	-	408,027
Коммерциялық аккредитивтер	68,312	-	-	-	-	68,312
Заемдар беру бойынша міндеттеме	53,151	-	-	-	-	53,151
	3,780,881	391,819	2,122,984	1,408,457	849,036	8,553,177
Туынды қаржы құралдары бойынша активтер	583,536	-	364,096	29,617	-	977,249
Туынды қаржы құралдары бойынша міндеттемелер	605,388	-	388,938	31,202	-	1,025,528
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР	1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	2018 жылғы 31 желтоқсан Барлығы
Клиенттердің қаражаты	3,891,254	380,202	1,468,256	630,267	368,142	6,738,121
Кредит мекемелерінің қаражаты	36,383	442	4,157	21,268	147,161	209,411
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	28,655	8,722	116,457	720,380	337,567	1,211,781
Өзге қаржы міндеттемелері	31,448	2,475	2,654	864	15	34,140
Берілген кепілдіктер	415,531	-	-	-	-	415,531
Коммерциялық аккредитивтер	66,502	-	-	-	-	66,502
Заемдар беру бойынша міндеттеме	49,022	-	-	-	-	49,022
	4,508,351	391,841	1,591,524	1,372,779	852,885	8,717,380
Туынды қаржы құралдары бойынша активтер	412,482	700	770,178	44,978	-	1,228,338
Туынды қаржы құралдары бойынша міндеттемелер	414,520	716	683,459	38,812	-	1,137,507
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР	1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	2017 жылғы 31 желтоқсан Барлығы
Клиенттердің қаражаты	2,856,545	423,508	1,495,277	1,169,878	453,040	6,398,248
Кредит мекемелерінің қаражаты	163,467	5,130	4,222	13,277	114,284	300,380
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	21,823	15,357	162,061	783,357	322,025	1,304,623
Өзге қаржы міндеттемелері	31,529	3,034	3,370	260	12,180	50,373
Берілген кепілдіктер	300,565	-	-	-	-	300,565
Коммерциялық аккредитивтер	70,454	-	-	-	-	70,454
Заемдар беру бойынша міндеттеме	59,056	-	-	-	-	59,056
	3,503,439	447,029	1,664,930	1,966,772	901,529	8,483,699
Туынды қаржы құралдары бойынша активтер	1,147,769	-	-	38,877	-	1,186,646
Туынды қаржы құралдары бойынша міндеттемелер	1,110,842	-	-	41,912	-	1,152,754

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел дегеніміз – Топтың табысына немесе капиталына немесе оның іскерлік мақсатқа қол жеткізу қабілетіне пайыздық мөлшерлемелер, валюта бағамдары, бағалы қағаздардың котировкалары және басқа да негізгі параметрлері секілді нарықтық параметрлер өзгерістерінің кері әсерін тигізу тәуекелі.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Топ нарықтық тәуекелдерді мынадай құрамды бөліктерге бөледі:

- Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі (пайыздық тәуекел);
- Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгеру тәуекелі (валюталық тәуекел);
- Бағалы қағаздар портфелінің бағасы өзгеру тәуекелі (бағалық тәуекел).

Нарықтық тәуекелді басқару мақсаты тәуекел/кірістілік арақатынасын оңтайландыру, қолайсыз оқиғалар жүзеге асырылған кезде шығынды азайту және іс жүзіндегі қаржылық нәтиженің күтілген нәтижеден ауытқу мәнін төмендету болып табылады.

Нарықтық тәуекелді басқару бағалы қағаздардың портфельдерін басқарудан, валюталар бойынша ашылған позицияларды басқарудан, пайыздық мөлшерлемелерді басқарудан және туынды қаржы құралдарын басқарудан құралады. Осы мақсатта АПКОМ бағалы қағаздар портфельдерінің, ашылған позициялардың, stop-loss лимиттерінің және басқа да шектеулердің лимиттерін белгілейді. Нарықтық тәуекел лимиттері жылына бір реттен сирек емес қайта қаралып отырады және тұрақты бақыланады.

Пайыздық тәуекел

Топ пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекеліне ұшырайды. Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің қолайсыз өзгерісі салдарынан пайыздық табыстың азаю, пайыздық шығыстардың ұлғаю немесе капиталға кері әсер ету тәуекелі ретінде айқындалады.

Топ пайыздық тәуекелдің екі түрін бөледі:

- Әділ құнының өзгерісі капитал арқылы көрсетілетін бағалы қағаздардың портфельдері бойынша пайыздық тәуекел;
- Пайыздық мөлшерлемелердің өзгерісіне сезімтал (сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелі) активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерінің сәйкес келмеуінен туындайтын (пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау) пайыздық тәуекел.

АПКОМ оң пайыздық маржаны қамтамасыз ете отырып, Топтың пайыздық мөлшерлемелері бойынша позициясын басқару арқылы пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін және нарықтық тәуекелді басқарады.

Топ Пайыздық тәуекелдерді басқару және бақылау қағидаттары туралы Базель құжатында сипатталған тәсілді пайдалана отырып, пайыздық тәуекелге ұшырағыштық деңгейін анықтау арқылы пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін басқарады. Бұл тәсіл активтер және міндеттемелер бойынша пайыздық мөлшерлемелердің параллельдік өзгеру әсерін тестілеу жолымен Топтың пайыздық тәуекелге ұшырағыштық деңгейін анықтайды.

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгерісіне сезімталдықты талдау

Төмендегі кестеде өзгерістер негізінде мүмкін деп табылған пайыздық тәуекелдің өзгерісі негізінде пайыздық тәуекелге сезімталдықтың талдауы ұсынылған. Топ пайыздық мөлшерлемелердің мүмкін болатын өзгерістерін осы пайыздық мөлшерлемелердің түрлі құбылмалылығына байланысты, қаржы активтері мен міндеттемелері белгіленген теңгедегі және шетел валютасында жеке-жеке бағалайды. Сонымен қатар теңгедегі пайыздық мөлшерлемелер өзгерістерінің сценарийі (заемдар/депозиттер, ҚРҰБ базалық мөлшерлемесінің және т.б.) нарықтық пайыздық мөлшерлемесінің динамикасын ескереді.

Салық төленгенге дейінгі пайдаға ықпал ету - пайыздық мөлшерлемедегі жол берілетін өзгерістердің қаржы активтері мен міндеттемелердің құбылмалы мөлшерлемесі негізінде 2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес әділ құнмен есепке алынатын бір жыл ішіндегі таза пайыздық табысқа тигізетін әсері және тіркелімді пайыздық мөлшерлемелі құралдарды қайта бағалаудың әділ құнмен есепке алынатын әсері. Топ басшысының пікірінше, табыс салығы пайыздық тәуекелді басқаруға елеулі ықпал тигізбейді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес активтер құнынан салық төленгенге дейінгі пайдаға әсері былайша берілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерле- ме Теңге +2% Шетел валютасы +2%	Пайыздық мөлшерле- ме Теңге -2% Шетел валютасы -2%	Пайыздық мөлшерле- ме Теңге +2% Шетел валютасы +2%	Пайыздық мөлшерле- ме Теңге -2% Шетел валютасы -2%	Пайыздық мөлшерле- ме Теңге +2% Шетел валютасы +2%	Пайыздық мөлшерле- ме Теңге -2% Шетел валютасы -2%
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:						
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	(5,592)	5,616	(3,649)	3,636	(1,466)	1,466
<i>Теңге</i>	(3,226)	3,226	3,361	(3,529)	(1,292)	1,292
<i>Шетел валютасы</i>	(2,366)	2,390	(7,010)	7,165	(173)	173
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	(65)	65	(206)	206	(140)	140
<i>Теңге</i>	(65)	65	(21)	21	(58)	58
<i>Шетел валютасы</i>	-	-	(185)	185	(82)	82
Кредит мекемелеріндегі қаражат	239	(239)	47	(47)	176	(176)
<i>Теңге</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Шетел валютасы</i>	239	(239)	47	(47)	176	(176)
Клиенттерге берілген заемдар	1,217	(1,217)	1,273	(1,273)	2,196	(2,196)
<i>Теңге</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Шетел валютасы</i>	1,217	(1,217)	1,273	(1,273)	2,196	(2,196)
ҚАРЖЫ						
МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ:						
Кредит мекемелерінің қаражаты	3	(3)	6	(6)	8	(8)
<i>Теңге</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Шетел валютасы</i>	3	(3)	6	(6)	8	(8)
Салық салғанға дейінгі пайдаға таза әсері	(4,074)	4,098	(2,541)	2,528	758	(758)

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Капиталға ықпал - бұл бөлінбеген пайдадағы өзгерістер нәтижесінде туындаған пайыздық мөлшерлемедегі жол берілетін өзгерістер әсері және мөлшерлемесі тіркелімді, өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтерін қайта бағалаудың әсері. 2019, 2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтер мен міндеттемелердің құнынан капиталға ықпалы былайша берілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерле- ме Теңге +2% Шетел валютасы +2%	Пайыздық мөлшерле- ме Теңге -2% Шетел валютасы -2%	Пайыздық мөлшерле- ме Теңге +2% Шетел валютасы +2%	Пайыздық мөлшерле- ме Теңге -2% Шетел валютасы -2%	Пайыздық мөлшерле- ме Теңге +2% Шетел валютасы +2%	Пайыздық мөлшерле- ме Теңге -2% Шетел валютасы -2%
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:						
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	(5,592)	5,616	(3,649)	3,636	(1,466)	1,466
<i>Теңге</i>	(3,226)	3,226	3,361	(3,529)	(1,292)	1,292
<i>Шетел валютасы</i>	(2,366)	2,390	(7,010)	7,165	(173)	173
Кредит мекемелеріндегі қаражат	239	(239)	47	(47)	176	(176)
<i>Теңге</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Шетел валютасы</i>	239	(239)	47	(47)	176	(176)
Клиенттерге берілген заемдар	1,217	(1,217)	1,273	(1,273)	2,196	(2,196)
<i>Теңге</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Шетел валютасы</i>	1,217	(1,217)	1,273	(1,273)	2,196	(2,196)
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері (2017 ж.: Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар)	(61,335)	61,335	(56,718)	56,718	(158,682)	158,682
<i>Теңге</i>	(19,534)	19,534	(18,726)	18,726	(127,858)	127,858
<i>Шетел валютасы</i>	(41,801)	41,801	(37,993)	37,993	(30,824)	30,824
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ:						
Кредит мекемелерінің қаражаты	3	(3)	6	(6)	8	(8)
<i>Теңге</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Шетел валютасы</i>	3	(3)	6	(6)	8	(8)
Капиталға таза ықпалы	(65,409)	65,433	(59,053)	59,040	(144,244)	144,070

Валюталық тәуекел

Топ валюталық тәуекелге ұшырауы мүмкін. Бұл тәуекел Топтың қаржылық жағдайына кері әсерін тигізе алатын, шетел валюталары бойынша ашық позициялардың болуына және нарықтық айырбас бағамдарының қолайсыз өзгерістерінің болуына байланысты туындайтын тәуекел.

АПКОМ валюталық тәуекелді басқаруды ашық валюталық позицияны анықтау арқылы, теңгенің құнсыздануының болжамына және өзге де макроэкономикалық индикаторларға сүйене отырып іске асырады, бұл жәйт Топқа ұлттық және шетел валюталарының айырбас бағамындағы елеулі ауытқулардан болатын шығынды барынша азайтуға мүмкіндік береді.

Қазынашылық Топтың ашық валюталық позициясының реттеуші орган талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз ету мақсатында оған күнделікті бақылау жасап отырады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Топ шетел валютасының (негізінен АҚШ долларының) әрекет етуші айырбастау бағамдарындағы ауытқулардың салдарынан туындайтын, қаржылық жағдайға, қызметтің нәтижелеріне және ақшалай қаражаттың қозғалысына әсерін тигізетін, күнделікті қадағаланып отыратын тәуекелге ұшырауы ықтимал. АПКОМ валюта түрлеріне қарай тәуекел деңгейінің лимиттерін Директорлар Кеңесі бекіткен өкілеттік шеңберінде белгілейді. Бұл лимиттер реттеуші орган белгілеген ең төменгі талаптарға сәйкес келеді.

Топтың негізгі ақша ағымдары негізінен теңгемен және АҚШ долларымен генерацияланады. Соның салдарынан теңгенің АҚШ долларына қатысты айырбастау бағамының келешек тербелістері Топтың АҚШ долларымен өрнектелген ақшалай активтері мен міндеттемелерінің баланстық құнына ықпалын тигізе алады. Валюталық тәуекел қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің баптарына және баланстан тыс позицияларға қатысты бағаланады. Топтың айырбастау бағамдарының тербелістеріне ағымдағы сезіктілігі баланстан тыс баптар қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептің баптарын елеулі бейтараптандыратынына байланысты тиімді деңгейде болады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Топтың валюталық тәуекелге ұшырауы төмендегідей берілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан						
	АҚШ доллары	Евро	Ресей рублі	Басқалары	Барлығы шетел валютасы	Теңге	Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ							
Ақшалай қаражат және оның баламалары	994,768	122,323	35,923	332,216	1,485,230	179,107	1,664,337
Міндетті резервтер	81,791	5,128	1,748	2,677	91,344	49,662	141,006
Пайда немесе залал арқылы әділ құнымен бағаланатын қаржы активтері	35,268	1,923	32	2,409	39,632	145,399	185,031
Кредит мекемелеріндегі қаражат	22,256	8,681	5,479	-	36,416	16,745	53,161
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	760,141	34,905	4,828	-	799,874	831,047	1,630,921
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегергенде амортизациялық құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	154,720	-	4,281	9,078	168,079	1,044,902	1,212,981
Клиенттерге берілген заемдар	991,248	17,487	27,000	33,551	1,069,286	2,683,159	3,752,445
Өзге қаржы активтері	3,421	257	46	1,158	4,882	97,542	102,424
	3,043,613	190,704	79,337	381,089	3,694,743	5,047,563	8,742,306
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ							
Клиенттердің қаражаты	3,187,135	136,227	56,665	47,624	3,427,651	2,978,762	6,406,413
Кредит мекемелерінің қаражаты	30,350	1,500	367	2,363	34,580	271,385	305,965
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы міндеттемелері	-	-	662	-	662	19,782	20,444
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	422,786	-	-	-	422,786	411,660	834,446
Өзге қаржы міндеттемелері	768	218	1,978	790	3,754	35,255	39,009
	3,641,039	137,945	59,672	50,777	3,889,433	3,716,844	7,606,277
Баланс бойынша нетто позиция	(597,426)	52,759	19,665	330,312	(194,690)	1,330,719	1,136,029
Баланстан тыс нетто позиция	627,245	(49,550)	(17,249)	(308,112)	252,334	(224,606)	
Нетто позиция	29,819	3,209	2,416	22,200	57,644	1,106,113	

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	2018 жылғы 31 желтоқсан						
	АҚШ доллары	Евро	Ресей рублі	Басқалары	Барлығы шетел валютасы	Теңге	Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ							
Ақшалай қаражат және оның баламалары	1,031,248	136,251	35,083	216,857	1,419,439	335,699	1,755,138
Міндетті резервтер	58,565	2,663	3,999	1,879	67,106	48,635	115,741
Пайда немесе залал арқылы әділ құнымен бағаланатын қаржы активтері	12,582	-	4,396	2,633	19,611	167,225	186,836
Кредит мекемелеріндегі қаражат	13,128	2,775	6,632	-	22,535	32,500	55,035
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	598,380	26,555	4,098	-	629,033	1,136,900	1,765,933
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегергенде амортизациялық құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	375	-	4,567	6,026	10,968	1,044,939	1,055,907
Клиенттерге берілген заемдар	1,083,801	8,538	23,729	24,630	1,140,698	2,340,381	3,481,079
Өзге қаржы активтері	7,371	805	502	763	9,441	66,277	75,718
	2,805,450	177,587	83,006	252,788	3,318,831	5,172,556	8,491,387
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ							
Клиенттердің қаражаты	3,388,503	131,505	66,443	32,970	3,619,421	2,907,509	6,526,930
Кредит мекемелерінің қаражаты	26,892	1,628	555	1,101	30,176	138,203	168,379
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы міндеттемелері	-	-	209	-	209	6,813	7,022
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	405,537	-	352	-	405,889	494,902	900,791
Өзге қаржы міндеттемелері	1,389	501	449	811	3,150	23,862	27,012
	3,822,321	133,634	68,008	34,882	4,058,845	3,571,289	7,630,134
Баланс бойынша нетто позиция	(1,016,871)	43,953	14,998	217,906	(740,014)	1,601,267	861,253
Баланстан тыс нетто позиция	1,058,084	(45,694)	(16,437)	(197,675)	798,278	(700,861)	
Нетто позиция	41,213	(1,741)	(1,439)	20,231	58,264	900,406	

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

							2017 жылғы 31 желтоқсан	
	АҚШ доллары	Евро	Ресей рублі	Басқалары	Барлығы шетел валютасы	Теңге	Барлығы	
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ								
Ақшалай қаражат және оның баламалары	1,109,425	46,437	45,162	61,609	1,262,633	517,915	1,780,548	
Міндетті резервтер	39,987	648	1,081	1,945	43,661	67,378	111,039	
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	10,674	-	2,628	283	13,585	131,391	144,976	
Кредит мекемелеріндегі қаражат	20,107	1,002	17,897	-	39,006	48,730	87,736	
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	571,589	7,818	6,151	11,890	597,448	1,967,977	2,565,425	
Клиенттерге берілген заемдар	888,479	40,131	22,775	14,149	965,534	2,285,568	3,251,102	
Өзге қаржы активтері	1,785	2,466	2,220	114	6,585	38,873	45,458	
	2,642,046	98,502	97,914	89,990	2,928,452	5,057,832	7,986,284	
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ								
Клиенттердің қаражаты	3,192,513	118,900	56,485	34,852	3,402,750	2,729,000	6,131,750	
Кредит мекемелерінің қаражаты	25,698	690	281	943	27,612	227,539	255,151	
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы міндеттемелері	-	-	213	-	213	5,618	5,831	
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	483,213	-	353	-	483,566	478,830	962,396	
Өзге қаржы міндеттемелері	14,369	279	684	628	15,960	34,413	50,373	
	3,715,793	119,869	58,016	36,423	3,930,101	3,475,400	7,405,501	
Баланс бойынша нетто позиция	(1,073,747)	(21,367)	39,898	53,567	(1,001,649)	1,582,432	580,783	
Баланстан тыс нетто позиция	1,103,118	21,258	(37,399)	(47,001)	1,039,976	(995,954)		
Нетто позиция	29,371	(109)	2,499	6,566	38,327	586,478		

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Валюталық тәуекелге сезімталдықты талдау

Төменде келтірілген кестеде 2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес Топты елеулі тәуекелге ұшыратып отырған валюталар және Топтың болжанған қаржылық ағымы туралы мәлімет берілген. Талдау валюта бағамының табыстар мен шығыстар туралы шоғырландырылған есепте тұрақты мән ретінде пайдаланылатын барлық өзгермелі мәндерінің негіздемелі ықтимал қозғалысының әсерін есептейді. Кестеде көрсетілген теріс мәнді сома пайда мен шығын туралы шоғырландырылған есептегі таза потенциалдық азаюды, ал оң мәнді сома таза жоғарылауды білдіреді. Валюталық тәуекелдің сезімталдығы баланстық та, баланстан тыс та валюталық позицияларды есепке алады. Топ басшылығының пікірінше, табыс салығы валюталық тәуекелді басқаруға елеулі ықпалын тигізбейді.

Қаржы активтерінің құнына негізделген, салық салынғанға дейінгі пайдаға және капиталға ықпал айырбастау бағамының құбылмалылығын талдау арқылы есептеледі. 2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдайға сәйкес Топ басшылығы 15% валюта бағамының мүмкін болатын қозғалысы болып табылады деп есептейді.

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдайға сәйкес қаржы активтерінің құнына негізделген, салық салынғанға дейінгі пайдаға және капиталға ықпал соңғы екі жылда айырбас бағамының динамикасының тарихи деректері бойынша есептелген айырбас бағамының жылдық құбылмалылығының талдауын пайдалана отырып есептеледі:

	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	+15% теңге/АҚШ доллары	-15% теңге/АҚШ доллары	+15% теңге/АҚШ доллары	-15% теңге/АҚШ доллары	+15% теңге/АҚШ доллары	-15% теңге/АҚШ доллары
Салық салынғанға дейінгі пайдаға ықпал	4,473	(4,473)	6,182	(6,182)	4,406	(4,406)

	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	+15% теңге/евро	-15% теңге/евро	+15% теңге/евро	-15% теңге/евро	+15% теңге/евро	-15% теңге/евро
Салық салынғанға дейінгі пайдаға ықпал	481	(481)	(261)	261	(16)	16

	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	+15% теңге/ресей рублі	-15% теңге/ресей рублі	+15% теңге/ресей рублі	-15% теңге/ресей рублі	+15% теңге/ресей рублі	-15% теңге/ресей рублі
Салық салынғанға дейінгі пайдаға ықпал	362	(362)	(216)	216	375	(375)

Капиталға ықпал:

	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	+15% теңге/АҚШ доллары	-15% теңге/АҚШ доллары	+15% теңге/АҚШ доллары	-15% теңге/АҚШ доллары	+15% теңге/АҚШ доллары	-15% теңге/АҚШ доллары
Капиталға ықпал	4,473	(4,473)	6,182	(6,182)	4,406	(4,406)

	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	+15% теңге/евро	-15% теңге/евро	+15% теңге/евро	-15% теңге/евро	+15% теңге/евро	-15% теңге/евро
Капиталға ықпал	481	(481)	(261)	261	(16)	16

	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	+15% теңге/ресей рублі	-15% теңге/ресей рублі	+15% теңге/ресей рублі	-15% теңге/ресей рублі	+15% теңге/ресей рублі	-15% теңге/ресей рублі
Капиталға ықпал	362	(362)	(216)	216	375	(375)

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Сезімталдықты талдауға шектеу

Жоғарыда келтірілген кестелерде ең басты болжамға негізделген өзгерістер көрсетілген, себебі басқа жорамалдар өзгеріссіз қалады. Шындығына келгенде, жорамалдар мен басқа факторлар өзара байланысты болады. Сонымен қатар сезгіштіктің желілік емес сипаты бар екендігін де ескеру керек, сондықтан алынған нәтиже бойынша интерполяция немесе экстраполяция жүргізілмеуге тиіс.

Сезімталдықты Топтың активтер мен пассивтерді белсенді түрде басқару әрекетін есепке алмайды. Бұған қоса, Топтың қаржылық жағдайы нарықта болып жататын өзгерістерге қарай өзгеріске ұшырап отыруы мүмкін. Мәселен, Топтың қаржы активтерін басқару саласындағы стратегиясы нарықтағы ауытқулар тәуекелін басқаруға бағытталған. Бағалы қағаздар нарығында кенеттен бағалық шұғыл ауытқулар болған жағдайда басшылық инвестицияларды сату, инвестициялық портфель құрамын өзгерту, сондай-ақ басқа да қорғаныс әдістерін қолдана алады. Ендеше, жорамалдардың өзгеруі міндеттемелерге әсер ете алмайды және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте нарықтық бағамен есепке алынатын активтерге елеулі ықпал ете алмайды. Мұндай жағдайда активтер мен міндеттемелерді бағалаудың түрлі әдістері капитал көлемінің елеулі ауытқуына әкеп соғуы мүмкін.

Әлеуетті тәуекелді ашып көрсету мақсатында жоғарыда келтірілген сезімталдықты талдаудағы басқа шектеулерге нарықтағы болжамды қозғалыстарды пайдалануды да қосуға болады, бұлар Топтың нарықта болатын болашақтағы өзгерістерге жасалған жорамалы ғана болып табылады, өйткені жорамалды қандай да бір сенімділікпен жасау мүмкін емес.

Баға тәуекелі

Баға тәуекелі - бұл нарықтық бағалардағы өзгеріс нәтижесінде қаржылық құрал құнында болатын өзгерістер тәуекелі және бұл жағдай жекелеген бағалы қағаз немесе оның эмитенті үшін ерекше факторлармен не болмаса рынокта айналымдағы бағалы қағаздардың барлығына ықпал ететін факторлардан туындайтындығына байланысты емес. Топ рыноктағы оның өнімдеріне ықпал ететін жалпылама немесе арнайы өзгерістер әсеріне байланысты баға тәуекеліне ұшырап отырады.

Баға тәуекелін шектеу мақсатымен Топ сауда портфелінің потенциалдық шығындарын азайту мақсатымен сауда портфеліндегі бағалы қағаздар бойынша ең жоғарғы шығын (stop-loss) лимитін белгілейді.

Баға тәуекелін бағалау Банк іс жүзіндегі шығындар VaR мәніне сәйкес келетін шығындар деңгейінен артуы мүмкін жағдайда бір күн ішінде өзіне қабылдай алатын күтілген шығындар деңгейіне Expected shortfall (ES) лимиттерін белгілеу арқылы VaR әдісінің негізінде жүзеге асырылады.

VaR есептеулері мынадай параметрлердің негізінде жүргізіледі:

- есептік кезең - 252 жұмыс күні;
- сенімділік интервалы - 95%;
- пайдаланылатын әдіс - тарихи модельдеу әдісі.

Топ 2019, 2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес баға тәуекелін болмашы деп санайды, соған байланысты сандық ақпаратты ашудың қажеті жоқ.

36. Капиталдың жеткіліктілігін басқару

Топтың капиталды басқару кезіндегі мақсаты қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі «капитал» ұғымынан кеңірек және мынадай жәйттерді білдіреді:

- ҚРҰБ капиталға қойған талаптарын орындау;
- Топтың өз қызметін үздіксіз қызмет істеу қағидатымен жалғастыру қабілетін Топтың пайда табуын әрі акционерлер мен өзге де мүдделі тұлғаларға табыс әкелуін қамтамасыз ете отырып қорғау; және
- Өз қызметін одан әрі дамыту үшін меншікті қаражат көлемін тиісінше қамтамасыз ету.

Капиталдың талап етілетін деңгейі жоғарыда көрсетілген мақсаттарды ескере отырып, жылдық бюджетті әзірлеу барысында белгіленеді және бұл Басқарма мен Директорлар кеңесі тарапынан мақұлданады. Қазіргі уақытта Топ капиталының жеткіліктілігі Базель комитетінің ескертпелерін ала отырып, есепті қазақстандық Реттеу органының банктерге берілген пруденциялық нормативтердің талабы бойынша есептелінеді.

Қазіргі уақытта нормативтік капитал:

- Банктің дұрыс жұмыс істеуін қолдау және шығындарды олар туындаған сәтте жұту үшін қажетті бірінші деңгейдегі капитал арқылы. Банк шығарған жай акцияларды, эмиссиялық табысты, бөлінбеген пайданы, өзге жинақталған жиынтықты табыстарды және ашылған резервтерді, регуляторлық түзетулерді (шегерімдер) қамтитын бірінші деңгейдегі базалық және қосымша капиталдан тұрады;
- Банк таратылғанда екінші деңгейдегі капитал арқылы шығындардың жұтылуын қамтамасыз ету үшін қажетті. Капиталдың бұл бөлігі банк шығарған құралдардан және шегерімдерден тұрады.

Тәуекелді ескере отырып есептелген активтер қаржы бөлудің тәуекел деңгейіне және олардың мүмкін болатын құнсыздануына байланысты бес топқа бөлінеді, қолайлы қамтамасыз етуді және кепілдіктерді есепке алумен, кредиттік, нарықтық және басқа қатысы бар тәуекелдердің бағасын - әр активтің және контрагенттің мәніне сәйкес есептеледі. Бұған ұқсас тәсіл әлеуетті шығындардың шартты табиғатын көрсету мақсатында бірқатар түзетулер жасалған баланстан тыс шоттар үшін де қабылданады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Төменде берілген кесте Топтың 2019, 2018 және 2017 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған нормативтік капиталы мен коэффициенттер құрамын қорытындылайды. Осы үш жылдың ішінде Топ ішіндегі жекелеген компаниялар және Топ капиталға қатысты қойылатын сыртқы талаптардың барлығын орындады.

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Нормативтік капиталдың құрамы			
Негізгі капитал			
Жарғылық капитал, сатып алынған өз акциялары шегерілген	94,393	97,586	39,461
Қосымша төленген капитал	3,867	1,839	1,839
Өткен кезеңдердің бөлінбеген пайдасы	762,131	632,981	538,944
Ағымдағы кезеңнің таза пайдасы	334,511	254,238	173,362
Жинақталған ашылған резервтер*	53,170	53,173	73,362
Бақыланбайтын үлесі	6	6	72,441
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды және өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резервтер	44,679	9,902	28,478
Минус: іскерлік бедел және материалдық емес активтер	(12,806)	(11,520)	(11,336)
Минус: Бағамдағы айырма қоры	(9,105)	(9,657)	(6,570)
Негізгі капитал жиыны	1,270,846	1,028,548	909,981
Үстеме капитал			
Екінші деңгейдегі капитал			
Тәртіптелген борыш	81,463	82,733	109,082
Екінші деңгейдегі капитал жиыны	81,463	82,733	109,082
Нормативтік капитал жиыны	1,352,309	1,111,281	1,019,063
Тәуекел деңгейіне қарай бағаланған активтер	6,163,775	5,549,906	5,395,725
Негізгі капитал жеткіліктілігінің коэффициенті	20.6%	18.5%	16.9%
Бірінші деңгейдегі капитал жеткіліктілігінің коэффициенті	20.6%	18.5%	16.9%
Нормативтік капитал жеткіліктілігінің коэффициенті	21.9%	19.9%	18.9%

*2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жинақталған ашылған резервтер 53,173 миллион теңге сомасындағы резервтік капиталдан құралған (2018 жылғы 31 желтоқсан: резервтік капитал 53,173 миллион теңге сомасында; 2017 жылғы 31 желтоқсан: динамикалық резервтер 19,568 миллион теңге сомасында және резервтік капитал 53,794 миллион теңге сомасында).

2017 жылғы 1 қаңтардан III Базель ұсыныстарын ескере отырып ҚРҰБ талаптары бойынша негізгі капитал жеткіліктілігі, бірінші деңгейдегі капитал және меншікті капитал коэффициенттерінің ең төменгі мәнін 9.5%, 10.5% және 12.0% мөлшерінде белгіленді.

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ ҚРҰБ-нің капиталға қатысты талаптарын сақтап отырды.

37. Сегменттік ақпарат

Топты басқару және оның есептілігі төрт негізгі операциялық сегментке негізделген – корпоративтік банктік қызметтер, шағын және орта бизнес клиенттеріне қызметтер, бөлшек банктік қызметтер және инвестициялық банкинг. Бұл сегменттер әр түрлі өнімдер мен қызметтер ұсынатын және бөлек-бөлек басқарылатын іскерлік белсенділіктің стратегиялық бірлігі болып табылады.

Бөлшек банктік қызметтер – ағымдағы шоттар бойынша операцияларды қоса алғанда, жеке тұлғаларға көрсетілетін банк қызметтері, салымдар, инвестициялық өнімдер, депозитарлық қызметтер, кредит және дебет карточкалары, тұтыну заемдары мен ипотекалық кредиттер, кассалық қызмет көрсету және шетел валютасымен жүргізілетін операциялар.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Корпоративтік банк қызметтер есептік және корреспонденттік шоттарды жүргізу, депозитарлық қызметтер, кастоди қызметтері, овердрафттар, заемдар беру және кредит беру саласындағы басқа қызметтерді, берілген кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша құжаттамалық операцияларды, банк аралық нарықтағы операцияны, сондай-ақ есептік-кассалық қызмет көрсету мен шетел валютасымен мәмілелерді іске асырумен қоса корпоративтік клиенттер мен қаржы мекеме – клиенттері үшін банктік қызметтерді білдіреді.

Шағын және орта бизнес клиенттеріне қызметтер – есептік шоттарды жүргізуді, депозитарлық қызметтерді, овердрафттар, заемдар беруді және кредит беру саласындағы басқа қызметтерді, берілген кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша құжаттамалық операцияларды, сондай-ақ есептік-кассалық қызмет көрсету мен шетел валютасымен мәмілелер жасауды қоса шағын және орта бизнес кәсіпорындары мен жеке кәсіпкерлер үшін банктік қызметтерді білдіреді.

Инвестициялық банкинг – нарықта бағалы қағаздарды сатып алу және сату қызметтерін көрсетеді.

Бөлінбеген сомалар – басқарушылық есептіліктің ішкі жүйелерінде Топтың бизнес-сегменттеріне бөлінбеген баланс пен табыстардың /шығындардың баптары, өйткені олар бизнес-бірлікке қатысты емес және бұл сала Топтың ағымдағы қызметінің шеңберіне кіреді. Бөлінбеген активтер - бұл жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар, материалдық емес активтер, сатуға арналған активтер, кассадағы қолма қол ақша мен басқа бөлінбеген активтер. Бөлінбеген міндеттемелерге мерзімі ұзартылған салықтық міндеттеме мен өзге бөлінбеген міндеттемелер кіреді. Бөлінбеген кірістерге негізгі және негізгі емес қызметтен түсетін өзге кірістер, сондай-ақ сақтандыру қызметінен түсетін табыстар кіреді. Бөлінбеген шығындарға дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік залалдардың резервтері, операциялық үстеме шығыстар, сақтандыру бойынша қызметтер мен пайдаға салынатын салық кіреді.

Төменде келтірілген сегменттік ақпарат ХҚЕС 8 талаптарына сәйкес, көрсеткіштерді бағалау үшін операциялық шешімдер қабылдайтын, Топтың жауапты тұлғасы болып табылатын Банк Басқармасының Төрағасы пайдаланатын қаржылық ақпарат негізінде беріліп отыр. Топ басшылығы сегменттердің әрқайсысы бойынша қаржылық ақпаратты, оның ішінде операциялық нәтижелерге, активтер мен міндеттемелерге берілетін бағаны қарастырады.

2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде операциялық сегменттер арасында операциялар болған жоқ.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына және осы күндерде аяқталған жылдар іші Топтың негізгі операциялық сегменттері бойынша сегменттік ақпарат төменде берілген:

	Бөлшек банктік қызметтер	Корпоративтік банктік қызметтер	Шағын және орта бизнестерге банктік қызметтер	Инвестициялық банкинг	Бөлімбегендер	Барлығы
2019 жылғы 31 желтоқсандағы және осы күні аяқталған жылдың жағдайы бойынша						
Сыртқы кіріс	275,784	276,271	108,966	221,252	139,572	1,021,845
Барлық кірістер	275,784	276,271	108,966	221,252	139,572	1,021,845
Жалпы кіріске мыналар кіреді:						
- Пайыздық кірістер	182,640	244,006	70,561	213,076	21	710,304
- Қызметтер мен комиссиялардан кірістер, мыналарды қосқанда: <i>Төлем карталары бойынша операциялар</i>	84,495	14,169	24,059	-	533	123,256
<i>Банк аударымдары – есеп айырысу шоттары</i>	61,896	118	973	-	160	63,147
<i>Кассалық операциялар</i>	5,264	3,272	7,279	-	63	15,878
<i>Берілген кепілдіктер мен аккредитивтер</i>	1,503	1,666	8,137	-	29	11,335
<i>Клиенттерге зейнетақы төлеу</i>	3	7,831	1,845	-	39	9,718
<i>Банк аударымдары - жалақы</i>	8,128	-	3	-	-	8,131
<i>Клиенттердің шоттарына қызмет көрсету</i>	6,925	-	-	-	-	6,925
<i>Басқасы</i>	337	132	2,841	-	-	3,310
- Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінен жүзеге асырылған таза пайда	439	1,150	2,981	-	242	4,812
- Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза пайда	-	-	-	8,138	-	8,138
- Қауымдастырылған ұйымның пайдасындағы үлес	8,649	18,096	14,346	38	4,250	45,379
- Сақтандыру қызметінен түскен кірістер және басқа да кірістер	-	-	-	-	5,742	5,742
	-	-	-	-	129,026	129,026
Кіріс жиыны	275,784	276,271	108,966	221,252	139,572	1,021,845
- Пайыздық шығыстар	(132,067)	(78,111)	(19,062)	(82,800)	(286)	(312,326)
- Кредиттік залалдар бойынша шығыстарды қалпына келтіру/(кредиттік залалдар бойынша шығыстар)	3,480	(25,171)	(7,436)	159	(1,086)	(30,054)
- Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстар	(48,538)	(3,290)	(560)	(165)	(2,093)	(54,646)
- Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінен және міндеттемелерінен таза (залал)/пайда	-	(28,575)	-	9,841	-	(18,734)
- Операциялық шығыстар	(81,827)	(6,056)	(14,294)	(798)	(39,251)	(142,226)
- (Кредиттік залалдар бойынша өзге шығыстар)/кредиттік залалдар бойынша өзге шығыстарды қалпына келтіру	(45)	(1,517)	(155)	-	409	(1,308)
- Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан болған залал	-	-	-	-	(7,429)	(7,429)
- Қайта сақтандыруды шегергенде, жұмсалған сақтандыру төлемдері	-	-	-	-	(84,637)	(84,637)
Шығыстар жиыны	(258,997)	(142,720)	(41,507)	(73,763)	(134,373)	(651,360)
Сегмент нәтижесі	16,787	133,551	67,459	147,489	5,199	370,485
Салық салынғанға дейінгі пайда						370,485
Пайдаға салынған салық бойынша шығыс					(35,974)	(35,974)
Таза пайда						334,511
Сегменттік активтер жиыны	966,284	3,912,525	595,918	3,021,001	739,030	9,234,758
Сегменттік міндеттемелер жиыны	3,295,854	2,689,734	874,569	834,881	232,497	7,927,535
Басқа да сегменттік баптар:						
Күрделі шығындар					(16,887)	(16,887)
Тозу және амортизация					(11,596)	(11,596)
Қауымдастырылған ұйымға инвестициялар					26,732	26,732

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	Бөлшек банктік қызметтер	Корпоративтік банктік қызметтер	Шағын және орта бизнеске банктік қызметтер	Инвестициялық банкинг	Бөлінбегендер	Барлығы
2018 жылғы 31 желтоқсандағы және және осы күні аяқталған жылдың жағдайы бойынша						
Сыртқы кіріс	255,977	371,897	85,068	211,456	95,400	1,019,798
Кіріс жиыны	255,977	371,897	85,068	211,456	95,400	1,019,798
Жалпы кіріске мыналар кіреді:						
- Пайыздық кірістер	177,483	237,433	63,064	204,061	-	682,041
- Қызметтер мен комиссиялардан кірістер	78,150	10,559	21,389	114	3,029	113,241
- Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінен және міндеттемелерінен таза пайда	-	108,684	-	4,853	621	114,158
- Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінен жүзеге асырылған таза пайда	-	-	-	2,428	-	2,428
- Кредиттік залалдар бойынша өзге шығыстарды қалпына келтіру(кредиттік залалдар бойынша өзге шығыстар)/	344	15,221	615	-	(229)	15,951
- Қауымдастырылған ұйымның пайдасындағы үлес	-	-	-	-	2,899	2,899
- Сақтандыру қызметінен түскен кірістер және басқа да кірістер	-	-	-	-	89,080	89,080
Кіріс жиыны	255,977	371,897	85,068	211,456	95,400	1,019,798
- Пайыздық шығыстар	(159,676)	(79,308)	(10,662)	(84,126)	-	(333,772)
- (Кредиттік залалдар бойынша шығыстар)/ кредиттік залалдар бойынша шығыстарды қалпына келтіру	(28,400)	7,579	(5,422)	(10)	(5,742)	(31,995)
- Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстар	(32,231)	(2,450)	(2,610)	(98)	(1,617)	(39,006)
- Операциялық шығыстар	(73,595)	(7,530)	(19,124)	(974)	(36,000)	(137,223)
- Сатуға арналған активтердің құнсыздануынан болған залал	-	-	-	-	(27,308)	(27,308)
- Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза пайда/(шығын)	11,845	(109,110)	14,055	2,094	16,539	(64,577)
- Қайта сақтандыруды шегергенде, жұмсалған сақтандыру төлемдері	-	-	-	-	(59,986)	(59,986)
Шығыс жиыны	(282,057)	(190,819)	(23,763)	(83,114)	(114,114)	(693,867)
Сегмент нәтижесі	(26,080)	181,078	61,305	128,342	(18,714)	325,931
Салық салынғанға дейінгі пайда						325,931
Пайдаға салынған салық бойынша шығыс					(82,474)	(82,474)
Тоқтаған қызметтен түскен пайда						9,974
Таза пайда						253,431
Сегменттік активтер жиыны	852,537	3,886,875	570,144	2,910,825	738,643	8,959,024
Сегменттік міндеттемелер жиыны	3,342,535	2,409,386	907,574	900,790	333,093	7,893,378
Өзге сегменттік активтер:						
Күрделі шығындар					(9,199)	(9,199)
Тозу және амортизация					(10,929)	(10,929)
Қауымдастырылған ұйымға инвестициялар					20,437	20,437

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	Корпоративтік банктік қызмет	Инвестициялық банкинг	Барлығы
2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және осы күні аяқталған жыл іші			
Сыртқы кіріс	208,150	151,708	706,918
Кіріс жиыны	208,150	151,708	706,918
Жалпы кіріске мыналар кіреді:			
- Пайыздық кірістер			
- Қызметтер мен комиссиялардан кірістер	191,646	138,367	506,328
- Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздардан түскен таза пайда	9,140	-	87,640
- Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтерінен және міндеттемелерінен таза пайда	-	1,064	1,064
- Резервтерді қалпына келтіру	5,995	12,267	31,423
- Сақтандыру қызметінен кірістер және өзге кірістер	1,369	10	1,737
	-	-	78,726
Кіріс жиыны	208,150	151,708	706,918
- Пайыздық шығыстар			
- Құнсыздану резервтерін (қалыптастыру)/қалпына келтіру	(71,830)	(61,728)	(257,805)
- Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстар	(33,675)	10	(67,302)
- Операциялық шығыстар	(1,258)	(34)	(26,732)
- Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан болған залал	(6,242)	(5,659)	(105,797)
- Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза пайда/(залал)	-	-	(6,553)
-Қайта сақтандыруды шегергенде, жұмсалған сақтандыру өтемдері	(9,633)	(11,047)	(4,949)
	-	-	(48,615)
Шығыс жиыны	(122,638)	(78,458)	(517,733)
Сегмент нәтижесі	85,512	73,250	189,185
Салық салынғанға дейінгі пайда			189,185
Пайдаға салынған салық бойынша шығыс			(25,598)
Тоқтатылған қызметтен түскен пайда			9,876
Таза пайда			173,463
Сегменттік активтер жиыны	4,023,358	2,786,877	8,857,781
Сегменттік міндеттемелер жиыны	2,863,345	1,000,269	7,923,324
Өзге сегменттік баптар:			
Күрделі шығындар			(13,862)
Тозу және амортизация			(9,692)

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Географиялық ақпарат

Топ қызметі 2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанындағы жағдайға сәйкес және осы күнге аяқталатын жылдар іші келесі негізгі географиялық ақпаратты қамтиды:

	Қазақстан	ЭЫДҰ мүшелері болып табылатын елдер	ЭЫДҰ мүшелері болып табылмайтын елдер	Жиыны
2019 жылғы				
Активтер жиыны	7,730,579	1,268,411	235,768	9,234,758
Сыртқы кірістер	946,985	46,035	28,825	1,021,845
Күрделі шығындар	(16,887)	-	-	(16,887)
2018 жылғы				
Активтер жиыны	8,060,035	686,565	212,424	8,959,024
Сыртқы кірістер	961,788	28,566	29,444	1,019,798
Күрделі шығындар	(9,199)	-	-	(9,199)
2017 жылғы				
Активтер жиыны	7,833,566	768,199	256,016	8,857,781
Сыртқы кірістер	666,849	20,206	19,863	706,918
Күрделі шығындар	(13,862)	-	-	(13,862)

Заемдар беру бойынша алынатын сыртқы кіріс, активтер мен міндеттемелер контрагенттің нақты орналасқан еліне қарай бөлінген. Кассадағы қолма-қол ақша, жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар мен күрделі шығындар олар нақты орналасқан ел бойынша бөлінген.

38. Қаржы құралдарының әділ құны

ХҚЕС сәйкес әділ құнды бағалау – бағалау күні нарықтың қатысушылары арасында жасалатын жай мәміле шеңберінде актив сатылғанда алынатын немесе міндеттемелер берілгенде төленетін бағаны ескере отырып белгіленеді.

Топтың қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны тұрақты негізде әділ құн бойынша ескеріледі.

Топтың қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің кейбірі әрбір есепті кезеңнің соңында әділ құнмен ескеріледі. Төмендегі кестеде осы қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құнының қандай жолмен анықталатыны туралы ақпарат келтірілген (атап айтқанда, пайдаланылатын бағалау әдістемелері мен бастапқы мәліметтер).

Келесі кестеде әділ құн бойынша бастапқы танылуынан кейін бағаланатын қаржы құралдарының талдауы, әділ құнды анықтау сатысының деңгейі бойынша ұсынылған. 1-ші және 3-ші деңгейлер нарықтық деректер негізінде әділ құнын тікелей белгілеу мүмкіндігіне сәйкес келеді.

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері әділ құнды бағалау үшін елеулі болып табылатын бастапқы мәліметтердің негізінде толығымен жіктеледі. Әділ құнды анықтау үшін бастапқы мәліметтердің елеулілігін басшылық тарапынан бағалау пайымдауды талап етеді және активтер мен міндеттемелерді бағалауға, сондай-ақ оларды әділ құн бойынша иерархияға жатқызуға әсерін тигізе алады.

Топтың пікірінше, олар бойынша котировкалық нарықтық бағасы жоқ қаржы құралдарын бағалауға байланысты есепке алу бағасы бағалаудағы белгісіздіктің негізгі көзі болып табылады, өйткені: (i) олар бір кезеңнен екіншісіне дейін қатты өзгеріске ұшырауы мүмкін, оған себеп басшылық тарапынан пайыздық мөлшерлемелер, құбылмалылық, айырбастау бағамдары, контрагенттің кредиттік рейтингі, бағалау түзетулері мен мәмілелердің айрықша ерекшеліктері бойынша топшылаулар жасауды талап етеді және (ii) бағалаудағы өзгерістерді тану қаржылық жағдай туралы біріктірілген есепте көрсетілген активтерге әсер етуі ықтимал, сондай-ақ пайда және шығындар туралы есепке тигізетін әсері елеулі болуы мүмкін.

Төменде келтірілген кесте 2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы мәлімет бойынша құнсыздану резервін есепке алғанға дейін құнды айқындау әдістемесін пайдалана отырып әділ құны бойынша есепке алынатын Топтың қаржы активтері мен міндеттемелерін ашады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Қаржы активтері/ қаржы міндеттемелері	Әділ құн			Әділ құнның иерархиясы	Бағалау әдістемесі және негізгі бастапқы деректер	Маңызды бақыланбайтын бастапқы деректер	Бақыланбайтын бастапқы деректер мен әділ құнның тәуелділігі
	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан	2016 ж. 31 желтоқсан				
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын туынды емес қаржы активтері (7-ескертпе)	98,337	88,825	105,253	1-деңгей	Сатып алушының белсенді нарықтағы белгілеген бағалары	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын туынды емес қаржы активтері (7-ескертпе)	81,462	-	-	2-деңгей	Белсенді емес нарықтағы белгіленген бағалар. Ақшалай қаражаттың болашақ ағындары түрлі контрагенттердің кредит тәуекелін көрсететін мөлшерлеме бойынша дисконтталған форвардтық айырбас бағамына (есепті күнге бақыланған) және шартты форвардтық бағамдарға сүйеніп бағаланады.	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын туынды емес қаржы активтері (7-ескертпе)	144	158	-	2-деңгей	Сатып алушының белсенді нарықтағы белгілеген бағалары	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын туынды емес қаржы активтері – опциондарды қоспағанда (7-ескертпе)	11	-	-	1-деңгей	Ақшалай қаражаттың дисконтталған ағындары. Ақшалай қаражаттың болашақ ағындары түрлі контрагенттердің кредит тәуекелін көрсететін мөлшерлеме бойынша дисконтталған форвардтық айырбас бағамына (есепті күнге бақыланған) және шартты форвардтық бағамдарға сүйеніп бағаланады.	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын туынды қаржы активтері – опциондарды қоспағанда (7-ескертпе)	730	2,582	147	2-деңгей	Қолжетімді дереккөздерден алынған LIBOR мөлшерлемесін қолданумен дисконтталған АҚШ долларындағы ақшалай қаражаттың болашақ ағындары. Қолжетімді дереккөздерден алынған LIBOR мөлшерлемесі мен валюталық бағамдардың негізінде есептелген табыстылықтың ішкі нормасын қолданумен дисконтталған теңгедегі ақшалай қаражаттың болашақ ағындары. Осы дисконтталған ақшалай қаражаттың таза ағымдағы құнының арасындағы айырмашылық бастапқы танылған кезде нөлге тең болуы тиіс.	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын туынды қаржы активтері – опциондарды қоспағанда (7-ескертпе)	4,347	95,271	39,576	3-деңгей	Қолжетімді дереккөздерден алынған LIBOR мөлшерлемесін қолданумен дисконтталған АҚШ долларындағы ақшалай қаражаттың болашақ ағындары. Қолжетімді дереккөздерден алынған LIBOR мөлшерлемесі мен валюталық бағамдардың негізінде есептелген табыстылықтың ішкі нормасын қолданумен дисконтталған теңгедегі ақшалай қаражаттың болашақ ағындары. Осы дисконтталған ақшалай қаражаттың таза ағымдағы құнының арасындағы айырмашылық бастапқы танылған кезде нөлге тең болуы тиіс.	Теңге бойынша табыстылықтың ішкі мөлшерлемесі	Жоғарыда теңге бойынша табыстылықтың ішкі мөлшерлемесі – төменде әділ құн
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтерінің жиыны	185,031	186,836	144,976				
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын туынды қаржы міндеттемелері - опциондарды қоспағанда (7-ескертпе)	25	-	-	1-деңгей	Сатып алушының белсенді нарықтағы белгілеген бағалары	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын туынды қаржы міндеттемелері (7-ескертпе)	20,419	7,022	5,339	2-деңгей	Ақшалай қаражаттың дисконтталған ағындары. Ақшалай қаражаттың болашақ ағындары түрлі контрагенттердің кредит тәуекелін көрсететін мөлшерлеме бойынша дисконтталған форвардтық айырбас бағамына (есепті күнге бақыланған) және шартты форвардтық бағамдарға сүйеніп бағаланады.	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын туынды қаржы міндеттемелері (7-ескертпе)	-	-	492	3-деңгей	Қолжетімді дереккөздерден алынған LIBOR мөлшерлемесін қолданумен дисконтталған АҚШ долларындағы ақшалай қаражаттың болашақ ағындары. Қолжетімді дереккөздерден алынған LIBOR мөлшерлемесі мен валюталық бағамдардың негізінде есептелген табыстылықтың ішкі нормасын қолданумен дисконтталған теңгедегі ақшалай қаражаттың болашақ ағындары. Осы дисконтталған ақшалай қаражаттың таза ағымдағы құнының арасындағы айырмашылық бастапқы танылған кезде нөлге тең болуы тиіс.	Теңге бойынша табыстылықтың ішкі мөлшерлемесі	Теңге бойынша табыстылықтың ішкі мөлшерлемесі - құрал бастапқы танылған кезде есептеледі және бұдан кейін қайта есептелмейді
Сатуға арналған, қолда бар туынды емес инвестициялық бағалы қағаздар (9-ескертпе)	20,444	7,022	5,831				
Сатуға арналған, қолда бар туынды емес инвестициялық бағалы қағаздар (9-ескертпе)	Қолданылмайды	Қолданылмайды	1,501,882	1-деңгей	Сатып алушының белсенді нарықтағы белгілеген бағалары	Қолданылмайды	Қолданылмайды

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Сатуға арналған, қолда бар туынды емес инвестициялық бағалы қағаздар (9-ескертпе)	Қолданылмайды	Қолданылмайды	1,061,654	2-деңгей	Белсенді емес нарықтағы белгіленген бағалар Ақшалай қаражаттың дисконтталған ағындары.	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Шетелдік ұйымдардың облигациясына енгізілген, сатуға арналған, қолда бар туынды емес инвестициялық бағалы қағаздар (9-ескертпе)	Қолданылмайды	Қолданылмайды	1,871	2-деңгей	Ақшалай қаражаттың болашақ ағындары түрлі контрагенттердің кредит тәуекелін көрсететін мөлшерлене бойынша дисконтталған форвардтық айырбас бағамына (есепті күнге бақыланған) және шартты форвардтық бағамдарға сүйеніп бағаланады.	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Сатуға арналған, қолда бар туынды емес инвестициялық бағалы қағаздар, бағасы белгіленбейтін үлестік бағалы қағаздар (9-ескертпе)	Қолданылмайды	Қолданылмайды	18	3-деңгей	Ішкі рейтингтік модельдерге негізделген бағалау үлгісі	Пайыздық дисконт	Жоғарыда дисконт – төменде әділ құн
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	Қолданылмайды	Қолданылмайды	2,565,425				
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын туынды емес қаржы активтері (9-ескертпе)	804,075	1,763,715	Қолданылмайды	1-деңгей	Сатып алушының белсенді нарықтағы белгілеген бағалары	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Шетелдік ұйымдардың облигациясына енгізілген, өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын туынды емес қаржы активтері (9-ескертпе)	826,846	2,165	Қолданылмайды	2-деңгей	Белсенді емес нарықтағы белгіленген бағалар	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын туынды емес қаржы активтері, бағасы белгіленбейтін үлестік бағалы қағаздар (9-ескертпе)	-	53	Қолданылмайды	3-деңгей	Ішкі рейтингтік модельдерге негізделген бағалау үлгісі	Пайыздық дисконт	Жоғарыда дисконт – төменде әділ құн
Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	1,630,921	1,765,933	Қолданылмайды				

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардың ішінде 1-ші және 2-ші, 2-ші және 3-ші деңгейлердің арасында аударымдар болған жоқ.

	Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бааланатын қаржы активтері (3-деңгей)	Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бааланатын қаржы активтері (3-деңгей)	Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бааланатын туынды қаржы міндеттемелері (3-деңгей)
2016 ж. 31 желтоқсан	76,683	82	-
Еншілес кәсіпорынды сатып алумен байланысты түсімдер	39,576	-	4,385
Пайда мен шығындарда берілген кірістер/(шығыстар)	3,651	(3)	1,529
Өтелулер *	(80,334)	(61)	(5,422)
2017 ж. 31 желтоқсан	39,576	18	492
Еншілес кәсіпорынды сатып алумен байланысты түсімдер	30,986	46	-
Пайда мен шығындарда берілген кірістер	96,584	-	508
Өтелулер *	(71,875)	(11)	(1,000)
2018 ж. 31 желтоқсан	95,271	53	-
Пайда мен шығындарда берілген кірістер	(8,403)	-	-
Өтелулер *	(82,521)	-	-
2019 ж. 31 желтоқсан	4,347	53	-

* 2019, 2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтелулер ҚРҰБ-мен своптардың есептелген сыйақысы мен өтеулерді қамтиды

Тұрақты негізде әділ құнмен ескерілмейтін (бірақ әділ құнды міндетті түрде ашумен) қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны.

Келесі әдістер мен жорамалдарды Топ әділ құнмен ескерілмейтін қаржы құралдарының әділ құнын бағалау үшін пайдаланады.

Кредит мекемелеріндегі қаражат және кредит мекемелерінің қаражаты

Өтеу мерзімі бір айдан аспайтын активтердің баланстық құны шамамен алғанда, осы қаржы құралдарын өтеудің қысқа мерзіміне қатысты әділ құнына тең болады. Өтеу мерзімі бір айдан асатын активтер мен міндеттемелер үшін әділ құн бағасы жыл аяғындағы пайыздық мөлшерлемені пайдалану арқылы ақшалай қаражаттың дисконттық қозғалысы негізге алынады.

Клиенттерге берілген заемдар

Бағалау ақшалай қаражаттың жекелеген несиелер бойынша жоспарланған болашақтағы қозғалысын дисконттау жолымен, жыл аяғындағы нарықтық пайыздық мөлшерлемені пайдалану арқылы іске асырылды.

Клиенттердің қаражаты

Клиенттердің қаражаты бойынша пайыздық мөлшерлеме нарықтық мөлшерлемеге барынша жақындатылған, ендеше, баланстық құн шамамен алғанда әділ құнға тең.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған және рынокта айналымда жүрген борыштық бағалы қағаздардың әділ құнын бағалау үшін нарықтық бағалар пайдаланылған. Шығарылған басқа борыштық бағалы қағаздарға бағалау жүргізу ақшалай қаражаттың жекелеген сомасы бойынша жоспарланған болашақтағы қозғалысын дисконттау жолымен, жыл аяғындағы нарықтық мөлшерлемені пайдалану арқылы іске асырылды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Төмендегі кестеде әділ құнмен есепке алынбаған қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық құны және әділ құны бойынша жасалған қорытынды берілген:

	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	Баланстық құн	Әділ құн	Баланстық құн	Әділ құн	Баланстық құн	Әділ құн
Қаржы активтері						
Кредит мекемелеріндегі қаражат	53,161	55,495	55,035	54,966	87,736	85,199
Клиенттерге берілген заемдар	3,752,445	3,725,629	3,481,079	3,474,191	3,251,102	3,396,385
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегеріп амортизацияланған құн бойынша бағаланатын үлестік бағалы қағаздар	1,212,981	1,218,432	1,055,907	1,088,278	Қолданылма йды	Қолданылма йды
Қаржы міндеттемелері						
Клиенттердің қаражаты	6,406,413	6,177,010	6,526,930	6,692,308	6,131,750	6,176,030
Кредит мекемелерінің қаражаты	305,965	315,415	168,379	153,758	255,151	231,465
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	834,446	831,153	900,791	968,989	962,396	1,034,387
2019 жылғы 31 желтоқсан						
			1-ші деңгей	2-ші деңгей	3-ші деңгей	Әділ құнның жиыны
Қаржы активтері						
Кредит мекемелеріндегі қаражат	-	55,495	-	-	-	55,495
Клиенттерге берілген заем	-	-	-	3,725,629	-	3,725,629
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегеріп амортизацияланған құн бойынша бағаланатын үлестік бағалы қағаздар	-	1,218,432	-	-	-	1,218,432
Қаржы міндеттемелері						
Клиенттердің қаражаты	-	6,177,010	-	-	-	6,177,010
Кредит мекемелерінің қаражаты	-	315,415	-	-	-	315,415
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	831,153	-	-	-	-	831,153
2018 жылғы 31 желтоқсан						
			1-ші деңгей	2-ші деңгей	3-ші деңгей	Әділ құнның жиыны
Қаржы активтері						
Кредит мекемелеріндегі қаражат	-	54,966	-	-	-	54,966
Клиенттерге берілген заем	-	-	-	3,474,191	-	3,474,191
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді шегеріп амортизацияланған құн бойынша бағаланатын үлестік бағалы қағаздар	-	1,088,278	-	-	-	1,088,278
Қаржы міндеттемелері						
Клиенттердің қаражаты	-	6,692,308	-	-	-	6,692,308
Кредит мекемелерінің қаражаты	-	153,758	-	-	-	153,758
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	968,989	-	-	-	-	968,989
2017 жылғы 31 желтоқсан						
			1-ші деңгей	2-ші деңгей	3-ші деңгей	Әділ құнның жиыны
Қаржы активтері						
Кредит мекемелеріндегі қаражат	-	85,199	-	-	-	85,199
Клиенттерге берілген заем	-	-	-	3,396,385	-	3,396,385
Қаржы міндеттемелері						
Клиенттердің қаражаты	-	6,176,030	-	-	-	6,176,030
Кредит мекемелерінің қаражаты	-	231,465	-	-	-	231,465
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,034,387	-	-	-	-	1,034,387

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

Ақшалай қаражат пен оның баламасының, міндетті резервтердің, өзге қаржы активтері мен міндеттемелердің баланстық құны мұндай қаржы құралдарының қысқа мерзімді табиғатына байланысты шамамен алғанда олардың әділ құнына тең болады.

39. Байланысты тараптармен операциялар

Байланысты тараптар немесе байланысты тараптармен жасалған операциялар «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашып көрсету» ХҚЕС (IAS) 24 сәйкес бағаланады. Байланысты тараптар өзара байланысы жоқ тараптар арасында жүргізілмейтін мәмілелерді жүргізе алады. Әдетте байланысты тараптармен жасалған мәмілелердің бағасы мен талаптары өзара байланысы жоқ тараптар арасындағы мәмілелерден өзгеше болмайды.

Әрбір ықтимал байланысты тарапты қарастыратын кезде тараптардың өзара қарым-қатынасының заңды нысаны ғана емес, олардың мазмұны да назарға алынады.

2019, 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына Топтың байланысты тараптармен операциялары бойынша қалдықтар төменде көрсетілген.

	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
Байланысты тараптармен операциялар	Қаржы есептілігінің баптарына сәйкес санаттар бойынша жиыны	Байланысты тараптармен операциялар	Қаржы есептілігінің баптарына сәйкес санаттар бойынша жиыны	Байланысты тараптармен операциялар	Қаржы есептілігінің баптарына сәйкес санаттар бойынша жиыны	
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервке дейін клиенттерге берілген заемдар:	21	4,161,163	1,746	3,890,872	2,350	3,568,263
- компанияны бірлесіп бақылайтын немесе оған ықпал ететін тараптарға	-		1,640		2,193	
- компанияның негізгі басқарушы қызметкерлеріне немесе оның бас компаниясына	6		86		115	
- байланысты өзге тараптарға	15		20		42	
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв:	(2)	(408,718)	(18)	(409,793)	(10)	(317,161)
- компанияны бірлесіп бақылайтын немесе оған ықпал ететін тараптарға	-		(16)		(10)	
- компанияның негізгі басқарушы қызметкерлеріне немесе оның бас компаниясына	(1)		(1)		-	
- байланысты өзге тараптарға	(1)		(1)		-	
Клиенттердің қаражаты:	377,204	6,406,413	252,136	6,526,930	156,137	6,131,750
- бас компанияға	230,663		69,882		29,773	
- компанияны бірлесіп бақылайтын немесе оған ықпал ететін тараптарға	4,469		9,480		3,175	
- компанияның негізгі басқарушы қызметкерлеріне немесе оның бас компаниясына	9,871		11,076		9,003	
- байланысты өзге тараптарға	132,201		161,698		114,186	

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019, 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертпелер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

---

40. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

2020 ж. 19 ақпан күні Банк өз облигацияларының шығару талабына 2019 ж. маусымда жаңартылған Банктің ағымдағы дивидендтік саясатына сәйкес келтіруге бағытталған кейбір өзгерістерді енгізуге қатысты АҚШ долларымен көрсетілген, өтелмеген және тәртіптелмеген облигацияларды ұстаушылардың келісімін алу туралы ұсынысты жария етті.

2020 ж. 25 ақпан күні Банк осы облигацияларды шығару талабына 2019 ж. маусымда жаңартылған Банктің ағымдағы дивидендтік саясатына сәйкес келтіруге бағытталған кейбір өзгерістерді енгізу мақсатында, теңгемен көрсетілген жергілікті өтелмеген және тәртіптелмеген облигациялардың екі шығарылымының ұстаушыларының сырттай жалпы жиналысын шақыру туралы хабарлады. Аталған жиналыс 2020 ж. 18 наурызда өткізіледі деп жоспарланып отыр.